

Den Europæiske Unions Tidende

C 282

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

63. årgang

26. august 2020

Indhold

I Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser

HENSTILLINGER

Rådet

2020/C 282/01	Rådets henstilling af den 20. juli 2020 om Belgiens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Belgiens stabilitetsprogram for 2020	1
2020/C 282/02	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Bulgariens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Bulgariens konvergensprogram for 2020	8
2020/C 282/03	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Tjekkiets nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Tjekkiets konvergensprogram for 2020	15
2020/C 282/04	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Danmarks nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Danmarks konvergensprogram for 2020	22
2020/C 282/05	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Tysklands nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Tysklands stabilitetsprogram for 2020	27
2020/C 282/06	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Estlands nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Estlands stabilitetsprogram for 2020	33
2020/C 282/07	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Irlands nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Irlands stabilitetsprogram for 2020	39
2020/C 282/08	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Grækenlands nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Grækenlands stabilitetsprogram for 2020	46
2020/C 282/09	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Spaniens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Spaniens stabilitetsprogram for 2020	54
2020/C 282/10	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Frankrigs nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Frankrigs stabilitetsprogram for 2020	62

DA

2020/C 282/11	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Kroatiens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Kroatiens konvergensprogram for 2020	68
2020/C 282/12	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Italiens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Italiens stabilitetsprogram for 2020	74
2020/C 282/13	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Cyperns nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Cyperns stabilitetsprogram for 2020	82
2020/C 282/14	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Letlands nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Letlands stabilitetsprogram for 2020	89
2020/C 282/15	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Litauens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Litauens stabilitetsprogram for 2020	95
2020/C 282/16	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Luxembourgs nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Luxembourgs stabilitetsprogram for 2020	101
2020/C 282/17	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Ungarns nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Ungarns konvergensprogram for 2020	107
2020/C 282/18	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Maltas nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Maltas stabilitetsprogram for 2020	116
2020/C 282/19	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Nederlandenes nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Nederlandenes stabilitetsprogram for 2020	122
2020/C 282/20	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Østrigs nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Østrigs stabilitetsprogram for 2020	129
2020/C 282/21	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Polens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Polens konvergensprogram for 2020	135
2020/C 282/22	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Portugals nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Portugals stabilitetsprogram for 2020	142
2020/C 282/23	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Rumæniens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Rumæniens konvergensprogram for 2020	149
2020/C 282/24	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Sloveniens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Sloveniens stabilitetsprogram for 2020	157
2020/C 282/25	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Slovakiets nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Slovakiets stabilitetsprogram for 2020	164
2020/C 282/26	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Finlands nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Finlands stabilitetsprogram for 2020	171
2020/C 282/27	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Sveriges nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Sveriges konvergensprogram for 2020	177
2020/C 282/28	Rådets henstilling af 20. juli 2020 om Det Forenede Kongeriges nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Det Forenede Kongeriges konvergensprogram for 2020	183

I

(Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser)

HENSTILLINGER

RÅDET

RÅDETS HENSTILLING

af den 20. juli 2020

om Belgiens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Belgiens stabilitetsprogram for 2020

(2020/C 282/01)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Belgien ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Belgien offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Belgiens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ (»de landespecifikke henstillinger fra 2019«), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Belgiens fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.
- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korrigerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.

⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 1.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁷⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁸⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Belgien opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.
- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis blive ujævnt fordelt på tværs af regioner på grund af forskelle i specialiseringsmønstre. Det indebærer en betydelig risiko for, at de indbyrdes og interne regionale forskelle i Belgien øges. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.
- (10) Den 30. april 2020 fremlagde Belgien sit nationale reformprogram for 2020 og sit stabilitetsprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Belgien er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten og af gældsreglen.
- (12) Den 13. juli 2018 henstillede Rådet, at Belgien sikrer, at den nominelle vækst i de primære offentlige nettoudgifter ⁽⁹⁾ ikke overstiger 1,8 % i 2019, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,6 % af bruttonationalproduktet (BNP). Eftersom det blev vurderet, at Belgien i henhold til klausulen om strukturreformer var berettiget til den midlertidige afvigelse på 0,5 % af BNP, som landet havde anmodet om, blev den påkrævede strukturelle tilpasning for 2019 sænket til 0,1 % af BNP, hvilket svarer til en nominal vækst i de primære nettoudgifter på højst 2,8 % i 2019. Kommissionens samlede vurdering bekræfter, at der er en væsentlig afvigelse fra den anbefalede tilpasningssti i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2019 og for 2018 og 2019 samlet set. Dette er et relevant forhold i Kommissionens rapport, der er udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, og hvori det vurderes, om Belgien overholder gældskriteriet i 2019.
- (13) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 forventer forbundsregeringen en forringelse af den samlede saldo fra et underskud på 1,9 % af BNP i 2019 til et underskud på 7,5 % af BNP i 2020. Efter at være faldet til 98,6 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvotefølge stabilitetsprogrammet for 2020 at stige til ca. 115 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (14) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Belgien truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 2,3 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter en statslig ordning for midlertidig arbejdsløshedsunderstøttelse, en indkomstkompensation for selvstændige, statslige midler til kriserelaterede udgifter, forskellige regionale tilskud til virksomheder eller personer samt sektortilskud. Kvantificeringen af de underskudsforøgende foranstaltninger stemmer stort set overens med Kommissionens skøn, når der tages hensyn til den forskellige behandling af omkostningerne ved de automatiske stabilisatorer. Belgien har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte. Disse foranstaltninger vedrører både statslige og regionale lånegarantier til virksomheder og selvstændige, der ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 udgør 11,8 % af BNP. Skatteudsættelser, navnlig af person- og selskabsskatter og

⁽⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

⁽⁹⁾ De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden er medregnet.

sociale bidrag, er også blevet gennemført, men i stabilitetsprogrammet for 2020 er de ikke kvantificeret. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Belgien har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.

- (15) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Belgiens offentlige saldo at udgøre -8,9 % af BNP i 2020 og -4,2 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvote ventes at stige til 113,8 % af BNP i 2020.
- (16) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Belgiens manglende overholdelse af gældsreglen i 2019 og den planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet og gældskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.
- (17) Som reaktion på covid-19-pandemien har de belgiske myndigheder vedtaget en omfattende pakke af foranstaltninger for at afbøde de sociale og økonomiske konsekvenser af den kraftige økonomiske tilbagegang. Der er oprettet en garantiordning på 50 mia. EUR til nye kortfristede kreditter til levedygtige virksomheder. Regionerne og sprogfællesskaberne har også indført garantier for overgangslån og almindelige erhvervslån, likviditetsstøtte til virksomheder i form af direkte lån samt foranstaltninger til økonomisk støtte til de virksomheder, der er hårdest ramt af covid-19-krisen. Tilbagebetalingsfristerne for eksisterende realkreditlån og erhvervslån kan forlænges. Der er indført midlertidig udsættelse af konkursbehandling for hårdt ramte virksomheder. For at sikre virksomhedernes forretningskontinuitet er der indført forskellige incitamenter, der skal tilskynde flere arbejdstagere til at forblive på arbejdspladsen eller til at genoptage arbejdet. Indbetaling af bidrag til social sikring og betaling af skatter såsom moms, selskabsskat og personlig indkomstskat kan i nogle tilfælde udskydes, eller der kan opnås fritagelse herfor. Forbundsregeringen har som følge af force majeure givet virksomheder, der er berørt af covid-19-krisen, mulighed for at gøre brug af ordningen for midlertidig arbejdsløshedsunderstøttelse med øgede ydelser. Selvstændige, hvis aktivitet afbrydes i mindst syv på hinanden følgende dage, kan få en månedlig indkomstkompensation. Den gradvise nedsættelse af arbejdsløshedsydelse er midlertidigt indefrosset. Forbundsregeringen forbereder endvidere en række yderligere foranstaltninger for at forhindre, at virksomheder bliver insolvente, bl.a. fritagelse for selskabsskat og personlig indkomstskat for skatteåret 2020.
- (18) Det belgiske sundhedssystem klarer sig godt med hensyn til akut behandling på hospitaler. Ikke desto mindre har covid-19-pandemien afdækket en række mangler i sundhedssystemets modstandsdygtighed, når det skal håndtere en alvorlig folkesundhedskrise. Dette tyder på, at Belgien står over for en strukturel mangel på sundhedspersonale, som der skal findes en løsning på. I den nærmeste fremtid vil det fortsat være afgørende at sikre en tilstrækkelig forsyning med kritiske lægemidler, herunder værnemidler, særligt til sundhedspersonale og arbejdstagere, der ved udøvelsen af deres erhverv kan blive udsat for virusset. En strategi for det offentlige sundhedsvæsen, der samordnes fuldt ud med politikker for forebyggelse og langtidspleje, vil fortsat være af afgørende betydning på kort og mellemlang sigt for at sikre, at folkesundhedskriser som f.eks. covid-19-pandemien kan håndteres på en effektiv måde. En gnidningsløs gennemførelse af den inden for rammerne af den tværministerielle konference om det offentlige sundhedsvæsen indgæede aftale, med hvilken der midlertidigt skal stilles hospitalspersonale og -infrastruktur (henhørende under forbundsstatens kompetence) til rådighed for langtidsplejefaciliteter (henhørende under det enkelte sprogfællesskabs kompetence) under covid-19-krisen, spiller en vigtig rolle i denne sammenhæng.
- (19) Efter at beskæftigelsen var nået op på et rekordhøjt niveau i 2019 og i begyndelsen af 2020, har væksten i beskæftigelsen i Belgien med covid-19-krisen fået en brat afslutning. Belgiens eksisterende offentlige indkomststøtteordninger såsom ordningen for midlertidig arbejdsløshed for arbejdstagere og overgangsordningen for selvstændige giver en delvis kompensation for indkomsttab som følge af nedsat arbejdstid. Disse arbejdsfordelingsordninger spiller en vigtig rolle med hensyn til at mindske produktionsnedgangens virkning på beskæftigelsesniveauet. Ikke desto mindre forventes ledigheden at stige til 7 % i 2020 og falde noget til 6,6 % i 2021. For at undgå, at stigningen i arbejdsløsheden bliver strukturel, er der behov for en yderligere indsats for at styrke effektiviteten af de nuværende aktive arbejdsmarkedspolitikker, som fortsat er lav, da en høj andel af de arbejdsløse deltager i aktive arbejdsmarkedetsforanstaltninger, mens overgangen fra arbejdsløshed til beskæftigelse stadig er lav. Der bør lægges særlig vægt

på at sikre en samlet tilgang til personer, der befinder sig længst væk fra arbejdsmarkedet, og som sandsynligvis vil blive hårdest ramt af de negative socioøkonomiske konsekvenser af covid-19-krisen. De sårbare grupper omfatter især lavtuddannede, personer med indvandrerbaggrund og personer med handicap. Desuden er skatteken på arbejde i gennemsnit stadig høj for alle lønmodtagere, undtagen for de meget lavt lønnede (50 % af gennemsnitslønnen). Dette er en vigtig årsag til de relativt høje arbejdsomkostninger, der kan have en negativ indvirkning på efterspørgslen efter arbejdskraft, navnlig for så vidt angår job med lav produktivitet.

- (20) Arbejdskraftens mobilitet bør fremmes for at imødekomme behovene i sektorer, hvor der er stor mangel på arbejdskraft, herunder sundhedssektoren, informations- og kommunikationsteknologisektoren samt tekniske og andre erhverv. Dette vil blive ledsaget af store behov for omskoling og opkvalificering og kræve, at voksnes deltagelse i uddannelse og erhvervsuddannelse øges, bl.a. ved at anvende perioder med nedsat arbejdstid. Der er bekymring for, at de eksisterende ordninger for uddannelsesincitamenter ikke når ud til dem, der ville få mest gavn af dem, såsom lavtuddannede, ældre arbejdstagere og personer med indvandrerbaggrund. Dårlige sprogkundskaber udgør en væsentlig hindring, navnlig på arbejdsmarkedet i det tosprogede Bruxelles. Sprogfællesskaberne træffer foranstaltninger for at øge optaget på uddannelser inden for videnskab, teknologi, ingeniørvæsen og matematik, men der er mulighed for mere omfattende strategier for at imødekomme den fremtidige efterspørgsel på arbejdsmarkedet. De digitale færdigheder ligger generelt på et godt niveau, men forbliver uændrede. Blandt unge, og navnlig blandt unge med et lavt uddannelsesniveau, ligger niveauet for digitale færdigheder under EU-gennemsnittet og er i de seneste år blevet forringet. Ud over de nødvendige læreruddannelser og mentorordninger er adgang til passende udstyr og internetforbindelse for alle studerende af afgørende betydning for at sikre adgangen til fjernundervisning. Dette er også nødvendigt for at sikre, at de eksisterende uligheder i uddannelsessystemet ikke bliver mere udtalte som følge af covid-19-krisen.
- (21) Belgien har indført mange ordninger med henblik på at understøtte virksomhedernes likviditet, herunder en statsgarantiordning for lån og en række regionale ordninger, der er anmeldt under de midlertidige rammebestemmelser for statslige foranstaltninger til støtte for økonomien under den nuværende covid-19-pandemi. En effektiv gennemførelse af sådanne ordninger, herunder gennem finansielle mellemmand, er afgørende for at sikre, at virksomheder, navnlig små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og selvstændige, kan gøre brug af disse ordninger for at beskytte sig og muliggøre en hurtigere genopretning. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens, herunder de finansielle mellemmands, modstandsdygtighed.
- (22) På trods af regeringens indsats udgør den administrative byrde for virksomhederne ca. 7 mia. EUR om året (1,6 % af BNP), hvoraf den største del hidrører fra overholdelse af skatte- og arbejdsmarkedsløvgivningen. Skattesystemet er komplekst som følge af forskellige skatteudgifter. Lønadministrationen for virksomheder er kompleks, navnlig for virksomheder, der skal arbejde med de forskellige regionale systemer. Virksomheder oplever i stadig større grad forsinkelser i udbetalinger fra offentlige myndigheder, hvilket bidrager til virksomhedskonkurser og en forværring af erhvervs klimaet. Der er lange ventetider i forbindelse med byggetilladelser samt tilslutning af elektricitet og vand. Hvad angår overdragelse af fast ejendom, er Belgien blandt de langsomste og dyreste lande i Unionen. Der er betydelige regionale forskelle i adgangskrav til håndværksvirksomhed/bygge- og anlægsvirksomhed. Den samlede virkning af kraftig regulering, høje lønomkostninger og stivheder på arbejdsmarkedet hæmmer detailbranchens resultater. Reglerne for butikkers åbningstider, salgsfremmende foranstaltninger, rabatter og distributionskanaler for receptfri medicin udgør en byrde for detailhandlernes erhvervmiljø. Indførelsen af 5G kan blive forsinket af bl.a. strenge miljø- og sundhedsstandards for strålingsbeskyttelse (navnlig i Bruxelles), der varierer fra region til region, den høje beskatning på antenner i Bruxelles og den lange ventetid for tilladelser til opstilling af antennemaster. På insolvensområdet findes der ikke en særlig, forenklet udenretslig tvistbilæggelsesprocedure for SMV'er, og kun skyldnere kan indlede konkursbehandling. På trods af gradvise forbedringer udgør den utilstrækkelige digitalisering og manglen på ressourcer fortsat en udfordring for retssystemet. Langvarige procedurer på det forvaltningsretlige område forårsager betydelige forsinkelser i forbindelse med offentlige udbud og udstedelse af byggetilladelser. De vigtigste håndhævende myndigheder inden for markedsovervågning, konkurrence og jernbanetransport er underbemandede.
- (23) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, bl.a. gennem relevante reformer, hvilket også vil bidrage til den industrielle omstilling. Som anført i den nationale energi- og klimaplan for 2021-2030 har Belgien betydelige investeringsbehov på området bæredygtig transport, navnlig for at afhjælpe trafikal overbelastning og fremme elektrisk mobilitet. Før covid-19-krisen havde de belgiske regioner bebudet store flerårige planer for transportinfrastrukturen. Der foretages store investeringer i jernbanetrafikken i forstæderne omkring Bruxelles, signalgivning, havne og grænseoverskridende jernbaneforbindelser. Der er også betydelige investeringer i gang i metro-, sporvogns- og businfrastrukturen i Bruxelles. I den nationale energi- og klimaplan blev der også udpeget betydelige investeringsbehov på området produktion af vedvarende energi og fleksibel energiproduktion, sammenkoblinger, intelligente net, lagring samt energieffektivitet for at opfylde de europæiske energi- og klimamål, efterkomme Belgiens juridiske tilsagn om en fuldstændig udfasning af atomkraft inden 2025 og renovere 80 % af den del af bygningsmassen, der er opført inden indførelsen af energinormer. I modsætning til den relativt høje private forsknings- og udviklingsintensitet ligger den offentlige forsknings- og udviklingsintensitet fortsat lidt lavere end i de fleste medlemsstater med et sammenligneligt økonomisk udviklingsniveau. Belgien risikerer at sakke bagud i

forbindelse med indførelsen af 5G, da landet ikke er i gang med at forberede tildelingen af 5G-pionerbåndene inden for de frister, der er fastsat i EU-lovgivningen. I marts 2020 indledte de belgiske myndigheder en offentlig høring om midlertidige nationale licenser for tilrådighedsstillelse af en frekvensmængde på 200 MHz i 3.6-3.8 GHz-båndet som en midlertidig løsning. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, for 2021-2027 kan hjælpe Belgien med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig inden for de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Belgien i stand til at gøre bedst mulig brug af fonden.

- (24) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med krisen.
- (25) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Belgien bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (26) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Belgien bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under samtidig hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (27) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Belgiens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Belgien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Belgien, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (28) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2020, og dets udtalelse ⁽⁸⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Belgien i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, styrke sundhedssystemets generelle modstandsdygtighed og sikre forsyning med kritiske lægemidler
2. afbøde de beskæftigelsesmæssige og sociale konsekvenser af covid-19-krisen, navnlig ved at fremme effektive, aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger og tilskynde til udviklingen af færdigheder

⁽⁸⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

3. sikre en effektiv gennemførelse af foranstaltningerne med henblik på at støtte SMV'er og selvstændige med likviditet samt forbedre erhvervs klimaet, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning samt målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig infrastruktur til bæredygtig transport, ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, den cirkulære økonomi, digital infrastruktur som f.eks. 5G-net og gigabitnet samt forskning og innovation.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne

J. KLOECKNER

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Bulgariens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Bulgariens konvergensprogram for 2020**

(2020/C 282/02)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Bulgarien blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Bulgarien offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Bulgariens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ (»de landespecifikke henstillinger fra 2019«), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Bulgariens fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 26. februar 2020. Kommissionen konkluderede af sin analyse, at Bulgarien ikke længere er berørt af makroøkonomiske ubalancer. I de seneste år har sårbarhederne i finanssektoren været ledsaget af en høj gældsætning og misligholdte lån (NPL'er) i erhvervssektoren. Der konstateres ikke længere ubalancer for Bulgarien, idet sammenhængende politiske foranstaltninger og gunstige makroøkonomiske forhold har reduceret risiciene og sårbarhederne yderligere.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 8.

- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korregerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakken.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have et kriseberedskab i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Bulgarien opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis være ujævnt fordelt på tværs af de bulgarske regioner på grund af forskelle i specialiseringsmønstre, navnlig i regioner, der er stærkt afhængige af handel med direkte kontakt med forbrugerne. Det medfører en betydelig risiko for, at de regionale forskelle i Bulgarien bliver større, hvilket forstærker den allerede observerede tendens i retning af større forskelle mellem hovedstaden og resten af landet og mellem by og land. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.
- (10) Den 30. april 2020 fremlagde Bulgarien sit nationale reformprogram for 2020 og sit konvergensprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Bulgarien er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten.
- (12) Ifølge konvergensprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et overskud på 2,1 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019 til et underskud på 3,1 % af BNP i 2020. Efter at være faldet til 20,4 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvote ifølge konvergensprogrammet for 2020 at stige til 28,5 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (13) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Bulgarien truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge konvergensprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 1,3 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter højere udgifter til sundheds- og sikkerhedstjenester og en støtteordning for beskæftigelse til kriseramte brancher. Bulgarien har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte, og som ifølge konvergensprogrammet for 2020 anslås at beløbe sig til omkring 0,6 % af BNP. Disse foranstaltninger omfatter garantier udstedt af den statsejede bulgarske investeringsbank og udsættelse af selskabsskatten. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Bulgarien har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (14) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Bulgariens offentlige underskud at udgøre 2,8 % af BNP i 2020 og 1,8 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvote ventes at forblive under 60 % af BNP i 2020 og 2021.
- (15) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Bulgariens planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. I denne rapport konkluderes det ud fra en vurdering af alle relevante faktorer, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 er opfyldt.
- (16) Den 13. marts 2020 erklærede Bulgarien undtagelsestilstand fra den 13. marts 2020 til den 13. april 2020. Undtagelsestilstanden blev efterfølgende forlænget til den 13. maj 2020 og derefter erstattet af en ekstraordinær epidemisk situation frem til den 14. juni 2020. Den 6. april 2020 vedtog det bulgarske parlament et forslag om ændring af statsbudgettet for 2020, som regeringen havde fremlagt. I det nye budget opereres der med et underskud på statsbudgettet på 3,5 mia. BGN (2,9 % af BNP) som følge af forhøjede udgifter til kriserelaterede foranstaltninger og det forventede fald i indtægter på 2,4 mia. BGN. Der forventes en femdobling af løftet over den nye gæld, som regeringen kan optage, fra 2,2 mia. BGN til 10 mia. BGN. Overordnet set har Bulgarien mobiliseret en finansiel pakke på over 870 mio. BGN under en række operationelle programmer finansieret af ESI-fondene for perioden 2014-2020 med henblik på at støtte sundhedssystemet og imødegå de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien.
- (17) Som reaktion på covid-19-krisen har Bulgarien indført en foranstaltning til støtte af beskæftigelsen, hvorved staten forpligter sig til at betale 60 % af de ansattes løn og de hertil knyttede bidrag til social sikring i op til tre måneder, forudsat at arbejdsgiveren betaler den resterende difference og forpligter sig til at beholde de ansatte. Arbejdsgiveren er også forpligtet til at beholde de ansatte i en periode herudover, der som minimum svarer til den periode, som er omfattet af støtten. Blandt de støtteberettigede virksomheder er virksomheder i de brancher, der er direkte påvirket af de restriktioner, som er indført i forbindelse med undtagelsestilstanden. De virksomheder fra andre brancher, der kan dokumentere et fald i indtægterne på 20 % i en bestemt periode i marts 2020 sammenholdt med marts 2019, er også støtteberettigede som fastsat ved dekret nr. 55 af 30. marts 2020.

- (18) Den bulgarske investeringsbanks kapital er forøget med 700 mio. BGN med henblik på at øge økonomiens likviditet. Der er afsat 500 mio. BGN til porteføljegarantier til bankerne med henblik på at sikre mere fleksible betingelser for erhvervslån til virksomheder, og der er afsat 200 mio. BGN til garantier for rentefrie lån på op til 4 500 BGN til arbejdstagere, der er sendt hjem uden løn af deres arbejdsgiver, eller til selvstændige. Den bulgarske investeringsbank vil også indføre en garantiordning på 100 mio. EUR finansieret af det operationelle program »Innovation og konkurrenceevne« under Den Europæiske Fond for Regionaludvikling for lån til små og mellemstore virksomheder (SMV'er). Fondsforvalteren af finansielle instrumenter i Bulgarien har revurderet sin portefølje og er ved tilpasse sine instrumenter til virksomhedsstøtte til de aktuelle økonomiske forhold. Bulgariens nationalbank har indført en pakke af foranstaltninger på 9,3 mia. BGN, som sigter mod at opretholde banksystemets modstandsdygtighed og øge dets fleksibilitet for at mindske de negative følger af begrænsningerne for borgerne og virksomhederne.
- (19) Bulgariens økonomi er hårdt ramt af covid-19-krisen, som har påvirket både servicesektoren og industrien. Den negative virkning er forværret af aftagende udbud og efterspørgsel og forstyrrelser i de globale værdikæder. De foranstaltninger, som regeringen har truffet for at imødegå nødsituationen, kan hjælpe med at afbøde følgerne af krisen, men det er vigtigt, at de gennemføres hurtigt og effektivt, hvis beskæftigelsen skal opretholdes, og de selvstændiges og virksomhedernes, især SMV'ernes, likviditet skal forbedres. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed. I overensstemmelse med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020 har Bulgarien ophævet forbud mod eksport af personlige værnemidler og oprettet »grønne baner« til hurtig kontrol ved grænseovergangsstederne.
- (20) Covid-19-krisen har lagt endnu en byrde på det bulgarske sundhedssystem, som allerede var kendetegnet ved begrænset tilgængelighed som følge af lav offentlig finansiering, begrænset sygeforsikringsdækning, et lavt, men dog stigende, antal sygeplejersker og en ujævn regional fordeling af sundhedspersonalet. Der er derfor mulighed for at styrke det bulgarske sundhedssystems overordnede modstandsdygtighed, tilgængelighed og kapacitet. En mere omfattende ydelse af ambulant pleje (almen såvel som specialiseret), herunder ved hjælp af telefonkonsultationer, vil mindske byrden på hospitalerne, mens test og behandlinger bør være tilgængelige for alle uanset deres sygeforsikringsstatus. Egentlig adgang til sundhedspersonale og de tjenesteydelser, de yder, bør sikres i hele Bulgarien og svare til befolkningens behov. Integrationen af primær sundhedspleje, langtidspleje og lokale behandlings- og plejetilbud er af afgørende betydning for de ældre og de mest sårbare grupper.
- (21) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 forventes ledigheden at stige til 7,0 % i 2020 og falde til 5,8 % i 2021. Siden der blev indført undtagelsestilstand, er ledigheden steget hurtigt inden for handel og hotel- og restaurationsbranchen samt i fremstillingssektoren i større byer og blandt personer med en uddannelse på op til gymnasialt niveau. Regeringen har truffet foranstaltninger med henblik på at beskytte beskæftigelsen, navnlig arbejdsfordelingsordninger, som bør indføres hurtigt og herefter styrkes. I den aktuelle situation er det nødvendigt, at der i samarbejde med arbejdsmarkedets parter ydes omfattende støtte til arbejdsgivere og arbejdstagere, herunder selvstændige, for at forhindre yderligere tab af arbejdspladser. For at reagere på de negative virkninger på arbejdsmarkedet er det nødvendigt at styrke arbejdsformidlingens kapacitet og de foranstaltninger, som den har gennemført. Yderligere bestræbelser inden for aktivering, opkvalificering og omskoling vil kunne bidrage afgørende til, at flere igen kommer i arbejde, og forberede arbejdsstyrken til de udfordringer og muligheder, som digitaliseringen medfører. Covid-19-krisen vil måske også have en betydelig indvirkning på arbejdstagerne i den uformelle sektor, som har begrænset adgang til sundhedstjenester og social beskyttelse. Målttede politiske foranstaltninger kan forhindre, at de arbejdstagere, der ikke nyder godt af social beskyttelse, og de mest sårbare grupper synker endnu dybere ned i fattigdom, og forbedre deres leveforhold under genopretningen af økonomien.
- (22) Covid-19-krisen rammer sårbare grupper uforholdsmæssigt hårdt og forstærker de eksisterende sociale udfordringer. Andelen af mennesker, der er i risiko for fattigdom eller social udstødelse, var allerede stor inden krisen, særlig blandt børn, ældre, personer med handicap og romaer, mens de sociale overførsler kun formåede at reducere fattigdommen i et begrænset omfang. Indkomstuligheden var en af de højeste i Unionen, og skatte- og socialsikringsystemerne var blandt de ringeste med hensyn til at udligne den. Krisen nødvendiggør foranstaltninger til at rette op på de uligheder, der er konstateret i de seneste år, navnlig minimumsindkomstordningen, som er en af de mest utilstrækkelige i Unionen med hensyn til at hjælpe modtagerne ud af fattigdom. Spørgsmål som sikring af social beskyttelse for alle, herunder atypiske arbejdstagere, selvstændige og lavindkomsthushold, sikring af indkomststøtte, mad og passende

sociale tjenester samt sikring af husvildeboliger og støtte til hjemløse er fortsat relevante. En reform af de sociale tjenester vil bidrage til at stabilisere systemet, mens et stærkere samarbejde mellem de sociale tjenester og sundhedstjenesterne vil gøre det muligt i større grad at nå ud til mennesker, der er ude af stand til at tage vare på sig selv, og personer med handicap. Mange romahusstande, som allerede inden krisen befandt sig i dyb fattigdom, har behov for mæglings-tjenester, basale tjenester og grundlæggende støtte.

- (23) Et styrket udbud af uddannelsestjenester og en bedre uddannet arbejdsstyrke vil også kraftigt understøtte den økonomiske genopretning og fremme en inklusiv og bæredygtig vækst på mellemlang sigt. Der er stadig mulighed for forbedring af det bulgarske uddannelsessystems kvalitet, relevans for arbejdsmarkedet og inklusivitet. Bulgarien er blandt de medlemsstater, hvor den socioøkonomiske baggrund har størst betydning for læringsresultaterne. Inklusion af romaer i uddannelsessystemet er fortsat en udfordring, og skolefrafaldet er særlig højt blandt romaer i landområderne. Det generelle niveau af digitale færdigheder i befolkningen (16-74-årige) er lavt, og det gælder også for de unge mennesker (16-19-årige). En forbedring af de digitale færdigheder, for eksempel gennem uddannelser og undervisningsplaner, der er tilpasset den digitale verden, kan være med til at fremme tilpasningen til de forandringer, der opstår på arbejdsmarkedet som følge af digitaliseringen, og behovet for digitalt fjernarbejde. Samtidig har 11 % af eleverne stadig ikke en computer og/eller adgang til internettet, og 2 000 undervisere har ikke computere. I den nuværende situation med fjernlæring er der derfor risiko for, at den i forvejen høje ulighed inden for uddannelse forværres på trods af visse nylige støtteforanstaltninger. En yderligere indsats for at forbedre alle elevers digitale færdigheder og deres adgang til passende teknisk infrastruktur vil have en positiv langvarig virkning på deres adgang til uddannelse, navnlig for sårbare grupper, herunder romaer, og bidrage til at mindske deres høje frafaldsprocenter.
- (24) Covid-19-krisen har fremhævet den strategiske vigtighed af en effektiv offentlig forvaltning og en velfungerende digital forvaltning, herunder e-sundhed og e-udbud. Unionen har støttet reformer på området, men deres gennemførelse skrider for langsomt frem, hvilket har haft en negativ indvirkning på effektiviteten i den offentlige sektor under nedlukningen. Bulgarien halter derfor bagefter i leveringen af e-tjenester, og borgernes og virksomhedernes anvendelse af sådanne tjenester bør fremmes. Spørgsmål om cybersikkerhed og sikkerhed vedrørende kritisk infrastruktur skal også adresseres. I fremtiden vil det være afgørende med en effektiv offentlig forvaltning, hvis genopretningsforanstaltningerne skal kunne gennemføres rettidigt og effektivt. Det er fortsat særlig vigtigt med samarbejde og koordinering på alle forvaltningsniveauer, også hvad angår offentlige kontrakter og koncessioner, og med hensyn til markedsovervågning. En stærkere reguleringsmæssig forudsigelighed og stabilitet, en effektiv kontrol med gennemførelsen af politikker og en mindsning af den administrative byrde vil forbedre erhvervsklimaet og fremme investeringer, hvilket vil fremskynde genopretningen af økonomien.
- (25) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Covid-19-krisen har understreget vigtigheden af digitalisering og innovation, som er områder, hvor Bulgarien, og særligt bulgarske SMV'er, klarer sig under EU-gennemsnittet. Et vigtigt eksempel på dette problem er det spektrum, som ifølge planen skal tildeles 5G-pionerbånd, men som ikke lever op til, hvad der kræves for at levere 5G-tjenester rettidigt og effektivt. Der er stadig behov for at løse kendte problemer i systemet for forskning og videregående uddannelse såsom fragmentering, lav finansiering og begrænset videns- og teknologioverførsel. Samtidig er Bulgarien den økonomi i Unionen, der er mest ressource- og energiintensiv, og som har den højeste drivhusgasintensitet, og der er et stort behov for investeringer i energi og dekarbonisering for at lette omstillingen til klimaneutralitet som beskrevet i Bulgariens nationale energi- og klimaplan.
- (26) Omstillingsindsatsen for at gøre noget ved Bulgariens høje energiintensitet, væsentlige afhængighed af fossile brændstoffer og ineffektive udnyttelse af energi og ressourcer befinder sig i en meget tidlig fase. I den nationale energi- og klimaplan understreges det, at Bulgarien forpligter sig til at dekarbonisere sin økonomi inden 2050 inden for rammerne af den europæiske grønne pagt, men det anføres også, at landet agter at bibeholde sin afhængighed af bulgarske brunkulsressourcer frem til og efter 2050. Dækningen og kvaliteten af den bulgarske transportinfrastruktur ligger fortsat under EU-gennemsnittet, og det transeuropæiske transportnet er stadig ufuldstændigt. Det multimodale platformsnetværk, visse jernbane- og vejstrækninger, de europæiske systemer til styring af jernbanetrafikken og de intelligente transportsystemer er fortsat underudviklede. Der er behov for at afklare

væsentlige miljøspørgsmål, da de har indflydelse på den bæredygtige vækst og har skabt yderligere sundhedsmæssige risici under covid-19-krisen. Bulgarien er blandt de medlemsstater, der har den største forekomst af forureningsrelaterede dødsfald, og affaldshåndteringen og overholdelsen af forpligtelserne vedrørende indsamling og rensning af byspildevand er fortsat en udfordring. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Bulgarien med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Bulgarien i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.

- (27) Det vil være vigtigt med velfungerende insolvensregler i forbindelse med genopretningen af realøkonomien i kølvandet på covid-19-krisen, som kan medføre en betydelig stigning i antallet af konkurser. Sådanne regler vil også gøre det lettere hurtigt at afvikle misligholdte lån og dermed begrænse deres ophobning. Samtidig betyder ineffektive insolvensregler, at konkursbehandlinger tager lang tid og er dyre. I juni 2019 blev køreplanen for insolvensregler, hvori relevante mangler blev påpeget, vedtaget. Bulgarien har påbegyndt gennemførelsen af køreplanen og forbereder de opfølgende skridt, herunder lovgivningsmæssige ændringer og kapacitetsopbygningsaktiviteter.
- (28) Bulgarien vedtog en række love i 2019 med henblik på at gennemføre Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/849 ⁽⁷⁾ og (EU) 2018/843 ⁽⁸⁾ (fjerde og femte hvidvaskdirektiv), som endnu ikke er gennemført. Den nyligt udfærdigede nationale risikovurdering viser, at der er svagheder, som det haster med at afhjælpe for at forhindre hvidvask af penge og finansiering af terrorisme. De risici, der er forbundet med statsborgerskab gennem investeringssprogrammer og med virtuelle aktiver, er endnu ikke fuldt ud vurderet. Det er nødvendigt med foranstaltninger, der udformes og gennemføres på en sådan måde, at de forpligtede enheder effektivt anvender reglerne for bekæmpelse af hvidvask. Effektiviteten af gennemførelsen og håndhævelsen af reglerne for bekæmpelse af hvidvask har været begrænset, og brugen af finansielle efterretninger har været utilstrækkelig.
- (29) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med krisen.
- (30) De bulgarske banker er generelt rentable og velkapitaliserede. På trods af et vist fald i de seneste år var andelen af misligholdte lån og fordringer (brutto) fortsat 7,2 % i tredje kvartal af 2019 og dermed blandt de højeste i Unionen, navnlig for ikkefinansielle selskaber og indenlandsk ejede banker, og det er derfor fortsat vigtigt med yderligere bestræbelser på at fremme et velfungerende sekundært marked for misligholdte lån. Hensættelserne til misligholdte lån har været for nedadgående siden slutningen af 2018 og har undertiden været ledsaget af et for lavt hensættelsesniveau i forbindelse med eksisterende beholdninger af misligholdte lån, som har været forfaldne i meget lang tid. Den Europæiske Centralbanks omfattende vurdering viste, at der er behov for at øge kapitalen i to banker. Kapitaltilførslen er ved at blive færdiggjort. Bankernes øgede fremskaffelse af likviditet til at afbøde virkningerne af covid-19-krisen og genstarte den økonomiske vækst bør kombineres med, at de anvender kreditrisikovurderinger og forsigtige kreditstandards, en fornuftig værdiansættelsespraksis og en nøjagtig indberetning af forringelser af aktivers kvalitet.
- (31) Kommissionen har overvåget Bulgariens fremskridt inden for reformen af retsvæsenet og bekæmpelsen af korruption inden for rammerne af mekanismen for samarbejde og kontrol. Disse områder har derfor hidtil ikke været omhandlet i de landespecifikke henstillinger til Bulgarien, men er relevante for udviklingen af et positivt samfundsøkonomisk klima i landet. I den seneste rapport om mekanismen for samarbejde og kontrol fra oktober 2019 bemærkedes det, at Bulgariens fremskridt er tilstrækkelige til at opfylde de tilsagn, som Bulgarien afgav på tidspunktet for landets tiltrædelse af Unionen. Bulgarien har gennemført en omfattende reform af de retlige rammer for bekæmpelse af korruption, men for at opbygge offentlighedens tillid er der behov for konkrete resultater med

⁽⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/849 af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 648/2012 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF samt Kommissionens direktiv 2006/70/EF (EUT L 141 af 5.6.2015, s. 73).

⁽⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/843 af 30. maj 2018 om ændring af direktiv (EU) 2015/849 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme og om ændring af direktiv 2009/138/EF og 2013/36/EU (EUT L 156 af 19.6.2018, s. 43).

hensyn til endelige domfældelser i korruptionssager på højt niveau. Desuden er der fortsat en række udfordringer, navnlig sikring af en effektiv strafferetlig efterforskning, genskabelse af balancen i domstolenes arbejdsmængde og strømlining af de lokale anklagemyndigheder. Efter afslutningen af mekanismen for samarbejde og kontrol vil tilsynet med reformerne blive sikret på nationalt plan af et råd for efterfølgende tilsyn og på EU-plan inden for rammerne af den omfattende retsstatsmekanisme samt, hvor det er relevant, det europæiske semester.

- (32) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Bulgarien bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (33) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Bulgariens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Bulgarien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Bulgarien, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (34) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået konvergensprogrammet for 2020, og dets udtalelse ⁽⁹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Bulgarien i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte den efterfølgende genopretning, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, mobilisere tilstrækkelige finansielle ressourcer til at styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed, tilgængelighed og kapacitet samt sikre en afbalanceret regional fordeling af sundhedspersonalet i overensstemmelse med befolkningens behov
2. sikre passende social beskyttelse og væsentlige tjenester for alle og styrke aktive arbejdsmarkedspolitikker, forbedre mulighederne for fjernarbejde og fremme de digitale færdigheder og en lige adgang til uddannelse, afhjælpe utilstrækkeligheden i minimumsindkomstordningen
3. strømline og fremskynde procedurerne med henblik på at yde effektiv støtte til SMV'er og selvstændige og samtidig sikre deres fortsatte adgang til finansiering og fleksible betalingsordninger, fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, fokusere investeringerne på den grønne og den digitale omstilling, navnlig på ren og effektiv produktion og anvendelse af energi og ressourcer, miljøinfrastruktur og bæredygtig transport, og bidrage til en gradvis dekarbonisering af økonomien, herunder i kulregionerne
4. minimere den administrative byrde for virksomhederne ved at forbedre effektiviteten i den offentlige forvaltning og styrke den digitale forvaltning, sikre, at insolvensreglerne fungerer effektivt, øge indsatsen for at sikre en passende risikovurdering og -begrænsning, effektivt tilsyn med og håndhævelse af reglerne for bekæmpelse af hvidvask af penge.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne
J. KLOECKNER
Formand

⁽⁹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Tjekkiets nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Tjekkiets konvergensprogram for 2020**

(2020/C 282/03)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Tjekkiet ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Tjekkiet offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Tjekkiets fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ («de landespecifikke henstillinger fra 2019»), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Tjekkiets fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.
- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 15.

- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korregerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Tjekket opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.
- (9) Covid-19-pandemien vil på grund af forskellige specialiseringsmønstre formodentlig have forskellige socioøkonomiske konsekvenser for de forskellige regioner. Den nuværende situation indebærer derfor en betydelig risiko for at øge de regionale og territoriale forskelle i Tjekkiet eller skabe nye territoriale forskelle på subregionalt plan, hvilket forstærker den allerede konstaterede tendens til voksende forskelle mellem regionerne Karlovarský og Ústecký og resten af landet. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (10) Tjekkiet fremlagde den 7. maj 2020 sit nationale reformprogram for 2020 og den 30. april 2020 sit konvergensprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Tjekkiet er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten.
- (12) Ifølge konvergensprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et overskud på 0,3 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019 til et underskud på 5,1 % af BNP i 2020. Underskuddet forventes at falde til 4,1 % af BNP i 2021. Efter at være faldet til 30,8 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvote ifølge konvergensprogrammet for 2020 at stige til 37 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed som følge af covid-19-pandemien.
- (13) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Tjekkiet truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge konvergensprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 4 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter kompenserende skattefradrag og fritagelse for social- og sygesikringsbidrag i seks måneder for selvstændige (1 % af BNP), en ordning med nedsat arbejdstid (1 % af BNP), fritagelse for de forskudsbetalinger af indkomst- og selskabsskat, der forfalder i juni 2020 (0,8 % af BNP), samt sundhedsrelaterede foranstaltninger (0,7 % af BNP). Tjekkiet har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at yde likviditetsstøtte til virksomheder. De omfatter hovedsagelig garantiordninger med henblik på at yde lån til små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og store virksomheder. Konvergensprogrammet for 2020 kvantificerer dog ikke eventualforpligtelserne forbundet med disse bebudede foranstaltninger. De fleste af de foranstaltninger, der ligger til grund for konvergensprogrammet for 2020, var også indeholdt i Kommissionens prognose fra foråret 2020. Enkelte foranstaltninger, der ikke kunne kvantificeres, eller som blev forlænget ud over skæringsdatoen, kunne ikke medregnes. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Tjekkiet har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (14) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Tjekkiets offentlige saldo at udgøre -6,7 % af BNP i 2020 og -4,0 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvote ventes at forblive under 60 % af BNP i 2020 og 2021.
- (15) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Tjekkiets planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.
- (16) Tjekkiet erklærede undtagelsestilstand fra den 12. marts 2020 til den 17. maj 2020 for at afbøde virkningerne af covid-19-pandemien, hvilket omfattede lukning af skoler, indskrænkning af arrangementer, indskrænket butiksdrift og væsentlige forsamlingsbegrænsninger. I perioden mellem den 15. marts 2020 og den 17. maj 2020 var grænserne også delvis lukket. Dette har begrænset antallet af tjekiske arbejdstagere, der rejser ud af landet, og antallet af udenlandske arbejdstagere, der rejser ind i landet, hvilket navnlig inden for fremstilling og sæsonarbejde har skabt mangel på arbejdskraft lokalt samt påvirket vigtige forsyningskæder. For at hjælpe husholdninger og virksomheder gennem krisen bebudede regeringen en hjælpepakke med direkte støtteforanstaltninger og statslige garantier. Selv om hjælpepakken kan give et midlertidigt pusterum, forventes økonomien stadig at blive hårdt ramt i 2020, idet den eksterne efterspørgsel falder, og nedlukningsforanstaltningerne griber forstyrrende ind i de økonomiske aktiviteter. Det reale BNP forventes at stige gradvist i 2021, men forventes ikke i prognoseperioden 2020-2021 at komme tilbage på niveauet fra 2019. Konsekvenserne for sektorer såsom transport-, hotel- og turistbranchen forventes at blive betydelige. Selv om arbejdsløsheden vil stige, vil stigningen blive delvis afbødet af hjælpepakken, et arbejdsmarked, der i forvejen var presset, og den lave andel af midlertidige kontrakter. Med henblik på at sikre likviditetsstøtte iværksatte myndighederne en række ordninger med statsgarantier til alle virksomheder uanset størrelse. Derudover får husholdninger og virksomheder, der er berørt af krisen, udsat deres afdrag på forbrugs- og boliglån med tre eller seks måneder. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed. Den tjekiske nationalbank har også vedtaget diverse foranstaltninger, der skal afbøde krisens virkninger for finanssektoren.

- (17) En tidlig indsats mod covid-19 på sundhedsområdet har bidraget til at bremse virusspredningen i Tjekkiet. Der er blevet truffet foranstaltninger til at øge udbuddet af medicinsk udstyr og sikre den nødvendige infrastruktur for således at gøre sundhedssystemet i stand til at klare den stigende efterspørgsel. Sundhedstilstanden i den tjekkiske befolkning er i de seneste år blevet væsentligt forbedret og har nærmet sig EU-gennemsnittet. Der er imidlertid betydelige regionale forskelle i den forventede levetid, hvilket delvis skyldes socioøkonomiske og adfærdsmæssige årsager. Mens antallet af meldinger om uopfyldte behov for lægebehandling samlet set er blandt de laveste i Unionen, er der fortsat regionale forskelle i fordelingen af ressourcer og personale inden for sundhedssektoren, der har været under øget pres. En betydelig andel af arbejdsstyrken i sundhedssektoren forventes at gå på pension i de kommende år. I forbindelse med kommende tiltag, der skal afbøde virkningerne af covid-19-pandemien, vil det være nødvendigt at forbedre modstandsdygtigheden og kriseberedskabet i sundhedssystemet samt sikre lige og øget adgang til primær sundhedspleje og integreret pleje for at nedbringe antallet af unødvendige indlæggelser. Dette kan også bidrage til at forebygge og afbøde andre sundhedsrisici. Udbuddet af e-sundhedsløsninger er stadig begrænset til trods for en national e-sundhedsstrategi for perioden 2016-2020.
- (18) Gennem hele 2019 og i begyndelsen af 2020 forblev det tjekkiske arbejdsmarked stabilt, og de fleste indikatorer viste positive resultater. Beskæftigelsesfrekvensen fortsatte med at stige, og arbejdsløsheden faldt til det hidtil laveste niveau. Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 forventes sidstnævnte imidlertid at stige til 5,0 % i 2020 for derefter at falde en smule til 4,2 % i 2021. Regeringen reagerede omgående på covid-19-pandemien ved at indføre en lang række foranstaltninger til sikring af indkomster og job med særligt fokus på virksomheder og selvstændige. Imidlertid beskyttes visse sårbare grupper på arbejdsmarkedet (arbejdstagere på kortvarige kontrakter og arbejdstagere hyret gennem vikarbureauer) ikke fuldt ud gennem de foreslåede afbødningsforanstaltninger. Lukningen af børnepasningsfaciliteter og skoler i nedlukningsperioden kan i særlig høj grad have ramt kvinder med store omsorgsforpligtelser. Øgede investeringer i børnepasning og langtidspleje bør sammen med fleksible arbejdsordninger såsom telearbejde lette overgangen til tiden efter krisen. En mere målrettet aktiv arbejdsmarkedspolitik og uddannelse i færdigheder i samråd med arbejdsmarkedets parter understøtter både fastholdelsen af medarbejdere og jobmobiliteten. Opsøgende tiltag fra de offentlige arbejdsformidlingers side kan også især for sårbare gruppers vedkommende fremme en vellykket tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Hurtigere og lettere adgang til social beskyttelse vil være med til at forhindre, at folk ender i fattigdomsfælder eller sættes på gaden. Socioøkonomisk ulighed og et lavt investeringsniveau har fortsat en kraftig indvirkning på de uddannelsesmæssige resultater. Lige adgang til inklusiv uddannelse af høj kvalitet, herunder på det digitale område, kan bidrage til at højne færdighedsniveauet og udvide adgangen til digital læring. Det er særlig vigtigt at fremme digitale færdigheder, herunder ved løbende at støtte og uddanne lærere og undervisere. De offentlige udgifter pr. elev er stadig forholdsvis lave på alle uddannelsesstrin. Manglen på kvalificerede lærere tyder på, at der er behov for at gøre faget mere tiltrækkende, navnlig for de unge, som har evnerne.
- (19) Tjekkiet er et af de lande, der kan blive særlig hårdt ramt af den teknologiske udvikling, og som er nødt til at investere kraftigt på området. Den digitale omstilling vil kræve støtte, herunder inden for industri- og servicesektorerne, i kraft af målrettede investeringer i intelligente løsninger og færdigheder. Målet om fast bredbåndsdækning overalt er nået, men mobilt bredbånd er stadig forholdsvis dyrt. Forsinkelser i infrastrukturudviklingen kan især påvirke sårbare grupper og strukturelt svage regioner, som lettere risikerer at blive isoleret. Dette kan også have negative konsekvenser for den epidemiologiske overvågning og kontrol. For at kunne opfylde behovene for konnektivitet skal der investeres i både fastnet og mobilnet med meget høj kapacitet samt passende foranstaltninger på efterspørgselssiden. En rettidig tildeling af 5G-frekvenser på forudsigelige betingelser, der kan tiltrække investeringer, vil være afgørende for at opnå dette. Udnyttelsen af ultrahurtigt bredbånd begrænses af en lav efterspørgsel som følge af mange variabler såsom abonnementsprisen og befolkningens købekraft, alder og uddannelse. Myndighederne arbejder på at udvikle og integrere nye digitale teknologier, men dette hæmmes af et vedvarende lavt færdighedsniveau. Selv om de tjekkiske myndigheder arbejder på at fremme løsninger baseret på kunstig intelligens, halter Tjekkiet trods regeringens indsats på dette område stadig et stykke efter de førende medlemsstater med hensyn til forsknings- og patentaktiviteter på dette felt.
- (20) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Ifølge Tjekkiets nationale energi- og klimaplan kræver det betydelige investeringer at sikre en succesfuld klima- og energiomstilling og bevæge

sig i retning af klimaneutralitet. Dette gælder navnlig i forbindelse med fremme af vedvarende energikilder, energieffektivitet, infrastruktur og dele af transmissionssystemet. Vi ser allerede virkningerne af klimaændringerne i form af tørke og oversvømmelse, som forårsager betydelige økonomiske tab. Også luftforurening er et vedvarende problem. Samtidig er miljøafgifterne meget lave. Kul dominerer fortsat energisektoren og er i tre tjekkiske regioner stadig en vigtig drivkraft for økonomisk aktivitet. De beskudte udviklingsmuligheder for projektledere og den begrænsede rådgivning fra de tjekkiske myndigheder udgør fortsat en væsentlig flaskehals for opbygning af en solid pipeline af projekter til gennemførelse af den dobbelte klimamæssige og digitale omstilling i disse regioner. Overordnet set forventes overgangen væk fra kul at få betydelige socioøkonomiske konsekvenser, og der synes indtil nu kun at have været ringe interesse for at investere i nul- eller lavemissionsteknologier. Produktionen af vedvarende energi er lavere end EU-gennemsnittet. Sektoren mangler finansielle incitamenter og passende retlige og institutionelle rammer til støtte for dens videre udvikling. Kendskabet til de mere generelle fordele ved energieffektivitet synes heller ikke stort. Omstillingen til elektricitet har været temmelig langsom, og vejtransport er på vej til at blive en af de største energiforbrugere. Transportafgifterne er lave og opkræves ikke på grundlag af CO₂-emissioner. Opladningsinfrastrukturen for elkøretøjer er stadig ved at tage form. Inden for affaldshåndtering er resultaterne fortsat beskudne i forhold til de ambitiøse mål. Der mangler en omfattende strategi for udvikling af det potentiale for cirkularitet, som økonomien rummer. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Tjekkiet med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig inden for de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Tjekkiet i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.

- (21) Adgangen til traditionel finansiering ligger over EU-gennemsnittet, mens risikofinansieringen er mindre udviklet. Der er fortsat kun begrænset finansiering til rådighed for virksomheder i højrisikogruppen, navnlig i opstartsfasen og i den senere udviklingsfase. Selv om der er blevet markedsført nogle vellykkede innovative initiativer, ses der fortsat meget begrænset finansiering af venturekapital og egenkapital. Forskning og innovation i Tjekkiet hæmmes af manglen på en systemisk reform. Selv om de private investeringer i forskning og udvikling (FoU) fortsat stiger, ses der betydeligt flere investeringer i immaterielle aktiver såsom FoU fra store og overvejende udenlandsk ejede virksomheder end fra de små og mellemstore virksomheder. Den mellem- og højteknologiske industri lider af mangel på kvalificeret arbejdskraft som følge af et lavt antal uddannede inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM) og en utilstrækkelig efteruddannelse af de færdiguddannede. Samtidig er fremme af og støtte til iværksætteri fortsat lav, hvilket hæmmer produktivitetsvæksten. Den fremherskende splittelse i forskningssektoren forårsager stor spredning af FoU-midlerne. Det offentlig-private samarbejde hindres af den gængse karriereudviklingspraksis blandt forskere. Et tættere samarbejde mellem den akademiske verden og erhvervslivet, navnlig gennem spinoffvirksomheder, kan fremskynde teknologioverførsel og udbredelse af innovation.
- (22) Nedlukningsforanstaltningerne i forbindelse med covid-19 har sat forsyningskæderne under pres, og mange virksomheder har ikke kunnet opretholde driften og har manglet likviditetsreserver. Bilindustrien og servicesektoren er blevet hårdest ramt. Desuden spredtes markedsovervågningsaktiviteterne ud på for mange myndigheder, og samarbejdet og koordineringen er derfor ikke optimal. De officielle ordninger, der har til formål at yde statsgarantier til virksomheder, er hurtigt blevet overtegnet. Det er muligt at forbedre koordineringen og indføre hurtigere processer for kanalisering af støtte til virksomhederne. Nogle interessenter anser de foranstaltninger, som de tjekkiske myndigheder har vedtaget for at afbøde virkningerne af covid-19-krisen, for at være bureaukratiske og langsomme at implementere i realøkonomien. Der er mulighed for en bedre analyse af de data, der er nødvendige for at træffe hurtige, informerede og optimale beslutninger om målrettede strategier for og foranstaltninger til økonomisk genopretning. Overordnet set opfatter erhvervslivet den omskiftelige lovgivning og de komplekse administrative procedurer som væsentlige hindringer for at investere. Den administrative byrde er særlig problematisk for nystartede virksomheder med hensyn til licenser og tilladelser. De langvarige og besværlige procedurer for at få en byggetilladelse er også en væsentlig hindring. Den foreslåede nye byggelovgivning møder kritik. Tjekkiet er en af de medlemsstater, der halter mest bagud med hensyn til anvendelsen af digitale offentlige tjenester. Antallet af brugere af e-forvaltning ligger fortsat langt under EU-gennemsnittet. Landet er i færd med at gennemføre sin e-forvaltningsplan. Fra 2020 indføres der en ny »digital forfatning«, der giver ret til senest i 2025 at modtage næsten alle offentlige tjenester elektronisk. Ikke desto mindre tilbyder kun en relativt lille andel kommuner onlineløsninger. Parlamentet drøfter i øjeblikket en ændring af skattelovgivningen, der har til formål at øge digitaliseringen af skattesystemet, da andelen af elektronisk udfyldte selvangivelser fortsat er ret lav for visse skatter.

- (23) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med krisen.
- (24) Den offentlige sektors resultater og den offentlige effektivitet i Tjekkiet ligger under EU-gennemsnittet. Ifølge internationale indikatorer klarer landet sig relativt godt med hensyn til adgang til offentlig information i politikudformningen. Det klarer sig mindre godt på områder som professionalisme i den offentlige forvaltning, åbenhed i regeringen samt bekæmpelse af korruption. En bedre strategisk planlægning og tværministeriel koordinering samt mindre fragmentering i lokalforvaltningen vil gøre den offentlige forvaltning mere effektiv. Der er sket en forbedring af rammerne for offentlige indkøb, men der kan blive behov for yderligere finjustering. På trods af mindre forbedringer udgør korruption stadig et problem for virksomheder, hvilket kan hæmme de økonomiske aktiviteter yderligere. Vedtagelsen af en række foranstaltninger til bekæmpelse af korruption, såsom lovforslag om lobbyvirksomhed og beskyttelse af whistleblowere, er endnu ikke afsluttet.
- (25) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Tjekkiet bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (26) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Tjekkiets økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Tjekkiet i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Tjekkiet, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (27) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået konvergensprogrammet for 2020, og dets udtalelse ⁽⁷⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Tjekkiet i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, sikre sundhedssystemets modstandsdygtighed, en tilstrækkelig stor arbejdsstyrke af sundhedspersonale, bedre adgang til primær sundhedspleje, en bedre integreret pleje samt øget udbredelse af e-sundhedstjenester
2. støtte beskæftigelse gennem aktive arbejdsmarkedspolitikker, tilvejebringelse af færdigheder, herunder digitale færdigheder, og adgang til digital læring
3. støtte små og mellemstore virksomheder ved i højere grad at anvende finansielle instrumenter til at sikre likviditetsstøtte, mindske den administrative byrde og forbedre e-forvaltning, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrettede investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig digital infrastruktur og digitale teknologier med

⁽⁷⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

høj kapacitet, ren og effektiv produktion og anvendelse af energi samt en bæredygtig transportinfrastruktur, herunder i kulregionerne, sikre innovative virksomheder adgang til finansiering og forbedre samarbejdet mellem det offentlige og det private inden for forskning og udvikling.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne

J. KLOECKNER

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Danmarks nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Danmarks konvergensprogram for 2020**

(2020/C 282/04)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Danmark ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Danmark offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Danmarks fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ (»de landespecifikke henstillinger fra 2019«), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Danmarks fremskridt med opfyldelsen af dets nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.
- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 20.

- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korregerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Danmark opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.
- (9) Danmark fremlagde den 7. maj 2020 sit nationale reformprogram for 2020 og den 5. maj 2020 sit konvergensprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (10) Danmark er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (11) Ifølge konvergensprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et overskud på 3,7 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019 til et underskud på 8,0 % af BNP i 2020. Underskuddet forventes at falde til 2,4 % af BNP i 2021. Efter at være faldet til 33,2 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvotefølge konvergensprogrammet for 2020 at stige til 40,7 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (12) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Danmark truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge konvergensprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 4,9 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter en styrkelse af sundhedsvæsenet, midlertidig kompensation for virksomhedernes faste omkostninger, en midlertidig lønkompensationsordning og nødhjælp til kriseramte sektorer. Danmark har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte, og som ifølge konvergensprogrammet for 2020 anslås at beløbe sig til omkring 15 % af BNP. Disse foranstaltninger omfatter udsættelser af den personlige indkomstskat og af selskabsskatten samt lånegarantier (3,7 % af BNP). Sammenlignet med Kommissionens prognose fra foråret 2020 er den største forskel, at konvergensprogrammet for 2020 medtager forventede fremtidige tab som følge af covid-19-relaterede statsgarantier (0,5 % af BNP). Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Danmark har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (13) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Danmarks offentlige saldo at udgøre -7,2 % af BNP i 2020 og -2,3 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvotefolges ventes at forblive under 60 % af BNP i 2020 og 2021.
- (14) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Danmarks planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.
- (15) Danmark blev hårdt ramt af covid-19-pandemien i første halvdel af 2020, idet den lagde et enormt pres på sundhedssystemet og har ført til et markant fald i den økonomiske aktivitet i visse brancher. Danmark gennemførte rettidige foranstaltninger for at inddæmme pandemien og styrke sundhedssystemet, herunder vidtrækkende initiativer til at afbøde de økonomiske konsekvenser. Den deraf følgende økonomiske nedgang blev imødegået ved, at regeringen og Nationalbanken traf en række potente økonomiske og finansielle foranstaltninger, herunder direkte støtte til delvist at dække virksomhedernes faste omkostninger og lønomkostninger, skatteudsættelser og likviditetstilførsler til banker og virksomheder, kreditordninger samt andre pengepolitiske foranstaltninger. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed. De nævnte foranstaltninger har effektivt mindsket covid-19-pandemiens økonomiske følger, men de har ikke forhindret et betydeligt produktionstab, et større antal konkurser og insolvenserklæringer eller en markant stigning i ledigheden og i antallet af personer i risiko for fattigdom, herunder blandt de mest sårbare (f.eks. personer med handicap). Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 vil ledigheden stige moderat til ca. 6,5 % i 2020, før den atter vil falde til under 6 % i 2021.
- (16) Den verserende covid-19-krise understreger nødvendigheden af, at Danmark fortløbende arbejder på at øge sundhedssystemets modstandsdygtighed. Et af de spørgsmål, der navnlig vækker bekymring, er manglen på sundhedspersonale og på speciallæger og specialiserede sygeplejersker inden for bl.a. intensivplejen (især sygeplejersker inden for anæstesi). Det er vigtigt at fortsætte bestræbelserne på at afhjælpe manglen på arbejdskraft på området. Danmark bør på kort sigt arbejde på at sikre en tilstrækkelig forsyning med kritiske medicinske produkter, herunder personlige værnemidler til sundhedspersonalet. Der forskes ikke alene i at finde en antiviral behandling og vaccine, men også i bedre og hurtigere testning.
- (17) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Som det fremgår af Europa-Kommissionens digitale resultattavle, klarer Danmark sig pænt på digitaliseringsområdet. Hvis Danmark imidlertid skal bevare sin stærke position på længere sigt og sikre sin konkurrenceevne og drage fordel af den digitale omstilling, vil det kræve investeringer i digital infrastruktur samt i uddannelse og opkvalificering. Ifølge Danmarks nationale energi- og klimaplan kræver det betydelige investeringer at sikre en succesfuld klima- og energiomstilling.

Det største investeringsbehov ligger i opførelsen af ny kapacitet inden for vedvarende energi, mens der også er konstateret et betydeligt behov for investeringer i boligsektoren (energieffektivitet og omlægning af varmforsyningen), bæredygtig transport, industrien samt biogas og fjernvarme. Danmark har en klimapolitisk målsætning om at nedbringe drivhusgasemissionerne med 70 % i 2030 sammenlignet med 1990 og opnå klimaneutralitet senest i 2050. For at opnå dette skal energiforbruget sænkes, hvilket kræver investeringer, der følger en omfattende strategi og fokuserer på de brancher, hvor der især kan opnås energibesparelser. Den økonomiske genopretning efter covid-19-krisen kan understøttes ved at fremrykke planlagte grønne investeringer og fremme ambitiøse miljø-, klima- og energirelaterede projekter samt infrastrukturinvesteringsprojekter, f.eks. i boliger, havvindmøller, energisammenkoblinger og elektrificering af jernbanerne. Transportsektoren er den største kilde til drivhusgasemissioner i Danmark, og derfor er det særligt vigtigt, at der træffes yderligere politiske foranstaltninger på området. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Danmark med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig inden for de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Danmark i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.

- (18) Overordnet set har udgifterne til forskning og udvikling (FoU) ikke ført til øget produktivitetsvækst i Danmark. Der er behov for en integreret innovationsstrategi med en klar vision for, hvad Danmark ønsker at opnå i det globale innovationslandskab. Forsknings- og innovationsaktiviteten er fortsat koncentreret i få store virksomheder og fonde primært inden for lægemiddelsektoren og den bioteknologiske sektor. De otte største virksomheder tegner sig for knap 40 % af de samlede private udgifter til FoU (sammenlignet med et gennemsnit på verdensplan på 19 %). Udgifterne til FoU er samlet set fortsat høje, men det absolutte antal virksomheder, der er aktive inden for FoU, er faldet siden 2009, hvilket hovedsagelig skyldes, at de mindre virksomheder ikke beskæftiger sig med FoU. Kun 33 % af SMV'erne har lanceret produkt- eller procesinnovationer. Der kan derfor være behov for yderligere politiske tiltag til at udvide innovationsgrundlaget for at inddrage flere virksomheder. For at imødegå behovet for nye kvalifikationer efter covid-19-pandemien og i lyset af fremtidige teknologiske forandringer er der behov for vedvarende investeringer i opkvalificerings- og omskolingsordninger, herunder gennem voksenuddannelse.
- (19) Danmark har truffet foranstaltninger til at styrke sine rammer for bekæmpelse af hvidvask. I 2019 blev der vedtaget nye regler, og de nationale myndigheder og tilsynsmyndigheder er begyndt at træffe en række foranstaltninger for at styrke Danmarks forebyggende rammer for bekæmpelse af hvidvask. Finanstilsynet råder nu over sanktionsmuligheder og har fået et større budget med henblik på at øge tilsynskapaciteten i forhold til bekæmpelse af hvidvask. Den finansielle efterretningsenhed (bagmandspolitiet) har også fået tildelt flere midler og øget sit mandskab. Det er afgørende, at de styrkede rammer for bekæmpelse af hvidvask bidrager til et mere effektivt tilsyn og en bedre håndhævelse. Navnlig vil tilsynsmyndigheden for bekæmpelse af hvidvask skulle anvende den risikobaserede tilgang fuldt ud. Den finansielle efterretningsenheds øgede kapacitet vil skulle påvise, at der på passende vis er taget hånd om de svagheder, der blev fremhævet i Rigsrevisionens beretning.
- (20) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling («de landespecifikke henstillinger fra 2020»), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med krisen.
- (21) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling («verdensmålene»). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Danmark bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.

- (22) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Danmarks økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Danmark i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Danmark, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (23) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Danmarks konvergensprogram for 2020, og dets holdning ⁽⁷⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Danmark i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, øge sundhedssystemets modstandsdygtighed, herunder ved at sikre en tilstrækkelig forsyning med kritiske medicinske produkter og afhjælpe manglen på sundhedspersonale
2. fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, bæredygtig transport samt forskning og innovation, støtte en integreret innovationsstrategi med et bredere investeringsgrundlag
3. øge effektiviteten af tilsynet med bekæmpelse af hvidvask og effektivt håndhæve reglerne for bekæmpelse af hvidvask.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne
J. KLOECKNER
Formand

⁽⁷⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Tysklands nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Tysklands stabilitetsprogram for 2020**

(2020/C 282/05)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Tyskland blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Tyskland offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Tysklands fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ («de landespecifikke henstillinger fra 2019»), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Tysklands fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 26. februar 2020. Kommissionen konkluderede af sin analyse, at Tyskland er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Navnlig det høje overskud på de løbende poster afspejler et lavt investeringsniveau i forhold til opsparingen og har grænseoverskridende relevans.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrrer de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 24.

- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for en midlertidig afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korregerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakken.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Tyskland opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis blive ujævnt fordelt på tværs af sektorer og regioner på grund af forskelle i specialiseringsmønstre. Der er således risiko for endnu større skævheder i Tyskland. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.
- (10) Tyskland fremlagde den 20. april 2020 sit nationale reformprogram for 2020 og den 30. april 2020 sit stabilitetsprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Tyskland er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten og af gældsreglen.
- (12) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et overskud på 1,4 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019 til et underskud på 7,25 % af BNP i 2020. Efter at være faldet til 59,8 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvotefølge stabilitetsprogrammet for 2020 at stige til 75,25 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (13) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Tyskland truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig i 2020 til 7,2 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter likviditetsstøtte til virksomheder, målrettet bistand til små virksomheder og selvstændige i form af tilskud og lån samt lettere adgang til ordninger med nedsat arbejdstid for at forhindre afskedigelser. Tyskland har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at yde likviditetsstøtte til virksomheder, og som ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 anslås at beløbe sig til omkring 24,9 % af BNP. Disse foranstaltninger består af lånegarantier, der hovedsagelig ydes af den statsejede udviklingsbank KfW, såvel som af den nye økonomiske stabiliseringsfond, der blev oprettet som reaktion på covid-19-pandemien. I modsætning til i stabilitetsprogrammet for 2020 anses skatteudsættelser og budgetkompensationer for faldende skatteindtægter som følge af den økonomiske afmatning ikke som diskretionære foranstaltninger med budgetmæssige virkninger i Kommissionens skøn. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Tyskland har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (14) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Tysklands offentlige saldo at udgøre -7,0 % af BNP i 2020 og -1,5 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvotefølges ventes at nå op på 75,6 % af BNP i 2020 og 71,8 % af BNP i 2021.
- (15) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følger af Tysklands planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.
- (16) Den første infektion i Tyskland blev registreret den 27. januar 2020, og antallet af covid-19-tilfælde begyndte at stige eksponentielt i marts 2020. For at begrænse spredningen af virusset iværksatte de tyske myndigheder en række indeslutningsforanstaltninger såsom lukning af alle ikkevæsentlige detailforretninger, restauranter, forlystelser og kulturinstitutioner, sportsfaciliteter, skoler og universiteter. Alle offentlige forsamlinger på mere end to personer blev forbudt, og folk blev bedt om at begrænse al social kontakt til et minimum. Fremstillingsvirksomheder har ikke været omfattet af nedlukningsforanstaltninger som sådan. I løbet af nogle uger blev større fabrikker imidlertid lukket på grund af forstyrrelser i udenrigshandelen og en presset efterspørgsel. De økonomiske udsigter forværredes kraftigt, og Kommissionens prognose fra foråret 2020 peger i retning af et fald i BNP på 6,5 % i 2020. Selv om en udvidelse af ordningerne med nedsat arbejdstid (*Kurzarbeit*) hjælper virksomhederne med at beholde deres arbejdstagere, forventes en stigning i arbejdsløsheden at være umulig at undgå. Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 forventes arbejdsløsheden at stige til 4 % i 2020 og derefter falde til 3,5 % i 2021.

- (17) For at afbøde de økonomiske konsekvenser har den tyske regering reageret hurtigt og vedtaget vidtrækkende foranstaltninger. Der stilles op til 50 mia. EUR til rådighed til umiddelbar bistand (direkte tilskud) til små virksomheder, selvstændige og freelancere. Gennem den nyoprettede økonomiske stabiliseringsfond og den offentlige udviklingsbank KfW har regeringen udvidet omfanget af og adgangen til lån for virksomheder af forskellig størrelse, som dækker op til 80-90 % af den långivende banks kreditrisiko (i visse særlige tilfælde op til 100 %). Den økonomiske stabiliseringsfond kan også støtte store virksomheder ved midlertidigt at stille yderligere egenkapital til rådighed. For at øge virksomhedernes likviditet er der vedtaget justeringer af skatteudsættelser, forudbetalinger og sanktioner. Insolvensreglerne er blevet ændret for at undgå tekniske konkurser. De enkelte delstater (»Länder«) supplerer de føderale foranstaltninger med deres egne støtteprogrammer. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed. Covid-19-krisen vil sandsynligvis lægge yderligere pres på den tyske banksektors allerede lave rentabilitet. Det forekommer derfor berettiget at reducere omkostningerne yderligere, så tyske banker kan forbedre rentabiliteten og frigøre midler til IT-investeringer og organisk kapitalskabelse. Yderligere konsolidering vil også bidrage hertil.
- (18) Efter en positiv udvikling først på året er situationen på arbejdsmarkedet blevet forværret som følge af covid-19-pandemien og de dertil knyttede nedlukningsforanstaltninger. For at afbøde krisens beskæftigelsesmæssige og sociale virkninger har regeringen ydet betydelig støtte gennem »Kurzarbeit«-ordningen for arbejdsfordeling. Regeringen har lempet betingelserne for at få adgang til ordningen og har med tilbagevirkende kraft udvidet ordningen til også at omfatte vikaransatte og øget ordningens kompensationsniveau. Dette bidrager til at bevare arbejdspladser og beskytte husstandsindkomsterne. Arbejdsgiverne modtager finansiel bistand i den forstand, at de ikke skal betale socialsikringsbidrag for den tabte arbejdstid. Den lettere adgang til mindsteindkomststøtte (på grundlag af afsnit II i den tyske sociallov, »Sozialgesetzbuch/SGB«) begrænser indtægtstab. Lavindkomstfamilier støttes desuden gennem lettere adgang til børnetilskud. Desuden beskyttes lejere, der står over for tab af indkomst, midlertidigt mod tvangsudsættelse. Mens Tyskland klarede sig godt på den sociale resultattavle, der understøtter den europæiske søjle for sociale rettigheder, kan mangler i dækningen, hvis de ikke afhjælpes, føre til en nedsat indkomst for sårbare grupper i forbindelse med den nuværende krise.
- (19) I forbindelse med håndteringen af de sundhedsmæssige konsekvenser nød Tyskland godt af sit universelle sundhedssystem, som giver adgang til pleje af høj kvalitet, og var i stand til hurtigt at øge sin test- og intensitetsbehandlingsskapacitet. Den aktuelle covid-19-krise understreger imidlertid det fortsatte behov for at styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed. Det er fortsat en udfordring at sikre, at der er plejepersonale til rådighed og at deres fag er attraktivt. Trods et forholdsvis stort antal praktiserende sygeplejersker pr. indbygger har hospitalerne i stigende grad meldt om ubesatte sygeplejerskestillinger. Samordningen mellem udbydere af sundhedsydelser inden for primær sundhedspleje og hospitalspleje samt mellem sundhedspleje og social behandling kan også forbedres og understøttes af digitale værktøjer. E-sundhedsinfrastrukturen anvendes i stadig stigende grad, men brugen af online sundheds- og plejeydelser, e-recepter og medicinsk dataudveksling ligger fortsat et godt stykke under EU-gennemsnittet. En ny lov, der blev vedtaget i marts 2020, bidrager først og fremmest til at afbøde de økonomiske konsekvenser af covid-19 for hospitaler og privatpraktiserende læger. Ikke desto mindre vil det være nødvendigt at sikre den langsigtede finansiering af sundhedsplejeinstitutionerne for at opretholde pleje på alle områder, da udsættelse af ikke-kritiske operationer og behandlinger skader institutionerne i sundhedssektorens indtægter og de disponible ressourcer anvendes til at købe prioriterede test og udstyr. Med et stærkt forskningsgrundlag har Tyskland kapacitet til at deltage i specifikke forsknings- og innovationsforanstaltninger til håndtering af covid-19-krisen, herunder udvikling af vacciner og lægemidler og udvikling af et forskningsnetværk med henblik på at samle og styrke den tyske lægevidenskabs forskningsaktiviteter og støtte koalitionen for innovation inden for epidemisk beredskab.
- (20) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer. Omfanget af de offentlige og private investeringer fortsatte med at stige kraftigt i 2019, men haltede bag efter investeringsbehovene. De offentlige investeringer ligger under dækningsgraden på kommunalt niveau, hvor investeringsefterslæbet er faldet, men fortsat er højt og udgør 4,0 % af BNP, og hvor investeringer stadig hæmmes af kapacitets- og planlægningsmæssige begrænsninger. Allerede planlagte investeringer i grøn teknologi og energi kan fremskyndes, f.eks. projekter vedrørende renovering af bygninger og vedvarende energi. Til trods for de seneste initiativer står Tyskland fortsat over for en udfordring med at opfylde målene for dekarbonisering på kort og mellemlang sigt og målene om klimaneutralitet i 2050. Dette gælder også miljø- og energieffektivitetsmål, idet prisincitamenter, især på baggrund af de lave oliepriser som følge af den nuværende covid-19-krise, modvirker klima- og miljøvenlig adfærd. Tysklands omstilling til en klimaneutral økonomi vil over en længere periode kræve betydelige private og offentlige investeringer i bl.a. vedvarende energi,

elinfrastruktur, energieffektivitet, cirkulær økonomi og bæredygtig transport. Endvidere kritiserede Tysklands forbundsfinanskontrol omkostningseffektiviteten ved de foranstaltninger, der er knyttet til omstillingen til grøn energi. Der er behov en større indsats og vedvarende investeringer i energinet, hvis man vil høste fordelene ved et fuldt integreret bæredygtigt energisystem med konsekvente prissignaler. Ren mobilitet kan fremmes gennem passende lovgivningsmæssige foranstaltninger og med større og hurtigere investeringer i bæredygtig transportinfrastruktur og rene mobilitetsløsninger. Yderligere investeringer i forskning og udvikling er afgørende for at kunne skabe et opsving i retning af en mere bæredygtig og konkurrencedygtig økonomi. Udgifterne til uddannelse og forskning steg en smule fra 9,2 % i 2017 til 9,31 % af BNP i 2018, hvorved det tidligere nationale mål på 10 % ikke blev nået. Private investeringer i forskning og udvikling er i stigende grad koncentreret i store virksomheder. Udbuddet af boliger lå på trods af de politiske foranstaltninger langt under det årlige mål om at bygge 375 000 nye lejligheder mellem 2017 og 2021. Politikker, der fremmer investeringer i nye boliger, vil rette op på denne ubalance og forbedre adgangen til boliger til overkommelige priser. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Tyskland med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Tyskland i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.

- (21) En moderne digital infrastruktur og digitale tjenester er af afgørende betydning i situationer, hvor mobiliteten er begrænset. Investeringer i digital infrastruktur og offentlige tjenester kan støtte den økonomiske genopretning og bidrage til at mindske den fortsat betydelige kløft mellem Tyskland og andre lande med hensyn til dækningen af net med meget høj kapacitet. I Tyskland var denne dækning på 32,7 % i 2019 sammenlignet med et EU-gennemsnit på 44 %, mens fiberdækningen var på 10,5 %, hvilket er væsentligt under EU-gennemsnittet på 33,5 %. Covid-19-krisen har understreget betydningen af forbundne digitale tjenester. Manglende konnektivitet kan være en vigtig hæmsko for investeringer i digitalisering, navnlig for små og mellemstore virksomheder («SMV'er»), som fortsat er langsomme til at tage digitale teknologier til sig. Tyskland klarer sig stadig dårligt sammenlignet med andre medlemsstater med hensyn til digitale offentlige tjenester, til trods for at sådanne tjenester er blevet forbedret for virksomheder. Graden af onlineinteraktion mellem de offentlige myndigheder og den brede offentlighed er imidlertid meget lav. Det går kun langsomt fremad med at gennemføre onlineadgangsloven, og det vil være en udfordring at nå målet om at digitalisere alle 575 tjenester inden udgangen af 2022. Denne lov bør gennemføres af alle involverede offentlige organer — føderale, statslige og lokale myndigheder — med henblik på at skabe mere væsentlige forbedringer i den digitale offentlige forvaltning.
- (22) Det er vigtigt at begrænse de lovgivningsmæssige og administrative byrder, både i forbindelse med gennemførelsen af støtteforanstaltningerne og derefter. Størst mulig begrænsning af den administrative byrde i forbindelse med adgang til støtteforanstaltninger bør sikre, at mindre virksomheder modtager den samme støtte fra formidlende organer som større virksomheder. En mindskelse af andre administrative byrder mere generelt, dvs. ud over støtteforanstaltninger, f.eks. ved at udvise fleksibilitet i forbindelse med ikke-væsentlige bureaukratiske procedurer, kan hjælpe SMV'er yderligere.
- (23) Allerede før covid-19-krisen ændrede de teknologiske fremskridt arbejdsmarkedet, hvilket kræver øget finansiering af uddannelse, herunder omskoling og opkvalificering og forbedring af digitale færdigheder. Covid-19-krisen har gjort dette endnu mere presserende, navnlig for arbejdstagere, der arbejder i sektorer, som risikerer at blive berørt af fysisk distancering i lang tid fremover, eller dem, der risikerer at blive arbejdsløse. Den pludselige overgang til et mere digitaliseret samfund og hjemmebaseret uddannelse kan udgøre en særlig udfordring for sårbare elever, der ikke har adgang til digitale løsninger og støtte derhjemme. Dette omfatter studerende med handicap. Der er behov for særlig omhu for at sikre, at alle elever og studerende erhverver de centrale færdigheder, der er fastsat i deres pensum, og at de månedlange forstyrrelser på grund af covid-19 ikke medfører ulemper resten af deres liv. Allerede eksisterende uligheder med hensyn til grundlæggende færdigheder, der er forbundet med socioøkonomisk baggrund og migrantbaggrund, risikerer at blive forværret. Krisen har understreget vigtigheden af at udvikle uddannelsessystemet yderligere med henblik på at fremme en intelligent og inkluderende genopretning og holde kursen i retning af den grønne og digitale omstilling.
- (24) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling («de landespecifikke henstillinger fra 2020»), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med krisen.

- (25) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Tyskland bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (26) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Tyskland bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under samtidig hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (27) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Tysklands økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Tyskland i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Tyskland, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (28) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2020, og dets udtalelse ⁽⁷⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (29) Rådet har på baggrund af Kommissionens dybdegående gennemgang og denne vurdering gennemgået Tysklands nationale reformprogram og stabilitetsprogram for 2020. De landespecifikke henstillinger fra 2020 tager hensyn til nødvendigheden af at håndtere covid-19-pandemien og lette den økonomiske genopretning som et nødvendigt første skridt for at muliggøre en tilpasning af ubalancer. De landespecifikke henstillinger fra 2020, der direkte adresserer de makroøkonomiske ubalancer, som Kommissionen konstaterede i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011, er afspejlet i henstilling 2 nedenfor,

HENSTILLER, at Tyskland i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, mobilisere tilstrækkelige ressourcer og styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed, bl.a. ved at anvende e-sundhedstjenester
2. fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og digitale omstilling, navnlig mod bæredygtig transport, rene, effektive og integrerede energisystemer, digital infrastruktur og digitale færdigheder, boliger, uddannelse og forskning og innovation, forbedre digitale offentlige tjenester på alle niveauer og fremme digitaliseringen i SMV'er samt reducere den reguleringsmæssige og administrative byrde for virksomhederne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne

J. KLOECKNER

Formand

⁽⁷⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Estlands nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Estlands stabilitetsprogram for 2020**

(2020/C 282/06)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Estland ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Estland offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Estlands fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ («de landespecifikke henstillinger fra 2019»), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Estlands fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.
- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 30.

- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korregerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstanddygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Estland opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.
- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis være ujævn fordelt på tværs af sektorer og regioner på grund af forskelle i specialiseringsmønstre. Der er således risiko for en uddybning af forskellene i Estland. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.
- (10) Estland fremlagde den 30. april 2020 sit nationale reformprogram for 2020 og den 28. april 2020 sit stabilitetsprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (11) Estland er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten. Som led i de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 13. juli 2018 ⁽⁷⁾, henstillede Rådet, at Estland sikrer, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ⁽⁸⁾ ikke overstiger 4,1 % i 2019, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,6 % af bruttonationalproduktet (BNP). Kommissionens samlede vurdering bekræfter, at der er en væsentlig afvigelse fra den anbefalede tilpasningssti i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2019. I lyset af aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul er der imidlertid ingen anledning til at tage yderligere skridt inden for rammerne af proceduren i forbindelse med væsentlige afvigelser.
- (12) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et underskud på 0,3 % af BNP i 2019 til et underskud på 10,1 % af BNP i 2020. Underskuddet forventes at falde til 3,8 % af BNP i 2021. Efter at være faldet til 8,4 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvote ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 at stige til 21,9 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (13) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Estland truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 4,3 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter styrkelse af sundhedstjenester, nødhjælp til kriseramte virksomheder, midlertidige løntilskud og større offentlige investeringer. Estland har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte. Disse foranstaltninger omfatter lånegarantier og lån til virksomheder svarende til 8,7 % af BNP. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Estland har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (14) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Estland offentlige saldo at udgøre -8,3 % af BNP i 2020 og -3,4 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvote ventes at forblive under 60 % af BNP i 2020 og 2021 og at nå op på 22,6 % af BNP i 2021. Kommissionens prognose for foråret 2020 forventer et lavere offentligt underskud i 2020 sammenlignet med stabilitetsprogrammet for 2020, hvilket afspejler forskelle i de makroøkonomiske fremskrivninger.
- (15) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Estlands planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.
- (16) Den estiske regering erklærede national nødsituation fra den 12. marts til den 17. maj 2020 på grund af covid-19-pandemien. Regeringens umiddelbare reaktion tog sigte på at forhindre yderligere spredning af virusset og sikre, at den estiske økonomi kunne fungere så normalt som muligt. De restriktioner, der blev indført for at bremse spredningen af pandemien, havde en alvorlig indvirkning på økonomien. Siden nødsituationen blev erklæret, er antallet af registrerede arbejdsløse steget med 35 %. Det største antal nye arbejdsløse er registreret inden for detailhandel og kundeservice, byggeri, catering, indkvartering og eventstyring. Arbejdsløshedsprocenten forventes at stige til 9,2 % i 2020 og falde til 6,5 % i 2021. Den 15. april 2020 godkendte det estiske parlament tillægsbudgettet for 2020. Der blev indført nye foranstaltninger for at bevare arbejdspladser, undgå omfattende fyringer og sikre virksomhedernes likviditet. Budgettet omfatter en lang række foranstaltninger som støtte til sundhedssektoren, kommuner og visse investeringsprogrammer samt ikke-målrettet likviditetsstøtte til virksomheder (såsom garantiordninger og skatteudsættelser). Der er også truffet specifikke foranstaltninger til fordel for mikrovirksomheder og turistsektoren, herunder visse målrettede foranstaltninger for de hårdt ramte regioner. Der er truffet yderligere skatteforanstaltninger som f.eks. midlertidig nedsættelse af punktafgifterne på dieselolie, naturgas og elektricitet. Pakken af foranstaltninger omfatter en midlertidig suspension af statens bidrag til pensionsordningen under den anden søjle.

⁽⁷⁾ EUT C 320 af 10.9.2018, s. 24.

⁽⁸⁾ De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udlignes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtsiden er medregnet.

- (17) Estland har truffet betydelige foranstaltninger for at begrænse spredningen og sundhedsvirkningerne af covid-19. Covid-19-pandemien har ikke desto mindre afsløret en vis strukturel svaghed i sundhedssystemet hvad angår de begrænsede finansielle og menneskelige ressourcer, der er til rådighed. Systemets modstandsdygtighed er blevet svækket af manglen på sundhedspersonale og af den ulige adgang til primær sundhedspleje samt tilgængeligheden af kritiske lægemidler. Estland står også over for en udfordring med hensyn til at overvinde puklen af udsatte og utilgængelige behandlinger som følge af nødsituationen. Desuden lå antallet af meldinger om uopfyldte behov for lægebehandling i Estland også før covid-19-pandemien blandt de højeste i Unionen på grund af lang ventetid til både primær sundhedspleje og specialistbehandling. Disse faktorer er sammen med livsstilsrelaterede risici med til at forklare befolkningens dårlige sundhedstilstand. For at kunne sikre en effektiv bekæmpelse af pandemiens spredning og håndtere de udfordringer, der er forbundet med befolkningens sundhedstilstand, er det nødvendigt at gøre sundhedssystemerne mere tilgængelige og modstandsdygtige.
- (18) Det har længe været en udfordring i Estland at få forbedret det sociale sikkerhedsnet. Også inden den seneste krise blev de sociale ydelser i Estland vurderet til at være mindre effektive end EU-gennemsnittet, når det drejer sig om at nedbringe forekomsten af fattigdom. Desuden er der mangler i arbejdsløshedsunderstøttelsessystemets dækning for personer i atypisk beskæftigelse og personer med korte arbejdsforløb. Covid-19-pandemiens negative virkninger for beskæftigelsen og indkomsterne kombineret med manglen på tilstrækkelig dækning kan øge fattigdommen, navnlig for arbejdsløse husstande. Estland indførte en midlertidig arbejdsfordelingsordning som et særligt tilskud til de berørte virksomheder for at opretholde beskæftigelsen. Denne foranstaltning er begrænset til en periode på to måneder, hvilket muligvis ikke er tilstrækkeligt til at afbøde virkningerne af krisen, da problemerne kan vare længere og først senere ramme visse økonomiske sektorer. Covid-19-pandemien forværrede problemerne med at levere økonomisk overkommelige og tilgængelige sociale tjenester, herunder langtidspleje, især for ældre, handicappede og lavtlønnede. Nogle af disse problemer vil kunne imødegås ved at fastholde planen om at udvikle en integreret levering af social- og sundhedstjenester. Det er vigtigt at sikre en meningsfuld og rettidig inddragelse af arbejdsmarkedets parter i udformningen af exit- og genopretningsprocessen og samtidig styrke deres kapacitet til at deltage.
- (19) Covid-19-krisen gik ud over estiske virksomheder i mange sektorer, men små og mellemstore virksomheder (SMV'er) er blevet påvirket mest. Den negative indvirkning på de økonomiske aktiviteter skyldtes ikke kun restriktionerne, men også den faldende efterspørgsel på eksportmarkederne og forstyrrelser af de globale værdikæder. Regeringens likviditetsstøtteforanstaltninger skal bidrage til at afbøde virkningerne, men de skal gennemføres hurtigt og effektivt for at kunne støtte de levedygtige virksomheder i alle berørte sektorer og samtidig sikre banksektorens modstandsdygtighed. Udsættelse af skatter og tilbagebetalinger kan også bidrage til at forbedre likviditeten i SMV'er. Genopretningsprocessen vil også afhænge af, hvor godt investeringerne målrettes. Den nuværende krise har understreget, hvor vigtige digitale og innovative løsninger er for at holde økonomien i gang. Selv om e-forvaltningen har fungeret godt, vil yderligere digitalisering af SMV'er øge deres modstandsdygtighed og bidrage til at fremskynde genopretningen, så der opnås produktivitetsgevinster på mellemlang sigt. I de senere år er økonomien som helhed blevet stadig mere digitaliseret. Udbredelsen af informations- og kommunikationsteknologier inden for fremstillingsindustrien har imidlertid hidtil været langsom. Estlands samlede innovationsresultater blev forbedret i 2019, men den forskningsbaserede innovationskapacitet og aktivitetsniveauet i erhvervssektoren er fortsat lav. Forskningsbaseret innovation og innovative løsninger i virksomhederne kan forbedre landets konkurrenceevne og fremme den økonomiske vækst. For at hjælpe virksomhederne med at komme ud af covid-19-krisen vil det være vigtigt at sikre tilstrækkelig adgang til finansiering, herunder egenkapitalfinansiering for nystartede virksomheder.
- (20) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Som det bl.a. fremgår af Estlands nationale energi- og klimaplan, afhænger landets bæredygtige vækst af, at der gøres fremskridt med at nedbringe kulstofemissionerne ved at reducere kulstofintensiteten i energi-, transport- og byggesektoren, omstrukturere olieskiferindustrien og øge ressourceproduktiviteten, herunder indføre forretningsmodeller for cirkulær økonomi. Estlands ressourceproduktivitet er en af de laveste i EU, samtidig med at energiforbruget ligger over EU-gennemsnittet. En overordnet strategi for den cirkulære økonomi som supplement til den nationale energi- og klimaplan vil kunne bidrage til at nedbringe kulstofemissionerne, mindske den negative miljøvirkning af olieskiferindustrien og sætte gang i økonomien. Estland er et afsides beliggende land med en lav befolkningstæthed, og derfor er et velfungerende og indbyrdes forbundet transportsystem af afgørende betydning for Estlands økonomiske aktivitet og eksport. Estlands transportinfrastruktur er mangelfuld med hensyn til konnektivitet og bæredygtighed.

Jernbanetransport og intermodal transport skal udvikles mere. Drivhusgasemissionerne fra vejtransport er steget i de senere år, og de nationale mål for vedvarende energi i transportsektoren er stadig ikke nået. Rail Baltica-projektet og energisammenkoblingsprojekterne er blandt Estlands vigtigste investeringsprioriteter med henblik på at forbedre landets sikkerhed og integration i det indre marked. Det er afgørende at fremme investeringsprojekter, der indarbejder miljø- og klimahensyn, for at sikre en bæredygtig økonomisk genopretning og mindske de regionale forskelle. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Estland med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i det område, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Estland i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.

- (21) Den estiske banksektor er generelt sund, men der er fortsat risiko for hvidvask af penge. Der er truffet foranstaltninger til at begrænse eksponeringen for risici ved at reducere udenlandske indskud, men den nationale risikovurdering tager ikke højde for andre produkter, der kan udgøre en risiko, f.eks. depottjenester for udenlandske kunder. Det er nødvendigt at ajourføre den nationale risikovurdering for at kunne klarlægge de forskellige risici og gennemføre de nødvendige afbødende foranstaltninger. Der er truffet tilsynsforanstaltninger over for banker og betalingsinstitutter, som ikke efterlever reglerne, men tilsynet med og håndhævelsen af reglerne bør forbedres yderligere. Især mangler der stadig at blive vedtaget en række retsakter, der skal styrke rammerne for forebyggelse og konfiskation samt øge de administrative sanktioner. Efterforskningen af hvidvaskager forløber langsomt. Kapaciteten hos finanstilsynet i Estland er endnu ikke blevet styrket nok, og den risikobaserede tilgang til tilsyn er endnu ikke gennemført fuldt ud, især ikke med hensyn til tematiske kontrolbesøg. Udvekslingen af oplysninger mellem den finansielle efterretningsenhed og de retshåndhavende myndigheder er ikke tilstrækkelig proaktiv.
- (22) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling («de landespecifikke henstillinger fra 2020»), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med krisen.
- (23) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling («verdensmålene»). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Estland bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (24) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Estland bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under samtidig hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (25) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Estlands økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Estland i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Estland, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (26) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Estlands stabilitetsprogram for 2020, og dets udtalelse (*) afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

(*) I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

HENSTILLER, at Estland i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, styrke sundhedssystemets tilgængelighed og modstandsdygtighed, herunder ved at afhjælpe manglen på sundhedspersonale, styrke den primære sundhedspleje og sikre forsyningen af kritiske lægemidler
2. styrke det sociale sikkerhedsnet, herunder ved at øge arbejdsløshedsunderstøttelsens dækning
3. fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig mod digitalisering af virksomhederne, forskning og innovation, ren og effektiv energiproduktion og -anvendelse, ressourceeffektivitet og bæredygtig transport for at bidrage til en gradvis dekarbonisering af økonomien, støtte små og mellemstore virksomheders innovationskapacitet og sikre tilstrækkelig adgang til finansiering
4. øge indsatsen for at sikre et effektivt tilsyn med og en effektiv håndhævelse af reglerne for bekæmpelse af hvidvask af penge.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne

J. KLOECKNER

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Irlands nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Irlands stabilitetsprogram for 2020**

(2020/C 282/07)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Irland blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Irland offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Irlands fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ («de landespecifikke henstillinger fra 2019»), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Irlands fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 26. februar 2020. Kommissionen konkluderede af sin analyse, at Irland er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Disse ubalancer vedrører navnlig store offentlige og private gældsbeholdninger samt en stor nettogæld over for udlandet.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 35.

- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korrigerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakken.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstanddygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Irland opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.
- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis blive ujævn fordelt på tværs af regioner på grund af forskelle i specialiseringsmønstre. Der er således en betydelig risiko for en uddybning af de regionale forskelle i Irland. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (10) Irland fremlagde den 21. april 2020 sit nationale reformprogram for 2020 og den 30. april 2020 sit stabilitetsprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Irland er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten og af gældsreglen.
- (12) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et overskud på 0,4 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019 til et underskud på 7,4 % af BNP i 2020. Underskuddet forventes at falde til 4,1 % af BNP i 2021. Efter at være faldet til 58,8 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvotefølge stabilitetsprogrammet for 2020 at stige til 69,1 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (13) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Irland truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 2,0 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter beskæftigelses- og arbejdsløshedsstøtte i en periode på 12 uger (omkring 1,4 % af BNP) samt yderligere udgifter til at øge kapaciteten i og adgangen til sundhedssystemet (omkring 0,6 % af BNP). Irland har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte, og som ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 anslås at beløbe sig til omkring 0,3 % af BNP. Disse omfatter kreditgarantier og diverse låneordninger, suspension af strafrenter og bøder for visse forsinkede betalinger fra arbejdsgivere, suspension af gældsinddrivelsesaktiviteter samt betalingspauser på op til tre måneder på virksomhedslån. Den 2. maj 2020 bebudede regeringen en ny pakke af foranstaltninger vedrørende gæld og egenkapitalstøtte til fordel for virksomheder til omkring 2 % af BNP, som hverken er medtaget i stabilitetsprogrammet for 2020 eller i Kommissionens prognose. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Irland har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (14) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Irlands offentlige saldo at udgøre -5,6 % af BNP i 2020 og -2,9 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvotefølgte ventes at nå op på 66,4 % af BNP i 2020 og 66,7 % af BNP i 2021.
- (15) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Irlands planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.
- (16) Irland blev hårdt ramt af covid-19-pandemien i første halvdel af 2020, idet den lagde et enormt pres på sundhedssystemet. Irland traf hurtigt kriseforanstaltninger for at styrke sundhedssystemet samt inddæmningsforanstaltninger for at bekæmpe pandemien, og disse har allerede lagt en dæmper på den økonomiske aktivitet i visse brancher. Regeringen traf også en bred vifte af økonomiske foranstaltninger til så vidt muligt at afbøde covid-19-krisens konsekvenser. Disse omfatter løntilskudsordninger til beskyttelse af arbejdspladser, velfærdsydelse, midlertidige forbud mod at hæve lejen eller sætte folk på gaden samt likviditets- og kreditstøtteforanstaltninger til fordel for virksomheder. Selv om formålet med disse foranstaltninger er at afbøde det økonomiske chok som følge af pandemien, er der stadig stor risiko for et markant produktionstab, betydelige konkurser og insolvenserklæringer samt for en stigning i ledigheden og i antallet af personer i risiko for fattigdom.
- (17) Allerede før covid-19-pandemien havde hospitalerne nået næsten fuld kapacitet, idet belægningsgraden for akutsengepladser er blandt de højeste i OECD-landene. Dette skyldes primært, at der ikke er universel adgang til primær sundhedspleje, og at man derfor i høj grad er afhængig af hospitalspleje. Udfordringerne med at rekruttere og fastholde personale har med tiden skabt mangel på plejepersonale i visse regioner og på nogle hospitaler. Der er ikke tilstrækkelig adgang til langtidspleje i hjemmet, og en sådan pleje er ikke omfattet af lovbestemte krav og

rettigheder, og den gældende politik har dermed fremmet institutionel pleje. Covid-19 har skabt et hidtil uset pres på sundhedssystemet. Der blev truffet rettidige kriseforanstaltninger til at øge hospitalernes kapacitet og levere midlertidige universelle sundhedsydelser. På mellemlang sigt er Irland imidlertid nødt til at gøre noget ved de strukturelle begrænsninger af effektiviteten, fleksibiliteten og modstandsdygtigheden af samt adgangen til sit sundhedssystem. Den ambitiøse Sláintecare-reform ventes at skabe et alment tilgængeligt og bæredygtigt sundhedssystem. Gennemførelsesplanerne skal imidlertid forbedres for så vidt angår delmål, idet der redegøres for fremskridt med hensyn til adgangen til offentlig primær sundhedspleje i gennemførelsesperioden, indtil der er opnået universel sundhedsdækning. Fastsættelsen af klare delmål og frister og indførelsen af en robust overvågningsramme kunne bidrage til en rettidig gennemførelse af den universelle sundhedsdækning. Gennemførelsen af reformer af langtidsplejen, herunder nye måder at arbejde på i nærømråderne gennem støtte til hjemmepleje og omorganisering af plejeresressourcerne, vil muligvis kræve, at der gøres status over de eksisterende faciliteter og foretages fremskrivninger af den fremtidige efterspørgselsvækst med henblik på at udarbejde en rimelig mangelanalyse, der følges op af en gennemførelsesplan.

- (18) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 forventes arbejdsløsheden at stige til 7,4 % i 2020 og falde en smule til 7 % i 2021. Regeringen har som reaktion på pandemien truffet betydelige politiske tiltag til støtte for indkomsterne og beskæftigelsen, navnlig i form af arbejdsfordelingsordninger, som fortsat bør gennemføres hurtigt. Ordningerne skal tages op til revision og bør forlænges, hvis det er nødvendigt for at hjælpe med at fastholde folk i beskæftigelse eller bevare deres indkomst. Det relativt høje antal personer, der lever i husholdninger med lav arbejdsintensitet, kræver, at der gøres flere bestræbelser på at fremme individualiserede aktiveringsstrategier. Irland oplever fortsat udfordringer med hensyn til fattigdom, kvaliteten af jobs og beskæftigelsesstøtte, herunder for personer med handicap, og disse vil sandsynligvis blive mere udtalte som følge af pandemien. Den aktuelle situation gør det nødvendigt at fortsætte arbejdet med opkvalificering og omskoling, i samarbejde med arbejdsmarkedets parter, for at imødegå de skiftende behov på arbejdsmarkedet og forberede arbejdsstyrken på klima- og energiomstillingen samt omstillingen til en cirkulær økonomi. Der er konstateret mangel på kvalificeret arbejdskraft inden for boligbyggeriet, og der ventes at opstå lignende mangler i andre sektorer, efterhånden som omstillingen skrider frem. I forbindelse med covid-19-pandemien er det vigtigt at sikre, at digitaliseringen på uddannelses- og erhvervsområdet ikke øger den uddannelsesmæssige og sociale ulighed.
- (19) Regeringen har truffet adskillige foranstaltninger til at understøtte boligudbuddet, hvilket har øget det årlige antal af færdigbyggede boliger med næsten 57 % over de seneste to år frem til september 2019. Sammen med effektive makroprudentielle værktøjer lader dette til at have bidraget til at dæmpe stigningen i boligpriserne. Antallet af færdigbyggede boliger er dog stadig ikke tilstrækkeligt til at dække efterspørgslen. Mange husholdninger har vanskeligt ved at finde en bolig til en overkommelig pris, og inflationen på lejemarkedet er fortsat høj. Bedre infrastrukturer kunne sammen med fysisk planlægning spille en afgørende rolle med hensyn til at øge boligudbuddet. Hvis de administrative mangler i forbindelse med afgiften på ubebygget jord blev afhjulpet, kunne dette desuden bidrage til at forbedre prisoverkommeligheden på mellemlang sigt. Manglen på sociale boliger udgør fortsat en vigtig udfordring med hensyn til at fremme inklusion, også af de mest sårbare. Nyere politiske tiltag har øget udbuddet af sociale boliger, men godt 68 700 husstande stod stadig på ventelister i Irland i juni 2019. Der er behov for en yderligere indsats for at dække behovet blandt de resterende husstande på ventelisten og blandt potentielle nye ansøgere. Ud af de godt 10 000 hjemløse, der er registreret i Irland, er 3 500 børn. Det giver anledning til bekymring med hensyn til den potentielle risiko for endnu større ulighed, rodfæstet fattigdom og social udstødelse. Enlige forældre med børn er en af de grupper, der oftest er ramt af hjemløshed. Der er fortsat store forskelle mellem regioner og mellem land og by, idet 69 % af alle voksne hjemløse er koncentreret i Dublin og de omkringliggende kommuner.
- (20) Det nationale banksystem udgør en vigtig kilde til likviditet for de irske virksomheder. Små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og virksomheder, der ikke kan stille sikkerhed eller ikke allerede har et eksisterende forhold til en långiver, kan have vanskeligt ved at få rettidig adgang til lån. De irske myndigheder og bankerne har truffet en række foranstaltninger til at afhjælpe virksomhedernes og husholdningernes finansielle vanskeligheder. Det er vigtigt, at disse foranstaltninger tilvejebringer den fornødne likviditet og fremmer holdbare saneringsløsninger for låntagere, som udelukkende befinder sig i vanskeligheder på grund af udbruddet, og som derfor kan forventes atter at blive levedygtige efter en overgangsperiode. Kun med en sådan afbalanceret tilgang kan virksomhederne og husholdningerne overvinde de midlertidige udfordringer, uden at det undergraver den (allerede lave) rentabilitet og de indledende fremskridt, Irland har gjort i de senere år med hensyn til at forbedre banksektorens finansielle stabilitet. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed.

- (21) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. For at Irland kan sætte gang i økonomien, kræver det, at der gøres fremskridt med de ambitiøse investeringer på miljø-, klima-, energi- og infrastrukturuområdet. Irland har indtil videre haltet bagefter med hensyn til nedbringelsen af kulstofemissioner. Drivhusgasemissionerne inden for transport og i byggeindustrien er høje og er fortsat med at stige. Irland vil ikke opfylde sit 2020-mål for energieffektivitet og vedvarende energi. Irland er afhængig af energiimport og er en af de medlemsstater, der har de højeste elpriser, hvilket risikerer at påvirke både miljøet og virksomhedernes konkurrenceevne negativt. Irlands omstilling til en klimaneutral økonomi vil kræve betydelige private og offentlige investeringer over en længere periode i bl.a. vedvarende energi, elinfrastruktur, energieffektivitet og bæredygtig transport. Klimahandlingsplanen er et troværdigt initiativ til at vende den nuværende emissionskurs. Hvis ambitionerne skal munde ud i konkrete resultater, vil det kræve en effektiv og vedholdende gennemførelse af politiske tiltag og foranstaltninger. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Irland med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i det område, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Irland i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.
- (22) Irlands bestræbelser på at reducere produktionsforskellene mellem indenlandske sektorer og de sektorer, der henvender sig til udlandet, er fortsat begrænsede. Direkte støtte gennem Disruptive Technologies Innovation Fund til fordel for samarbejde mellem virksomheder og offentlige forskningscentre, eksempelvis til samarbejdsprojekter mellem erhvervslivet — herunder SMV'er — og forskningsorganer, ville være en fordel. Selv om Irland yder relativt meget offentlig støtte til virksomheder, gennemføres denne støtte primært gennem en skattefradragssordning for forskning og udvikling. Mens de seneste ændringer i 2020-budgettet gør skattefradraget mere attraktivt for SMV'er, er der dog en tendens til, at det kommer større multinationale selskaber til gode. I regeringens udspil »Future Jobs Ireland« udpeges nogle nøgleforanstaltninger, der kan bidrage til at afhjælpe svaghederne i den indenlandske økonomi, navnlig initiativer til at styrke nationale virksomheders produktivitet, særligt SMV'er. Det er vigtigt, at disse foranstaltninger gennemføres effektivt. Krisen har også fremhævet behovet for øget digitalisering af SMV'er, navnlig med hensyn til distancearbejdsløsninger, uddannelse af arbejdstagere og cybersikkerhed. Digital infrastruktur er afgørende for at øge SMV'ernes produktivitet og fremme iværksætteri. Kun 5 % af ejendommene i landdistrikterne har adgang til ultrahurtigt bredbånd, hvilket er langt under EU-gennemsnittet på 29 %, og Irland er også en af de dyreste medlemsstater med hensyn til fast bredbåndsdækning. Der er undertegnet en aftale om en større offentlig investering inden for rammerne af den nationale bredbåndsplan for at imødegå infrastruktur-manglerne, og det er nu vigtigt at følge udviklingen nøje og sikre en rettidig udrulning af det offentligt støttede ultrahurtige bredbåndsnät, navnlig i landdistrikterne.
- (23) Bekæmpelse af aggressiv skatteplanlægning er vigtig for at gøre skattevæsenet mere effektivt og retfærdigt, således som det erkendes i henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet 2020. De afsmittende virkninger af skatteyderes aggressive skatteplanlægning på tværs af medlemsstaterne kræver en koordineret indsats fra nationalt politisk hold som supplement til EU-lovgivningen. Irland har taget skridt til at bekæmpe aggressiv skatteplanlægning ved at gennemføre initiativer vedtaget både på internationalt og på europæisk plan samt ved selv at træffe yderligere nationale foranstaltninger. De store royalties- og udbyttebetalinger i procent af BNP tyder imidlertid på, at Irlands skatteregler udnyttes af virksomheder, der beskæftiger sig med aggressiv skatteplanlægning, og der bør foretages en undersøgelse af de nationale foranstaltningers effektivitet. En udvidelse af skattegrundlaget kunne sikre indtægterne bedre mod økonomiske udsving og individuelle stød og give de automatiske stabilisatorer mulighed for at fungere bedre. Den høje koncentration af selskabsskatter, hvor de ti største virksomheder tegner sig for 45 % af selskabsskatten, deres volatilitet og potentielt midlertidige karakter understreger sammen med selskabsskattens stigende andel af det samlede skatteprovenu (toppede med 18,7 % i 2018) risikoen ved en overdreven afhængighed af disse indtægter til finansieringen af faste løbende udgifter.
- (24) Skønt der er gjort en indsats for at styrke rammerne for bekæmpelse af hvidvask, er Irland stadig udsat som følge af landets internationalt orienterede økonomi, der indebærer en betydelig tilstrømning af udenlandske direkte investeringer, samt tilstedeværelsen af komplekse retlige strukturer med udenlandske sponsorer. Den nationale risikovurdering er blevet revideret, så der tages bedre højde for den faktiske risikoeksponering, som erhvervsdrivende, der leverer tjenester til virksomheder og truste, er udsat for. Et utilstrækkeligt kendskab til den risikoeksponering, som disse erhvervsdrivende står over for, medfører en lav indberetningssats for mistænkelige transaktioner. Tilsynet er ikke intensivt nok til at afhjælpe disse udfordringer, og der anvendes ikke en risikobaseret tilgang, hvilket hæmmer effektiviteten af rammerne for bekæmpelse af hvidvask. Der er blevet oprettet et nationalt register over reelle ejere for virksomheder for at begrænse hemmeligholdelse og identificere de reelle ejere. Kvaliteten af de modtagne oplysninger og registrets effektivitet bør overvåges løbende.

- (25) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med krisen.
- (26) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Irland bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (27) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Irland bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under samtidig hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (28) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Irlands økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Irland i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Irland, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (29) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2020, og dets udtalelse ⁽⁷⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,
- (30) Rådet har på baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering gennemgået det nationale reformprogram for 2020 og stabilitetsprogrammet for 2020. De landespecifikke henstillinger fra 2020 tager hensyn til nødvendigheden af at håndtere covid-19-pandemien og lette den økonomiske genopretning som et nødvendigt første skridt for at muliggøre en tilpasning af ubalancer. De landespecifikke henstillinger fra 2020, der direkte adresserer de makroøkonomiske ubalancer, som Kommissionen konstaterede i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011, er afspejlet i henstilling 1, 2 og 4,

HENSTILLER, at Irland i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, forbedre adgangen til sundhedssystemet og styrke dets modstandsdygtighed, bl.a. ved at imødekomme sundhedspersonalets behov og sikre universel dækning med hensyn til primær sundhedspleje
2. understøtte beskæftigelsen gennem kompetenceudvikling, imødegå risikoen for manglende IT-færdigheder, herunder i uddannelsessektoren, øge udbuddet af sociale boliger og boliger til overkommelige priser

⁽⁷⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

3. fortsat yde støtte til virksomheder, navnlig SMV'er, især ved hjælp af foranstaltninger, der sikrer deres likviditet, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, bæredygtig offentlig transport, vandforsyning og -behandling, forskning og innovation samt digital infrastruktur
4. udvide skattegrundlaget, øge indsatsen for at tage fat på elementer i skattesystemet, der letter aggressiv skatteplanlægning, herunder udgående betalinger, sikre et effektivt tilsyn med og en effektiv håndhævelse af reglerne for bekæmpelse af hvidvask af penge for så vidt angår udbydere af tjenester til truster eller selskaber.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne

J. KLOECKNER

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Grækenlands nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Grækenlands stabilitetsprogram for 2020**

(2020/C 282/08)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Grækenland blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Grækenland offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Grækenlands fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ («de landespecifikke henstillinger fra 2019»), og Grækenlands fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 26. februar 2020. Kommissionen konkluderede af sin analyse, at Grækenland er berørt af uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer. De konstaterede ubalancer vedrørte navnlig den høje offentlige gæld, det store omfang af misligholdte lån på bankernes balancer og den eksterne sektor i en kontekst, hvor den potentielle vækst stadig er lav og arbejdsløsheden er høj.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrrer de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 42.

- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsommelige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korrigerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Grækenland opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.
- (9) De socioøkonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien vil sandsynligvis være ulige fordelt i de græske regioner på grund af forskellige specialiseringsmønstre, navnlig i de regioner, der er stærkt afhængige af turismen og mere generelt af direkte kontakt med forbrugerne. Dette indebærer en betydelig risiko for, at de regionale og territoriale forskelle inden for Grækenland øges, hvilket vil forværre den tendens, der allerede er observeret, til at forskellene

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

mellem hovedstaden og især ø- og bjergregionerne, der blev øget under finanskrisen, vil blive endnu større. Kombineret med risikoen for et midlertidigt kollaps af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.

- (10) Den 30. april 2020 fremlagde Grækenland sit nationale reformprogram for 2020 og sit stabilitetsprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Grækenland er på nuværende tidspunkt underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten og omfattet af gældsreglen.
- (12) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et overskud på 1,5 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019 til et underskud på 4,7 % af BNP i 2020. Underskuddet forventes at falde til 0,2 % af BNP i 2021. Efter at være faldet til 176,6 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvote ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 at stige til 188,8 % i 2020 og derefter at falde igen til 176,8 % i 2021. Der er risici, der danner grundlag for budgetprognoserne, nemlig igangværende retstvister og forpligtelser til offentlig tjeneste. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (13) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Grækenland truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 5,4 % af BNP. Disse foranstaltninger omfatter midlertidig økonomisk støtte til lønmodtagere, selvstændige, individuelle virksomheder og visse liberale erhverv, der er ramt af pandemien, udbetaling af tilbagebetalingspligtige forskud til virksomheder med nedsat omsætning, betaling af socialsikringsbidrag for ansatte, som har fået deres arbejdskontrakter suspenderet, udsættelse af skatter og socialsikringsbidrag, herunder skatteafdragsordninger, i mindst tre måneder for alle virksomheder, selvstændige og lønmodtagere, der er berørt af covid-19-pandemien, et tilskud til renter på lån til små og mellemstore virksomheder («SMV'er») og højere sundhedsudgifter. Grækenland har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte. Disse foranstaltninger omfatter en kontant sikkerhedsstillelse til støtte for bankernes udlån via Hellenic Development Bank. Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 betragtes alle udsættelser af skattebetaling dog også som likviditetsforanstaltninger uden en negativ budgetvirkning i 2020. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Grækenland har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (14) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Grækenlands offentlige underskud at udgøre 6,4 % af BNP i 2020 og 2,1 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvote forventes at nå op på 196,4 % af BNP i 2020 og 182,6 % i 2021.
- (15) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Grækenlands manglende overholdelse af gældsreglen i 2019 og den planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at gældskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 er opfyldt, mens underskudskriteriet ikke er opfyldt.
- (16) Hvad angår covid-19-pandemien, synes Grækenlands hurtige reaktion og håndhævelse af restriktionerne at være en effektiv fremgangsmåde at dømme ud fra det forholdsvis lave antal tilfælde af infektioner, der hidtil er bekræftet. De økonomiske virkninger af covid-19-krisen forventes dog at blive alvorlige, da Grækenland sammenlignet med andre medlemsstater er meget afhængig af sine turist- og transportsektorer. I turistsektoren kan Grækenland miste en stor del af indtægterne i forhold til 2019. Turismen er den græske økonomis vigtigste eksport af tjenester og tegnede sig for 45 % af eksporten af tjenester. Desuden forventes skibsfartssektoren, der tegner sig for 40 % af eksporten af tjenester, også at blive påvirket af et fald i efterspørgslen, efterhånden som den globale samhandel svækkes som følge af pandemien. På grund af nedlukningsforanstaltningerne, de lavere disponible indkomster og den øgede arbejdsløshed forventes den indenlandske efterspørgsel at falde betydeligt.

- (17) Grækenland iværksatte i lyset af covid-19-udbruddet sin nationale pandemiplan og indførte hurtigt en række hidtil usete foranstaltninger, herunder en streng karantæne og fysisk distancering, navnlig for personer, der var mistænkt for at have haft kontakt med personer, der var bærere af virusset. Myndighederne vedtog en bred vifte af foranstaltninger til at afbøde de økonomiske og sociale virkninger for op mod 10,5 % af BNP i 2020. Foranstaltningerne medfører finanspolitiske foranstaltninger på 5 % af BNP med en budgetmæssig nettovirkning på 3,7 % af BNP og midlertidige skatteudsættelser svarende til yderligere 1,9 % af BNP samt kontant sikkerhedsstillelse for forretningsbankers nye udlån, som kan udgøre op til 3,6 % af BNP. Den offentlige sundhedssektor har modtaget en ekstraordinær tilførsel på 273 mio. EUR, som f.eks. vil dække ansættelse af 2 000 ekstra medarbejdere i sundhedssektoren, køb af sundhedsrelateret udstyr og forsyning og styrket screening.
- (18) For fortsat at håndtere covid-19-pandemien skal sundhedssystemets kapacitet, tilgængelighed og modstandsdygtighed forbedres. Direkte betalinger for private sundhedssydelser og uformelle betalinger — som er tæt forbundet med ineffektiv forvaltning af hospitaler — er stadig et omfattende fænomen. Dette fører til uligheder. Adgangen til sundhedspleje er stadig et problem, og antallet af patienternes selvrapporterede uopfyldte behov er blandt de højeste i Unionen med store forskelle mellem indkomstgrupper og beskæftigelsesstatus. Egenbetalingsandelen har ikke været tilstrækkeligt indtægtsbestemt til at beskytte sårbare grupper. Dette forværres af overforsyningen og dermed overforbruget af ofte overdrevent dyre lægemidler. For at tackle dette problem er Grækenland i færd med at gennemføre en ambitiøs reform af den primære sundhedspleje for på kort sigt at give adgang til væsentlige tjenester af høj kvalitet og på længere sigt at tilbyde et omfattende kontrolbaseret system for hele befolkningen. De første indikationer tyder på, at dette reelt er afgørende for at beskytte borgerne og begrænse spredningen af virusset, idet det sikres, at systemets fulde kapacitet kan anvendes til behandling af patienter i overensstemmelse med deres behov. Der er endnu ikke fundet en bæredygtig løsning for sundhedsudgifterne, da den finanspolitiske holdbarhed for det meste sikres af et system med tilbagebetaling af beløb (clawback), der i stigende grad er under pres på grund af utilstrækkelige strukturforanstaltninger. Selv om der på det seneste er truffet visse opmuntrende foranstaltninger, er systemet med centraliserede indkøb stadig svagt. I 2018 lå de offentlige sundhedsudgifter under gennemsnittet i Unionen, selv ved medregning af værdien af tilbagebetalingsbeløbene, som tilfører ca. 1 % af BNP. Der er behov for øget effektivitet samt yderligere finansielle ressourcer for at forbedre sundhedssystemernes effektivitet, tilgængelighed og generelle modstandsdygtighed.
- (19) Der er behov for foranstaltninger for at afbøde covid-19-krisens konsekvenser for arbejdstagere og virksomheder. Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 vil ledigheden stige til 19,9 % i 2020, før den igen falder til 16,8 % i 2021. Grækenland har allerede indført en midlertidig ordning, der letter arbejdsomkostningerne for virksomheder, som har fået deres aktiviteter suspenderet eller er blevet hårdt ramt, samtidig med at den beskytter ansættelseskontrakter og sikrer indkomststøtte til de berørte arbejdstagere. Gennemførelsen af en omfattende ordning med nedsat arbejdstid vil imidlertid være en mere bæredygtig og fleksibel løsning, og myndighederne har taget skridt i den retning ved at vedtage beskæftigelsesstøtteordningen SYN-ERGASIA, der skal udrulles fra den 15. juni til den 15. oktober 2020. En sådan ordning vil gøre det muligt for virksomhederne at nedsætte arbejdstiden på en moduleret måde, der svarer til graden af begrænsningen af deres aktiviteter, samtidig med at driften af disse fremstillingsindustrier opretholdes og det undgås, at de midlertidige afskedigelser bliver strukturelle. En udvidelse af fleksible arbejdsordninger såsom telearbejde, som hidtil har været begrænset i Grækenland sammenlignet med andre medlemsstater, vil også bidrage til at bevare den økonomiske aktivitet og beskæftigelsen under forhold med nedlukning og fysisk distancering.
- (20) Covid-19-krisen risikerer på ny at forværre den sociale situation for store dele af befolkningen og øge uligheden med hensyn til indkomst. Før pandemiens udbrud var den andel af den græske befolkning, der var i risiko for fattigdom eller social udstødelse, stadig en af de højeste i Unionen; børn og personer i den arbejdsdygtige alder er udsat for større risiko end ældre. Fattigdommen blandt personer i arbejde, adgangen til boliger til overkommelige priser og energifattigdommen har også været betydelige problemer. For at afbøde virkningerne af krisen vil det være afgørende at sikre en passende indkomsterstatning for alle berørte arbejdstagere og selvstændige, herunder dem, der er konfronteret med manglende adgang til social beskyttelse. Det vil også være vigtigt at støtte de mest sårbare personer, herunder inaktive personer og personer, der udfører sort arbejde, ved at styrke de sociale sikkerhedsnet. Eftersom der sandsynligvis vil være flere personer, som vil falde tilbage på de grundlæggende sikkerhedsnet, vil det være vigtigt sørge for en mere tilstrækkelig mindsteindkomststøtte. Det er nødvendigt med en omfattende adgang til sociale tjenester for de dårligst stillede og mest sårbare befolkningsgrupper, herunder personer med handicap, flygtninge og asylansøgere. Desuden er langtidsplejetjenesterne ikke tilstrækkeligt udviklet. Grækenland bør også yderligere fremme adgangen til boliger til overkommelige priser, navnlig for husholdninger, der er i risiko for fattigdom, f.eks. ved at indføre en ordning for at hjælpe sårbare boligejere med et realkreditlån.

- (21) Covid-19-krisen har stoppet den positive udvikling på arbejdsmarkedet, der er konstateret i de seneste år, og arbejdsløsheden forventes på ny at stige. For at understøtte et solidt opsving i beskæftigelsen i perioden efter krisen er det nødvendigt, at Grækenland gennemfører reformer for at øge effektiviteten af politikkerne for at få folk i arbejde, navnlig via uddannelsesprogrammer. Det vil være af afgørende betydning at øge den offentlige arbejdsformidlings kapacitet til at yde vedvarende og individualiseret støtte til jobsøgende. Grækenland skal lægge særlig vægt på unge og kvinder, som er mere berørt af manglen på beskæftigelsesmuligheder. Der er også plads til forbedring af den sociale dialog ved at støtte arbejdsmarkedsparternes aktive og meningsfulde deltagelse i den politiske beslutningstagning, herunder i udformningen og gennemførelsen af foranstaltninger til håndtering af konsekvenserne af covid-19-krisen. Regeringen bør fokusere sin indsats på at forbedre de grundlæggende færdigheder for alle, herunder digitale færdigheder. Det er meget vigtigt at tage hånd om dårlige uddannelsesresultater, forbedre de erhvervsrettede uddannelser og øge mulighederne for voksenuddannelse. For at mindske misforholdet mellem udbudte og efterspurgte kvalifikationer og fremskynde opsvinget på arbejdsmarkedet er det afgørende at øge uddannelsernes kvalitet og arbejdsmarkedsrelevans.
- (22) Regeringen har, siden den indledte sin indsats mod covid-19-udbruddet, med rette fokuseret mest på at yde bæredygtig likviditetsstøtte, herunder driftskapital, til de berørte virksomheder, navnlig SMV'er og mikrovirksomheder, især gennem lån og garantier. I henhold til de midlertidige rammebestemmelser for statsstøtte har Grækenland indført tre ordninger med henblik på at øge virksomhedernes kapitallikviditet, nemlig: i) en ordning med forskud, der skal tilbagebetales, ii) en ordning med kontant sikkerhedsstillelse til dækning af banklån, og iii) en rentetilskudsordning for løbende lån. Det er vigtigt, at banksektoren i denne proces — med støtte fra myndighederne — varetager sin rolle som mellemlid med hensyn til at opretholde den nødvendige kreditstrøm på grundlag af en passende vurdering af kreditrisikoen og fornuftige kreditstandards, samtidig med at den nøje rapporterer om en eventuel forringelse af aktivernes kvalitet. Det vil være afgørende at støtte banksektorens kapacitet til at tilbyde gældsomlægningsløsninger til levedygtige låntagere, der er ramt af krisen, for at sikre aktivernes kvalitet og samtidig styrke den økonomiske genopretning.
- (23) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Øgede vækstfremmende investeringer i prioriterede sektorer vil bidrage til at understøtte den langsigtede vækst og mindske de regionale forskelle. I 2019 opfyldte de offentlige investeringer ikke de planlagte mål og faldt med mere end 1 % af BNP efter en tilsvarende underpræstation i de foregående år. Myndighederne begyndte at tage fat på den vedvarende underudnyttelse ved at udarbejde et »nationalt udviklingsprogram« for at styrke reglerne for udvikling, forvaltning, finansiering og gennemførelse af støttede projekter samt en handlingsplan til at forbedre prognoserne for og overvågningen af offentlige investeringer. I betragtning af den vigtige rolle, som offentlige investeringer vil spille med hensyn til at kickstarte den økonomiske genopretning efter covid-19-krisen, er det helt afgørende at tackle eventuelle resterende administrative hindringer og forberede en række nye projekter. Oprettelsen af en specifik projektforbereðelsesfacilitet vil kunne forbedre og fremskynde de offentlige investeringer yderligere. En mere effektiv gennemførelse af de offentlige investeringer vil stimulere væksten yderligere på grund af multiplikatoreffekten. Grækenland kan også drage fordel af mere effektive og bæredygtige offentlige indkøb som en integreret del af bestræbelserne på at forbedre og rationalisere de offentlige udgifter samt sikre et konkurrencepræget erhvervmiljø. Dette vil kræve, at man afhjælper de identificerede mangler, som f.eks. det vedvarende fænomen med unormalt lave tilbud, gennem passende lovgivningsmæssige og administrative foranstaltninger.
- (24) For at puste nyt liv i Grækenlands økonomi er det også nødvendigt, at man afhjælper visse langsigtede svagheder og udnytter de potentielle fremtidige muligheder. De sektorer, hvor der er betydelige investeringsbehov, er bl.a. transport- og logistiksektorerne, hvor der især er behov for støtte til jernbaner, trafiksikkerhed og opgradering af intermodale knudepunkter, samt sektoren for forvaltning af fast affald og byspildevand, hvor der er behov for miljømæssigt bæredygtige investeringer. Grækenlands omstilling til en klimaneutral økonomi vil også kræve betydelige private og offentlige investeringer over en længere periode. Visse planlagte investeringer, små projekter inden for energieffektivitet, renovering af bygninger og projekter for vedvarende energi, vil kunne fremrykkes og bidrage til den økonomiske genopretning efter covid-19. I forbindelse med forberedelserne af genopretningsforanstaltninger på mellemlang sigt kan der drages fordel af investeringer, der er planlagt i medlemsstaternes nationale energi- og klimaplaner, lister over projekter af fælles interesse og planer for infrastrukturd udvikling. De dermed forbundne investeringer kan omfatte forbindelserne på tværs af landegrænserne til import og eksport af energi mellem nabomedlemsstater for at sikre en bæredygtig energiforsyning til mennesker og virksomheder i Grækenland og foranstaltninger til sikring af en retfærdig omstilling for de regioner, der er mest berørt af Grækenlands ambitiøse plan om at gå væk fra brunkulsbaseret energiproduktion. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Grækenland med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Grækenland i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.

- (25) Trods visse fremskridt i de foregående år er det nødvendigt, at Grækenland fremskynder sine bestræbelser på at forbedre sine resultater på det digitale område, bl.a. ved at anvende digitale værktøjer og tjenester i den offentlige forvaltning, retssystemet og erhvervslivet. Det vil især være vigtigt for den offentlige forvaltning og genopretningsfasen, at man opretholder det momentum og de fordele, der er opnået med lanceringen af en række digitale tjenester, siden covid-19-udbruddet satte ind. En strategisk tilgang til at fremskynde anvendelsen af digitale teknologier i alle økonomiske sektorer, herunder i den offentlige forvaltning, og interoperabiliteten mellem forskellige informationssystemer, navnlig databasen for markedsovervågning, vil bidrage til at udligne produktivitsforskellen i forhold til medlemsstater, der har euroen som valuta, og mindske den administrative byrde. Det er også en prioritet at forbedre adgangen til net med meget høj kapacitet og udbredelsen af højhastighedsinternet. For så vidt angår digitale færdigheder ligger Grækenland fortsat under gennemsnittet i Unionen, da kun 51 % af alle personer i alderen 16-74 år i 2019 syntes at have grundlæggende digitale færdigheder, sammenlignet med et gennemsnit i Unionen på 58 %. En digital opkvalificering vil gøre det muligt for alle i Grækenland at få lige adgang til e-tjenester, hjælpe virksomhederne med at gøre effektiv brug af telearbejde og e-værktøjer og give alle lærende i skoler, universiteter eller voksenuddannelser mulighed for at deltage fuldt ud i fjernundervisning. Der bør især fokuseres på personer fra dårligt stillede miljøer, herunder flygtninge og asylansøgere, og personer, der bor i fjernliggende områder eller landdistrikter.
- (26) Efter den vellykkede gennemførelse af programmet for finansiel bistand under den europæiske stabilitetsmekanisme i 2018 er Grækenland underlagt skærpet overvågning i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 472/2013 ⁽⁷⁾. Med indledningen af skærpet overvågning af Grækenland i henhold til Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2018/1192 ⁽⁸⁾ og (EU) 2019/338 ⁽⁹⁾ anerkendes det faktum, at Grækenland på mellemlang sigt fortsat vil skulle vedtage foranstaltninger for at tage fat på kilderne eller de mulige kilder til de makroøkonomiske ubalancer, samtidig med at der gennemføres strukturreformer for at støtte en robust og holdbar økonomisk vækst. Grækenland gav på mødet i Eurogruppen den 22. juni 2018 tilsagn om at fortsætte alle de vigtigste reformer, der blev vedtaget under programmet, indtil de er fuldt gennemført. Grækenland gav også tilsagn om at gennemføre særlige foranstaltninger inden for budgetpolitik samt finans- og strukturpolitik, social velfærd, finansiel stabilitet, arbejds- og produktmarkederne, privatisering, retssystemets funktionsdygtighed, offentlig forvaltning og bekæmpelse af korruption. Disse strukturreformer er i stigende grad vigtige for Grækenlands bestræbelser på at genstarte sin økonomi. En vellykket gennemførelse og fuldførelse af disse reformer vil i høj grad kunne bidrage til at understøtte Grækenlands vækst på mellemlang og lang sigt. Grækenland er omfattet af kvartalsvis rapportering om fremskridtene med gennemførelsen af sine tilsagn som led i den skærpede overvågning, hvor en positiv rapport hvert halve år kan bane vej for frigivelsen af betalinger af gældslettelsestiltag til en værdi af 0,7 % af BNP årligt. Frigivelsen af de første to betalinger af politisk betingede gældstiltag til en værdi af 970 mio. EUR og 767 mio. EUR blev vedtaget af Eurogruppen i henholdsvis april 2019 og december 2019. Den sjette rapport om skærpet overvågning til vurdering af de fremskridt, som Grækenland har gjort med gennemførelsen af sine tilsagn, blev offentliggjort den 20. maj 2020.
- (27) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med krisen.
- (28) Det er især meget vigtigt i den nuværende situation at fastholde fokus på omstruktureringen af bankerne for at opretholde den finansielle stabilitet og frigøre kapacitet i banksektoren til gøre det muligt at finansiere den økonomiske genopretning. Banksektoren er blevet mere modstandsdygtig, hvilket har ført til en ophævelse af kontrollen med kapitalbevægelser i september 2019, men risiciene og udfordringerne er fortsat store. De omfatter bl.a. et fortsat stort antal misligholdte lån, en kapitalposition, der er i overensstemmelse med kapitalkravene, men som står over for et voksende kapitalbehov på mellemlang sigt, og en lav rentabilitet, som afhænger af væksten i

⁽⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 472/2013 af 21. maj 2013 om skærpe af den økonomiske og budgetmæssige overvågning af medlemsstater i euroområdet, der har eller er truet af alvorlige vanskeligheder med hensyn til deres finansielle stabilitet (EUT L 140 af 27.5.2013, s. 1).

⁽⁸⁾ Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2018/1192 af 11. juli 2018 om indledning af skærpet overvågning over for Grækenland (EUT L 211 af 22.8.2018, s. 1).

⁽⁹⁾ Kommissionens gennemførelsesafgørelse (EU) 2019/338 af 20. februar 2019 om forlængelse af skærpet overvågning over for Grækenland (EUT L 60 af 28.2.2019, s. 17).

långivningen. Som følge heraf er de græske banker særligt udsatte for risikoen for øgede finansieringsomkostninger og en ny forringelse af aktivernes kvalitet som følge af covid-19-pandemien. Tiltag for at fremme et velfungerende sekundært marked for misligholdte lån sideløbende med nye udlån og levedygtige langsigtede låneomlægninger i overensstemmelse med fornuftige kreditstandarder kan spille en central rolle i opfyldelsen af det dobbelte mål om at afbøde udbruddets konsekvenser for aktivernes kvalitet og samtidig afhjælpe problemet med misligholdte lån. Gennemførelsen af en reform af de retlige rammer, der åbner mulighed for en ubegrænset håndhævelse af sikkerhedsstillelse fra skyldnere, kan være et væsentligt skridt i denne retning.

- (29) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Grækenland bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (30) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Grækenland bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under samtidig hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (31) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Grækenlands økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Grækenland i 2019. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Grækenland, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (32) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Grækenlands stabilitetsprogram for 2020, og dets udtalelse ⁽¹⁰⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,
- (33) Rådet har på baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering gennemgået det nationale reformprogram for 2020 og stabilitetsprogrammet for 2020. De landespecifikke henstillinger fra 2020 tager hensyn til nødvendigheden af at håndtere covid-19-pandemien og lette den økonomiske genopretning som et nødvendigt første skridt for at muliggøre en tilpasning af ubalancer. De landespecifikke henstillinger fra 2020, der direkte adresserer de makroøkonomiske ubalancer, som Kommissionen konstaterede i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011, er afspejlet i henstilling 1, 2, 3 og 4 nedenfor.

HENSTILLER, at Grækenland i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed og sikre tilstrækkelig og lige adgang til sundhedspleje
2. afbøde de beskæftigelsesmæssige og sociale virkninger af covid-19-krisen, bl.a. ved at indføre foranstaltninger som f. eks. ordninger med nedsat arbejdstid og sørge for effektiv aktiveringsstøtte

⁽¹⁰⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

3. hurtigt iværksætte foranstaltninger til at sikre likviditet og løbende kreditstrøm og anden finansiering til økonomien med særlig fokus på de SMV'er, der er hårdest ramt af krisen, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig mod sikker og bæredygtig transport og logistik, ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, miljøinfrastruktur og digital infrastruktur med meget høj kapacitet samt digitale færdigheder, forbedre effektiviteten og digitaliseringen i den offentlige forvaltning og fremme den digitale omstilling i virksomhederne
4. fortsætte og fuldføre reformer i overensstemmelse med de tilsagn, der efter programgennemførelsen blev givet i Eurogruppen den 22. juni 2018, for at genstarte en bæredygtig økonomisk genopretning efter den gradvise lempelse af de begrænsninger, der er pålagt på grund af covid-19-udbruddet.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne

J. KLOECKNER

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Spaniens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Spaniens stabilitetsprogram for 2020**

(2020/C 282/09)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Spanien blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Spanien offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Spaniens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ («de landespecifikke henstillinger fra 2019»), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Spaniens fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 26. februar 2020. Kommissionen konkluderede i sin analyse, at Spanien er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Høj udenlandsk og indenlandsk gæld, både offentlig og privat, udgjorde fortsat svagheder i en situation med stadig høj arbejdsløshed og havde betydning ud over landegrænserne.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 48.

- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korregerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Spanien opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis være ujævnt fordelt på tværs af de spanske regioner på grund af forskelle i specialiseringsmønstre. Dette er f.eks. tilfældet for de regioner, der er mest afhængige af turisme, såsom regionerne ved Middelhavet, Andalusien, Balearerne og De Kanariske Øer, hvor mere end en fjerdedel af arbejdspladserne er knyttet til denne sektor. Dette indebærer en væsentlig risiko for endnu større regionale forskelle i Spanien. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.
- (10) Den 1. maj 2020 fremlagde Spanien sit nationale reformprogram for 2020 og sit stabilitetsprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Spanien er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten og af overgangsbestemmelsen vedrørende gældsreglen.
- (12) Den 13. juli 2018 henstillede Rådet, at Spanien sikrer, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter (*) ikke overstiger 0,6 % i 2019, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,65 % af bruttonationalproduktet (BNP). Kommissionens samlede vurdering bekræfter, at der er en væsentlig afvigelse fra den anbefalede tilpasningssti i retning af den mellemfristede budgetmålsætning for 2019. Dette er et relevant forhold i Kommissionens rapport, der er udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, og hvori det vurderes, om Spanien overholder gældskriteriet i 2019.
- (13) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et underskud på 2,8 % af BNP i 2019 til et underskud på 10,3 % af BNP i 2020. Efter at være faldet til 95,5 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvote ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 at stige til 115,5 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (14) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Spanien truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 3,2 % af BNP. Kvantificeringen af de underskudsforøgende foranstaltninger stemmer stort set overens med Kommissionens skøn, når der tages hensyn til den forskellige behandling af omkostningerne ved de automatiske stabilisatorer. Foranstaltningerne omfatter styrkelse af sundhedssystemet, ydelse af indkomststøtte til arbejdstagere i arbejdsfordelingsordninger, målrettede fritagelser for socialsikringsbidrag og en særlig ydelse for ophør af aktivitet til selvstændige, hvis aktivitet er suspenderet, eller som har lidt betydeligt fald i indtægter. Spanien har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte, og som ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 anslås at beløbe sig til 9,2 % af BNP. Disse foranstaltninger omfatter især lånegarantier (8,8 % af BNP). Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Spanien har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (15) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Spaniens offentlige saldo at udgøre -10,1 % af BNP i 2020 og -6,7 % i 2021. Den offentlige gældskvote ventes at nå op på 115,6 % af BNP i 2020 og 113,7 % i 2021.
- (16) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Spaniens manglende overholdelse af gældsreglen i 2019 og den planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet og gældskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.

(*) De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden er medregnet.

- (17) De foranstaltninger, der er truffet for at standse spredningen af virusset, der forårsager covid-19, har en betydelig virkning på økonomien og kan i år føre til en nedgang i BNP på 9,4 %. Indvirkningen på beskæftigelsen, som er vanskelig at beregne på nuværende tidspunkt, vil også være væsentlig. Næsten 700 000 har mistet deres arbejde siden begyndelsen af covid-19-krisen, fra februar til maj. Indvirkningen på beskæftigelsen begrænses i øjeblikket af de knap 3,5 millioner arbejdstagere, der er omfattet af arbejdsfordelingsordninger, hvilket indtil videre har forhindret umiddelbare tab af arbejdspladser. Covid-19-pandemiens konsekvenser i Spanien forværres af den høje andel af arbejdstagere, der er beskæftiget i små og mellemstore virksomheder (SMV'er), vægten af sektorer, der rammes særligt hårdt, og som sandsynligvis vil opleve en langsommere genopretning, herunder turisme- og detailsektoren, samt det høje antal arbejdstagere med tidsbegrænsede kontrakter (26,3 % i 2019). Alle disse faktorer kan føre til et omfattende tab af arbejdspladser og forstærke chokket. Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 forventes arbejdsløshedsprocenten (som lå på 13,6 % i februar 2020) at stige til 18,9 % i 2020 og falde til 17 % i 2021.
- (18) De spanske myndigheder har forsøgt at afbøde virkningerne af covid-19-pandemien og af inddæmningsperioden gennem forskellige pakker af foranstaltninger til et samlet beløb på 145 mia. EUR. I bestræbelserne på at bekæmpe covid-19-sygdommen har myndighederne øget deres udgifter til sundhedssystemet og sociale ydelser. For at fastholde folk i beskæftigelse og støtte husstandsindkomsten har de også fremmet anvendelsen af arbejdsfordelingsordninger. Arbejdstagere omfattet af en arbejdsfordelingsordning modtager en ydelse svarende til 70 % af beregningsgrundlaget for deres socialsikringsbidrag med et minimums- og maksimumsbeløb (henholdsvis 502 EUR og 1 402 EUR). Arbejdsforholdet forbliver uændret under arbejdsfordelingsordningerne, og muligheden for at anvende dette retlige instrument som følge af force majeure i forbindelse med covid-19 er for nylig blevet forlænget mindst indtil den 30. juni 2020. Virksomheder med arbejdsfordelingsordninger fritages for at betale en meget stor del af socialsikringsbidragene for de arbejdstagere, der er omfattet af ordningen, forudsat at de i mindst seks måneder efter genoptagelsen af aktiviteterne bevarer deres job. Disse foranstaltninger går hånd i hånd med særlig støtte til SMV'er og selvstændige, som udgør ryggraden i den spanske økonomi (udsættelse af skatteindbetalinger, nedsættelse af socialsikringsbidrag og statsgarantier), og er et forsøg på at hjælpe dem, så de undgår konkurs og hurtigt kan genoptage deres aktiviteter, når covid-19-krisen er overstået. Der er også vedtaget foranstaltninger med henblik på midlertidigt at sikre indkomststøtte til selvstændige, atypiske og sårbare arbejdstagere, som under normale omstændigheder ikke har adgang til social beskyttelse.
- (19) Det spanske sundhedssystem har opnået gode resultater trods det forholdsvis lave investeringsniveau. Covid-19-pandemien har imidlertid lagt et hidtil uset pres på sundhedssystemet og afsløret, at det er sårbart over for chok. Den umiddelbare indsats fokuserer på at styrke kapaciteten hvad angår sundhedspersonale samt kritisk medicinsk udstyr og infrastruktur med henblik på at redde liv og behandle syge under pandemien. Personer med handicap og ældre i institutionspleje har været særligt udsatte under covid-19-krisen. De skal fortsat sikres adgang til lægebehandling og social omsorg, herunder akut- og intensivbehandling. Senere bør indsatsen fokusere på at forbedre sundhedssystemets modstandsdygtighed, så det hurtigst muligt kan fungere optimalt igen og bedre modstå nye chok. Covid-19-pandemien har afsløret strukturelle problemer, hvoraf en del skyldes manglende investering i fysisk infrastruktur og utilstrækkeligheder i forbindelse med ansættelsen af og arbejdsvilkårene for sundhedspersonale. Der er regionale forskelle hvad angår udgifter, fysiske ressourcer og personale, og koordineringen mellem de forskellige forvaltningsniveauer er ikke altid effektiv. På mellemlang sigt vil sundhedssystemet bedre kunne imødegå de udfordringer, der er forbundet med aldring, stadig flere kroniske lidelser og handicap. Primær sundhedspleje og udvikling af e-sundhed spiller en central rolle i denne forbindelse. På mellemlang sigt vil det være vigtigt at sikre, at det sandsynlige fald i ressourcerne som følge af den økonomiske nedgang ikke påvirker folks sundhedsdækning og fører til ulige adgang.
- (20) Trods flere år med solid jobskabelse blev der på det spanske arbejdsmarked allerede inden covid-19-pandemien registreret høj arbejdsløshed og segmentering af arbejdsmarkedet. Foreløbige data tyder på en meget væsentlig stigning i arbejdsløsheden i Spanien som følge af covid-19-krisen, som vil tynge arbejdsformidlingernes og de sociale tjenesters allerede begrænsede kapacitet til at støtte arbejdstagere og arbejdsgivere. På mellemlang sigt bør genopretningen sikres ved i samarbejde med arbejdsmarkedets parter at træffe foranstaltninger til støtte for beskæftigelsen, f.eks. en gradvis udfasning af arbejdsfordelingsordninger, en revision af ordningen for ansættelsesincitamenter for bedre at fremme bæredygtige beskæftigelsesformer, især for unge arbejdstagere, samt gennem fleksibilitet i arbejdsvilkårene. Flere studerende inden for videnskab og digital teknologi, mere attraktive erhvervsud-

dannelser og sikring af fleksible opkvalificerings- og omskolingsmuligheder kan bidrage til at dække den stigende efterspørgsel efter de tekniske færdigheder, som er nødvendige for den grønne og den digitale omstilling, der skal ledsage genopretningen. Mere generelt kan en forbedring af uddannelses- og karrierevejledningen og ydelse af passende støtte til dårligt stillede studerende og regioner, der halter bagefter, bidrage til bedre uddannelsesresultater. En vellykket gennemførelse af de foranstaltninger, der eventuelt vedtages for at nå disse mål, vil i høj grad afhænge af, at der gives tilstrækkelig tid til at opbygge en bred og varig social og politisk konsensus om reformerne.

- (21) Covid-19-pandemiens konsekvenser for arbejdsmarkedet har vist, at der er et presserende behov for at støtte indkomsten i covid-19-kriserammede husholdninger. I denne forbindelse har en lettere anvendelse af arbejdsfordelingsordninger haft afgørende betydning. Midlertidigt ansatte med meget kortvarige kontrakter, som udgør langt de fleste af de nye arbejdsløse, og som for manges vedkommende er unge arbejdstagere, er dog ofte ikke berettiget til at modtage almindelig arbejdsløshedsunderstøttelse. For at støtte en bæredygtig genopretning og social samhørighed er det nødvendigt at sikre, at alle arbejdstagere, herunder midlertidigt ansatte og selvstændige, har adgang til passende social beskyttelse og aktive arbejdsmarkedspolitikker ud over de kriseforanstaltninger, som regeringen allerede har truffet.
- (22) Covid-19-krisen vil sandsynligvis øge den høje grad af fattigdom eller social udstødelse i Spanien, især blandt familier med børn. I 2019 var Spanien den medlemsstat med det laveste gennemsnit hvad angår familieydelse pr. barn. Familier med lav til mellemlav indkomst har ikke adgang til landets strenge børneydelse, og skattefradrag giver dem kun en meget begrænset fordel. Udgifterne til social beskyttelse er fortsat i høj grad rettet mod ældre, og pensionsudgifterne forventes på mellemlang til lang sigt at stige betydeligt, hvis de bebudede fravigelser fra pensionsreformen fra 2013 gøres permanente, og der ikke træffes passende kompensationsforanstaltninger. Den vanskelige økonomiske og sociale situation som følge af covid-19-pandemien kræver i stedet solidaritet mellem generationerne over for de yngre generationer. Arbejdsløshedsunderstøttelse til langtidsledige og arbejdstagere, der ikke er omfattet af bidragsordninger, er i øjeblikket spredt ud over flere ordninger, hvilket resulterer i lav dækning. De eksisterende regionale mindsteindkomstordninger når kun ud til 20 % af de potentielle støttemodtagere i landet, idet der er store regionale forskelle med hensyn til dækning, varighed, adgangsbetingelser og tilstrækkelighed. I den aktuelle svære situation er der for nylig vedtaget en permanent national indkomstgarantiordning med en anslået dækning på over to millioner støttemodtagere, der afventer parlamentets ratifikation, og som suppleres af de eksisterende regionale mindsteindkomstordninger. Konsekvenserne heraf for fattigdomsbekæmpelse og holdbarhed på kort og mellemlang sigt kan ikke vurderes på nuværende tidspunkt.
- (23) Covid-19-pandemien i Spanien forværres yderligere af det forhold, at det høje antal SMV'er tegner sig for en stor andel af beskæftigelsen. For at forhindre konkurser, som kan undgås, er der vedtaget hasteforanstaltninger for at yde likviditetsstøtte til virksomheder gennem lån og garantier med fokus på SMV'er og sektorer, som rammes hårdere og længere af covid-19-krisen, såsom turisme (som i 2019 tegner sig for 12 % af BNP i Spanien). Hvis disse foranstaltninger skal have de fornødne virkninger, bør de gennemføres effektivt og hurtigt af finansielle formidlere. Muligheden for at udskyde betaling af skat og socialsikringsbidrag og fremskyndelsen af kontraktmæssigt indgået betalinger fra de offentlige myndigheders side vil også bidrage til at forbedre SMV'ernes pengestrøm. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed. For at sikre disse foranstaltningers effektivitet er det vigtigt at fortsætte bestræbelserne på at mindske den administrative byrde og tilbyde effektive digitale offentlige tjenester. Hvis genopretningen skal lykkes, er det afgørende at støtte virksomheder i de sektorer, der er hårdest ramt af covid-19-krisen, sikre eksportvirksomhedernes konkurrenceevne og fremme internationalisering som et middel til at styrke virksomhedernes modstandsdygtighed.
- (24) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Spaniens udsigter til at få rettet op på økonomien vil afhænge af landets kapacitet til at øge produktiviteten og fremme innovation, herunder gennem den digitale og den grønne omstilling. Spaniens innovationsresultater ligger under EU-gennemsnittet i alle regioner. Spanien klarer sig dårligt, hvad angår virksomhedernes evne til at innovere, investere i materielle og immaterielle aktiver og bedst muligt udnytte befolkningens kompetencer, hvilket i en videnbaseret økonomi kan hæmme virksomhedernes konkurrenceevne. Covid-19-krisen har understreget, hvor vigtig digitaliseringen er, når det gælder om at bevare adgangen til offentlige tjenester og uddannelse samt bevare arbejdspladser og økonomisk aktivitet. Før inddæmningsperioden havde kun halvdelen af skolerne i Spanien tilstrækkelige digitale læringsplatforme, og der var betydelige regionale forskelle. Det pludselige skift til digital læring var også en særlig udfordring for sårbare elever uden adgang til digitale løsninger derhjemme. Spanien bør sikre, at alle elever har

adgang til digital læring, herunder elever i landområder og fra sårbare husholdninger. Støtte til digitalisering af virksomheder vil også fremme de spanske virksomheders konkurrenceevne i globale værdikæder og øge deres eksportkapacitet, især SMV'er og mikrovirksomheder. Anvendelsen af digital teknologi, herunder af avancerede digitale teknologier, og mindskelsen af den digitale kløft mellem by- og landområder vil forbedre den spanske økonomis innovationskapacitet. Desuden kan en styrkelse af forsknings- og innovationsstyringen på alle niveauer, en forøgelse af forskningskvaliteten gennem systematiske evalueringer og tilskyndelse af forskningsinstitutioner til at samarbejde med den private sektor gøre forsknings- og innovationspolitikkerne mere effektive og fremskynde udbredelsen af innovation som bidrag til genopretningen.

- (25) Spaniens omstilling til en klimaneutral økonomi vil kræve betydelige investeringer over en længere periode i bl.a. vedvarende energi, bæredygtig energiinfrastruktur, energieffektivitet og bæredygtig transport. Investeringerne bør fremrykkes for at støtte den grønne omstilling under genopretningen i overensstemmelse med Spaniens nationale energi- og klimaplan. Øget fokus på et integreret energisystem bør fremme udbredelsen af vedvarende energi. Ved at reducere energiforbruget i private og offentlige bygninger gennem omfattende renovering og udvikling af intelligente net og lagring af vedvarende energi bidrager der til en bedre styring af efterspørgslen efter energi, samtidig med at jobskabelsen under genopretningen understøttes. Yderligere investeringer i energiinfrastrukturer, herunder elsammenkoblinger med resten af Unionen, vil bidrage til at forbedre integrationen af det indre energimarked i Unionen, samtidig med at der skabes større konkurrence, og udnyttelsen af vedvarende energi fremmes. Der bør også gøres en yderligere indsats for at fremme bæredygtig og effektiv transport, herunder forbedring af den kollektive trafik og udrulning af infrastruktur for alternative brændstoffer, navnlig til elektriske køretøjer. Der vil også være behov for investeringer for at muliggøre en større anvendelse af jernbanegodstransport, herunder grænseoverskridende forbindelser til Frankrig og Portugal og forbindelser til havne og logistikknudepunkter. Desuden er visse områder i Spanien blandt de mest udsatte områder for klimaændringer i Europa. Vandressourcerne er under pres, og infrastrukturen for vandforvaltning og affaldshåndtering er ikke den samme i hele landet. Grønne investeringer kan bidrage til at håndtere de negative virkninger af klimaændringer, såsom hedeølger, tørke, oversvømmelser og skovbrande, og til at bevare skove, forbedre luftkvaliteten, vandforvaltningen og affaldshåndteringen og udvikle den cirkulære økonomis potentiale. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Spanien med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Spanien i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.
- (26) Den manglende ensartethed i reglerne i Spanien og de hermed forbundne barrierer forhindrer virksomheder i at udnytte stordriftsfordele og indvirker negativt på produktiviteten. Loven om markedsenhed, som allerede håndhæves af domstole og konkurrencemyndigheder, bør anvendes mere aktivt for at fremme bedre regulering og konkurrencen under genopretningen. I den forbindelse bør de strenge ejerskabs- og markedsrestriktioner, der har til formål at sikre forsyningen af strategiske varer og tjenester under covid-19-pandemien, fjernes, så snart nødsituationen er slut. Mere generelt kan en stærkere og vedvarende koordinering mellem de forskellige forvaltningsniveauer gøre de politikker, der skal fremme genopretningen, mere effektive. Det er også vigtigt at sikre, at den forvaltningsstruktur, der allerede er blevet oprettet ved lovgivningen fra 2014 om gennemførelse af direktiverne om offentlige udbud, kan arbejde så hurtigt som muligt, således at de offentlige investeringer til støtte for genopretningen udnyttes effektivt. Arbejdet med den omfattende nationale strategi for offentlige indkøb bør intensiveres i tæt samarbejde med repræsentanter for alle forvaltningsniveauer (centralt, regionalt og lokalt) gennem samarbejdsudvalget.
- (27) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling («de landespecifikke henstillinger fra 2020»), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med krisen.

- (28) En rettidig afvikling af insolvensbehandling vil også spille en central rolle, når det gælder om at sikre virksomhedernes likviditet og en effektiv omfordeling af ressourcer samt fremme iværksætter og stabiliteten i den finansielle sektor. Det er af afgørende betydning at sikre, at retsvæsenet er i stand til at håndtere insolvensbehandlingen effektivt. Dette er særlig vigtigt, da den nuværende indstilling af domstolenes arbejde og den forventede stigning i antallet af retssager som følge af den økonomiske tilbagegang forårsaget af covid-19-pandemien kan forværre de allerede eksisterende udfordringer med stadig længere retssager og et voksende efterslæb af sager.
- (29) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Spanien bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (30) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Spanien bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under samtidig hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (31) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Spaniens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Spanien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Spanien, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (32) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Spaniens stabilitetsprogram for 2020, og dets udtalelse (*) afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (33) Rådet har på baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering gennemgået det nationale reformprogram for 2020 og stabilitetsprogrammet for 2020. De landespecifikke henstillinger fra 2020 tager hensyn til nødvendigheden af at håndtere covid-19-pandemien og lette genopretningen som et nødvendigt første skridt for at muliggøre en tilpasning af ubalancer. De landespecifikke henstillinger fra 2020, der direkte vedrører de makroøkonomiske ubalancer, som Kommissionen konstaterede i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011, er afspejlet i henstilling 1, 2 og 4,

HENSTILLER, at Spanien i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed og kapacitet, hvad angår sundhedspersonale og kritisk medicinsk udstyr og infrastruktur
2. støtte beskæftigelsen ved hjælp af ordninger til bevarelse af arbejdspladser, effektive ansættelsesincitamenter og kompetenceudvikling, styrke arbejdsløshedsunderstøttelsen, navnlig for atypiske arbejdstagere, forbedre dækningen og tilstrækkeligheden af minimumsindkomstordninger og familiestøtte samt adgangen til digital læring
3. sikre en effektiv gennemførelse af foranstaltninger med henblik på at stille likviditet til rådighed for SMV'er og selvstændige, bl.a. ved at undgå sene betalinger, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringerne mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig fremme af forskning og innovation, ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, energinfrastruktur, vandforvaltning, affaldshåndtering og bæredygtig transport

(*) I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

4. forbedre koordineringen mellem forskellige forvaltningsniveauer og styrke rammerne for offentlige indkøb med henblik på at støtte genopretningen på en effektiv måde.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne

J. KLOECKNER

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Frankrigs nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Frankrigs stabilitetsprogram for 2020**

(2020/C 282/10)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Frankrig blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Frankrig offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Frankrigs fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ (»de landespecifikke henstillinger fra 2019«), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Frankrigs fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 26. februar 2020. Kommissionen konkluderede i sin analyse, at Frankrig er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Disse ubalancer vedrører især stor offentlig gæld og en svag konkurrenceevne i en situation med lav produktivitetsvækst, som har betydning ud over landegrænserne.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 55.

udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.

- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 (*) letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korrigerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 (†) og (EU) 2020/558 (‡) for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Frankrig opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.

(*) Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

(†) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

(‡) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis være ujævnt fordelt på tværs af regionerne på grund af forskelle i specialiseringsmønstre, navnlig i de regioner, der er stærkt afhængige af turismen — som regionerne i den yderste periferi — og mere generelt af handel med direkte kontakt med forbrugerne. Det medfører en betydelig risiko for, at de regionale og territoriale forskelle i Frankrig bliver større, hvilket forstærker den allerede observerede tendens i retning af langsomt voksende forskelle mellem hovedstadsregionen, de store byer og resten af landet, mellem byområder og landområder og mellem Frankrigs europæiske område og regionerne i den yderste periferi. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.
- (10) Frankrig fremlagde den 7. maj 2020 sit nationale reformprogram for 2020 og den 30. april 2020 sit stabilitetsprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Frankrig er på nuværende tidspunkt underlagt den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten og omfattet af overgangsbestemmelsen vedrørende gældskriteriet. Den 13. juli 2018 henstillede Rådet, at Frankrig sikrer, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ⁽⁷⁾ ikke overstiger 1,4 % i 2019, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,6 % af bruttonationalproduktet (BNP). Kommissionens samlede vurdering bekræfter, at der er en væsentlig afvigelse fra den anbefalede tilpasningssti i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2019 og for 2018 og 2019 samlet set. I vurderingen af Frankrigs overholdelse af gældskriteriet i 2019 er dette et relevant forhold i Kommissionens rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3.
- (12) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et underskud på 3,0 % af BNP i 2019 til et underskud på 9,0 % af BNP i 2020. Efter at have ligget stabilt på 98,1 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvote ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 at stige til 115,2 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (13) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Frankrig truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 1,9 % af BNP. Disse foranstaltninger omfatter finansiering af en arbejdsfordelingsordning svarende til 1,1 % af BNP, ekstraudgifter til en styrkelse af sundhedstjenester, sygesikringen og løn til sundhedspersonale svarende til 0,4 % af BNP og oprettelse af en solidaritetsfond svarende til 0,3 % af BNP med henblik på at yde direkte støtte til små og meget små virksomheder og selvstændige. Frankrig har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte, og som ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 anslås at beløbe sig til 17 % af BNP. Blandt andet udskydes virksomhedernes indbetaling af skatter og sociale bidrag, skatte- og momsrefusion fremskyndes, og der oprettes en særlig reserve til direkte støtte af strategiske virksomheder gennem egenkapitalinvesteringer (3,1 % af BNP) og långarantier (13,9 % af BNP). Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Frankrig har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (14) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Frankrigs offentlige saldo at udgøre −9,9 % af BNP i 2020 og −4,0 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvote ventes at nå op på 116,5 % af BNP i 2020 og 111,9 % i 2021.
- (15) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Frankrigs manglende overholdelse af gældsreglen i 2019 og den planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.

(7) De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden eller lovbestemte indtægtsforøgelse er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtsiden er modregnet.

- (16) Det franske sundhedssystem er effektivt med hensyn til at opnå gode resultater. Covid-19-krisen har dog afdækket mangler i systemets beredskab med hensyn til håndtering af pandemier. Det drejer sig bl.a. om: a) vanskeligheder med at sørge for, at sundhedspersonale, kritiske forsyninger og personlige værnemidler er let tilgængelige, og b) latente strukturelle problemer. Med hensyn til førstnævnte vanskeligheder mobiliserede Frankrig sin reserve af lægepersonale og paramedicinsk personale, herunder lægestuderende og pensionerede læger og sygeplejersker. Koordineringen af indsatsen på tværs af de forskellige dele af sundhedssystemet er fortsat en udfordring. Sidstnævnte strukturelle problemer skyldes manglende investeringer i fysisk infrastruktur og menneskelige ressourcer og begrænset tilpasning af den måde, tjenesterne er organiseret på, samt behovet for bedre koordinering mellem private og offentlige aktører. Udfordringerne forværres af vedvarende forskelle regionerne imellem. På trods af at andelen af praktiserende læger ligger tæt på EU-gennemsnittet, lever 18 % af Frankrigs befolkning eksempelvis i et område, hvor adgangen til almen praksis er begrænset. Der er brug for en yderligere og målrettet indsats med henblik på digitalisering af en række sundhedstjenester, en hovedhjørnesten i regeringens strategi for forandring af sundhedssystemet. Covid-19-krisen viser, at bedre brug af e-sundhed, navnlig telemedicin, er vigtig under pandemier.
- (17) Covid-19-krisen har en negativ indvirkning på det franske arbejdsmarked og de sociale forhold. På trods af afbødningsforanstaltningerne forventes arbejdsløsheden at stige (til 10,1 % i 2020 ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, for derefter at falde til 9,7 % i 2021). Disse foranstaltninger omfatter en ændring og udvidelse af arbejdsfordelingsordningerne, midlertidig forlængelse af jobsøgendes rettigheder samt foranstaltninger til støtte for virksomheder og arbejdstagere og sikring af, at de offentlige tjenester og sundhedssystemet er velfungerende. Den vedvarende segmentering af arbejdsmarkedet giver fortsat anledning til bekymring. I 2019 skete to tredjedele af nyansættelserne på kontrakter af under en måneds varighed. Andelen af ansatte, der overgår fra tidsbegrænset ansættelse til fastansættelse, er blandt de laveste i Unionen. Den nylige reform af arbejdsløshedsunderstøttelsessystemet (Unédic) havde til formål at styrke systemets finansielle holdbarhed og sætte ind over for segmenteringen. Visse reformdele, der angår reglerne vedrørende understøttelse, er dog sat i bero på grund af covid-19-krisen. I lyset af den forværrede situation er det vigtigt at sørge for, at alle jobsøgende, uanset deres forudgående beskæftigelsesstats, har adgang til både arbejdsløshedsunderstøttelse og aktiv beskæftigelsesstøtte. For at tackle misforhold mellem udbudte og efterspurgte kvalifikationer og øge arbejdsmarkedets robusthed bør bestræbelserne på at fremme omfordelingen af arbejdsstyrken mellem de forskellige sektorer fortsættes. Inden covid-19-pandemien meldte arbejdsgiverne i stigende grad om vanskeligheder med at finde passende ansøgere at ansætte og pegede på behovet for at fremme opkvalificering og omskoling. Skønt informationsteknologisektoren er særligt hårdt ramt af manglen på kvalificeret arbejdskraft, udgør IT-uddannede blot 3,5 % af det samlede antal nyuddannede med en videregående uddannelse.
- (18) I forbindelse med covid-19-krisen er det særlig vigtigt i samarbejde med nabolandene at sikre, at kritisk infrastruktur fungerer korrekt, at varer omsættes frit i hele det indre marked, og at forsyningskæderne overvåges og fungerer korrekt. En ophævelse af begrænsningen af eksporten af visse medicinske produkter, der blev vedtaget under covid-19-krisen, vil således bidrage til at imødekomme borgernes behov i hele Unionen på en sammenhængende måde og i en ånd af solidaritet, undgå risikoen for mangler og afbrydelser i forsyningskæderne og i sidste ende bane vejen for en vellykket EU-koordineret covid-19-exitstrategi.
- (19) Frankrig har vedtaget mange ordninger for at understøtte virksomhedernes likviditet, bl.a. i henhold til de midlertidige rammebestemmelser for statslige foranstaltninger til støtte for økonomien under det nuværende covid-19-udbrud⁽⁸⁾. Effektiv gennemførelse af sådanne ordninger er afgørende for at sikre, at virksomhederne, og navnlig de små og mellemstore virksomheder (SMV'er), nyder godt af dem. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed.
- (20) Frankrigs generelle erhvervsklima er forbedret, men Frankrig skal fortsat arbejde på at forenkle skattesystemet og lette virksomhedernes administrative byrder, navnlig hvis landet vil understøtte en reel økonomisk genopretning på mellemlang sigt. Eksempelvis er der ifølge Kommissionens vurdering, som bekræftes af OECD's indikator for regulering af produktmarkederne (2018), på trods af fremskridt og vedtagelsen af flere foranstaltninger i servicesektoren fortsat større lovgivningsmæssige begrænsninger i Frankrig sammenlignet med andre medlemsstater, ikke mindst inden for erhvervstjenester, hvoraf mange er lovregulerede erhverv, og inden for detailhandelen. Servicesektoren, der er en af de hårdest ramte sektorer, vil spille en vigtig rolle i forbindelse med afslutningen af covid-19-krisen og genopretningen. En ændring af kravene for adgang til og udøvelse af tjenesteydelsesaktiviteter kan anspore til innovation, konkurrence og jobmobilitet og dermed have en positiv samlet økonomisk virkning. Smidigere regler kan også være med til at sætte gang i et opsving i detailhandelen efter covid-19-pandemien.

⁽⁸⁾ EUT C 91 I af 20.3.2020, s. 1.

- (21) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. De kan fastlægges i prioriteterne i den europæiske grønne pagt, navnlig i form af lavemissionstransportinitiativer, vedvarende energi og bygningsrenovering. Sammen med den digitale omstilling af økonomien kan det medvirke til vækstskabelse på kort sigt i forbindelse med genopretningen og på mellemlang sigt i tiden efter covid-19-krisen og bringe Frankrig ind på en langsigtet bæredygtig klimaneutral kurs, samtidig med at det fremmer en teknologisk førerstilling. Det forberedende arbejde med genopretningsforanstaltningerne kan tage udgangspunkt i Frankrigs nationale energi- og klimaplan, projekter af fælles interesse og planer for infrastrukturudvikling. Yderligere investeringer i energinfrastruktur, herunder i elsammenkoblinger, kan bidrage til bedre integration i det indre energimarked i EU, samtidig med at der skabes øget konkurrence, og udnyttelsen af vedvarende energi fremmes. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Frankrig med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Frankrig i stand til at gøre bedst mulig brug af fonden.
- (22) Under nedlukningen har digitalisering vist sig at have afgørende betydning for fortsat adgang til offentlige tjenester, uddannelse og lægehjælp og for at opretholde den økonomiske aktivitet gennem hjemmearbejde og e-handel. På mellemlang sigt øger digitalisering mulighederne for, at virksomhederne, navnlig SMV'erne, kan komme på fode igen og vokse, ved at bringe dem i kontakt med flere potentielle kunder, forbedre effektiviteten af produktionsprocesserne og skabe incitamenter til innovation. Investeringer i digitalisering omfatter tilvejebringelse af passende infrastruktur og forbedring af den brede befolknings digitale færdigheder, navnlig den erhvervsaktive befolknings. Gennemførelsen af Frankrigs plan for meget hurtigt bredbånd (Plan France Très Haut Débit) synes at være på rette spor i byområderne. I andre områder er der dog fortsat betydelige forskelle i højhastighedsnettets dækning.
- (23) Frankrig har et solidt forskningsgrundlag og potentiale til at deltage i specifikke forsknings- og innovationsrelaterede foranstaltninger til imødegåelse af covid-19-krisen, herunder i udvikling af vacciner og lægemidler. Covid-19-krisen og dens eftervirkninger fordrer styrket samarbejde om forskning og innovation mellem den offentlige og den private sektor. På mellemlang sigt kan investeringer i forskning og innovation udløse produktivitetsevinster, sådan som det franske produktivitetsråd har pointeret. Det er også nødvendigt at give virksomhederne i vækstfremmende sektorer mulighed for at udnytte det potentiale, som omstillingen af europæisk økonomi giver.
- (24) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med krisen.
- (25) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Frankrig bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (26) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Frankrig bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under samtidig hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (27) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Frankrigs økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de

landespecifikke henstillinger, der er rettet til Frankrig i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Frankrig, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.

- (28) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Frankrigs konvergensprogram for 2020, og dets udtalelse ⁽⁹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (29) Rådet har på baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering gennemgået det nationale reformprogram for 2020 og stabilitetsprogrammet for 2020. De landespecifikke henstillinger fra 2020 tager hensyn til nødvendigheden af at håndtere covid-19-pandemien og lette den økonomiske genopretning som et nødvendigt første skridt for at muliggøre en tilpasning af ubalancer. De landespecifikke henstillinger fra 2020, der direkte adresserer de makroøkonomiske ubalancer, som Kommissionen konstaterede i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011, er afspejlet i henstilling 1, 3 og 4,

HENSTILLER, at Frankrig i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed ved at sørge for tilstrækkelige forsyninger af kritiske lægemidler og en velafbalanceret fordeling af sundhedspersonalet samt ved at investere i e-sundhed
2. afbøde de beskæftigelsesmæssige og sociale konsekvenser af covid-19-krisen, herunder ved at fremme opkvalificering af og aktiv støtte til alle jobsøgende
3. sikre effektiv gennemførelse af foranstaltninger, der understøtter virksomhedernes likviditet, især for SMV'er, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig bæredygtig transport, ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, energiinfrastruktur og digitale infrastrukturer samt forskning og innovation
4. fortsætte arbejdet med at forbedre de lovgivningsmæssige rammer, lette virksomhedernes administrative byrder og forenkle skattesystemet.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne

J. KLOECKNER

Formand

⁽⁹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Kroatiens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Kroatiens konvergensprogram for 2020**

(2020/C 282/11)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Kroatien blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Kroatien offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Kroatiens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ (»de landespecifikke henstillinger fra 2019«), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Kroatiens fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 26. februar 2020. Kommissionen konkluderede i sin analyse, at Kroatien befinder sig i en situation med makroøkonomiske ubalancer i forbindelse med den store offentlige og private gæld samt udlandsgælden i en situation med svag potentiel vækst.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 64.

- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korrigerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstanddygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fondene) til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Kroatien opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.
- (9) Covid-19-pandemien vil på grund af forskellige specialiseringsmønstre formodentlig have betragtelige og ulige fordelte socioøkonomiske konsekvenser for de forskellige kroatisk regioner. Kystregionerne og øerne, som er stærkt afhængige af turisme, vil blive særligt hårdt ramt. Den nuværende situation kræver derfor målrettede politiske tiltag.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (10) Den 30. april 2020 fremlagde Kroatien sit nationale reformprogram for 2020 og sit konvergensprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Kroatien er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten og af gældsreglen.
- (12) Ifølge konvergensprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et overskud på 0,4 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019 til et underskud på 6,8 % af BNP i 2020 og en mindskelse af underskuddet til 2,4 % af BNP i 2021. Efter at være faldet til 73,2 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvotefølge konvergensprogrammet for 2020 at stige til 86,7 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (13) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Kroatien truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og virksomheder, der er særlig hårdt ramt. Ifølge konvergensprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 2,8 % af BNP. De to vigtigste foranstaltninger er den støtte, der ydes til virksomheder med henblik på at fastholde arbejdstagere, og skattefritagelser til de hårdst ramte virksomheder. Kroatien har også vedtaget foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte, og som ifølge konvergensprogrammet for 2020 anslås at beløbe sig til 1,3 % af BNP. Disse foranstaltninger omfatter udsættelser af den personlige indkomstskat og af selskabsskatten samt sociale bidrag. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Kroatien har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (14) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Kroatiens offentlige saldo at udgøre -7,1 % af BNP i 2020 og -2,2 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvotefolgte ventes at nå op på 88,6 % af BNP i 2020 og falde til 83,4 % i 2021.
- (15) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Kroatiens planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.
- (16) Som reaktion på covid-19-pandemien iværksatte Kroatien hurtigt vidtrækkende foranstaltninger for at beskytte sine borgere og begrænse spredningen af virusset. Pandemien (og den hermed forbundne inddæmningsindsats) førte til alvorlige forstyrrelser af erhvervsaktiviteten med deraf følgende negative konsekvenser for arbejdsmarkedet. Det reale BNP skønnes at falde med 9,1 % i 2020 og stige med 7,5 % i 2021, mens arbejdsløsheden forventes at stige til 10,2 % i 2020 og falde til 7,4 % i 2021 ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020. Turistsektoren, som tegner sig for en betydelig del af den kroatiske økonomi, vil blive hårdt ramt. Samtidig måtte Kroatien også den 22. marts 2020 håndtere følgerne af et større jordskælv i Zagreb. For at afbøde de negative virkninger for økonomien har Kroatien foretaget en række ambitiøse foranstaltninger, herunder lønstøtteforanstaltninger, fritagelser fra og udsættelse af skatter og sociale bidrag, støtte til små og mellemstore virksomheder («SMV'er»), yderligere garantier for eksportforsikring og moratorier for lånetrancher og særlige foranstaltninger for turisme og andre stærkt berørte sektorer.
- (17) Covid-19-udbruddet er en test af det kroatiske sundhedssystems modstandsdygtighed. Selv om adgangen til sundhedspleje generelt er god i Kroatien, er uopfyldte medicinske behov på grund af store afstande blandt de højeste i EU. En mere afbalanceret geografisk fordeling af sundhedspersonale og faciliteter vil gøre det lettere at få adgang til sundhedsydelser. Fordelingen af ansvaret for sundhedsfaciliteter i Kroatien mellem centralregeringen og distrikterne betyder, at der er plads til forbedringer. Regeringen skal dække de distriktsejede hospitalers gæld, men har begrænsede midler til at påvirke forvaltningen af dem. Et tættere samarbejde mellem centralregeringen og distrikterne er afgørende for at sikre forsyninger af kritiske lægemidler og for at kunne begrænse udbredelsen af covid-19. Brugen af e-sundhedsværktøjer gør det muligt at mindske direkte kontakt mellem sundhedspersonale og patienter, hvilket også mindsker risikoen for infektioner. Brugen af e-recepter er udbredt, men der er en meget lav andel af digitale henvisninger og patientjournaler.

- (18) På grund af afmatningen i den økonomiske aktivitet har arbejdsgiverne svært ved at betale lønninger, hvilket forventes at føre til øget arbejdsløshed og fattigdom med endnu mere udtalte territoriale forskelle. Traditionelt har deltagelsen i aktive arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger været meget lav, men under de nuværende omstændigheder har sådanne programmer fået en mere fremtrædende plads. For at yde støtte til arbejdsgivere og minimere antallet af afskedigelser bør sådanne foranstaltninger, men også andre tidsbestemte støtteordninger, især arbejdsfordelingsordninger, styrkes. På kort sigt bevarer de beskæftigelsen, men også på mellemlang sigt er der mulighed for at foregribe arbejdsmarkedets behov i genopretningsfasen. Den kroatiske offentlige arbejdsformidling bør gøre en større indsats for at understøtte arbejdsstyrkens udvikling af passende kvalifikationer (f.eks. digitale færdigheder), udvikle opsøgende strategier over for den inaktive del af befolkningen og bidrage til at bekæmpe sort arbejde ved at fremme formel beskæftigelse. Arbejdsløshedsunderstøttelsen udgør ikke et tilstrækkeligt sikkerhedsnet for afskedigede arbejdstagere, da både dækning og tilstrækkelighed er lav. Mindstelønnens fattigdomsbekæmpende kapacitet vurderes også som svag i en kontekst med høj grad af fattigdom og social udstødelse, territoriale forskelle og risikofaktorer vedrørende alder, køn og handicap.
- (19) Internetforbindelsernes pålidelighed giver anledning til bekymring. Husholdningerne i Kroatien har ikke udbredt adgang til højhastighedsinternet i hjemmet. Omkring 70 % af husholdningerne har adgang til bredbånd, og kun 6 % har bredbånd med en hastighed på mindst 100 Mbit/s. Navnlig i landområderne kan dette være en barriere for fjernarbejde og fjernundervisning, særligt blandt sårbare grupper, såsom studerende fra dårligt stillede familier eller handicappede. Disse grupper risikerer at blive ladt i stikken, når samfundet med stormskridt digitaliseres. Alternative arbejdsordninger, der anvender digital teknologi, bør styrkes i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter, idet andelen af arbejdstagere, der udfører fjernarbejde (6-7 %), kun udgør halvdelen af EU-gennemsnittet.
- (20) Manglen på arbejdskraft har til stadighed påvirket visse sektorer af økonomien, hovedsagelig på grund af manglende færdigheder. Fremme af tilegnelsen af tilstrækkelige færdigheder, herunder digitale færdigheder, under grunduddannelsen og senere gennem omskoling og opkvalificering vil kunne øge produktiviteten og lukke kvalifikationskløften. Det er nødvendigt at forbedre kvaliteten og inklusionen i uddannelsessystemet på alle niveauer, og der er behov for, at reformen af læseplanerne fortsætter. Indførelsen af digital uddannelse har allerede vist sig at være nyttig i covid-19-krisen; der er behov for yderligere udvikling af infrastruktur og materiale til digital uddannelse og af læreres, elevers og voksnes digitale færdigheder.
- (21) Kroatien bør støtte den fortsatte kreditstrøm og anden finansiering, herunder ikkebankmæssig finansiering, til levedygtige låntagere, der påvirkes negativt af covid-19-krisen. Kroatien har vedtaget en række incitaments- og støtteordninger til SMV'er. Der bør fortsat gøres en indsats for at yde hurtig og fortsat likviditetsstøtte til virksomheder gennem lån og garantier, navnlig statsgarantier, med fokus på SMV'er, for at overvinde krisen og lette vejen til genopretning. Virksomheder i Kroatien er stærkt afhængige af banklån og likviditet for at dække deres finansieringsbehov. Banksystemet bør støttes med garantier for at åbne op for ny finansiering af SMV'er og forbedre adgangen til finansiering. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed. Skattefritagelse og -udskydelse og bidrag til sociale ordninger har også medvirket til at forbedre virksomhedernes likviditet.
- (22) Der er gjort en fornyet indsats for at mindske den administrative byrde og de lovgivningsmæssige restriktioner. Der er dog stadig store lovgivningsmæssige og administrative byrder forbundet med virksomhedernes drift i almindelighed, f.eks. i forbindelse med tilladelser, indberetningskrav i en vis udstrækning og skatteprocedurer. Identifikationen af de administrative og finansielle byrder skrider frem gennem høringer af interessenter og via et særligt websted, og der indføres foranstaltninger til at mindske de mest byrdefulde forpligtelser. Det er også af afgørende betydning at sikre uhindret adgang til og udøvelse af erhverv ved at strømline de lovgivningsmæssige rammer og relaterede administrative procedurer, navnlig for SMV'er og mikrovirksomheder, herunder enkeltmandsfirmaer. Der er foretaget en gennemgang af skattelignende afgifter, og regeringen vedtog den første handlingsplan i maj 2020.
- (23) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Kroatien bør fremme investeringer i vækstfremmende sektorer, der bidrager til den grønne og den digitale omstilling. En moderne og robust digital infrastruktur er afgørende for den digitale omstilling af den offentlige forvaltning og erhvervslivet. I forbindelse med den digitale omstilling er det en forudsætning, at der investeres i net med meget høj kapacitet, herunder 5G. Investeringer bør støtte Kroatiens mål for dekarbonisering og energiomstilling, der er skitseret i Kroatiens nationale energi- og klimaplan. Kroatien har navnlig et investeringspotentiale inden for bæredygtig by- og jernbanetransport, energieffektivitet, vedvarende energikilder og miljøinfrastruktur. Herudover ligger Kroatien

betydeligt bagud i forhold til EU-gennemsnittet med hensyn til vand- og affaldsforvaltning, og det er nødvendigt at foretage investeringer for at støtte Kroatiens økonomiske udvikling. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Kroatien med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Kroatien i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.

- (24) Effektiviteten i den offentlige forvaltning i Kroatien ligger under EU-gennemsnittet. Lav kapacitet til at udforme og gennemføre politikker og projekter er en hæmsko for effektivitet og hurtighed, herunder for så vidt angår gennemførelsen af ESI-fonde, som for Kroatiens vedkommende frembyder en stor mulighed for at afbøde følgerne af krisen og støtte genopretningen af økonomien. Gennemførelsen af det nye strategiske planlægningssystem og den bebudede nationale udviklingsstrategi skrider ikke frem. Desuden er der stor territorial opsplitning af den offentlige forvaltning og en ubalance mellem ansvar og ressourcer på lokalt plan. Dette bidrager til en uensartet kvalitet af offentlige tjenesteydelser i hele landet og medfører administrative omkostninger.
- (25) Store forsinkelser og langvarige retssager ved civil- og handelsretlige domstole påvirker fortsat erhvervsklimaet og en effektiv løsning på konkurser, samtidig med at udfordringerne med hensyn til strafferettens kvalitet og effektivitet hæmmer bekæmpelsen af økonomisk og finansiell kriminalitet. Der er gjort fremskridt med at løse de ældste verserende retssager og ved at bruge elektronisk kommunikation ved domstolene, men der er stadig plads til forbedringer.
- (26) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med den aktuelle krise.
- (27) Kroatiens finansielle sektor er velkapitaliseret og profitabel, mens aktivernes kvalitet i banksektoren er blevet forbedret i de seneste år. Finansielle institutioner vil dog sandsynligvis blive stresspåvirket på grund af deres eksponering over for de sektorer, der er mest sårbare over for covid-19-udbruddet. Der er indført foranstaltninger for at afbøde de negative virkninger af inddæmningstiltagene for virksomheder. Det er afgørende, at disse foranstaltninger er midlertidige og hænger nøje sammen med udbruddet, og at de er tilstrækkelige til at hjælpe virksomheder, der står over for finansielle vanskeligheder, med at få genoprettet deres rentabilitet. En sådan tilgang vil støtte virksomheder uden at underminere de fremskridt, Kroatien har gjort for at forbedre stabiliteten i landets finansielle sektor.
- (28) Det er vigtigt at fortsætte indsatsen for at styrke rammerne for forebyggelse og sanktionering af korruption for at sikre genopretningen efter covid-19-krisen og for at opnå en effektiv, ansvarlig og gennemsigtig tildeling og fordeling af midler og ressourcer. På trods af den delvise gennemførelse af flere handlingsplaner er korruption og interessekonflikter fortsat et udbredt problem for virksomhederne. Der er behov for en yderligere indsats for at styrke rammerne for forebyggelse og sanktionering af korruption for at sikre en gennemsigtig og effektiv anvendelse af offentlige midler. Der mangler virksomme redskaber til at forhindre og sanktionere korruption, navnlig på lokalt plan. Der er fortsat behov for at forbedre tilsynsmekanismerne for lokale embedsmænd og folk, der er udpeget af lokale offentlige virksomheder, og det samme gælder behovet for at sikre, at kommissionen vedrørende interessekonflikter kan opfylde sin vigtige forebyggende rolle. Initiativer til at øge gennemsigtigheden, såsom offentliggørelse af dommeres og anklageres aktiver, forventes at starte i 2020.
- (29) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Kroatien bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.

- (30) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Kroatiens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Kroatien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Kroatien, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (31) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Kroatiens konvergensprogram for 2020, og dets udtalelse ⁽⁷⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (32) Rådet har på baggrund af Kommissionens dybdegående gennemgang og denne vurdering gennemgået det nationale reformprogram for 2020 og konvergensprogrammet for 2020. De landespecifikke henstillinger fra 2020 tager hensyn til nødvendigheden af at håndtere covid-19-pandemien og lette den økonomiske genopretning som et nødvendigt første skridt for at muliggøre en tilpasning af ubalancer. De landespecifikke henstillinger fra 2020, der direkte adresserer de makroøkonomiske ubalancer, som Kommissionen konstaterede i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011, er afspejlet i henstilling 1, 2, 3 og 4 nedenfor,

HENSTILLER, at Kroatien i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, øge sundhedssystemets modstandsdygtighed, fremme en afbalanceret geografisk fordeling af sundhedspersonale og -faciliteter, et tættere samarbejde mellem alle forvaltningsniveauer og investeringer i e-sundhed
2. styrke arbejdsmarkedsforanstaltningerne og -institutionerne og forbedre arbejdsløshedsunderstøttelsens og mindsteindkomstordningernes tilstrækkelighed, øge adgangen til digital infrastruktur og digitale tjenester, fremme erhvervsen af færdigheder
3. opretholde foranstaltninger for at tilvejebringe likviditet til SMV'er og selvstændige, yderligere reducere de skattelignende afgifter og begrænsninger i reguleringen af varer og tjenesteydelser, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig mod miljøvenlig infrastruktur, bæredygtig by- og togtransport, ren og effektiv produktion og anvendelse af energi og højhastighedsbånd
4. styrke kapaciteten og effektiviteten hos den offentlige forvaltning til at udforme og gennemføre offentlige projekter og politikker på centralt og lokalt plan samt forbedre effektiviteten i retssystemet.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne
J. KLOECKNER
Formand

⁽⁷⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Italiens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Italiens stabilitetsprogram for 2020**

(2020/C 282/12)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Italien blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Italien offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Italiens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ («de landespecifikke henstillinger fra 2019»), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Italiens fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 69.

undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 26. februar 2020. Kommissionen konkluderede af sin analyse, at Italien er berørt af uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer. Navnlig medfører stor offentlig gæld og en svag udvikling i produktiviteten gennem længere tid risici af grænseoverskridende karakter i en situation med høj arbejdsløshed og et fortsat højt niveau af misligholdte lån.

- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.
- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 (*) letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korrigerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstanddygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.

(*) Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁷⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁸⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Italien opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder for at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.
- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis ramme Italiens forskellige regioner og områder i forskellig grad på grund af økonomiske og sociale uligheder, der går langt tilbage, forskelligt konkurrencepotentiale og afhængigt af, i hvilket omfang de er afhængige af turismen. Dette medfører en risiko for, at de regionale og territoriale uligheder i Italien øges, og at ulighederne forstærkes mellem mindre udviklede regioner og mere udviklede regioner, mellem byernes forstadsområder og centrum og mellem visse byområder og landområder. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.
- (10) Den 30. april 2020 fremlagde Italien sit stabilitetsprogram for 2020.
- (11) Italien er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten og af gældsreglen.
- (12) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et underskud på 1,6 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019 til et underskud på 10,4 % af BNP i 2020. Underskuddet forventes at falde til 5,7 % af BNP i 2021. Efter at have ligget stabilt på 134,8 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvoteforventes den offentlige gældskvoteforventes ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 at stige til 155,7 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien. Der knytter sig risici til budgetfremskrivningerne, nemlig statsgarantiernes betydelige størrelse og den usikkerhed, der er forbundet med afkastet på statsobligationer.
- (13) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Italien truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 4,5 % af BNP i 2020. Foranstaltningerne omfatter øget sundhedspleje og civil beskyttelse, yderligere løntilskudsordninger og finansiel støtte til selvstændigt erhvervsdrivende og virksomheder. Desuden har Italien truffet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte, blandt andet skatteudsættelser og lånegarantier. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Italien har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (14) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Italiens offentlige saldo at udgøre -11,1 % af BNP i 2020 og -5,6 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvoteforventes at nå op på 158,9 % af BNP i 2020 og 153,6 % af BNP i 2021.
- (15) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Italiens manglende overholdelse af gældsreglen i 2019 og den planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at der ikke er tilstrækkelig dokumentation til at konkludere, om gældskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 er opfyldt eller ikke er opfyldt, mens underskudskriteriet ikke er opfyldt.

⁽⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronavirusset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (16) Covid-19-pandemien har sat det nationale sundhedssystem under et hidtil uset pres og tydeliggjort de strukturelle svagheder og behovet for at øge beredskabet i tilfælde af kriser. På trods af at Italiens sundhedsudgifter ligger under EU-gennemsnittet, er dets sundhedssystem kendetegnet af stærkt specialiserede tjenester og universelle tjenester af god kvalitet, og generelt er det lykkedes at sikre adgang til pleje til overkommelig pris. Ikke desto mindre stod den opsplittede forvaltning af sundhedssystemet og manglende koordinering mellem de centrale og regionale myndigheder især i starten af covid-19-pandemien i vejen for en hurtig gennemførelse af nogle af inddæmningsforanstaltningerne. De regionale sundhedssystemers reaktion på krisen var primært baseret på en ekstraordinær mobilisering, især af sundhedspersonalet og de lokale sociale tjenester. Dette kompenserede for begrænsningerne i den fysiske infrastruktur, det begrænsede antal sundhedsarbejdere og de begrænsede investeringer i de foregående år, der var rettet mod forbedring af strukturer og tjenester. Regeringen gjorde en stor indsats for at begrænse spredningen af det virus, det er ansvarligt for covid-19, lette presset på hospitalerne og skabe yderligere plejekapacitet. Der udarbejdes nu en langsigtet inddæmningsstrategi for at sikre, at landet kan vende sikkert tilbage til produktionsaktiviteten. Politikken for tiden efter covid-19 bør ud over at forbedre styringsprocesser og kriseberedskabsplaner sigte mod at mindske det offentlige investeringsunderskud inden for sundhedspleje. På mellemlang til lang sigt bliver det meget vigtigt at få udviklet en strategisk investeringsplan for at gøre sundhedssystemet mere robust og garantere den fortsatte adgang til pleje til overkommelige priser. I betragtning af de aktuelle fremskrivninger for arbejdsstyrken bør det have høj prioritet at få udviklet politikker til at afhjælpe flaskehalse inden for uddannelse, ansættelse og fastholdelse af sundhedspersonale.
- (17) De inddæmningsforanstaltninger, der er truffet som følge af covid-19-krisen, har en stærk negativ indvirkning på arbejdsmarkedet og de sociale forhold. Før krisen var den sociale situation langsomt ved at blive bedre, selv om risikoen for fattigdom eller social udelukkelse, fattigdom blandt personer i arbejde og indkomstuligheder stadig var høj, og der var store regionale forskelle. I betragtning af covid-19-pandemiens konsekvenser bør de sociale sikkerhedsnet styrkes, således at der sikres en tilstrækkelig indkomstkompensation til arbejdstagere uanset ansættelsesstatus, herunder til dem, der står i en situation, hvor de ikke har adgang til social beskyttelse. En styrkelse af indkomstkompensationen og indkomststøtten er især relevant for atypisk beskæftigede og personer i en sårbar situation. Tjenester, der har til formål at sikre social inklusion og inklusion på arbejdsmarkedet, er også af afgørende betydning. Den nye minimumsindkomstordning, som i løbet af det seneste år kom over en million husstande til gavn (513 EUR i gennemsnit), kan måske afbøde nogle af covid-19-krisens virkninger. Den bør dog i højere grad nå ud til sårbare grupper. Regeringen indførte midlertidigt en ekstra »nødindkomst« til gavn for de husholdninger, som ikke var berettigede til mindsteløn. Personer, der arbejder i skyggeøkonomien, navnlig i sektorer såsom landbrugssektoren, fødevarerindustrien og husholdningssektoren, risikerer også manglende adgang til social beskyttelse og indkomststøtte. Regeringen har derfor for nylig lempet reglerne for legalisering af beskæftigelsesstatussen for personer, der arbejder sort, og reglerne for at opnå eller forlænge opholdstilladelser for vandrende arbejdstagere. Negative demografiske udviklingstendenser og hjerneflugt risikerer også at hæmme vækstmulighederne. Ud over mere vanskelige vilkår på arbejdsmarkedet bidrager manglen på tjenester af ordentlig kvalitet også til at affolke de sydlige regioner og landdistrikter. Det er altafgørende at forbedre adgangen til e-tjenester, især i en situation med begrænset mobilitet.
- (18) Siden covid-19-krisens udbrud har Italien taget skridt til at begrænse konsekvenserne for beskæftigelsen. Ordninger for korttidsansættelser, *Cassa integrazione*, har spillet en vigtig rolle og forventes også at gøre det fremover. Små virksomheder og mikrovirksomheder samt alle økonomiske sektorer og lønmodtagere kan nu også komme i betragtning. Der er derudover indført en særskilt (midlertidig) ordning for selvstændigt erhvervsdrivende. Før covid-19-krisen var arbejdsvilkårene blevet bedre og bedre. I 2019 nåede beskæftigelsesfrekvensen op på 64 %, hvilket er den højeste procentsats nogensinde registreret. Det var dog stadig væsentligt lavere end EU-gennemsnittet. Arbejdsløshedsprocenten var konstant høj, hvilket også gjaldt andre indikatorer for uudnyttet arbejdskraftpotential, og ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 forventes den at stige yderligere til 11,8 % i 2020 for derefter at falde til 10,7 % i 2021. Andelen af midlertidige kontrakter var også høj, selv om jobskabelsen siden midten af 2018 var drevet af fast beskæftigelse. Det er i fremtiden vigtigt at få integreret unge og kvinder uden arbejde på arbejdsmarkedet, hvis man vil fremme en bæredygtig og inklusiv genopretning. Der er taget visse skridt til at styrke offentlige arbejdsformidlinger og integrere dem bedre med sociale tjenester, voksenuddannelse og erhvervsuddannelser. Deres evne til at få folk i arbejde er dog stadig lav og varierer stærkt fra region til region. Arbejdsgivernes deltagelse er også begrænset. I takt med at inddæmningsforanstaltninger gradvis ophæves, kan fleksible

arbejdsformer og telearbejde hjælpe virksomheder og arbejdstagere. Regeringen har som reaktion på covid-19-krisen vedtaget midlertidige foranstaltninger, der har til formål at skabe bedre balance mellem privatliv og arbejdsliv, f.eks. ved at fremme intelligente arbejdsformer og forskellige former for orlov og uddele »børnepasningskuponer«. På trods af de seneste bestræbelser er foranstaltningerne til fremme af lige muligheder, politikkerne til at sikre balance mellem arbejdsliv og privatliv og udbuddet af førskoleundervisning, børnepasning, pleje og langtidspleje til overkommelige priser stadig utilstrækkelige og dårligt integrerede.

- (19) Den aktuelle nødsituation understreger også behovet for at forbedre digital læring, de digitale færdigheder, også for voksne i den erhvervsaktive alder, og fjernundervisning. Investering i uddannelse og færdigheder er nøglen til at fremme en intelligent og inklusiv genopretning og forblive på sporet i retning af den grønne og den digitale omstilling. I den sammenhæng er uddannelses- og erhvervsuddannelsesresultater fortsat en stor udfordring for Italien. Der er store regionale forskelle i grundlæggende færdigheder, og andelen af elever, der forlader skolen tidligt, ligger et godt stykke over EU-gennemsnittet (13,5 % mod 10,3 % i 2019), især for elever født uden for Unionen (33 %). I en situation med begrænset mobilitet risikerer regionale og territoriale forskelle at blive endnu større. Det er i dette lys især vigtigt at investere i fjernundervisning, digital infrastruktur og undervisernes og elevernes færdigheder. I forhold til EU-gennemsnittet er andelen af uddannede inden for naturvidenskab og ingeniørvidenskab også lavere i Italien, og andelen af personer med en videregående uddannelse er fortsat meget lav (27,6 % i 2019). Desuden investerer italienske virksomheder mindre i uddannelse vedrørende informations- og kommunikationsteknologi for deres ansatte i forhold til de lande, Italien sammenligner sig med. I betragtning af at færre og færre job kan bestrides af personer med få kvalifikationer, er det bekymrende, at lavtkvalificerede voksne kun i ringe grad bliver efteruddannet. Opkvalificering og omskoling er fortsat afgørende for, at arbejdstagerne får de færdigheder, arbejdsmarkedet har brug for, og for at fremme en fair overgang til en mere digital og bæredygtig økonomi.
- (20) Covid-19-krisen har styrket behovet for virksomhedernes adgang til finansiering. Italien har vedtaget adskillige ordninger for at fremme likviditetsstrømmen til virksomheder, bl.a. i henhold til de midlertidige rammebestemmelser for statslige foranstaltninger til støtte for økonomien under det nuværende covid-19-udbrud⁽⁷⁾. For at sikre, at sådanne ordninger kommer alle virksomheder til gavn, især små og mellemstore virksomheder (SMV'er), virksomheder i de hårdest ramte sektorer og geografiske områder og innovative virksomheder, er det vigtigt, at ordningerne gennemføres effektivt, blandt andet ved hjælp af garantier kanaliseret via banksystemet. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed. Direkte tilskud og incitamenter til markedsbaseret finansiering kan også fremme SMV'ers og innovative virksomheders likviditet. Innovative virksomheder (ofte uden sikkerhedsstillelse) har vanskeligere ved at få adgang til kredit, og den nuværende krise kunne gøre det endnu vanskeligere. Henstand med indbetaling af skat og sociale bidrag til staten har bidraget til at forbedre virksomhedernes likviditet. Forsinkelser i godkendte betalinger, hvad enten det er mellem forvaltning og virksomhed eller mellem virksomheder, bør dog undgås, da de dræner likviditeten i alle virksomheder, især i de små.
- (21) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Investeringer til støtte for den grønne omstilling vil være særlig vigtig for at fremme genopretningen og øge den fremtidige modstandsdygtighed. Italien er yderst sårbar over for ekstreme vejrforhold og hydrogeologiske katastrofer, herunder tørke og skovbrande. Italiens omstilling til en klimaneutral økonomi forudsætter betydelige private og offentlige investeringer over en længere periode, især i ny vedvarende energiproduktion, elinfrastruktur og energieffektivitet. Investeringer som led i den grønne pagt med henblik på at tackle klimaændringer er beskrevet i Italiens nationale energi- og klimaplan. De er meget vigtige for at imødegå truslen fra klimaændringer og spiller samtidig en fundamental rolle i Italiens genopretning og i bestræbelserne på at gøre Italien mere modstandsdygtig. Investeringer som led i den grønne pagt er også nøglen til at nedbringe luftforureningen og dens konsekvenser for mennesker i italienske byer, navnlig i Pobækkenet. F.eks. er gennemførelsen af bæredygtige mobilitetsinitiativer såsom fornyelse af lokale offentlige busser et eksempel på, hvordan både trafikbelastningen og luftforureningen kan reduceres. Utilstrækkelig infrastruktur til vand- og affaldshåndtering, navnlig i de sydlige regioner, har miljø- og helbredsconsekvenser, der medfører betydelige omkostninger og tab af indtægter for økonomien. Mere generelt er modstandsdygtighed over for

(⁷) EUT C 91 I af 20.3.2020, s. 1.

klimaforandringer relevant for al infrastruktur, herunder sundhedsinfrastrukturen. Der er derfor brug for tilpasningsstrategier. De miljø- og klimaændringsudfordringer, der skal tackles, såsom hydrologiske risici, bæredygtig byudvikling, energieffektivitet, cirkulær økonomi og industriel omstilling er en anledning til at forbedre produktiviteten og undgå praksisser, der ikke er bæredygtige. Investeringer i sådanne projekter kan samtidig bidrage til at skabe nye arbejdspladser og understøtte genopretningen efter krisen. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Italien med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Italien i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.

- (22) Inddæmningen som følge af covid-19-udbruddet har understreget, hvor vigtigt det er at investere i en digitalisering af økonomien, og hvor vigtig den digitale infrastruktur er. En ringe grad af digitalisering og et begrænset digitalt kendskab i italienske virksomheder, især SMV'er og mikrovirksomheder, har forhindret dem i at udbyde e-handel og hjemmearbejdsordninger og i at sørge for digitale værktøjer, som kunne anvendes under inddæmningen. Det er væsentligt at investere i digitalisering og færdigheder gennem en vedholdende og rettidig gennemførelse af målrettede nationale politikker, således at man kan forbedre forretningsmodellerne for e-handel og hjælpe virksomheder med at tilpasse sig samt sætte skub i produktiviteten og konkurrenceevnen. Det har vist sig, at adgang til hurtig og pålidelig digital infrastruktur er afgørende for at sikre, at væsentlige tjenester udbydes inden for det offentlige samt på uddannelses-, sundheds- og lægemiddelområdet, og at den er vigtig for at kunne følge og bekæmpe epidemien. Italien er stadig bagefter med hensyn til fibernet (FTTP) i landdistrikter. Der bør træffes specifikke foranstaltninger for at afhjælpe dette samt for at fremme en øget anvendelse.
- (23) Et velfungerende forsknings- og innovationssystem er resultatet af vedvarende, sammenhængende og evidensbaseret politisk støtte kombineret med investeringer og de rette menneskelige ressourcer. Den aktuelle covid-19-krise har tydeligt vist, at en hurtig udveksling af data mellem forskere, herunder gratis adgang til resultater og dokumentation for brugeren og åben forskning, bør styrkes yderligere. Åben forskning samt samarbejdet mellem forskningsverdenen og virksomhederne er uden tvivl vigtig for at få forskningsresultater, herunder vacciner og behandling, på markedet, idet der bygges videre på Italiens fortrin i lægemiddelindustrien og forskningssektoren.
- (24) En effektiv offentlig forvaltning er en forudsætning for, at de foranstaltninger, der træffes for at klare nødsituationen og støtte den økonomiske genopretning, ikke bremses i gennemførelsen. Flaskehalse i den offentlige sektor kan betyde, at udbetaling af sociale ydelser, likviditetsstøtte, fremrykning af investeringer mv. ikke fungerer effektivt. Svagheder kan bestå i langsommelige procedurer, herunder i civile retlige procedurer, ringe grad af digitalisering og ringe administrativ kapacitet. Der skal hurtigt gøres noget ved procedurer og kontrol i en situation, hvor de offentlige ressourcer øges betydeligt for at fremme den økonomiske aktivitet. Digitaliseringen var meget uens i den offentlige forvaltning inden covid-19-krisen. Onlinekontakten mellem myndigheder og den almene befolkning var lille. Det er fortsat kun en lille del af de administrative procedurer i regionalt og kommunalt regi, som fra start til slut kan gennemføres fuldstændigt digitalt. Covid-19-krisen har også afsløret den manglende interoperabilitet mellem de offentlige digitale tjenester. Hvis den offentlige forvaltnings reaktionsevne skal blive bedre, må de sektorspecifikke regler forbedres og forenkles, og de forhindringer, der stadig står i vejen for konkurrencen, fjernes. Endelig er et effektivt retssystem en forudsætning for en attraktiv og investerings- og erhvervsvenlig økonomi og bliver afgørende for genopretningsprocessen og gennemførelsen af effektive rednings- og genopretningsregler.
- (25) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling («de landespecifikke henstillinger fra 2020»), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med den aktuelle krise.
- (26) De foranstaltninger, som regeringen har truffet for at støtte husholdninger og virksomheder, bidrager også til at bevare banksektorens kapitalisering og modstandsdygtighed i det aktuelle vanskelige miljø. På trods af de foranstaltninger, der er truffet til at afbøde krisen, blandt andet i form af en vis fleksibilitet fra banktilsynets side, dræner covid-19-pandemien også kvaliteten af bankernes aktiver i Unionen, hvilket forventes at fortsætte i de kommende uger og måneder, også i Italien. Dette påvirker indsatsen for at nedbringe mængden af misligholdte lån, også fordi rettens arbejde og arbejdet med omlægning af værdiforringede aktiver går langsommere. I den forbindelse er en vigtig forudsætning for at sikre aktivernes kvalitet, at der skabes bæredygtige løsninger for låntagere, der er

ramt af covid-19-krisen, men i øvrigt befinder sig i en holdbar situation, blandt andet ved at undgå bestemmelser, der automatisk anvendes, når visse forhold gør sig gældende («juridisk automatik»). En korrekt rapportering af forringelser af aktiverens kvalitet og forsvarlige kreditstandarder kan dog også bidrage til at fremme et velfungerende sekundært marked for misligholdte lån og begrænse de negative virkninger på eksisterende initiativer til afvikling af misligholdte lån.

- (27) Effektiv forebyggelse og sanktionering af korruption kan spille en vigtig rolle for at sikre Italiens genopretning efter covid-19-krisen. Gennemsigtighed i den offentlige sektor og især øget kontrol med korruption kan forhindre den organiserede kriminalitets forsøg på at infiltrere det økonomiske og finansielle kredsløb, forvride offentlige udbudsprocedurer og mere generelt omdirigere offentlige ressourcer, der er nødvendige for at foretage investeringer. Samtidig bør offentlige udbudsprocedurer forblive effektive, idet der bør ske en afvejning af behovet for minutøs kontrol og behovet for rettidighed. Sagsbehandlingstiden ved strafferetlige appelretter er stadig et problem, men forslag til omfattende reformer af strafferetsplejen med henblik på at strømline den er til drøftelse i parlamentet. Italiens regler for bekæmpelse af korruption er blevet styrket for nylig, men bør udbygges, blandt andet ved at sanktionere personer, der er valgt til et offentlig embede, i tilfælde af interessekonflikter.
- (28) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Italien bidrage til opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (29) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Italien bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under samtidig hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (30) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Italiens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er blevet rettet til Italien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Italien, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (31) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Italiens stabilitetsprogram for 2020, og dets udtalelse (*) afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (32) Rådet har på baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2020. De landespecifikke henstillinger fra 2020 tager hensyn til nødvendigheden af at håndtere covid-19-pandemien og lette den økonomiske genopretning som et nødvendigt første skridt for at muliggøre en tilpasning af ubalancer. De landespecifikke henstillinger fra 2020, der direkte adresserer de makroøkonomiske ubalancer, som Kommissionen konstaterede i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011, er afspejlet i henstilling 1, 2, 3 og 4,

HENSTILLER, at Italien i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed og kapacitet med hensyn til plejepersonale, kritiske medicinske produkter og infrastruktur, forbedre koordineringen mellem de nationale og regionale myndigheder

(*) I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

2. yde passende indkomsterstatning og adgang til social beskyttelse, navnlig for atypisk beskæftigede, afbøde covid-19-krisens følgevirkninger for beskæftigelsen, herunder gennem fleksible arbejdsordninger og aktiv støtte til beskæftigelse, styrke fjernundervisning og færdigheder, herunder digitale færdigheder
3. sikre en effektiv gennemførelse af foranstaltningerne med henblik på at skaffe likviditet til realøkonomien, herunder til SMV'er og selvstændige, samt undgå forsinkede betalinger, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, forskning og innovation, bæredygtig offentlig transport, affaldshåndtering og vandforvaltning samt en forbedret digital infrastruktur med henblik på at garantere væsentlige tjenester
4. forbedre effektiviteten i retssystemet og den offentlige sektor.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne

J. KLOECKNER

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Cyperns nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Cyperns stabilitetsprogram for 2020**

(2020/C 282/13)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Cypern blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Cypern offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Cyperns fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ («de landespecifikke henstillinger fra 2019»), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Cyperns fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 26. februar 2020. Kommissionen konkluderede af sin analyse, at Cypern er berørt af uforholdsmæssigt store makroøkonomiske ubalancer. Navnlig tynges den finansielle sektor af en meget høj andel af misligholdte lån, og den høje private og offentlige gæld og udlandsgælden lægger pres på økonomien i en situation med moderat potentiel vækst.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 80.

- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korregerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Cypern opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis være ulige fordelt på tværs af landet på grund af forskelle i specialiseringsmønstre, navnlig i de områder, der er stærkt afhængige af turismen og mere generelt af den direkte kontakt med forbrugerne. Det indebærer en betydelig risiko for at øge de regionale skævheder i Cypern. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.
- (10) Den 7. maj 2020 fremlagde Cypern sit nationale reformprogram for 2020 og sit stabilitetsprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Cypern er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten og af gældsreglen.
- (12) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et overskud på 1,7 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019 til et underskud på 4,3 % af BNP i 2020. Underskuddet forventes at falde til 0,4 % af BNP i 2021. Efter at være faldet til 95,5 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvotefølge stabilitetsprogrammet for 2020 at stige til 116,8 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien. Der knytter sig risici til de budgetmæssige fremskrivninger, navnlig eksplicitte eventualforpligtelser og potentielle finansieringsbehov for offentlige hospitaler i de første år af gennemførelsen af det nationale sygesikringsystem.
- (13) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Cypern truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 beløb disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 4,4 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter styrkelse af sundhedstjenester med ekstra midler på op til 0,5 % af BNP, løntilskud for ikke at skulle afskedige arbejdstagere i tilfælde af suspenderede forretningsaktiviteter (2,7 % af BNP) og indkomststøtte til små virksomheder og selvstændige (0,3 % af BNP). Cypern har også bebudet foranstaltninger, der, selv om de ikke vil have direkte budgetmæssige virkninger, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte, herunder f.eks. udsættelse af momsbetalinger i to måneder. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Cypern har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (14) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Cyperns offentlige saldo at udgøre – 7 % af BNP i 2020 og –1,8 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvotefolges ventes at nå op på 115,7 % af BNP i 2020 og 105 % af BNP i 2021.
- (15) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Cyperns manglende overholdelse af gældsreglen i 2019 og den planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at gældskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 er opfyldt, mens underskudskriteriet ikke er opfyldt.
- (16) Cypern reagerede på covid-19-udbruddet med en række foranstaltninger for at afbøde de økonomiske virkninger af krisen. Den 15. marts 2020 fremlagde regeringen et program for finansiel støtte for at beskytte folkesundheden og sikre virksomhedernes og arbejdsgivernes økonomiske overlevelse. I programmet er der øremærket 100 mio. EUR til finansiel støtte til sundhedssektoren med henblik på bekæmpelse af pandemien, herunder til rekruttering af yderligere læger, sygeplejesker og støttepersonale samt udstyr og infrastruktur. Der fastsættes en række foranstaltninger til støtte for virksomhederne for at øge likviditeten, f.eks. støtteordninger for virksomheder og selvstændige, og midlertidig suspension af momsbetalinger for virksomheder. Pakken omfatter også særlig støtte på 11 mio. EUR til at hjælpe turistsektoren tilbage på sporet.
- (17) Covid-19-krisen har vist, at der er behov for at kanalisere investeringer ind i sundhedssektoren for at forbedre og modernisere den, genskabe kapaciteten og gennemføre sundhedsreformen. Det nye sundhedssystem giver bedre adgang til primære sundhedsydelser, passende vejledning og behandlinger baseret på kliniske protokoller. Det giver også en generel ret til økonomisk overkommelige sundhedsydelser i forbindelse med covid-19-udbruddet. Cypern har fastsat en beredskabsplan for nødsituationer og afsat supplerende ressourcer til forebyggelse og styring af virkningerne af infektioner og smittespredning. På mellemlang sigt er det nødvendigt, at Cypern styrer

investeringerne hen imod en forøgelse af sundhedssystemets effektivitet, tilgængelighed og generelle modstandsdygtighed. Supplerende ressourcer til sundhedssystemet bør forhindre fremtidig mangel på lægepersonale, kritisk medicinsk udstyr og infrastruktur. Den gnidningsløse gennemførelse af reformen af sundhedssystemet som planlagt er af central betydning for at sikre adgangen til sundhedspleje og universel dækning. Digitale sundhedsløsninger og nye applikationer vil bidrage til at øge udbredelsen af e-sundhedstjenester og forbedre telekonsultationerne og varslingsmekanismerne. Politikker, der forbedrer hospitalskapaciteten, ser på sundhedspersonalets arbejdsvilkår og sikrer brugen af personlige værnemidler, testning, lægemidler og medicinsk udstyr, er af afgørende betydning. Det er afgørende at integrere langtidspleje samt primær sundhedspleje og pleje i nærmiljøet i lyset af de demografiske forandringer og behovet for at støtte de mest sårbare, herunder personer med handicap.

- (18) Efter at der i Cypern har været en konsekvent positiv udvikling på arbejdsmarkedet de senere år, vil landet nu komme til at stå over for udfordringer med hensyn til beskæftigelsesniveauet som følge af sundhedskrisen. Der er behov for en yderligere indsats for at minimere de socioøkonomiske virkninger af krisen. Cypern har allerede truffet hasteforanstaltninger, herunder arbejdsdelingsordninger og udvidelse af arbejdsløshedsunderstøttelsen til selvstændige erhvervsdrivende. Det vil være vigtigt at fastholde beskæftigelsen og sikre gennemførelsen af de bebudede foranstaltninger i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter. Det vil være vigtigt at styrke kapaciteten i de offentlige arbejdsformidlinger med fastansat personale, navnlig ved at sikre, at beskæftigelsesrådgivere på midlertidige kontrakter, som udløber i anden halvdel af 2020, vil kunne fortsætte med at yde deres tjenester. Derved undgås det, at tjenesterne sættes under yderligere pres, og der sikres en effektiv støtte til nye arbejdsløse og andre udsatte grupper såsom unge, der ikke er under uddannelse eller i beskæftigelse, langtidsledige og personer med handicap. Det er påkrævet, at der lægges større vægt på støtte til overgangen fra skole til arbejdsliv og på at nå ud til navnlig unge, eftersom nyuddannede kan få yderligere problemer med at finde arbejde.
- (19) Covid-19-udbruddet kræver passende foranstaltninger for at afbøde de sociale virkninger, støtte husholdningernes indkomst og understøtte en hurtig genopretning af økonomien. Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 forventes ledigheden at stige til 8,6 % i 2020 og falde til 7,5 % i 2021. Den udenlandske efterspørgsel efter tjenesteydelser forventes at falde væsentligt, da turistsektoren forventes at blive særlig hårdt ramt af krisen. Der bør sikres passende indkomsterstatning for alle berørte arbejdstagere og selvstændige, herunder dem, der ikke har adgang til social beskyttelse. Ordninger for social beskyttelse skal beskytte de beskæftigede, de selvstændige erhvervsdrivende og de arbejdsløse. Der er mulighed for at styrke det overordnede system for social beskyttelse for at forhindre en stigning i fattigdommen og ulighederne, navnlig ved at nå ud til de mest sårbare, herunder børn, erhvervsinaktive, personer, der arbejder sort, og personer med indvandrerbaggrund.
- (20) Fremme af fleksible arbejdsordninger med inddragelse af arbejdsmarkedets parter, navnlig i form af telearbejde, har stor betydning. På kort sigt vil sådanne ordninger være til støtte for arbejdstagere med uforudsete omsorgsforpligtelser over for børn og andre omsorgskrævende personer, samtidig med at de på lang sigt vil lette adgangen tilbage til arbejdsmarkedet for den høje andel af kvinder, der ikke er erhvervsaktive på grund af omsorgsforpligtelser. Da ældre og personer med kroniske sygdomme har øget risiko for alvorlig sygdom på grund af virusset, er det vigtigt at investere i faciliteter til langtidspleje af høj kvalitet for på kort og mellemlang sigt fortsat at sikre disse ydelser og deres effektivitet.
- (21) Det er vigtigt på baggrund af krisen at forbedre kvaliteten, effektiviteten og arbejdsmarkedsrelevansen af uddannelse og sikre en hurtig genopretning af arbejdsmarkedet. At give borgerne de rette kvalifikationer er endnu vigtigere i en tid, hvor et stigende antal personer risikerer at miste deres arbejde og derefter er nødt til at være parate til jobmobilitet. Restriktionerne for mobiliteten understregede udfordringerne i forbindelse med den cypriotiske befolknings beskedne digitale færdigheder. Dette påvirker onlineaktiviteter såsom telearbejde, fjernlæring og brug af e-sundhedstjenester negativt. Lige adgang til IT-infrastruktur og internettet, herunder for dårligt stillede lærere, samt veluddannede lærere er af afgørende betydning for digital undervisning og fjernlæring af høj kvalitet. For at tage hånd om de generelt dårlige uddannelsesresultater og forbedre kvalifikationerne mere bredt er det vigtigt at fortsætte med uddannelsesreformen, samtidig med at der investeres i løsninger for digital læring, arbejdsbaseret læring og lærlinguddannelse og i at udvikle lærernes kompetencer til effektivt at anvende IT-værktøjer. Der er mulighed for at afhjælpe dårlige resultater i de grundlæggende færdigheder samt øge deltagelsen i voksenuddannelse. For at fremskynde anvendelsen af IT kan omskolingsprogrammer i videst muligt omfang udformes med henblik på onlineanvendelse og derefter, når der er dækket op for pandemien, gennemføres med fysisk tilstedeværelse, hvis det er nødvendigt.

- (22) Under krisen og i tiden derefter er og vil der være behov for betydelige midler til støtte for virksomhederne. Det er afgørende at sikre tilstrækkelig adgang til finansiering og likviditet, navnlig for små og mellemstore virksomheder (SMV'er), således at virksomhederne kan opretholde deres aktiviteter, og beskæftigelsen sikres. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed. Cypern har allerede gennemført en særlig støtteordning for små virksomheder, hvorigennem der ydes løntilskud til virksomheder med op til fem ansatte. Derudover vil suspensionen af de forhøjede bidrag til det nationale sundhedssystem og udsættelsen af skattebetalinger (f.eks. moms) lette det umiddelbare pres. Det er vigtigt i samarbejde med SMV-støttestrukturerne og erhvervsorganisationer at sikre en hurtig administrativ koordinering, praktisk støtte og en effektiv kommunikation om den støtte, der er til rådighed for SMV'er. De offentlige myndigheders hurtigere kontraktmæssige betalinger kan også bidrage til at forbedre SMV'ernes likviditet. Nystartede virksomheder og vækstvirksomheder har brug for særlig støtte, f.eks. i form af offentlige institutioners kapitalandele i disse og incitamenter til venturekapitalfonde til at øge deres investeringer i disse virksomheder. Det er fortsat vigtigt at gennemføre de finansielle instrumenter, der blev udarbejdet før krisen (Cyprus Energy Fund of Funds).
- (23) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Det er af afgørende betydning at beskytte og anvende landets naturressourcer på en effektiv måde for at sikre en holdbar økonomisk genopretning og fremtidig vækst. For at bevare landets tiltrækningskraft for turister er det nødvendigt at tage fat på udfordringerne i forbindelse med overgangen til grøn energi, effektiv affaldshåndtering og vandforvaltning og beskyttelse af naturen og biodiversiteten. Der er allerede begyndt at blive foretaget betydelige investeringer, men det er nødvendigt at fremrykke investeringerne på disse områder. Cypern står over for store udfordringer med hensyn til i 2030 at nå målet for de drivhusgasemissioner, der ikke er omfattet af EU's emissionshandelssystem. Det er nødvendigt at tage fat på disse udfordringer ved hjælp af planlægning og vedtagelse af yderligere foranstaltninger rettidigt i overensstemmelse med landets nationale energi- og klimaplan. Sådanne foranstaltninger vil kræve investeringer, navnlig på områder som vedvarende energi, energieffektivitet og bæredygtig transport, som også kan bidrage til at skabe en solid grøn stimulus. Det er også nødvendigt, at Cypern forbedrer sit affaldshåndteringssystem og sin cirkulære økonomi. Affaldsproduktionen er fortsat betydeligt højere end EU-gennemsnittet, samtidig med at genanvendelsesprocenten er betydeligt lavere end EU-gennemsnittet. Deponeringsgraden er også meget høj. Vandforvaltningen og spildevandsbehandlingen, særligt i byområder, er kendetegnet ved en vis ineffektivitet. Tørke og vandknaphed udgør store problemer, og en utilstrækkelig politisk indsats kan påvirke økonomien og turismen i Cyperns landdistrikter. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Cypern med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Cypern i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.
- (24) Restriktionerne for mobiliteten som følge af covid-19 understregede betydningen af en moderne digital infrastruktur, internetadgang for alle og adgang til digitale tjenester. Det er vigtigt at investere i den digitale økonomi for at styrke produktiviteten og fremme den økonomiske genopretning efter krisen. Cypern ligger i den lave ende i Europa-Kommissionens indikatorindeks over den digitale økonomi og det digitale samfund (DESI) 2020. Kun 45 % af cyprioterne i alderen 16-74 år besidder grundlæggende digitale færdigheder, og informations- og kommunikationsteknologispecialister udgør en lavere andel af arbejdsstyrken sammenlignet med EU-gennemsnittet (2,7 % mod 3,9 %), hvilket hæmmer potentialet i den digitale økonomi. Onlineinteraktionen mellem offentlige myndigheder og borgere er lav, idet kun 51 % af cyprioterne har onlineinteraktion. Omfanget af e-handel (dvs. SMV'er, der sælger online, omsætningen inden for e-handel og onlinesalg på tværs af grænserne) er stigende (31,8 % i 2019 mod 29,4 % i 2018), men ligger stadig under EU-gennemsnittet på 40,1 %.
- (25) Cypern kan forbedre sit forsknings- og innovationssystem yderligere for at støtte produktivitetsvæksten og den nødvendige digitale og miljømæssige omstilling i tiden efter pandemien. Virksomhedernes lave kapacitet til at omsætte forskning og innovation hæmmer Cyperns konkurrenceevne. Et bedre samarbejde mellem den akademiske verden og erhvervslivet og kommercialiseringen af forskningsresultater udgør fortsat vigtige flaskehalse og kræver en hurtig indsats. Nyere foranstaltninger som f.eks. oprettelsen af et nyt Viceministerium for Forskning, Innovation og Digital Politik, udnævnelsen af en ny viceminister for forskning, innovation og digital politik samt Cyperns nye forsknings- og innovationsstrategiramme for 2019-2023 («Innovate Cyprus»), der fastsætter et højere mål for forskning og udvikling på 1,5 % af BNP i 2023 (øget fra de nuværende 0,56 %), er imidlertid lovende skridt.
- (26) Bekæmpelse af aggressiv skatteplanlægning er vigtig for at gøre skattevæsenet mere effektivt og retfærdigt, således som det erkendes i henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet 2020. De afsmittende virkninger af skatteyderes aggressive skatteplanlægning kræver en koordineret indsats fra nationalt hold som supplement til EU-lovgivningen. Den økonomiske dokumentation tyder på, at Cyperns skatteregler anvendes til aggressiv skatteplanlægning. Cypern har taget skridt til at tage hånd om dette ved at gennemføre internationale og europæiske initiativer og træffe yderligere nationale foranstaltninger. Visse elementer i systemet såsom manglende kildekat på udbytte, renter og royalties fra virksomheder med hjemsted i Cypern til personer bosiddende i tredjelande og reglerne om skattemæssigt hjemsted kan dog fortsat lette aggressiv skatteplanlægning. Det er nødvendigt at holde nøje øje med NID-ordningen («Notional Interest Deduction»). Derudover er undtagelses-

ordningen for naturalisation af investorer i Cypern og ordningen for opholdstilladelse gennem investeringer opført på OECD's liste over ordninger, der potentielt kan indebære en høj risiko for at blive misbrugt. Cypern har udarbejdet og til juridisk gennemgang forelagt lovforslag om indførelse af kildeskat af udbytte, renter og royalties til lande, der er opført i bilag I til EU-listen over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner. Cypern har også udarbejdet og til juridisk gennemgang forelagt indførelsen af en test for skattemæssigt hjemsted for virksomheder baseret på stiftelse, ud over den eksisterende forvaltning og kontrol. Effektiviteten af disse foranstaltninger med hensyn til at bekæmpe aggressiv skatteplanlægning skal vurderes.

- (27) Et effektivt retssystem er fortsat en nøgelfaktor i en attraktiv, investerings- og erhvervsvenlig økonomi og vil være vigtig i genopretningsprocessen. Alvorlig ineffektivitet i retssystemet påvirker fortsat håndhævelsen af kontrakter og forhindrer en hurtig afgørelse i civil- og handelsretlige sager. Der er bebudet en række reformer for at løse nogle af de største problemer i retssystemet i Cypern, navnlig de forældede civile retsplejeregler, retternes digitalisering, afviklingen af det store efterslæb af sager og manglen på løbende efteruddannelse af dommere, men fremskridtene sker fortsat langsomt.
- (28) Øget modstandsdygtighed og effektivitet i den offentlige forvaltning er afgørende for at sikre en hurtig og effektiv gennemførelse af genopretningsforanstaltningerne efter covid-19 i Cypern. Det er nødvendigt at forbedre koordineringen mellem de centrale og lokale myndigheder og håndtere opsplitningen og ineffektiviteten på lokalt plan for at fjerne flaskehalse for en sammenhængende gennemførelse, investeringer og levering af tjenesteydelser i landet. Det er vigtigt at fremme digitaliseringen af den offentlige forvaltning, så den kan sikre sin egen forretningsmæssige kontinuitet, samt den fortsatte og effektive adgang til offentlige tjenester for borgerne og virksomhederne.
- (29) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med krisen.
- (30) At beskytte banksystemets overordnede sundhed og forvalte risiciene for den finansielle stabilitet er af afgørende betydning for at imødegå covid-19-krisen og støtte økonomien. Stabiliteten i banksektoren er blevet væsentligt forbedret i de senere år, men pandemien belaster bankerne som følge af en stigning i kreditrisikoen og presset på rentabiliteten og kapitaliseringen. Sårbarhederne og udfordringerne skyldes den gældsatte private sektor og en stor beholdning af misligholdte lån, som begrænser omfanget af kreditstøtte. Den cypriotiske banksektor har den næsthøjeste beholdning af misligholdte lån i euroområdet. Det er derfor fortsat en prioritet at gøre en indsats for at få mindsket beholdningen af misligholdte lån, navnlig ved at tage fat på beholdningen af gamle misligholdte lån, som skulle have været betalt, længe inden covid-19-krisen startede. For at nå dette mål er det afgørende, at der sker fremskridt med det statsejede porteføljeadministrationsselskab (KEDIPEs), herunder med hensyn til dets organisatoriske model og strategi. ESTIA-ordningen søger på hensigtsmæssig vis at støtte og beskytte sårbare låntagere, men det er fortsat afgørende at finde en balance mellem dette mål og en forbedring af betalingskulturen. I den forbindelse vil en styrkelse af tvangsfuldbyrdelsen af krav og fremme af anvendelsen af insolvensreglerne kunne være med til at understøtte en bæredygtig omlægning af dårlige lån. Derudover udgør det fortsat en vigtig opgave at få mindsket efterslæbet i udstedelsen af skøder ved at gennemføre en strukturel løsning til afhjælpning af manglerne ved systemet for ejendomshandel (dvs. udstedelse og overførsel af skøder).
- (31) Det er vigtigt at fortsætte indsatsen for at styrke rammerne for forebyggelse og sanktionering af korruption for at sikre genopretningen efter covid-19-krisen og for at opnå en effektiv, ansvarlig og gennemsigtig tildeling og fordeling af midler og ressourcer. Der er ved at blive gennemført en handlingsplan mod korruption, men vigtige foranstaltninger og lovgivning er endnu ikke vedtaget, navnlig udkastet til love om øget gennemsigtighed i den offentlige beslutningstagning, oprettelse af en uafhængig myndighed til bekæmpelse af korruption og beskyttelse af whistleblowere. Bestemmelserne vedrørende lovkontorets adskillelse af funktioner og ansættelsesprocedurer mangler endnu at blive fuldt gennemført.

- (32) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Cypern bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (33) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Cypern bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under samtidig hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (34) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Cyperns økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Cypern i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Cypern, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (35) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Cyperns stabilitetsprogram for 2020, og dets udtalelse ⁽⁷⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (36) Rådet har på baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering gennemgået Cyperns nationale reformprogram for 2020 og stabilitetsprogram for 2020. De landespecifikke henstillinger fra 2020 tager hensyn til nødvendigheden af at håndtere covid-19-pandemien og lette den økonomiske genopretning som et nødvendigt første skridt for at muliggøre en tilpasning af ubalancer. De landespecifikke henstillinger fra 2020, der direkte adresserer de makroøkonomiske ubalancer, som Kommissionen konstaterede i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011, er afspejlet i henstilling 1, 3 og 4,

HENSTILLER, at Cypern i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed og kapacitet med henblik på at sikre kvalitet og økonomisk overkommelige ydelser, bl.a. ved at se på sundhedspersonalets arbejdsvilkår
2. yde passende indkomsterstatning og adgang til social beskyttelse for alle, styrke de offentlige arbejdsformidlinger, fremme fleksible arbejdsordninger og forbedre arbejdsmarkedsrelevansen af uddannelse
3. sikre passende adgang til finansiering og likviditet, især for SMV'er, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringerne mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, affaldshåndtering og vandforvaltning, bæredygtig transport, digitalisering samt forskning og innovation
4. optrappe indsatsen for at fjerne de elementer i skattesystemet, der letter enkeltpersoners og multinationale selskabers aggressive skatteplanlægning, forbedre effektiviteten og digitaliseringen af retssystemet og den offentlige sektor.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne
J. KLOECKNER
Formand

⁽⁷⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Letlands nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Letlands stabilitetsprogram for 2020**

(2020/C 282/14)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Letland ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Letland offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Letlands fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ (»de landespecifikke henstillinger fra 2019«), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Letlands fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrrer de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 86.

- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korregerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Letland opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis blive ujævnt fordelt på tværs af sektorer og regioner på grund af forskelle i specialiseringsmønstre. Der er således risiko for en uddybning af forskellene i Letland. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.
- (10) Letland fremlagde den 30. april 2020 sit nationale reformprogram for 2020 og sit stabilitetsprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Letland er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten.
- (12) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et underskud på 0,2 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019 til 9,4 % af BNP i 2020. Underskuddet forventes at falde til 5,0 % af BNP i 2021 og til 2,7 % af BNP i 2023 under antagelse om en uændret politik. Efter at være faldet til 36,9 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvotefølge stabilitetsprogrammet for 2020 at toppe omkring 53 % i 2022. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (13) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Letland truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 3,0 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter skatteudsættelser i op til tre år, udvidet dækning af statsbetalt sygeorlov, støtte til bestemte sektorer og yderligere sundhedsudgifter. Derudover har Letland indført likviditetsstøtte til virksomheder i form af garantier og lån svarende til 3,2 % af BNP. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Letland har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (14) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Letlands offentlige saldo at udgøre -7,3 % af BNP i 2020 og -4,5 % af BNP i 2021. Dette afspejler en virkning af de stimulerende foranstaltninger, som stort set svarer til den, der er redegjort for i stabilitetsprogrammet for 2020, men faldet i beskæftigelsen forventes at være lavere ligesom de automatiske stabilisatorer på udgiftssiden. Den offentlige gældskvoteforventes at forblive under 60 % af BNP i 2020 og 2021.
- (15) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Letlands forventede overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.
- (16) Letland erklærede undtagelsestilstand den 13. marts 2020 og forlængede den indtil den 9. juni 2020. Regeringen begrænsede bevægeligheden for personer på tværs af Letlands grænser med fly, tog og skib, lukkede skoler og universiteter, samtidig med at der blev sikret fjernundervisning, forbød alle offentlige arrangementer, håndhævede fysisk distancering, indførte restriktioner for salg i weekender og fremmede digitale offentlige tjenester. I betragtning af den forbedrede epidemiologiske situation lempede myndighederne de nationale restriktioner med virkning fra den 12. maj 2020 og besluttede at genåbne grænserne til Litauen og Estland fra den 15. maj 2020. Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 forventes ledigheden at stige til 8,6 % i 2020 og derefter falde en smule til 8,3 % i 2021. Økonomien forventes at skrumpes med 7 % i 2020, primært på baggrund af udviklingen i investeringerne og eksporten, som er præget af vigende udenlandsk efterspørgsel og voksende usikkerhed. Beskæftigelsen forventes at falde med 2,5 %, idet der er taget hensyn til, at den negative indvirkning på denne vil mindskes betydeligt som følge

af den statsstøttede orlovsordning for arbejdstagere og løntilskud i eksportorienterede erhverv. Som reaktion på covid-19-krisen har Letland iværksat omfattende finans- og økonomipolitisk tiltag. Myndighederne opererer med en tredelt indsats: 1) støtte til arbejdstagere, 2) støtte til virksomheder og 3) støtte til de hårdest ramte økonomiske sektorer. Arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger, der har til formål at opretholde beskæftigelsen og styrke det sociale sikkerhedsnet, omfatter bl.a. løntilskud på op til 75 % af en persons bruttoløn, dækning af sygeorlov, hvis en arbejdstager diagnosticeres med covid-19 eller er i karantæne, samt en udvidelse af arbejdsløshedsunderstøttelsen. Støtte til virksomheder, der står over for midlertidige vanskeligheder, har til formål at yde likviditet til levedygtige virksomheder og hurtigt at øge udbuddet af vigtige varer og tjenesteydelser.

- (17) Covid-19-pandemien har krævet hidtil usete foranstaltninger for at begrænse sygdommens udbredelse og virkning. Den har forstærket de strukturelle svagheder i Letlands sundhedssystem, som er direkte forbundet med begrænsede økonomiske og menneskelige ressourcer og reformer, der kun langsomt skrider fremad. Adgangen til sundhedspleje af høj kvalitet og til en overkommelig pris og sundhedssystemets effektivitet påvirkes af en lav offentlig finansiering. Dette medfører meldinger om et stort uopfyldt behov for sundhedspleje, en høj egenbetaling, navnlig for udsatte grupper, samt ulige adgang. En usund livsstil er en anden vigtig årsag til de dårlige resultater på sundhedsområdet. Manglen på sundhedspersonale udgør desuden en kompleks udfordring og hæmmer udbuddet af sundhedsydelser. For at øge effektiviteten og kvaliteten i sundhedsplejen er det afgørende at fremskynde de igangværende reformer, som stadig befinder sig i en tidlig fase, herunder effektive forebyggende foranstaltninger, en stærkere primær sundhedspleje, en rationaliseret hospitalssektor og en målrettet kvalitetsstyring. Desuden afhænger rækkevidden af reformerne og mulighederne for at forbedre sundhedsresultaterne i høj grad af størrelsen af de offentlige sundhedsudgifter. For at kunne håndtere lignende kriser i fremtiden er det vigtigt at sikre investeringer i effektive og velfinansierede folkesundhedsmæssige foranstaltninger, som kan forebygge, inddæmme og afbøde spredningen af smitsomme sygdomme og styre disses indvirkning på sundhedssystemets resultater. Investeringerne kan have til formål at tilvejebringe det nødvendige udstyr, stabile e-sundhedstjenester samt faciliteter og menneskelige ressourcer til sundhedsplejen og at sikre, at alle forventede ordinære sundhedsydelser kan leveres sideløbende med behandlingen af covid-19-patienter.
- (18) Letland har truffet foranstaltninger til at udvide indkomststøtten til arbejdstagere og til at undgå afskedigelser under undtagelsestilstanden. Støtten er imidlertid begrænset med hensyn til dækning og tilstrækkelighed, hovedsagelig fordi den er baseret på sociale bidrag og restriktive kriterier for støtteberettigelse. Ordningen giver heller ikke mulighed for sabbatorlov på deltid. En mere gradvis overgang fra indkomststøtte til arbejdsindkomst ville betyde større fleksibilitet på arbejdsmarkedet under krisen og den økonomiske genopretning. Der er behov for en løbende indsats for at forbedre tilstrækkeligheden, varigheden og dækningen det sociale sikkerhedsnet for alle. Disse bestræbelser hæmmes imidlertid af de lave skatteindtægter set i forhold til BNP. Trods en mindre forbedring er tilstrækkeligheden for personer med handicap af den garanterede minimumsindkomst, af minimumspensioner og af indkomststøtten fortsat lav. Letland har indført arbejdsløshedsunderstøttelse for de mest udsatte, men alligevel er de arbejdsløse i høj risiko for fattigdom, især i forbindelse med længerevarende ledighed. Adgangen til social beskyttelse, herunder arbejdsløshedsforsikring, for selvstændige og atypiske arbejdstagere er utilstrækkelig — et forhold, der kan tages hånd om. Sort arbejde og kuvertlønninger er stadig udbredt, om end aftagende, hvilket svækker de pågældende arbejdstagernes sociale beskyttelse og øger de erhvervsbetingede risici. Udsatte grupper må forventes at stå over for de største vanskeligheder ved at finde et job igen. Integrationen af tjenester henhørende under de beskæftigelsesmæssige, uddannelsesmæssige, sundhedsmæssige og sociale områder er, lige som udbuddet af sociale tjenester, fortsat begrænset. Andelen af personer, der står over for alvorlig boligmangel og overfyldte boliger, er blandt de højeste i Unionen, og der er knaphed på socialt boligbyggeri.
- (19) Støtte til små og mellemstore virksomheder for at hjælpe dem med hurtigt at skabe muligheder for at arbejde fleksibelt og for at udføre telearbejde kan i høj grad bidrage til at afbøde krisens virkninger. Særlig det forhold, at de ledige kun i ringe grad registreres hos den offentlige arbejdsformidling og kun i ringe omfang deltager i aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger, vækker bekymring. Udbuddet og sammensætningen af aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger skal styrkes og tilpasses for at mindske varigheden af ledighedsperioder og lette overgangen til ny beskæftigelse. At udstyre arbejdsstyrken med de rette kvalifikationer og dermed forbedre dens modstandsdygtighed er så meget desto vigtigere i en tid med økonomisk afmatning. Effektive og let tilgængelige voksenuddannelser, omskolingsmuligheder og opkvalificeringstilbud vil sammen med sociale tjenester og mobilitetsstøtte kunne give

flere de kvalifikationer, der er nødvendige for arbejdsmarkedet. De digitale færdigheder skal også forbedres, da kun 43 % af letterne har digitale færdigheder på et grundlæggende eller højere niveau. Covid-19-pandemien har også gjort det tydeligt, at der er behov for at styrke digital uddannelse af høj kvalitet og sikre lige adgang hertil for alle lærende. En styrkelse af arbejdsmarkedets parter kapacitet er også vigtig for at sikre en meningsfuld og rettidig inddragelse i covid-19-krisereberedskabet og -genopretningen.

- (20) Der blev hurtigt indført en omfattende likviditetsstøtteordning, som blev implementeret gennem den nationale udviklingsinstitution Altum. Den har bidraget til en omlægning af virksomheders tilbagebetalingsplaner for lån og givet adgang til likviditetsstøtte gennem nye lån. Samtidig finder de fleste omlægnings af banklån sted uden statsgaranti. Desuden er betingelserne for at opnå statsgaranti forholdsvis strenge. Som følge heraf er der en risiko for, at mindre virksomheder med en svagere finansiel stilling eller forfaldne skattebetalinger ikke vil modtage støtte. Restauranter og hoteller, som er blandt de hårdest ramte sektorer under krisen, har svært ved at få adgang til likviditet på grund af deres svage finansielle stilling og ringe mulighed for at stille sikkerhed. Samtidig er det vigtigt at opretholde banksektorens modstandsdygtighed.
- (21) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Politikker til støtte for landets digitale og grønne omstilling bør tage hensyn til de betydelige regionale forskelle. De fleste byområder i Letland har en fremragende digital infrastruktur, men den faste bredbåndsdækning i landdistrikter, og navnlig forbindelsen i de yderste områder, er svag. En fortsat og styrket indsats for at udbrede højhastighedsbredbånd vil bidrage til en yderligere forbedring af den digitale infrastruktur. For at imødegå de udfordringer, der er forbundet med overgangen til en klimaneutral økonomi, er der behov for investeringer for at diversificere økonomien og gøre den mere moderne og konkurrencedygtig, bl.a. ved at styrke investeringer i forskning og innovation og menneskelig kapital og lette de socioøkonomiske omkostninger ved overgangen. Letlands miljømæssige bæredygtighed beror på, at der gøres fremskridt i retning af øget energieffektivitet, at den nationale energi- og klimaplan gennemføres, herunder især inden for transport og i bygninger, og at hensynet til miljømæssig bæredygtighed integreres i andre økonomiske sektorer, navnlig landbrug og skovbrug. Forbedring af den intermodale transportinfrastruktur i og omkring Riga vil både fremme arbejdskraftens mobilitet og bidrage til at bremse det voksende energiforbrug fra personbiler. Desuden er Rail Baltica-projektet og energisammenkoblingsprojekterne Letlands vigtigste investeringssprioriteter, som har til formål at forbedre landets sikkerhed og integration i det indre marked. Yderligere investeringer i vedvarende energi, navnlig vindkraft, og fremme af omstillingen til en cirkulær økonomi med betydeligt højere genanvendelsesprocenter kan også forbedre både de miljømæssige og de økonomiske resultater og bidrage til at nå målene for modvirkning af klimaændringer. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Letland med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Letland i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.
- (22) Letland har reduceret strømmen af risikobehæftede pengetransaktioner gennem sine banker betydeligt og har revideret sit system til bekæmpelse af hvidvask af penge. Navnlig forbød Letland betjening af ikke-residente skuffeselskaber og ændrede en række love. De centrale tilsynsmyndigheders, det finansielle efterretningsvæsens og de retshåndhævende institutioners kapacitet og muligheder er blevet styrket. Tilsynet med finansieringsinstitutterne er skærpet betydeligt, men det kunne gøres mere målrettet og blive mere effektivt med en bedre risikovurdering. Desuden er kapaciteten hos og samarbejdet mellem de retshåndhævende myndigheder forbedret, men deres kapacitet med hensyn til at efterforske og retsforfølge hvidvaskssager kunne styrkes yderligere.
- (23) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med den aktuelle krise.

- (24) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Letland bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (25) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Letland bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under samtidig hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (26) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Letlands økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Letland i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Letland, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (27) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Letlands stabilitetsprogram for 2020, og dets udtalelse ⁽⁷⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Letland i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed og tilgængelighed, herunder ved at stille yderligere menneskelige og finansielle ressourcer til rådighed
2. yde en passende indkomststøtte til de grupper, der er hårdest ramt af krisen, og styrke det sociale sikkerhedsnet, afbøde krisens følgevirkninger for beskæftigelsen, herunder gennem fleksible arbejdsordninger, aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger og kvalifikationer
3. sikre, at virksomheder og navnlig små og mellemstore virksomheder har adgang til likviditetsstøtte, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig mod forskning og innovation, ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, bæredygtig transport og digital infrastruktur
4. fortsætte fremskridtene med reglerne for bekæmpelse af hvidvask af penge.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne

J. KLOECKNER

Formand

⁽⁷⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Litauens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Litauens stabilitetsprogram for 2020**

(2020/C 282/15)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Litauen ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Litauen offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Litauens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ (»de landespecifikke henstillinger fra 2019«), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Litauens fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 91.

- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korregerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Litauen opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis blive ujævnt fordelt på tværs af Litauens sektorer og regioner på grund af forskelle i specialiseringsmønstre. Der er således risiko for en uddybning af forskellene i Litauen. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.
- (10) Litauen fremlagde den 15. maj 2020 sit nationale reformprogram for 2020 og den 30. april 2020 sit stabilitetsprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Litauen er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten.
- (12) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et overskud på 0,3 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019 til et underskud på 11,4 % af BNP i 2020. Underskuddet forventes at falde til 3,9 % af BNP i 2021. Efter at være faldet til 36,3 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvotefølge stabilitetsprogrammet for 2020 at stige til 50,6 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (13) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Litauen truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 6,8 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter skatteudsættelser, yderligere finansiering til indkøb af medicinsk udstyr, tilskud til at bevare job og ydelser til selvstændige og ansatte, der er berørt af krisen som følge af covid-19-pandemien. Da Kommissionens undersøgelse af udformningen og gennemførelsen af visse foranstaltninger peger i retning af en forholdsvis lav potentiel udnyttelse, forventede Kommissionen en mindre indvirkning af regeringens foranstaltninger på de offentlige finanser. Litauen har også bebudet diskretionære foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til kriseberedskabet, herunder til at give virksomhederne likviditetsstøtte, og som ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 anslås at beløbe sig til 3,8 % af BNP. Disse foranstaltninger omfatter lånegarantier (2,9 % af BNP). Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Litauen har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (14) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Litauens offentlige saldo at udgøre -6,9 % af BNP i 2020 og -2,7 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvotefentes at forblive under 60 % af BNP i 2020 og 2021.
- (15) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Litauens planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.
- (16) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 forventes det, at Litauens BNP vil falde med 8 % efterfulgt af en hurtig genopretning på 7,5 % i 2021. Som reaktion på covid-19-udbruddet og for at afbøde de økonomiske konsekvenser har Litauen den 16. marts fremlagt en plan for stimulering af økonomien og afbødning af følgerne af covid-19-smitterisikoen. Planen beløber sig til 2,5 mia. EUR eller 6,3 % af landets BNP, og der afsættes op til 500 mio. EUR eller 1,3 % af BNP for at sikre de nødvendige midler til sundhedssystemet. Yderligere 500 mio. EUR er afsat til beskyttelse af job og indkomster. De statslige garantifondes kapacitet blev forhøjet med 500 mio. EUR, og der blev godkendt yderligere statsgarantier på op til 500 mio. EUR for at stimulere økonomien. I april godkendte Kommissionen flere litauiske støtteordninger til gavn for den litauiske økonomi i forbindelse med covid-19-udbruddet. Disse ordninger skal bidrage til dækning af virksomhedernes umiddelbare driftskapitalbehov, således at de kan fortsætte deres aktiviteter under og efter pandemien. Desuden lempede den litauiske centralbank visse kapitalkrav til forretningsbanker for at øge långivningen til realøkonomien.

- (17) Sundhedsresultaterne i Litauen er fortsat ringere end i andre medlemsstater, hvilket til dels skyldes manglende effektivitet i det underfinansierede sundhedssystem. Den nuværende pandemi har sat systemet under yderligere pres og fremhævet andre strukturelle udfordringer, herunder langsomme fremskridt med hensyn til at forbedre kvaliteten af tjenesterne, underinvestering i primær sundhedspleje og manglende fremskridt med hensyn til at tilpasse hospitalsinfrastrukturen, så den bliver mere effektiv og i overensstemmelse med behovene. Covid-19-krisen sætter også fokus på uligheder inden for sundhedsområdet som følge af arbejdskraftmangel og et geografisk misforhold mellem adgangen til og behovet for tjenester. Litauen er nødsaget til at mobilisere de ressourcer, der er skal til for at imødegå den nuværende krise og forbedre sundhedssystemets modstandsdygtighed i fremtiden. Selv om indsatsen her og nu fokuseres på at styrke kapaciteten med hensyn til sundhedspersonale, vigtige lægemidler og vigtigt medicinsk udstyr for at redde menneskeliv under pandemien, bør de langsigtede investeringer optrappes for at forbedre sundhedssystemets modstandsdygtighed, så det kan fortsætte driften, genfinde sin optimale ydeevne og forberede sig på nye chok. Dette vil kræve, at der afsættes tilstrækkelige midler til at forbedre tilgængeligheden, effektiviteten og kvaliteten af sundhedssystemet, så det bedre kan sættes ind mod de bestående udfordringer i form af et voksende omfang af kroniske lidelser, aldringen og den vedvarende ulighed på sundhedsområdet. Primær sundhedspleje og udvikling af e-sundhed spiller en central rolle i den forbindelse. Litauen bør også sikre, at de seneste forbedringer med hensyn til sundhedsydelsesternes prisoverkommelighed ikke undermineres. Endelig vil fremtidig modstandsdygtighed også kræve forbedringer af systemets muligheder for at imødegå udbredelsen af usunde livsformer (en af de andre vigtige faktorer bag dårlige sundhedsresultater i Litauen) samt en større indsats for at forberede sektoren for langtidspleje til den aldrende befolkning.
- (18) Før covid-19-pandemien var arbejdsmarkedsdeltagelsen høj og ledigheden lav, men krisen har skabt nye udfordringer. Ved hjælp af EU-finansiering har Litauen indført en ordning med nedsat arbejdstid for at afbøde pandemiens virkninger for beskæftigelsen samt en række andre foranstaltninger for at imødegå de negative virkninger for virksomheder og selvstændige. Før krisen var de aktive arbejdsmarkedspolitiske foranstaltningers dækning vigende og deltagelsen i voksenuddannelse fortsat lav. En større dækning og tilstrækkelig finansiering af de aktive arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger og andre tiltag til omskoling og opkvalificering af arbejdsstyrken er dog påkrævet for at hjælpe de ledige tilbage til arbejdsmarkedet så tidligt som muligt og yde effektiv støtte på en holdbar måde efter genopretningsfasen. En styrkelse af arbejdsmarkedets parter kapacitet er vigtig for at sikre en meningsfuld og rettidig inddragelse i udformningen af exit- og genopretningsprocessen.
- (19) Selv om der inden krisen blev taget skridt til at imødegå risikoen for fattigdom og social udstødelse, f.eks. ved at øge de universelle børnepenge og pensioner, er fattigdommen og indkomstuligheden stadig blandt de højeste i Unionen. Litauen har forholdsvis lave offentlige udgifter til social beskyttelse, og de sociale overførselsindkomsters fattigdomsreducerende virkning er lav og vurderet som kritisk på den sociale resultattavles indikatorer, der støtter den europæiske søjle for sociale rettigheder. Skatte- og socialsikringssystemets lave progression og svage omfordelende virkning begrænser landets muligheder til at finansiere offentlige goder og tjenesteydelser og mindske fattigdom og indkomstulighed. Covid-19-pandemiens negative effekt på beskæftigelse og husstandsindkomst må forventes at forværre disse problemer på mellemlang sigt. Midlertidige foranstaltninger såsom en revision af regler for støtteberettigelse samt visse ydelsers størrelse og varighed kan være nødvendige for at sikre, at situationen for dem, der er hårdest ramt af pandemien, ikke forringes. Det sociale sikkerhedsnet bør udvides til at omfatte støtte til alle grupper, herunder selvstændige, atypiske arbejdstagere og de mest udsatte personer. Adgangen til de vigtigste sociale tjenesteydelser og socialt boligbyggeri skal styrkes for at støtte dem, der har behov for det.
- (20) Likviditetsstøtte til virksomheder gennem offentlige lån og garantier med fokus på små og mellemstore virksomheder (»SMV'er«) har været af afgørende betydning, men formidlingen af likviditetsstøtten til virksomheder skal gennemføres effektivt og hurtigt af de ansvarlige herfor, og lånevilkårene skal afspejle krisesituationen. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed. Muligheden for at udskyde betalingen af skatter og sociale bidrag og for at fremrykke offentlige myndigheders kontraktmæssige betalinger kan også bidrage til at forbedre cashflowet i SMV'er. Nystartede virksomheder og vækstvirksomheder har brug for særlig støtte, f.eks. i form af offentlige institutioners kapitalandele i disse og incitamenter til venturekapitalfonde til at øge deres investeringer i disse virksomheder. Der bør fortsat gøres en indsats for at reducere unødvendige lovgivningsmæssige og administrative byrder og tilbyde borgere og virksomheder effektive digitale offentlige tjenester.

- (21) Litauen bør sikre, at foranstaltningerne til fremme af den økonomiske genopretning er fremadrettede og fremmer den digitale og den grønne omstilling, hvor der er en række udfordringer, der skal tackles. For førstnævnte er de digitale færdigheder lavere end EU-gennemsnittet, og SMV'erne beretter om store vanskeligheder med at rekruttere til IKT-stillinger. Anvendelsen af fibre ligger over EU-gennemsnittet, men både i by- og landområder er den faste bredbåndsdækning og den dertil knyttede udnyttelse meget lav, og der er stadig store forskelle mellem byer og landdistrikter.
- (22) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Hvad angår den grønne omstilling, er de samlede drivhusgasemissioner i Litauen stort set uændrede siden 2010. Litauens ressourceproduktivitet er en af de laveste i Unionen, og udnyttelsesgraden for cirkulære (sekundære) materialer ligger et godt stykke under EU-gennemsnittet. I overensstemmelse med Litauens nationale energi- og klimaplan vil en forbedring af bygningers energimæssige ydeevne takket være løsninger inden for energieffektivitet og vedvarende energi, en modernisering af varmesystemerne og en forbedring af transportsektorens bæredygtighed i høj grad bidrage til at dekarbonisere økonomien. Målrettede offentlige og private investeringer, der tager sigte på at løse disse problemer og andre, som har en væsentlig indvirkning på miljøet og sundheden, kan fremme vækst og modstandsdygtighed og bidrage til at sikre en bæredygtig genopretning efter krisen. Allerede planlagte investeringer gør det muligt hurtigt at identificere projekter, der kan fremrykkes og bidrage til den økonomiske genopretning, f.eks. inden for renovering af bygninger og vedvarende energi. Det forberedende arbejde med mellemfristede genopretningsforanstaltninger kan trække på medlemsstaternes nationale energi- og klimaplaner, lister over projekter af fælles interesse og planer for infrastrukturudvikling. Desuden er Rail Baltica-projektet og energisammenkoblingsprojekterne Litauens vigtigste investeringsprioriteter, som har til formål at forbedre landets sikkerhed og integration i Unionens indre marked. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Litauen med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Litauen i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.
- (23) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med den aktuelle krise.
- (24) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Litauen bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (25) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Litauen bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under samtidig hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (26) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Litauens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Litauen i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Litauen, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.

- (27) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2020, og dets udtalelse ⁽⁷⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Litauen i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed, herunder ved at mobilisere tilstrækkelige midler og afhjælpe manglen på sundhedspersonale og kritiske medicinske produkter, forbedre adgangen til sundhedstjenester og disses kvalitet
2. afbøde covid-19-krisens konsekvenser for beskæftigelsen, afsætte flere midler til og øge dækningen af aktive arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger og fremme færdigheder, sikre dækningen og tilstrækkeligheden af det sociale sikkerhedsnet og forbedre effektiviteten af skatte- og socialsikringssystemet for at beskytte mod fattigdom
3. støtte virksomhedernes likviditet, især SMV'ers og de eksportorienterede sektorer, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig mod dækningen og udnyttelsen af bredbånd med meget høj kapacitet, mod ren og effektiv produktion og anvendelse af energi og bæredygtig transport, fremme teknologisk innovation i SMV'er.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne
J. KLOECKNER
Formand

⁽⁷⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Luxembourgs nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Luxembourgs stabilitetssprogram for 2020**

(2020/C 282/16)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Luxembourg ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Luxembourg offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Luxembourgs fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ («de landespecifikke henstillinger fra 2019»), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Luxembourgs fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.
- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 97.

- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korregerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Luxembourg opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.
- (9) Luxembourg fremlagde den 30. april 2020 sit nationale reformprogram for 2020 og den 29. april 2020 sit stabilitetsprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (10) Luxembourg er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (11) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et overskud på 2,2 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019 til et underskud på 8,5 % af BNP i 2020. Underskuddet forventes at falde til 3,0 % af BNP i 2021. Efter at være faldet til 22,1 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvote ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 at stige til 28,7 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (12) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Luxembourg truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 5,5 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter styrkelse af sundhedstjenester, støtte til kriseramte virksomheder, tilbagebetalingspligtige og ikke-tilbagebetalingspligtige støttemidler, herunder til selvstændige, og arbejdsfordelingsordninger, herunder for grænsearbejdere. Luxembourg har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte. Disse foranstaltninger omfatter skatteudsættelser, lån til små og mellemstore virksomheder (SMV'er) med midlertidige økonomiske problemer samt garantier. I modsætning til stabilitetsprogrammet for 2020 anslår Kommissionen, at pakken vil have en mindre indvirkning, da den ikke anser skatteudsættelser og ydelse af lån, der skal betales tilbage, for at være diskretionære foranstaltninger med budgetvirkning. Myndighederne mener imidlertid, at en del af de skatteudsættelser, der vedrører direkte skatter, i sidste ende vil have budgetvirkning, hvilket der er taget hensyn til i ovennævnte 5,5 % af BNP. Desuden betragtes en del af de omkostninger, der er forbundet med arbejdsfordelingsordningerne, som del af de automatiske stabilisatorers måde at fungere på. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Luxembourg har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (13) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Luxembourgs offentlige saldo at udgøre et underskud på 4,8 % af BNP i 2020 og et overskud på 0,1 % i 2021. Den offentlige gældskvote ventes at forblive under 60 % af BNP i 2020 og 2021. Sammenlignet med Kommissionens prognose fra foråret 2020 er stabilitetsprogrammet for 2020 baseret på mere forsigtige antagelser for både indtægter og udgifter.
- (14) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Luxembourgs forventede overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.
- (15) Luxembourg har et af de mest velfungerende sundhedssystemer i Unionen. Eftersom 49 % af lægerne og 62 % af sundhedspersonalet ikke er luxembourgske statsborgere, befinder systemet sig imidlertid langt over den kritiske sårbarhedstærskel (jf. Verdenssundhedsorganisationens indikator). I den forbindelse vil Luxembourgs sundhedssystem kunne påvirkes af eventuelle ensidige beslutninger fra nabolandene i krisetider. Ved covid-19-krisens udbrud var Luxembourg nødt til at træffe korttidsforanstaltninger på rekordtid for at forbedre sundhedssystemets modstandsdygtighed, f.eks. ved at mobilisere medicinsk infrastruktur og midlertidigt udvide et hospital samt tilbyde grænsearbejdere i sundhedssystemet og deres familier indkvartering i Luxembourg.
- (16) Sundhedssystemet forventes at stå over for øgede udfordringer i fremtiden ud over det stigende antal ledige stillinger inden for sundhedssektoren i de seneste år. Nærmere bestemt ventes en stigende efterspørgsel efter sundhedsydelser fra en voksende og aldrende befolkning, og 59-69 % af lægepersonalet forventes at gå på pension inden for de kommende 15 år. Innovation hvad angår blanding af færdigheder samt udvikling af faglige profiler, deling af arbejdsopgaver og substitution vil spille en vigtig rolle, når det gælder om at sikre, at sundhedssektoren fortsat er et attraktivt sted at arbejde. Mere generelt er der plads til forbedring af forvaltningen af sundhedssystemet, herunder samarbejdet med nabolandene, og regeringen har netop iværksat en omfattende reform. Selv om den digitale infrastruktur allerede er langt fremme i Luxembourg, arbejdes der stadig på at gennemføre e-sundhedsløsninger såsom digitale løsninger til godtgørelse af tjenesteudbydere. Luxembourg har i høj grad fokuseret på digitale teknologier såsom supercomputere, kunstig intelligens, blockchain og big data og har potentiale til at udnytte disse muligheder og samarbejde på EU-plan med henblik på at yde et væsentligt bidrag til den forskning, der skal til for at neutralisere det virus, som er årsag til covid-19, og mindske smitten. Luxembourg har også oprettet en ny støtteordning for investeringsprojekter inden for forskning i og udvikling af produkter til bekæmpelse af covid-19, som gennem udvikling af effektive behandlinger og vacciner er nødvendige for en effektiv håndtering af den aktuelle covid-19-pandemi.

- (17) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 forventes ledigheden at stige til 6,4 % i 2020 og falde til 6,1 % i 2021. Luxembourg har truffet en række foranstaltninger for at opretholde beskæftigelsen, navnlig vedrørende »chômage partiel« (delvis arbejdsløshed). Der bør dog tages særligt hensyn til mere sårbare grupper såsom ældre og lavtuddannede arbejdstagere i en situation, hvor den nye minimumsindkomstordning (REVIS – »revenu d'inclusion sociale«) på grund af den obligatoriske registrering af støttemodtagere siden januar 2019 allerede har ført til en stigning i antallet af registrerede arbejdsløse ved den offentlige arbejdsformidling. Disse mere sårbare personer vil blive mest berørt af en øget konkurrence på arbejdsmarkedet som følge af covid-19-krisen. Andre sårbare personer, der rammes af krisen, kan være midlertidigt ansatte samt lavtuddannede arbejdstagere generelt. For så vidt angår ældre arbejdstagere er deres lave beskæftigelsesfrekvens fortsat et strukturelt problem i Luxembourg, hvilket også har indvirkning på pensionssystemets langsigtede holdbarhed, således som det blev fremhævet i de landespecifikke henstillinger, der er blevet rettet til Luxembourg i de foregående år. I den nuværende situation risikerer ældre arbejdstagere i højere grad at blive afskediget på grund af covid-19-krisen. Det er derfor nu mere end nogensinde nødvendigt at styrke deres tilpasningsevne til andre job og sektorer, bl.a. gennem opkvalificering og omskoling. Luxembourg ligger tæt på EU-gennemsnittet, når det kommer til social inklusion, men indikatorerne for ulighed og fattigdom blandt personer i beskæftigelse er i de seneste år blevet svækket, og de studerendes muligheder er fortsat stærkt påvirket af deres socioøkonomiske baggrund. I den forbindelse bør især mere sårbare grupper støttes, så de kan imødegå covid-19-krisens sociale virkninger.
- (18) For at støtte virksomhederne gennem covid-19-krisen, navnlig SMV'er, herunder selvstændige og mikrovirksomheder, har Luxembourg i sin stabiliseringsplan, som blev fremlagt den 25. marts 2020, medtaget en række foranstaltninger. Detailsektoren er en af de mest berørte sektorer på grund af den faldende efterspørgsel og de nuværende foranstaltninger, som har forhindret mange i helt at drive deres virksomhed eller begrænset deres aktiviteter. Smidigere regler vil også kunne sætte gang i et opsving i detailhandelen efter covid-19-krisen. Desuden vil det være gavnligt at hjælpe SMV'er med at indføre digitale teknologier, der sikrer driftskontinuitet, f.eks. e-handel. Der bør opretholdes passende foranstaltninger i hele genopretningsperioden samtidig med en gradvis og fleksibel udfasning og en identificering af de mest berørte sektorer, således at der udvikles specifikke støtteplaner, som vil sætte dem i stand til i genopretningsfasen at indhente det forsømte. Ved gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed. For at støtte overgangen og oprettelsen af nye SMV'er i væksthæmmende sektorer kan en reform af Luxembourgs insolvensregler efter den mest akutte fase af covid-19-krisen hjælpe virksomhederne med at få en ny chance, hvis de uforskyldt trues af konkurs.
- (19) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer, navnlig inden for digitale og grønne sektorer. Luxembourg har allerede iværksat initiativer til at fremme digitalisering og innovation, men den teknologiske integration inden for erhvervslivet og private investeringer samt digitaliseringen af offentlige tjenester er fortsat lav set i forhold til det særligt potentielle miljø og landets ambition om at overgå til en datadreven økonomi. Investeringer i digitalisering, højtudviklede digitale færdigheder og innovation vil være afgørende for at støtte SMV'er og øge produktiviteten og konkurrenceevnen. Genopretningen bør også understøttes yderligere ved at fremme ambitiøse grønne investeringer på kort sigt. Af centrale områder kan især nævnes bæredygtig transport, herunder jernbanetransport, bæredygtigt byggeri, navnlig i forbindelse med eksisterende såvel som nye bygningers energieffektivitet, samt vedvarende energi. Dette vil bidrage til at skabe en robust grøn stimulus og støtte Luxembourg i at indhente efterslæbet i forhold til landets 2030-mål for reduktion af drivhusgasemissioner, energieffektivitet og vedvarende energi og i at bane vejen for klimaneutralitet. Der er fortsat behov for yderligere at identificere investeringsbehovene og de finansielle kilder til investeringer, også i lyset af covid-19-pandemiens indvirkning på økonomien og de offentlige finanser. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Luxembourg med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Luxembourg i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.
- (20) Luxembourg står over for betydelige risici for hvidvask af penge i betragtning af den store tilstrømning af udenlandske direkte investeringer og tilstedeværelsen af komplekse juridiske strukturer med udenlandske sponsorer. Disse risici afspejles i den nationale risikovurdering, navnlig hvad angår udbydere af tjenester til trustere eller selskaber eller investeringstjenester. Svagheder i disse udbyderes anvendelse af rammerne for bekæmpelse af hvidvask af penge fører til utilstrækkelige risikoanalyser og en beskeden indberetning af mistænkelige aktiviteter. Tilsynet med disse udbydere er utilstrækkeligt til at afhjælpe disse mangler. Der er for virksomheder oprettet et nationalt register over reelle ejere for at begrænse hemmeligholdelse og identificere reelle ejere. Kvaliteten af de indgivne oplysninger og registrets effektivitet skal overvåges over tid.

- (21) Bekæmpelse af aggressiv skatteplanlægning er fortsat vigtig for at gøre skattevæsenet mere effektivt og retfærdigt, således som det erkendes i henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet 2020. De afsmittende virkninger af skatteyderes aggressive skatteplanlægning mellem medlemsstater kræver en koordineret indsats fra nationalt politisk hold som supplement til EU-lovgivningen. Luxembourg har truffet foranstaltninger mod aggressiv skatteplanlægning ved at gennemføre tidligere vedtagne internationale og europæiske initiativer, men de meget store udbytte-, rente- og royaltybetalinger som en procentdel af BNP tyder på, at landets skatteregler udnyttes af virksomheder, der driver aggressiv skatteplanlægning. De fleste direkte udenlandske investeringer varetages af special purpose-enheder (SPE'er). Den manglende kildebeskatning af udgående (dvs. fra personer med bopæl i Unionen til personer med bopæl i tredjelande) rente- og royaltybetalinger samt fritagelsen fra kildebeskatning af udbyttebetalinger under visse omstændigheder kan medføre, at der slet ikke betales skat af de pågældende betalinger, hvis de heller ikke beskattes i den modtagende jurisdiktion. Luxembourg har fremsat et lovforslag om fjernelse af fradragsmuligheden for rente- og royaltybetalinger til jurisdiktioner, der er opført på Unionens liste over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner, i overensstemmelse med landets tilsagn om at indføre defensive foranstaltninger over for disse jurisdiktioner.
- (22) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med krisen.
- (23) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Luxembourg bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (24) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Luxembourg bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under samtidig hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (25) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Luxembourgs økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Luxembourg i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Luxembourg, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (26) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet for 2020, og dets udtalelse ⁽⁷⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Luxembourg i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, forbedre sundhedssystemets modstandsdygtighed ved at sikre, at der er tilstrækkeligt sundhedspersonale til rådighed, fremskynde reformer for at forbedre forvaltningen af sundhedssystemet og e-sundhed

(⁷) I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

2. afbøde covid-19-krisens konsekvenser for beskæftigelsen med særlig vægt på de mennesker, der befinder sig i en vanskelig situation på arbejdsmarkedet
3. sikre en effektiv gennemførelse af foranstaltninger til støtte for virksomheders likviditet, navnlig SMV'er og selvstændige, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig bæredygtig transport og bæredygtige bygninger samt ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, som et bidrag til en gradvis dekarbonisering af økonomien, fremme innovation og digitalisering, navnlig i erhvervslivet
4. sikre en effektiv overvågning og håndhævelse af rammerne for bekæmpelse af hvidvask af penge for så vidt angår udbydere af tjenester til truste eller selskaber og investeringstjenester, øge indsatsen for at tage fat på elementer i skattesystemet, der letter aggressiv skatteplanlægning, navnlig ved hjælp af udgående betalinger.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne

J. KLOECKNER

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Ungarns nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Ungarns konvergensprogram for 2020**

(2020/C 282/17)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Ungarn ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Ungarn offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Ungarns fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ («de landespecifikke henstillinger fra 2019»), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Ungarns fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrrer de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 101.

- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korregerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakken.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Ungarn opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis være ujævnt fordelt på tværs af regionerne på grund af forskelle i specialiseringsmønstre og vil derfor navnlig ramme regioner, hvor der er en mangel på væsentlige ressourcer og aktiver, eller som i høj grad er afhængige af sektorer, hvor den direkte kontakt med forbrugerne er af afgørende betydning. Dette indebærer en betydelig risiko for stadig større regionale forskelle i Ungarn, hvilket forstærker den allerede konstaterede tendens til stadig større ulighed mellem by og land. Da der samtidig er risiko for midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.
- (10) Ungarn fremlagde den 5. maj 2020 sit nationale reformprogram for 2020 og den 4. maj 2020 sit konvergensprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Ungarn er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten og af gældsreglen.
- (12) Den 14. juni 2019 henstillede Rådet, at Ungarn sikrer, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ⁽⁷⁾ ikke ville overstige 3,3 % i 2019, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 1,0 % af bruttonationalproduktet (BNP). Kommissionens samlede vurdering bekræfter, at der er en væsentlig afvigelse fra den anbefalede tilpasningssti i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2019 og for 2018 og 2019 samlet set. I lyset af aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul er der imidlertid ingen anledning til at tage yderligere skridt over for Ungarn inden for rammerne af proceduren i forbindelse med væsentlige afvigelser.
- (13) Ifølge konvergensprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et underskud på 2,0 % af BNP i 2019 til et underskud på 3,8 % af BNP i 2020. Underskuddet forventes at falde til 2,7 % af BNP i 2021 og gradvis at nå 1,0 % af BNP i 2024. Efter at være faldet til 66,3 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvotefølge konvergensprogrammet for 2020 at stige til 72,6 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien. Der knytter sig risici til de budgetmæssige fremskrivninger, navnlig risici i forbindelse med uventet høje udgifter (hvilket følger tidligere tendenser med store udgifter ved årets udgang) og muligheden for uventet lave indtægter, idet fremskrivningen lader til at bygge på en vis skatteelasticitet.
- (14) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Ungarn truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet til intensivbehandling, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge konvergensprogrammet for 2020 beløb disse budgetforanstaltninger sig til 2,8 % af BNP i 2020, og de finansieres udelukkende via omfordeling af udgifter inden for budgettet, reserver og nye skatter. De omfatter blandt andet foranstaltninger, der har til formål at understøtte arbejdsmarkedet, indføre skattelettelser for virksomheder og yde støtte til omkostninger i forbindelse med den medicinske nødsituation. Der er bebudet yderligere foranstaltninger til støtte for genopretningen (1,4 % af BNP) og til understøttelse af arbejdsmarkedet (0,4 % af BNP), men de er endnu ikke blevet fastlagt. Ungarn har også truffet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte, og som ifølge konvergensprogrammet for 2020 anslås at beløbe sig til 1,5 % af BNP. Myndighederne arbejder på yderligere foranstaltninger, som beløber sig til 0,3 % af BNP. Disse foranstaltninger omfatter lånegarantiordninger og statsgaranterede lån. Den samlede budgetvirkning af de finanspolitiske foranstaltninger, som der redegøres for i konvergensprogrammet for 2020, afviger fra Kommissionens prognose fra foråret 2020, hvori Kommissionen kun vurderede og tog hensyn til de foranstaltninger, der var blevet tilstrækkelig præciseret. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Ungarn har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig præcisering og vedtagelse af alle bebudede kriseforanstaltninger og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.

(7) De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udlignes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden er medregnet.

- (15) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Ungarns offentlige saldo at udgøre $-5,2\%$ af BNP i 2020 og $-4,0\%$ af BNP i 2021. Den offentlige gældskvote ventes at stige til $75,0\%$ af BNP i 2020.
- (16) Den 14. juni 2019 fastslog Rådet i henhold til artikel 121, stk. 4, i traktaten, at der i Ungarn var konstateret en væsentlig afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2018. I betragtning af den konstaterede væsentlige afvigelse fremsatte Rådet den 14. juni 2019 en henstilling ⁽⁸⁾ til Ungarn om at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at den nominelle vækst i de primære offentlige nettoudgifter ikke ville overstige $3,3\%$ i 2019 og $4,7\%$ i 2020, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på $1,0\%$ og $0,75\%$ af BNP. Den 5. december 2019 vedtog Rådet afgørelse (EU) 2019/2172 ⁽⁹⁾, hvori det fastslog, at Ungarn ikke havde truffet nogen virkningsfulde foranstaltninger som reaktion på dets henstilling af 14. juni 2019, og det fremsatte en revideret henstilling den 5. december 2019 ⁽¹⁰⁾. I henstillingen af 5. december 2019 anmodede Rådet Ungarn om at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at den nominelle vækst i de primære offentlige nettoudgifter ikke ville overstige $4,7\%$ i 2020, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på $0,75\%$ af BNP i 2020. På grundlag af Kommissionens samlede vurdering og i lyset af aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul for 2020, der giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, anses Ungarn for at have truffet virkningsfulde foranstaltninger som reaktion på Rådets henstilling af 5. december 2019.
- (17) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Ungarns planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3% af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.
- (18) Regeringen erklærede undtagelsestilstand den 11. marts 2020. Den 12. marts blev grænserne lukket for rejsende med undtagelse af borgere, der vender hjem, og indbyggere i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde samt regelmæssige grænsependlere. Varepassage har fortsat været tilladt. Den 16. marts 2020 blev børneinstitutioner, skoler og universiteter lukket, og man påbegyndte onlineundervisning. Siden 17. marts 2020 har ikkevæsentlige butikker skullet lukke kl. 15, og restauranter har kun kunnet levere takeaway. Den 28. marts 2020 blev der indført en indskrænkning af bevægelsesfriheden med begrænsning af folks mulighed for at forlade deres bopælsområde til behørigt begrundede tilfælde og med krav om at holde afstand til andre. Før covid-19-udbruddet var den ungarske økonomi på vej mod en gradvis afmatning efter flere år med exceptionel vækst. Det reale BNP steg med $4,9\%$ i 2019. Efter udbruddet af virusset blev der relativt hurtigt gennemført inddæmningsforanstaltninger, og det officielle antal tilfælde har været begrænset. Den globale recession forventes imidlertid at ramme eksporten særlig hårdt, navnlig på grund af den dominerende rolle, som meget konjunkturfølsomme industrier spiller, f.eks. bilindustrien. Recessionen forventes også at ramme turisme- og transporttjenester, som påvirkes af rejsebegrænsninger. Der tegner sig et billede af en kraftig recession fra marts måned, og en gradvis økonomisk genopretning fra anden halvdel af året med den forventede gradvise ophævelse af inddæmningsforanstaltningerne. Arbejdsløsheden kan hurtigt stige som følge af det fleksible arbejdsmarked. De økonomiske resultater i 2020 afhænger af nedlukningsperiodens varighed og af den førte økonomiske politik. Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 ventes et fald i det reale BNP på 7% i 2020 efterfulgt af en genopretning på 6% i 2021.
- (19) Regeringen har siden midten af marts bebudet flere bølger af foranstaltninger for at afbøde de sociale og økonomiske virkninger af covid-19-krisen. Centralbanken har vedtaget foranstaltninger for at tilvejebringe likviditet til finanssektoren. Andre likviditetsfremmende foranstaltninger for husholdninger og virksomheder omfatter: a) et betalingsmoratorium indtil den 31. december 2020 for lån og finansielle leasingaftaler for virksomheder og husholdninger og b) et loft over renten på forbrugerkredit. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed. Andre foranstaltninger, som hovedsageligt retter sig mod de sektorer, der er blevet hårdest ramt af krisen, såsom turisme og tjenesteydelser, omfatter bl.a. midlertidige skattelettelser og skattefritagelser, investeringsstøtte, infrastrukturudvikling, subsidierede og garanterede lån samt kapitalprogrammer. For at bevare arbejdspladser har regeringen iværksat to typer

⁽⁸⁾ Rådets henstilling af 14. juni 2019 med henblik på at korrigere den konstaterede væsentlige afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i Ungarn (EUT C 210 af 21.6.2019, s. 4).

⁽⁹⁾ EUT L 329 af 19.12.2019, s. 91.

⁽¹⁰⁾ Rådets henstilling af 5. december 2019 med henblik på at korrigere den konstaterede væsentlige afvigelse fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i Ungarn (EUT C 420 af 13.12.2019, s. 1).

arbejdsmarkedsforanstaltninger. Ordningen med nedsat arbejdstid dækker op til 70 % af den tabte løn i tre måneder på visse betingelser, og et særligt løntilskud er rettet mod medarbejdere inden for forskning og udvikling. Regeringen har fremrykket en tidligere planlagt nedsættelse af socialsikringsbidragene et kvartal og annonceret et engangstillæg til lønninger i sundhedssektoren. De finanspolitiske foranstaltninger har til formål at støtte virksomhederne og bevare arbejdspladser, men generelt er deres omfang og dækning begrænset sammenlignet med de fleste andre medlemsstaters tiltag. Samtidig planlægges finansieringen af foranstaltningerne gennem omfordeling på tværs af budgetområder og gennem nye skatter, og de forventes derfor at have en begrænset virkning med henblik på makroøkonomisk stabilisering.

- (20) Forskellige aspekter af sundhedsresultaterne er fortsat dårligere end i de fleste andre medlemsstater, hvilket navnlig afspejler den høje forekomst af risikofaktorer i befolkningen og den begrænsede effektivitet med hensyn til levering af sundhedsydelser. Den offentlige andel af sundhedsudgifterne i Ungarn var betydeligt lavere end EU-gennemsnittet. Selv om de fleste behov for lægebehandling opfyldes, ligger antallet af ungarere, der må ty til egenbetaling, over EU-gennemsnittet, og disse personer vælger i stigende grad private sundhedsydelser. Derigennem øges ungarske husholdningers risiko for at komme i økonomiske vanskeligheder, og det har konsekvenser for den sociale lighed og resultaterne på sundhedsområdet. Der er behov for yderligere investeringer og omfattende reformer for at rationalisere brugen af ressourcer inden for sundhedssystemet, mindske uligheden med hensyn til adgang og øge sundhedsplejens kvalitet. Forebyggende og primære sundhedsydelser er underfinansierede, og deres potentiale til at øge kvaliteten, adgangen og omkostningseffektiviteten i sundhedssystemet udnyttes ikke fuldt ud. Selv om myndighederne nu er begyndt at arbejde for at afhjælpe den betydelige mangel på sundhedspersonale, er de regionale forskelle i fordelingen af dette personale fortsat en hindring for adgangen til sundhedspleje i nogle områder, og visse sårbare grupper, herunder marginaliserede romaer og personer med handicap, oplever særlige hindringer. I lyset af det efterspørgselschok, som sundhedssystemerne har oplevet som følge af covid-19-pandemien, er der behov for en hurtig indsats for at tage fat på disse strukturelle udfordringer og øge det ungarske sundhedssystems modstandsdygtighed.
- (21) Udbruddet vil muligvis få betydelige socioøkonomiske konsekvenser, og virkningen af regeringens dekret af 18. marts 2020, som tillader bilateralt aftalte undtagelser fra arbejdsmarkedslovgivningen, kan endnu ikke vurderes. Ifølge Kommissionens prognose forventes arbejdsløsheden at stige til 7,0 % i 2020 og falde til 6,1 % i 2021. Sektorer, der er meget hårdt ramt af krisen, udgør en stor del af den ungarske økonomi, og de beskæftiger ufaglærte og faglærte arbejdstagere med meget fleksible arbejdskontrakter. Indtil begyndelsen af 2020 steg den samlede beskæftigelsesfrekvens fortsat som følge af en stærk økonomisk ekspansion, men udviklingen var ikke til gavn for alle grupper. Forskellene i beskæftigelsen mellem faggrupper og mellem mænd og kvinder er fortsat store i forhold til EU-gennemsnittet, sidstnævnte delvis på grund af det begrænsede udbud af børnepasning af god kvalitet. Ordningen for offentlige arbejder, som ikke er et effektivt redskab til at få deltagerne i job på det primære arbejdsmarked, er på trods af en nedskalering fortsat omfattende. Der er mulighed for at styrke andre politikker for at gøre dem mere målrettede, så de effektivt kan hjælpe arbejdsløse eller ikkeerhvervsaktive personer med at finde arbejde eller få adgang til uddannelse. Dagpengeperioden på tre måneder, som er den korteste i Unionen, er selv under gunstige økonomiske forhold betydeligt kortere end den tid, det i gennemsnit tager at finde et job. I overensstemmelse med principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder skal sociale beskyttelsesordninger og foranstaltninger beskytte personer, der er i fare for at miste deres job, samt selvstændige og arbejdsløse. Ordninger med nedsat arbejdstid, hvor arbejdstagere modtager indkomststøtte fra staten for de timer, hvor de ikke har arbejdet, er en god måde at beskytte beskæftigelsen på. Under pandemien er ordninger med nedsat arbejdstid mest effektive, hvis de er enkle og hurtige at administrere, og støtteberettigelsen ikke er begrænset til bestemte sektorer eller virksomhedstyper.
- (22) Ungarns generelle fattigdomssituation blev bedre før krisen, men kan hurtigt vende i forbindelse med det økonomiske tilbageslag. I de seneste ti år er indkomstuligheden steget, hvilket til dels skyldes ændringer af skattesystemet og de sociale ydelser. Selv før covid-19-udbruddet lå indikatorerne for alvorlige materielle afsavn og materielle og sociale afsavn højt, især i husholdninger med flere børn og blandt romaer. Manglen på almenlystige boliger og manglen på økonomisk støtte til lejere er en hindring for mobilitet. Mindsteindkomstydelsen er nominelt forblevet uændret siden 2012 og er en af de laveste i Unionen. Pandemien forventes at ramme hårdest i sårbare grupper, der ikke har adgang til pleje og basale tjenester, og som bor i overfyldte husstande. Der vil være behov for foranstaltninger, der fremmer aktivering og integration på arbejdsmarkedet af disse grupper, når økonomien kommer på fode igen. Selv før krisen lå de uddannelsesmæssige resultater under EU-gennemsnittet, og de afhang i

høj grad af elevernes socioøkonomiske baggrund. Andelen af elever, der forlod skolen tidligt, var høj, især blandt romaer. Sårbare gruppers lave deltagelse i uddannelse af god kvalitet er en spildt mulighed for at opbygge menneskelig kapital og social sammenhængskraft. Lærernes lønninger er blandt de laveste i Unionen. Det lave antal studerende på de videregående uddannelser stemmer ikke overens med den store efterspørgsel efter højt kvalificerede arbejdstagere. Det uventede skift til fjernundervisning vil sandsynligvis øge uligheden yderligere. Det fremgår af de årlige nationale kompetencetest, at det er vanskeligt at nå ud til mange elever gennem digital uddannelse på grund af manglen på digitale værktøjer. Elever og studerende fra ringere sociale kår oplever også negative effekter af fjernundervisning som følge af overfyldte husholdninger og lavtuddannede forældre. De seneste og igangværende investeringer i digitalisering af uddannelse har været vigtige og bør fortsætte.

- (23) I forbindelse med covid-19-krisen er det særlig vigtigt at sikre en fungerende kritisk infrastruktur og fri bevægelighed for varer i hele det indre marked samt at overvåge og sikre, at forsyningskæderne fungerer korrekt i samarbejde med nabolandene. Ungarn er en lille åben økonomi med en intensiv grænseoverskridende godstransport. Desuden arbejder mange ungare i udlandet og pendler ugentligt. Ungarn kan også få brug for grænsependlere til sæsonarbejde inden for landbruget. På nuværende tidspunkt kan rejserestriktionerne forsinke udvekslingen af varer og arbejdstagere, men det kan afhjælpes med oprettelsen af »grønne baner« ved grænseovergangstederne.
- (24) I servicesektoren er detailhandelen et af de mest berørte områder på grund af foranstaltningerne, som har forhindret mange i helt at drive deres virksomhed eller har begrænset deres aktiviteter betydeligt. Smidigere regler vil kunne sætte gang i et opsving i detailhandelen efter covid-19. Ungarn har det højeste antal lovregulerede erhverv i Unionen. Specialiserede tjenesteydelser vil spille en vigtig rolle i at lette vejen ud af krisen og den efterfølgende genopretning. Det er derfor af afgørende betydning at sikre uhindret adgang til og udøvelse af erhverv ved at strømline de lovgivningsmæssige rammer og de tilhørende administrative procedurer, navnlig for små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og mikrovirksomheder, herunder enkeltmandsvirksomheder, som er blevet særlig hårdt ramt af krisen. Likviditetsstøtte til virksomheder gennem lån og garantier med fokus på SMV'er er af afgørende betydning, og formidlingen af likviditetsstøtten til virksomheder skal gennemføres effektivt og hurtigt af de ansvarlige herfor. Ved udførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed. Muligheden for at udskyde betalingen af skatter og sociale bidrag og for at fremrykke offentlige myndigheders kontraktmæssige betalinger kan også bidrage til at forbedre cashflowet i SMV'er. Nystartede virksomheder og vækstvirksomheder har brug for særlig støtte, f.eks. i form af incitamenter til venturekapitalfonde til at øge deres investeringer i disse virksomheder. Disse støtteforanstaltninger vil også bidrage til at forhindre brandudsalg af strategisk vigtige europæiske virksomheder.
- (25) Forskning og innovation er en afgørende drivkraft for langsigtet vækst og konkurrencedygtighed. Ungarn klarer sig nogenlunde med hensyn til innovation. Manglen på højt kvalificeret arbejdskraft er en væsentlig hindring for innovation. Udgifterne til forskning og udvikling øges langsomt og er hovedsagelig blevet drevet af erhvervssektoren, som nyder godt af den største offentlige erhvervsstøtte i Unionen. I den offentlige sektor er udgifterne til forskning og udvikling imidlertid faldet i løbet af de seneste ti år. Investeringer i innovative SMV'er og styrkelse af samarbejdet mellem erhvervsliv, forskning, den akademiske verden og den offentlige sektor øger landets forsknings- og innovationskapacitet, hvilket der er behov for under covid-19-krisen. Investeringer i offentlig forskning og innovation og et støttende forskningsmiljø er nødvendigt for genopretningen.
- (26) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Af Ungarns nationale energi- og klimaplan fremgår de investeringer, der er nødvendige for at håndtere klima- og energiomstillingen. Sammen med investeringerne i digitalisering og den grønne omstilling vil de gøre den ungarske økonomi mere bæredygtig og robust, når landet kommer ud af krisen. Den nuværende energieffektivitet i boligsektoren er lav, hvilket også bidrager til luftforureningen. De vedvarende overtrædelser af luftkvalitetsstandarderne har alvorlige sundheds- og miljømæssige konsekvenser. De væsentligste luftforureningskilder er udledninger fra fast brændsel til boligopvarmning, landbruget og transportsektoren. Kun 1 % af det samlede indenlandske energiforbrug dækkes af kulstoffattige, vedvarende energikilder, mens stærkt forurenende biomasse bidrager med ca. 10 %. Det lave udgangspunkt til trods er der sket en hurtig stigning i antallet af solcelleanlæg. I overensstemmelse med sin nationale energi- og klimaplan og langsigtede sikring af klimaneutralitet vil Ungarn i højere grad sikre anvendelsen af vedvarende energikilder, hovedsagelig solenergi. I den nuværende økonomiske situation kan energipolitikken skabe grøn vækst og bidrage til den økonomiske genopretning. Trængslen på vejene har været en voksende

udfordring indtil udbruddet af covid-19-pandemien, og den har haft en negativ økonomisk indvirkning og ført til øget udledning af drivhusgasser og luftforurening. Transportens indvirkning på miljøet vil også kunne mindskes gennem mere udbredte muligheder for at arbejde hjemmefra og mere attraktive offentlige transportsystemer. Den cirkulære økonomi er stadig i en indledende fase, genanvendelsen af kommunalt affald er underudviklet og de økonomiske instrumenter indeholder ikke tilstrækkelige incitamenter. Deponering er fortsat den fremherskende affaldshåndteringsmetode. Vandkvaliteten og vandforsyningen giver fortsat anledning til bekymring. Ungarernes digitale færdigheder og brugen af digitale teknologier i virksomheder og offentlige tjenester ligger fortsat under EU-gennemsnittet. Der bør fortsat gøres en indsats for at tilbyde borgere og virksomheder effektive digitale offentlige tjenester. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Ungarn med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Ungarn i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.

- (27) Varigheden af den undtagelsestilstand, der blev erklæret den 11. marts 2020, er ikke defineret på forhånd, og regeringen har skønsmæssige beføjelser til at opretholde eller ophæve den. De konkrete foranstaltninger, som regeringen træffer, varer indtil undtagelsestilstandens ophør. Den 30. marts 2020 vedtog det ungarske parlament en ny lov, der giver regeringen mulighed for ved dekret at tilsidesætte enhver lov. De nødbeføjelser, regeringen er blevet tildelt, synes mere omfattende end dem, der er blevet vedtaget i andre medlemsstater, når man ser på den samlede virkning af bredt definerede beføjelser og fraværet af en klar tidsbegrænsning. Visse af de nødforanstaltninger, som beføjelserne anvendes til, giver anledning til spørgsmål med hensyn til deres proportionalitet, og de virker indgribende på forretningsaktiviteter og stabiliteten af de lovgivningsmæssige rammer. Foranstaltningerne omfatter undtagelser fra arbejdsmarkedslovgivningen, placering af militære forbindelsesofficerer i strategiske virksomheder og placering af en børsnoteret virksomhed under statsligt tilsyn. Den 26. maj 2020 fremsatte regeringen et lovforslag i det ungarske parlament om at opfordre regeringen til at bringe undtagelsestilstanden til ophør og ophæve loven af 30. marts 2020 ved undtagelsestilstandens ophør. Ifølge grundloven er det forsat regeringen, der har beføjelse til at beslutte at bringe undtagelsestilstanden til ophør. En styrkelse af retsvæsenets uafhængighed ville også være afgørende for en effektiv overvågning af disse nødforanstaltninger.
- (28) Arbejdsmarkedets parter engagement i politiske initiativer og gennemførelse af politikker har været utilstrækkelig i de seneste år, hvilket har svækket kvaliteten og forudsigeligheden af den politiske beslutningstagning og har øget risikoen for politiske fejltrin. Gentagne gange har man undgået at gennemføre høringer og konsekvensanalyser ved at anvende særlige lovgivningsprocedurer såsom lovforslag fremsat af individuelle parlamentsmedlemmer og hasteprocedurer. Inddragelsen af interessenter er blevet yderligere svækket under det nuværende system med regeringsdekreter, navnlig i lyset af regeringsdekretet af 18. marts 2020, som muliggør bilaterale undtagelser fra arbejdsmarkedslovgivningen.
- (29) Den manglende konkurrence inden for offentlige udbud er fortsat et væsentligt problem, idet yderligere åbning for konkurrence er en vigtig løsning for at håndtere krisen, stimulere de små virksomheder og starte økonomien op igen. På trods af de nye lovgivningsmæssige ændringer og digitaliseringen af offentlige udbud fører næsten halvdelen af alle offentlige udbudsprocedurer kun til et enkelt bud. Det store antal enkeltbud underminerer effektiviteten af det offentlige udbudssystem. Professionaliseringen af offentlige udbud kunne bidrage til at forbedre overholdelsen af Unionens regler og muliggøre strategiske indkøb. Kommissionens revisioner af offentlige udbud i forbindelse med projekter, der medfinansieres af Unionen og er gennemført i de seneste år, har vist, at der er systemiske mangler, og at der er svagheder i kontrolsystemet for offentlige udbud. I 2019 pålagde Kommissionen Ungarn finansielle korrektioner til omkring 1 mia. EUR på grund af disse mangler.
- (30) Det er vigtigt at bekæmpe aggressiv skatteplanlægning for at forbedre effektiviteten og retfærdigheden i skattesystemerne. De afsmittende virkninger af skatteyderes aggressive skatteplanlægning på tværs af medlemsstaterne kræver en koordineret indsats fra nationalt politisk hold som supplement til EU-lovgivningen. Ungarn har truffet foranstaltninger til bekæmpelse af aggressiv skatteplanlægning ved at gennemføre tidligere vedtagne internationale og europæiske initiativer, men det forhold, at der ikke indeholdes kildeskatt i Ungarn i forbindelse med indkomster, hvis bestemmelsessted er offshore-finanscentre, kan udgøre en måde, hvorpå overskud kan trækkes ud af Unionen, uden at der betales en rimelig skat. Mens de udgående indkomststrømme såsom royalties, renter og udbytte til offshorefinanscentre var forholdsvist små i 2013-2017, registrerer Ungarn volatile og relativt store ind- og udgående kapitaltilstrømninger gennem enheder med særligt formål, hvilket tyder på, at Ungarn potentielt er sårbart over for aggressiv skatteplanlægning.

- (31) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med den aktuelle krise.
- (32) Korruption, adgang til offentlige oplysninger og mediefrihed gav anledning til bekymring allerede før krisen. Under undtagelsestilstanden vil der være yderligere risiko for forværring inden for disse områder, da kontrolmekanismerne er blevet svagere. Sammenlignet med andre medlemsstater er der tilsyneladende en mindre effektiv efterforskning og retsforfølgelse i Ungarn. Der savnes en beslutning og systematisk indsats for at retsforfølge korruption på højt plan. Ansvarligheden for afgørelser om at afslutte efterforskninger giver fortsat anledning til bekymring, idet der ikke findes effektive retsmidler til at anfægte anklagemyndighedens beslutninger om ikke at retsforfølge påstået kriminel aktivitet. Begrænsninger i adgangen til oplysninger hindrer fortsat bekæmpelsen af korruption. Metoder, der skal afskrække fra at få adgang til offentlige oplysninger, kan afholde borgere og ikkestatslige organisationer fra at udøve deres forfatningsmæssige rettigheder.
- (33) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Ungarn bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (34) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Ungarns økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Ungarn i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Ungarn, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (35) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Ungarns konvergensprogram for 2020, og dets udtalelse ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Ungarn i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, afhjælpe manglen på sundhedspersonale og sikre en tilstrækkelig forsyning af kritiske medicinske produkter og infrastruktur for at øge sundhedssystemets modstandsdygtighed, forbedre adgangen til forebyggende og primære sundhedsydelser af høj kvalitet
2. beskytte beskæftigelsen gennem forbedrede ordninger med nedsat arbejdstid og effektive aktive arbejdsmarkedspolitikker og forlænge varigheden af arbejdsløshedsydelser, forbedre tilstrækkeligheden af den sociale bistand og sikre adgang til væsentlige tjenester og uddannelse af høj kvalitet for alle
3. sikre likviditetsstøtte til SMV'er, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, bæredygtig transport, vandforvaltning, affaldshåndtering, forskning og innovation og digital infrastruktur til skoler

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

4. sikre, at kriseforanstaltninger er strengt forholdsmæssige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder, og at de ikke virker indgribende på forretningsaktiviteter og stabiliteten af de lovgivningsmæssige rammer, sikre en effektiv inddragelse af arbejdsmarkedets parter og interessenter i den politiske beslutningsproces, forbedre konkurrencen inden for offentlige udbud
5. styrke skattesystemets modstandsdygtighed over for aggressiv skatteplanlægning.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne

J. KLOECKNER

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Maltas nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Maltas stabilitetsprogram for 2020**

(2020/C 282/18)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Malta ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Malta offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Maltas fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ (»de landespecifikke henstillinger fra 2019«), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Maltas fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.
- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 107.

- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korregerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Malta opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder for at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.
- (9) Malta fremlagde den 30. april 2020 sit nationale reformprogram for 2020 og den 2. maj 2020 sit stabilitetsprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (10) Malta er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (11) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et overskud på 0,5 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019 til et underskud på 7,5 % af BNP i 2020. Underskuddet forventes at falde til 3,6 % af BNP i 2021. Efter at være faldet til 43,1 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvotefølge stabilitetsprogrammet for 2020 at stige til 54,5 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (12) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Malta truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 4,1 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter supplerende støtte til kriserammede brancher, øget kapacitet i sundhedssystemet og covid-19-relaterede sociale foranstaltninger. Malta har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 anslås det, at regeringens garantier vil gøre det muligt for bankerne at udnytte porteføljen af nye virksomhedslån med op til 6,1 % af BNP. Disse foranstaltninger omfatter lånegarantier. I stabilitetsprogrammet for 2020 bekræftes de tidligere meddelelser om udsættelse af betaling af personlig indkomstskat og selskabsskat, moms og socialbidrag. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Malta har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (13) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Maltas offentlige saldo at udgøre -6,7 % af BNP i 2020 og -2,5 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvotefolges ventes at forblive under 60 % af BNP i 2020 og 2021.
- (14) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følger af Maltas planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.
- (15) Som reaktion på covid-19-pandemien traf Malta inddæmningsforanstaltninger via en effektiv sundhedskommunikationskampagne, indførte fysisk isolation og karantæneforanstaltninger, overvågning og en høj grad af testning og kontaktsporing. De maltesiske myndigheder har også arbejdet på at øge hospitalernes kapacitet, herunder dem, der har intensivafdelinger. Den direkte erhvervelse af personlige værnemidler sker på nationalt plan. Malta har også tilsluttet sig EU's fælles udbudsprocedure for personlige værnemidler, laboratoriereagensmidler samt test og respiratorer. Med hensyn til lægemidler og aktive ingredienser overvåger Malta aktivt situationen for at kortlægge og forudse eventuelle mangler og træffe øjeblikkelige afhjælpende foranstaltninger, navnlig i tilfælde af grænselukninger i de lande, der normalt leverer lægemidler eller aktive ingredienser. Den 12. maj 2020 godkendte Kommissionen en ordning med et budget på 11,5 mio. EUR til støtte for investeringer i produktion af covid-19-relevante produkter, herunder lægemidler som vacciner, hospitalsudstyr og medicinsk udstyr, herunder respiratorer, og beskyttelsesdragter og personlige værnemidler. Der har også været en effektiv omfordeling og omskoling af sundhedspersonalet. Folkesundhedsspecialister, som plejede at indtage forskellige stillinger i de regeludstedende organer og ministerier, er blevet omplaceret og har fået nye opgaver med at bistå med indsatsen mod pandemien.
- (16) Den maltesiske regering har støttet virksomheder med finansiell støtte til telearbejde og tilskud til arbejdstagere, der er i obligatorisk karantæne. Regeringen har desuden givet garantier og skatteudsættelse for virksomheder, herunder selvstændige erhvervsdrivende. Fuldtidsansatte i virksomheder inden for sektorer som f.eks. detailhandel, engroshandel og turist-, hotel- og restaurationsbranchen, som har været meget hårdt ramt som følge af covid-19-pandemien, eller sektorer, der midlertidigt har måttet indstille driften efter ordre fra myndighederne med ansvar for folkesundheden, har ret til op til fem dages løn om ugen på grundlag af en månedsløn på 800 EUR om måneden. Arbejdstagere i mindre hårdt ramte sektorer har ret til en til to dages løn om ugen på grundlag af en løn på 800 EUR om måneden. Regeringen har også bebudet støtte til personer med handicap, familier med børn, hvor begge forældre arbejder, og ingen af dem er i stand til at telearbejde, arbejdstagere, som har mistet deres arbejde som følge af den nuværende krise, og arbejdsløse, der bor i lejeboliger. Derudover vil regeringen finansiere op til 2,5 procentpoint af renten på banklån optaget af virksomheder, der er ramt af covid-19-pandemien.

- (17) Det maltesiske sundhedssystem giver gode sundhedsresultater. Covid-19-pandemien har imidlertid sat det maltesiske sundhedssystem under et hidtil uset pres. Indsatsen for at opbygge sundhedssystemets kapacitet til at reagere effektivt på pandemiske kriser såsom covid-19 forventes at forbedre dets modstandsdygtighed. Følgende områder kræver særlig overvågning: a) den stigende afhængighed af sygeplejersker fra andre lande inden for akut pleje og langtidspæleje og af en aldrende arbejdsstyrke af privatpraktiserende læger, b) problemer med at stille nye og innovative lægemidler til rådighed, c) den høje egenbetaling for primær pleje og ambulant behandling og visse former for lægemidler og d) ventelisterne til specialiserede ambulante behandlinger, som konsekvent er lange og er steget på det seneste. Det er også fortsat en prioritet at omlægge leveringen af ydelser fra hospitaler til den primære pleje.
- (18) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 vil ledigheden stige til 5,9 % i 2020, før den atter vil falde til 4,4 % i 2021. For at afbøde krisens alvorlige konsekvenser for beskæftigelsen traf Malta i samråd med arbejdsmarkedets parter hasteforanstaltninger for at forhindre afskedigelser ved at fremme arbejdsdelingsordninger. Vedtagelsen af arbejdsdelingsordninger på mere permanent grundlag vil også beskytte beskæftigelsen i overgangen til økonomisk genopretning. Det er afgørende at sikre passende støtte og adgang til social beskyttelse for alle arbejdstagere, herunder selvstændige erhvervsdrivende, og at tage hensyn til eventuelle længere arbejdsløshedsperioder. Maltas system for social beskyttelse skal også sikre, at udenlandske arbejdstagere får tilstrækkelig støtte til at finde alternativ beskæftigelse ved at opretholde deres arbejdstilladelser, når det er muligt, og give dem adgang til andre sociale ydelser. Andelen af lavt uddannede voksne er forholdsvis høj, hvilket forværres af, at en høj andel af de unge forlader skolen tidligt. Den nuværende krise kan forværre manglen på kvalifikationer i visse sektorer og ændre behovet for færdigheder i andre. Dette gør det endnu vigtigere at kortlægge arbejdstagernes færdigheder og omskolingen af dem, navnlig hvad angår digitale og grønne færdigheder. Malta har for nylig gjort fremskridt på uddannelsesområdet, men der består stadig store udfordringer, herunder en høj andel af elever med utilstrækkelige grundlæggende færdigheder.
- (19) Covid-19-krisen har gjort hurtig brug af likviditetsstøtte til virksomheder til en presserende prioritet for Malta. Det er væsentligt at sikre en kontinuerlig kreditstrøm og adgang til finansiering, navnlig for små og mellemstore virksomheder i de hårdest ramte sektorer. Banksystemet spiller en vigtig rolle i den effektive gennemførelse af likviditetsforanstaltningerne ved at yde lån og kanalisere offentlige garantier ud, hvorved den forsigtige tilgang til udlånspraksis, der gjorde sig gældende inden krisen, ændres. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed.
- (20) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Investeringer til støtte for genopretningen udgør en mulighed for at sætte den maltesiske økonomi tilbage på et holdbart spor. Maltas omstilling til en klimaneutral økonomi vil også kræve betydelige private og offentlige investeringer over en længere periode. Investeringer for at mindske drivhusgasemissionerne, som beskrevet i den nationale energi- og klimaplan, og for at bekæmpe andre negative miljæksternaliteter, navnlig i bygge- og anlægssektoren og i transportsektoren, kan bidrage til, at det dobbelte mål om økonomisk genopretning og bæredygtighed nås. Støtte til renovering af den eksisterende bygningsmasse og målrettede uddannelsesordninger vil bidrage til at forbedre bygnings energimæssige ydeevne. Yderligere investeringer i bæredygtig transport kan sikre levedygtige alternativer til brugen af privatbiler. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Malta med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, jf. bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Malta i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.
- (21) Det vil støtte holdbarheden af Maltas videnbaserede økonomiske model, hvis der lægges større vægt på forskning og innovation og integreringen heraf i erhvervsmiljøet. Malta har udviklet e-forvaltningstjenester for borgere og virksomheder, herunder en række mobilapplikationer. Udbredelse heraf i befolkningen er dog fortsat lav. For at lette overgangen til en digital økonomi er det vigtigt at fremme borgernes og virksomhedernes brug af digitale offentlige tjenester.
- (22) Maltas skift til en internationalt orienteret servicesektor og dets specialisering i onlinespil og virtuelle aktiver samt dets ordninger for tildeling af statsborgerskab og opholdsret mod investeringer bidrager ganske vist til den økonomiske vækst, men det øger også risiciene for hvidvask af penge, og disse risici er endnu ikke er afbødet. For at forebygge og bekæmpe disse risici er der taget skridt til at styrke den rolle, den tilsynsførende for bekæmpelse af hvidvask af penge har. Samarbejdet med andre kompetente myndigheder er også blevet styrket. Det maltesiske

finanstilsyns praksis med insourcing af en privat konsulentvirksomhed i forbindelse med tilsynsopgaver vækker imidlertid bekymring. Manglerne i forbindelse med efterforskning og retsforfølgning af hvidvask af penge udgør fortsat en udfordring. Et større nationalt tilsyn med internationalt orienterede finansielle virksomheder med licens fra Malta ville styrke den overordnede styringsramme. I forsikringssektoren er samarbejdet mellem indenlandske og udenlandske tilsynsmyndigheder af afgørende betydning. Der er også plads til forbedringer inden for tilsyn med tredjelandes bankfilialer samt forbedringer i den risikoorienterede tilgang og vurdering af tilstrækkeligheden af bankernes risikostyring.

- (23) Det er fortsat vigtigt at bekæmpe aggressiv skatteplanlægning for at forbedre effektiviteten og retfærdigheden i skattesystemerne. De afsmittende virkninger af skatteyderes aggressive skatteplanlægning på tværs af medlemsstaterne kræver en koordineret indsats fra nationalt politisk hold som supplement til EU-lovgivningen. Malta har taget skridt til at bekæmpe aggressiv skatteplanlægning ved at gennemføre tidligere vedtagne internationale og europæiske initiativer, men behandlingen af ikkehjemmehørende selskaber med sæde i Malta samt ordningerne for tildeling af statsborgerskab og opholdsret mod investeringer, hvor det ikke kræves, at enkeltpersoner skal være skattemæssigt hjemmehørende i Malta, skaber risiko for, at hverken virksomheder eller enkeltpersoner bliver beskattet nogen steder.
- (24) Malta står også over for udfordringer med hensyn til styrkelse af sin institutionelle kapacitet til at bekæmpe korruption. Malta har bebudet reformer for at styrke efterforskningen og retsforfølgningen af korruption, og det er i gang med en høring af de relevante interessenter, navnlig Venedigkommissionen, om en reform af retsvæsenet. Der skal vedtages konkrete foranstaltninger for at gennemføre alle disse reformer og gøre dem operationelle.
- (25) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med den aktuelle krise.
- (26) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Malta bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (27) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Malta bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (28) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Maltas økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der blev rettet til Malta i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Malta, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (29) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Maltas stabilitetsprogram for 2020, og dets udtalelse (*) afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

(*) I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

HENSTILLER, at Malta i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed med hensyn til sundhedspersonale, kritiske medicinske produkter og primær sundhedspleje
2. konsolidere arbejdsdelingsordningerne og sikre alle arbejdstagere tilstrækkelig beskyttelse mod arbejdsløshed, forbedre kvaliteten og inklusionen inden for uddannelse og udvikling af færdigheder
3. sikre en effektiv gennemførelse af likviditetsstøtte til de berørte virksomheder, herunder selvstændige erhvervsdrivende, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, bæredygtig transport, affaldshåndtering samt forskning og innovation
4. afslutte de reformer, der skal afhjælpe de nuværende mangler med hensyn til institutionel kapacitet og forvaltning med henblik på at øge retsvæsenets uafhængighed, fortsætte indsatsen for at foretage en passende vurdering og afbødning af risiciene for hvidvask af penge og sikre en effektiv håndhævelse af reglerne for bekæmpelse af hvidvask af penge samt øge indsatsen for at tage fat på elementer i skattesystemet, der letter enkeltpersoners og multinationale selskabers aggressive skatteplanlægning.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne
J. KLOECKNER
Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Nederlandenes nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Nederlandenes stabilitetsprogram for 2020**

(2020/C 282/19)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Nederlandene blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for Nederlandene 2020 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Nederlandenes fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ («de landespecifikke henstillinger fra 2019»), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Nederlandenes fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 26. februar 2020. Kommissionen konkluderede af sin analyse, at Nederlandene er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Navnlig den høje private gæld og det store overskud på betalingsbalancens løbende poster udgør ubalancer med betydning ud over landegrænserne.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 112.

- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.
- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 (*) letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korrigerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstanddygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.

(*) Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Nederlandene opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.
- (9) Nederlandene fremlagde den 28. april 2020 sit nationale reformprogram for 2020 og den 29. april 2020 sit stabilitetsprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (10) Nederlandene er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten og af gældsreglen.
- (11) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et overskud på 1,7 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019 til et overskud på 0,1 % af BNP i 2020. Overskuddet forventes at falde til 0,0 % af BNP i 2023. Efter at være faldet til 48,6 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvotefølge stabilitetsprogrammet for 2020 at falde yderligere til 46,3 % i 2020. Det makroøkonomiske scenarie, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, forekommer imidlertid ikke længere realistisk, og stabilitetsprogrammet for 2020 tager ikke hensyn til et betydeligt antal af de foranstaltninger, som Nederlandene har bebudet som reaktion på covid-19-pandemien. Forårsmemorandummet for budgettet ⁽⁷⁾ indeholder en ajourføring af budgetfremskrivningerne. På grundlag af dette memorandum forventes den samlede offentlige saldo at blive forringet til et underskud på 11,8 % af BNP i 2020, og den offentlige gældskvoteforventes at stige til 65,2 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (12) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Nederlandene truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 og forårsmemorandummet beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 2,7 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter styrkelse af sundhedstjenester, nødhjælp til kriseramte sektorer samt indkomststøtte til selvstændige og arbejdstagere. Nederlandene har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte. Disse foranstaltninger omfatter udsættelser af selskabsskatten (4,6 % til 5,9 % af BNP) samt lånegarantier (1,8 % af BNP). Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Nederlandene har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (13) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Nederlandenes offentlige saldo at udgøre -6,3 % af BNP i 2020 og -3,5 % af BNP i 2021. Forskellen på 5,5 procentpoint mellem prognosen i forårsmemorandummet og Kommissionens prognose skyldes forskellig bogføring af skatteudsættelserne (4,6 % til 5,9 % af BNP), som i Kommissionens prognose fra foråret 2020 ikke er opført som indtægtsreducerende i 2020. Den offentlige gæld forventes at udgøre 62,1 % af BNP i 2020 og 57,6 % i 2021.
- (14) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Nederlandenes forventede overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

⁽⁷⁾ Forårsmemorandum 2020 (Voorjaarsnota 2020), indgivet til gennemgang hos det nederlandske Andetkammer af finansminister Wopke Hoekstra den 25. april 2020.

- (15) Seks års solid økonomisk ekspansion i Nederlandene har nu fået en brat afslutning med covid-19-pandemien. I år forventes den nederlandske økonomi at opleve den største nedgang i landets efterkrigshistorie. Det forventes, at alle efterspørgselskomponenter, bortset fra det offentlige forbrug, vil falde kraftigt i år, og at den økonomiske aktivitet vil nå et lavpunkt i andet kvartal. I 2021 vil økonomien sandsynligvis blive genoprettet i et tempo, der ligger et godt stykke over trendvæksten, som følge af en gradvis normalisering af den økonomiske aktivitet og en genopretning af den indenlandske efterspørgsel og den globale handel fra et lavt niveau. Aktivitetsniveauerne forventes imidlertid at ligge under niveauerne i 2019. Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 forventes arbejdsløsheden at stige til 5,9 % i 2020, hovedsagelig på grund af tvungne virksomhedslukninger og den bratte generelle nedgang i den økonomiske aktivitet, men derefter at falde til 5,3 % i 2021. Foranstaltninger til beskyttelse af beskæftigelsen, navnlig den midlertidige overgangsforanstaltning til opretholdelse af beskæftigelsen og supplerende indkomststøtte til selvstændige, bør medvirke til at mindske beskæftigelsesnedgangen. Ikke desto mindre forventes forværringen af forholdene på arbejdsmarkedet at tage til i de kommende måneder, da virksomheder i hårdt ramte sektorer uundgåeligt vil afskedige arbejdskraft, navnlig arbejdstagere med fleksible og midlertidige kontrakter.
- (16) Som reaktion på de alvorlige økonomiske følger og en næsten helt forsvundet efterspørgsel i visse sektorer har regeringen vedtaget en omfattende pakke af kriseforanstaltninger med henblik på at undgå strukturelle skader på økonomien. Denne stærke politiske reaktion er rettet mod de områder, der er hårdest ramt af covid-19-krisen, og fokuserer på beskyttelse af beskæftigelsen og husholdningernes købekraft, direkte økonomisk kompensation til hårdt ramte brancher samt skatteudsættelser og lånegarantier for derigennem at støtte kreditstrømmen til den private sektor. Det skal således forhindres, at midlertidige likviditetsproblemer fører til problemer med insolvens. Desuden kan de automatiske stabilisatorer bidrage til at mindske omfanget af tilbageslaget. Centralbanken har også formindsket de systemiske kapitalbuffere for de største banker og udskyder en foranstaltning med henblik på at indføre en laveste risikovægt for realkreditlån, hvorved bankerne kan frigøre kapital og således udvide långivningen til husholdninger og virksomheder i betydeligt omfang.
- (17) Sundhedssystemet klarer sig relativt godt med hensyn til at bidrage til befolkningens generelle sundhedstilstand og sikre adgangen til sundhedsydelser. Som en del af den umiddelbare reaktion på covid-19-krisen har Nederlandene indført en kontrolstrategi, der omfatter generelle foranstaltninger for folkesundheden, og vedtaget skræddersyede foranstaltninger til finansiering af sundhedsvæsenet. Ikke desto mindre har covid-19-pandemien sat sundhedssystemets modstandsdygtighed på prøve. I den forbindelse er allerede eksisterende problemer blevet mere synlige. Med hensyn til arbejdsstyrkens kapacitet vil det være en fordel, hvis eksisterende mangler afhjælpes, navnlig for så vidt angår sygeplejersker og i den primære sundhedspleje. Den overordnede styring af sundhedssystemerne og deres kapacitet til at sikre en integreret levering af tjenesteydelser i hele plejeforløbet kan forbedres gennem en bedre datastyring og en hurtigere udbredelse af e-sundhedsværktøjer. Covid-19-pandemien har derfor understreget behovet for fortsat at forbedre sundhedssystemets modstandsdygtighed og kriseberedskab ved at tage fat på disse strukturelle udfordringer.
- (18) I 2019 og begyndelsen af 2020 blev arbejdsmarkedet fortsat forbedret og klarede sig generelt godt, men covid-19-krisen har mindsket den økonomiske vækst og forventes at føre til en betydelig stigning i arbejdsløsheden. Der blev truffet en række hidtil usete økonomiske foranstaltninger til at beskytte beskæftigelsen og indkomstmulighederne og begrænse virkningerne for selvstændige, små og mellemstore virksomheder (SMV'er) samt store virksomheder til et minimum. For at opretholde beskæftigelsen kan arbejdsgivere, der som følge af covid-19-krisen forventer at miste mindst 20 % af deres indtægter, ansøge om en godtgørelse (på op til 90 % af virksomhedens samlede lønomkostninger, afhængigt af omsætningstab), der gør det muligt for dem at betale deres ansattes lønninger i tre måneder, og denne periode er blevet forlænget med yderligere fire måneder. Selvstændige kan gøre brug af en fremskyndet procedure til at ansøge om supplerende indkomststøtte op til størrelsen af den sociale mindsteløn, således at de får hjælp til at dække deres leveomkostninger i en periode på tre måneder, og denne periode er ligeledes blevet forlænget med fire måneder.
- (19) En afbødning af de beskæftigelsesmæssige og sociale konsekvenser af covid-19-krisen for de hårdest ramte bør være en del af strategien for genopretning. På trods af den pakke af foranstaltninger, der er vedtaget for at opretholde beskæftigelsen, er personer, der befinder sig i en mindre gunstig stilling på arbejdsmarkedet og/eller en sårbar social situation, blevet hårdere ramt. Arbejdsløsheden er steget, navnlig for personer, der arbejder på fleksible kontrakter, f.

eks. unge, vikaransatte og personer med indvandrerbaggrund. Covid-19-krisen har også fremhævet de betydelige udfordringer med hensyn til selvstændiges adgang til passende social beskyttelse, idet de ofte ikke er tilstrækkeligt (eller slet ikke) forsikret mod sygdom, invaliditet og arbejdsløshed eller ikke har en pensionsforsikring.

- (20) Likviditetsstøtte til virksomheder gennem lån og garantier rettet mod SMV'er har været yderst vigtig. Fordelingen af likviditetsstøtte til virksomheder skal gennemføres effektivt og hurtigt af finansielle mellemmand for at opretholde virksomhedernes modstanddygtighed. Muligheden for at udskyde betalingen af skatter og sociale bidrag og for at fremrykke offentlige myndigheders kontraktmæssige betalinger kan bidrage yderligere til at forbedre cashflowet i SMV'er. Nystartede virksomheder og vækstvirksomheder kan have behov for særlig støtte, f.eks. i form af offentlige institutioners kapitalandele i disse og incitamenter til venturekapitalfonde til at øge deres investeringer i disse virksomheder. Dette kan bidrage til at forhindre brandsalg af strategisk vigtige europæiske virksomheder. Inden for de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i de midlertidige rammebestemmelser for statslige foranstaltninger til støtte for økonomien under det nuværende covid-19-udbrud ⁽⁸⁾, bør der sikres egenkapital eller egenkapitallignende støtte til alle virksomheder ⁽⁹⁾ og ikke kun til dem, der opfylder Kommissionens definition af SMV'er. Der bør også fortsat gøres en indsats for at give enkeltpersoner og virksomheder adgang til effektive digitale offentlige tjenester.
- (21) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. En målrettet politisk indsats, herunder investeringer i sektorer der giver de bedste muligheder for at øge den potentielle vækst for økonomien som helhed, kan bidrage til at imødegå de udfordringer, der som følge af den aktuelle covid-19-krise er blevet mere presserende. Navnlig kan investeringer i FoU inden for rammerne af den opgaveorienterede politik for vigtige sektorer og innovation ⁽¹⁰⁾ og i menneskelig kapital bidrage til at fremme produktivitetsvæksten på lang sigt og opretholde en stærk innovationskapacitet. Dette er navnlig tilfældet for nystartede virksomheder, vækstvirksomheder og innovative SMV'er, der er afgørende for styrkelse af konkurrenceevnen og for jobskabelsen. Investeringer i initiativer fra den nederlandske klimaaftale og den nationale energi- og klimaplan, der har til formål at bekæmpe klimaændringer og fremme energiomstillingen, kan yde et vigtigt bidrag til de overordnede samfundsmæssige mål, herunder behovet for at sikre en bæredygtig og ressourceeffektiv økonomisk vækst. Endelig skal der investeres i nye boliger for at afhjælpe den nuværende boligmangel. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Nederlandene med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Nederlandene i stand til at gøre bedst mulig brug af fonden.
- (22) Tekniske og digitale færdigheder og kvalificerede fagfolk er af afgørende betydning for den nederlandske økonomis innovationskapacitet og for en bæredygtig og inklusiv produktivitetsvækst. Investeringer i grundlæggende og/eller digitale færdigheder, uddannelse og erhvervsuddannelse, herunder muligheder for opkvalificering og omskoling for alle, er stadig af afgørende betydning for at forbedre adgangen til arbejdsmarkedet, navnlig for at styrke beskæftigelsesegnetheden blandt personer, der befinder sig i udkanten af arbejdsmarkedet (herunder personer med indvandrerbaggrund, og personer med handicap) og samtidig fremme lige muligheder og aktiv inklusion.
- (23) Nederlandene har truffet foranstaltninger mod aggressiv skatteplanlægning ved at gennemføre tidligere vedtagne internationale og europæiske initiativer, men de meget store udbytte-, royalty- og rentebetalinger, der foretages via Nederlandene, tyder på, at landets skatteregler udnyttes af virksomheder til at foretage aggressiv skatteplanlægning. En stor del af de udenlandske direkte investeringer varetages af såkaldte special purpose-enheder. Da der ikke opkræves kildeskat på udgående (dvs. fra personer med hjemsted i Unionen til personer med hjemsted i tredjelande) royalty- og rentebetalinger, kan det føre til, at disse betalinger helt undgår beskatning, hvis de heller ikke pålægges skat i modtagerlandet. Den nyligt vedtagne reform vedrørende betinget kildeskat på royalty- og rentebetalinger i tilfælde af misbrug eller betalinger til jurisdiktioner med lav skat eller jurisdiktioner opført på Unionens liste over ikkesamarbejdsvillige jurisdiktioner, der vil blive gennemført fra den 1. januar 2021, er et positivt skridt med hensyn til at mindske aggressiv skatteplanlægning. Effektiviteten af denne reform bør overvåges nøje.

⁽⁸⁾ EUT C 91I af 20.3.2020, s. 1.

⁽⁹⁾ Herunder for nystartede virksomheder og vækstvirksomheder med konkurrencedygtige forretningsmodeller, men hvis pengestrøm påvirkes negativt af covid-19-pandemien.

⁽¹⁰⁾ Denne nye politiske tilgang har til formål at sætte yderligere skub i investeringerne i FoU med henblik på at nå de langsigtede mål for de vigtigste samfundsmæssige udfordringer, der kan sammenfattes i fire »missioner«: i) energiomstilling og bæredygtighed, ii) landbrug, vand og fødevarer, iii) sundhed og pleje samt iv) sikkerhed. Tilgangen betragtes som en hovedprioritet hvad angår styrkelse af konkurrenceevnen og overvindelse af samfundsmæssige udfordringer (det nederlandske ministerium for økonomiske anliggender og klimapolitik (EZK), 2018, *Kamerbrief: Naar Missiegedreven Innovatiebeleid met Impact*, Rijksoverheid, Haag).

- (24) En række nederlandske finansielle institutioner har for nylig været involveret i sager om hvidvask af penge. Disse sager viser, at der på trods af den seneste tids indsats er behov for en yderligere styrkelse af tilsynet med finansielle institutioner og for at efterforske sager om hvidvask af penge og foretage retsforfølgelse i forbindelse hermed. Også uden for den finansielle sektor udgør den nederlandske økonomis åbenhed over for udenlandske direkte investeringer og landets komplekse juridiske strukturer betydelige risici for hvidvask af penge. Som følge af misforholdet mellem det lave antal indberetninger af usædvanlige transaktioner foretaget af udbydere af tjenester til truste eller selskaber samt skatterådgivere, og deres høje risikoeksponering, er der behov for et passende tilsyn. I betragtning af de mange komplekse juridiske strukturer er et velfungerende register over de reelle ejere af afgørende betydning for at undgå misbrug af disse enheder, men et sådant register er endnu ikke blevet oprettet.
- (25) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med krisen.
- (26) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Nederlandene bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (27) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Nederlandene bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under samtidig hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (28) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Nederlandenes økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Nederlandene i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Nederlandene, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (29) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Nederlandenes stabilitetsprogram for 2020, og dets udtalelse ⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,
- (30) Rådet har på baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering gennemgået Nederlandenes nationale reformprogram for 2020 og stabilitetsprogram for 2020. De landespecifikke henstillinger fra 2020 tager hensyn til nødvendigheden af at håndtere covid-19-pandemien og lette den økonomiske genopretning som et nødvendigt første skridt for at muliggøre en tilpasning af ubalancer. De landespecifikke henstillinger fra 2020, der direkte adresserer de makroøkonomiske ubalancer, som Kommissionen konstaterede i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011, er afspejlet i henstilling 3,

HENSTILLER, at Nederlandene i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed, herunder ved at afhjælpe den eksisterende mangel på sundhedspersonale og øge udbredelsen af relevante e-sundhedsværktøjer

⁽¹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

2. afbøde de beskæftigelsesmæssige og sociale konsekvenser af covid-19-krisen og fremme en passende social beskyttelse for selvstændige
3. fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig udvikling af digitale færdigheder, bæredygtig infrastruktur og ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, samt målorienteret forskning og innovation
4. tage skridt til fuldt ud at adressere de elementer i skattesystemet, der muliggør aggressiv skatteplanlægning, særligt for udgående betalinger, navnlig ved at gennemføre de vedtagne foranstaltninger og sikre effektiviteten heraf, sikre et effektivt tilsyn med og en effektiv håndhævelse af reglerne om bekæmpelse af hvidvask af penge.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne

J. KLOECKNER

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Østrigs nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Østrigs stabilitetsprogram for 2020**

(2020/C 282/20)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Østrig ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Østrig offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Østrigs fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ («de landespecifikke henstillinger fra 2019»), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Østrigs fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrrer de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 117.

- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korregerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den nuværende krise har vist, hvor nødvendigt det er at have stærke kriseberedskabsplaner i navnlig sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Østrig opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder for at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis være ujævnt fordelt på tværs af regionerne på grund af forskelle i specialiseringsmønstre, navnlig i regioner, der er stærkt afhængige af turisme. Det indebærer en risiko for at øge de regionale skævheder i Østrig. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.
- (10) Østrig fremlagde den 14. april 2020 sit nationale reformprogram for 2020 og den 30. april 2020 sit stabilitetsprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Østrig er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpacten og af gældsreglen.
- (12) Ifølge den tekniske ajourføring af stabilitetsprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et overskud på 0,7 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019 til et underskud på 8,0 % af BNP i 2020. Underskuddet forventes at falde til 1,9 % af BNP i 2021. Efter at være faldet til 70,4 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvoteforhold ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 at stige til 81,4 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (13) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Østrig truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 5,0 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter styrkelse af sundhedstjenesterne, nødhjælp til kriseramte virksomheder og arbejdsfordelingsordninger. Østrig har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte, og som ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 anslås at beløbe sig til 5,0 % af BNP. Disse foranstaltninger omfatter udsættelser af den personlige indkomstskat og af selskabsskatten (2,6 % af BNP) samt lånegarantier (2,4 % af BNP). Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Østrig har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (14) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Østrigs offentlige saldo at udgøre -6,1 % af BNP i 2020 og -1,9 % i 2021. Den offentlige gældskvoteforhold ventes at nå op på 78,8 % af BNP i 2020 og 75,8 % af BNP i 2021.
- (15) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Østrigs planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.
- (16) Den østrigske regering har truffet hidtil usete foranstaltninger for at få udbredelsen af covid-19 under kontrol. Den har indført strenge regler om karantæne og fysisk distancering og har stillet betydelige midler til rådighed for sundhedssystemet til indkøb af udstyr og forsyninger, styrkelse af laboratoriekapaciteten og styrkelse af medarbejdernes kapacitet. Den primære sundhedspleje er blevet udsat for et ekstraordinært pres på grund af en hidtil uset stigning i behovet for telekonsultationer, lægebesøg og hjemmebesøg. Den hurtige spredning af covid-19 har i høj grad påvirket Østrigs økonomi. Nationale og internationale foranstaltninger til inddæmning af virusset har ramt både efterspørgsels- og udbudssiden, hvilket har ført til en bredt baseret nedgang. BNP forventes derfor at falde med 5,5 % i 2020, hvilket er mere end under den økonomiske og finansielle krise i 2008-2009. På grundlag af det relativt hurtige fald i antallet af nye infektioner var Østrig en af de første medlemsstater, der annoncerede en lempelse af inddæmningsforanstaltningerne i midten af april. For at undgå langvarig økonomisk skade og afbøde krisens beskæftigelsesmæssige og sociale virkninger har regeringen vedtaget en omfattende pakke af foranstaltninger til støtte for den østrigske økonomi (ca. 10 % af BNP). Pakken omfatter en arbejdsfordelingsordning (*Kurzarbeit*), hvor arbejdstiden kan reduceres med op til 90 % i gennemsnit over en given periode, og arbejdsgiverne får refunderet 80 til 90 % af den ansattes seneste nettoindtægt, afhængigt af den seneste bruttoindtægt. De omfattende foranstaltninger for virksomheder og selvstændige har til formål midlertidigt at forhindre likviditetsproblemer og giver navnlig direkte støtte til hårdt ramte virksomheder og industrier med særlig fokus på små og mellemstore virksomheder (SMV'er). Dette omfatter overførsler, likviditetsstøtte via lån, garantier, kapitalindsprøjtninger og skatteudsættelser. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed.

- (17) Det østrigske sundhedssystem har hidtil haft succes med at håndtere covid-19-pandemien. En udvidelse af de primære og ambulante plejeydelser med fokus på sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse vil bidrage til at forbedre befolkningens sundhed yderligere. Omkostningseffektiviteten kan øges ved hjælp af mere effektive offentlige indkøb og generiske lægemidler, samtidig med at høje kvalitetsstandarder opretholdes. Østrigs langtidssplejesystem står over for strukturelle og finanspolitiske udfordringer, som hidtil ikke er blevet ordentligt adresseret. Systemet leverer tjenesteydelser af forholdsvis høj kvalitet, men står over for personaleudfordringer, der bliver endnu mere mærkbare og tydelige under den nuværende krise. Sektoren for langtidsspleje er stærkt afhængig af pleje ydet af arbejdstagere fra andre medlemsstater, hvilket understreger behovet for at sikre fri bevægelighed for grænsearbejdere. Desuden kunne et passende lønniveau bidrage til at gøre arbejdet inden for sygepleje mere attraktivt.
- (18) Skattepolitikken spiller en vigtig rolle for støtten til husholdninger og virksomheder i covid-19-inddæmningsfasen og vil bidrage afgørende til at fremme den økonomiske genopretning efter covid-19-krisen. Østrigs skattemiks er kendetegnet ved en stor skattebyrde på arbejde, mens indtægspotentialet i formue- og miljørelaterede skatter fortsat i høj grad er uudnyttet, og forbrugsafgifterne kan gøres mere effektive. Skattereformer kan bidrage til at flytte skattemikset i retning af kilder, der er mindre skadelige for inklusiv og bæredygtig vækst, og skabe et solidt grundlag for genopretning. Navnlig en utilstrækkelig anvendelse af afgifter på alkohol og tobak, forurening og ressourceforbrug rummer uudnyttede styrevirkninger og indtægspotentiale. Det ujævne, men generelt lave energibeskatningsniveau undergraver beskatningens effektivitet som et politisk redskab til at tilskynde til et miljøvenligt forbrug. Navnlig en konsekvent beskatning af CO₂-emissioner vil gøre klimavenlige energikilder mere konkurrencedygtige og give finanspolitisk råderum til at reducere de mere forvridende skatter. Højere CO₂-relaterede energiafgifter vil bidrage til at internalisere forureningens sociale omkostninger, få forbrugerne til at satse mere på vedvarende energikilder og tilskynde investorerne til at investere i klimavenlige teknologier. Endelig kan en mere udbredt anvendelse af formuerelaterede skatter gøre skattesystemet mere retfærdigt, navnlig i lyset af Østrigs stadig store formueulighed. Navnlig periodiske skatter på ejendom og arv har vist sig at være relativt væksthæmmende og progressive og bør ikke overses, når det drejer sig om at generere skatteindtægter til at genopbygge de offentlige finanser.
- (19) Mens Østrig klarede sig godt på den sociale resultattavle, der understøtter den europæiske søjle for sociale rettigheder, kan mangler i dækningen medføre manglende indkomstsikring for sårbare grupper under covid-19-krisen, hvilket kan nødvendiggøre yderligere foranstaltninger. Selv om ungdomsarbejdsløsheden stiger, er der især risiko for fattigdom blandt arbejdsløse, langtidsløse, atypiske arbejdstagere og personer født i udlandet. Det er fortsat af afgørende betydning, at der føres en aktiv arbejdsmarkedspolitik, der giver muligheder for livslang læring og opkvalificering. Dårligt stillede studerende, herunder elever med handicap, er særlig ramt i situationer, hvor fjernlæring er nødvendig. Mens ca. 10 % af eleverne under 15 år ikke har adgang til et virtuelt læringsmiljø, har den østrigske regering som reaktion på covid-19-krisen truffet afhjælpende foranstaltninger ved at udstyre udsatte elever med computere. Allerede eksisterende uligheder med hensyn til uddannelsesresultater, der er forbundet med socioøkonomisk baggrund og migrantbaggrund, risikerer imidlertid at blive forværret. En genopretningsstrategi, der forbedrer adgangen til inklusiv førskoleundervisning og børnepasningsordninger af god kvalitet, hvilket påviseligt har afhjulpet sociale svagheder, vil medføre socioøkonomiske fordele på mellemlang og lang sigt og give kvinder mulighed for fuld adgang til arbejdsmarkedet. Den samlede beskæftigelsesfrekvens for kvinder var høj før krisen, men næsten halvdelen af kvinderne arbejdede på deltid (på grund af korte åbningstider for skoler og børnepasningsfaciliteter), hvilket medførte en betydelig ikkejusteret lønforskel mellem mænd og kvinder.
- (20) Covid-19-støtteforanstaltningernes effektivitet med hensyn til at understøtte hårdt pressede virksomheder, bevare erhvervsmiljøer og undgå insolvens afhænger af, at de gennemføres hurtigt og ubureaukratisk af offentlige myndigheder og mellemmand. Nystartede virksomheder og vækstvirksomheder kan have behov for specifik støtte, f.eks. i form af at offentlige institutioner køber kapitalandele, og at venturekapitalfonde tilskyndes til at investere mere i sådanne virksomheder. Formålet hermed er at styrke de virksomheder, der har afgørende betydning for genopretningen, men også at undgå et brandudsalg af strategisk vigtige europæiske virksomheder. Hårdt pressede virksomheder, især mindre virksomheder, har ud over finansieringsstøtte behov for et gunstigt erhvervsklima. Administrative byrder og lovgivningstæthed påfører virksomhederne omkostninger, som virksomhederne nu har mindre råd til end nogensinde før. Det at gøre en indsats for at mindske unødvendige byrder og sikre effektive digitale offentlige tjenester er en effektiv måde at sørge for umiddelbar konkret hjælp til virksomhederne uden at belaste skatteyderne. Insolvensreglerne bør udformes med henblik på forebyggelse men også på hurtig afvikling og muligheden for en ny chance. Twistbilæggelsesnetværk, såsom SOLVIT, hjælper virksomheder i en tid med turbulens på det indre marked og har derfor behov for tilstrækkelige ressourcer.

- (21) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Disse investeringer vil være mest effektive, når de målrettes til innovation, digitalisering og grøn omstilling med henblik på at øge produktiviteten og sikre en bæredygtig konkurrenceevne. Østrigs forsknings- og udviklingsintensitet har været en af de højeste i Unionen, men landet er sakket agterud i forhold til de førende innovationslande med hensyn til innovationsresultater. Da mange virksomheders forskningsbudgetter nu er under pres, er det endnu vigtigere at omsætte Østrigs forsknings- og udviklingsindsats til videnskabelig topkvalitet og banebrydende innovation, fastholde offentlige investeringer i grundforskning og anvendt forskning og sikre egenkapitalfinansiering til innovative vækstvirksomheder. Digitalisering er fortsat afgørende for åbningen af økonomien og forberedelsen på det »nye normale« efter covid-19-nedlukningen. Den begrænsede udbredelse af digitale teknologier og forretningsmodeller blandt mindre virksomheder udgør en flaskehals for vækst i produktiviteten. Selv om østrigernes digitale færdigheder generelt ligger over EU-gennemsnittet, er der ikke nok studerende, der uddanner sig inden for databehandling, til at besætte alle de ledige stillinger. Større udbredelse af e-handel, telearbejde og digital forvaltning vil for eksempel kræve flere investeringer i infrastruktur (herunder 5G og bredbånd i landdistrikterne) samt mere udstyr og flere færdigheder.
- (22) Østrigs omstilling til en klimaneutral økonomi vil kræve betydelige private og offentlige investeringer over en længere periode. Østrigs nationale energi- og klimaplan peger på væsentlige udfordringer med hensyn til at nå 2030-målet for drivhusgasemissioner, som ikke er omfattet af Unionens emissionshandelssystem. En forbedring af ressourceproduktiviteten er en vigtig drivkraft for fremtidig vækst, samtidig med at virkningerne på miljøet minimeres. Hvis luftkvalitetsnormer og klimamål skal opfyldes, er det afgørende at begrænse transportrelaterede emissioner. Fremrykning og videreførelse af nye investeringer til støtte for den grønne omstilling vil bidrage til at skabe nye grønne job og kickstarte økonomien, efterhånden som den kommer ud af covid-19-krisestyringstilstand. Investeringer i økoinnovation vil skabe produktivitetsvækst og samtidig mindske Østrigs økologiske fodaftryk. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Østrig med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Østrig i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.
- (23) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med den aktuelle krise.
- (24) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Østrig bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (25) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Østrig bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under samtidig hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (26) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Østrigs økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de

landespecifikke henstillinger, der er rettet til Østrig i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Østrig, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.

- (27) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Østrigs stabilitetsprogram for 2020, og dets udtalelse ⁽⁷⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Østrig i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, forbedre sundhedssystemets modstandsdygtighed ved at styrke folkesundheden og den primære sundhedspleje
2. sikre lige muligheder inden for uddannelse og øget digital læring
3. sikre en effektiv gennemførelse af likviditets- og støtteforanstaltninger, navnlig for små og mellemstore virksomheder, og mindske den administrative og reguleringsmæssige byrde, fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig mod grundforskning og anvendt forskning samt innovation, bæredygtig transport, ren og effektiv produktion og anvendelse af energi samt
4. gøre skattemikset mere effektivt og støttende for inklusiv og bæredygtig vækst.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne
J. KLOECKNER
Formand

⁽⁷⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Polens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Polens konvergensprogram for 2020**

(2020/C 282/21)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Polen ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Polen offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Polens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ («de landespecifikke henstillinger fra 2019»), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Polens fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrrer de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 123.

- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korregerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Polen opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis blive ujævnt fordelt på tværs af regioner på grund af forskelle i specialiseringsmønstre. Det indebærer en risiko for, at de regionale skævheder i Polen øges. Da der samtidig er risiko for midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.
- (10) Polen fremlagde den 29. april 2020 sit nationale reformprogram for 2020 og den 30. april 2020 sit konvergensprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Polen er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten.
- (12) Den 13. juli 2018 henstillede Rådet, at Polen sikrer, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter (*) ikke overstiger 4,2 % i 2019, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,6 % af bruttonationalproduktet (BNP). Kommissionens samlede vurdering bekræfter en væsentlig afvigelse fra den anbefalede finanspolitiske tilpasningssti i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2019 og for 2018 og 2019 samlet set. I lyset af aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul er der imidlertid ingen anledning til at tage yderligere skridt over for Polen inden for rammerne af proceduren i forbindelse med væsentlige afvigelser.
- (13) Ifølge konvergensprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et overskud på 0,7 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019 til et underskud på 8,4 % af BNP i 2020. Efter at være faldet til 46,0 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvote at stige til 55,2 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (14) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Polen truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge konvergensprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 3,2 % af BNP, og de omfatter ydelser til selvstændige erhvervsdrivende og arbejdstagere, der er ansat på atypiske arbejdskontrakter, fritagelse af virksomhederne fra betaling af socialbidrag (de betales af staten) og tilskud til lønninger til visse virksomheder. Polen har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte, f.eks. lånegarantier. De finanspolitiske virkninger af de budgetmæssige foranstaltninger i konvergensprogrammet afviger især fra Kommissionens prognose som følge af den måde, lån til virksomheder behandles på. I overensstemmelse med myndighedernes meddelelser er Kommissionens prognose fra foråret 2020 baseret på den antagelse, at lån svarende til en forskel på ca. 2¾ procentpoint af BNP vil blive konverteret til tilskud, og de vil derfor blive registreret som udgifter i 2020. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Polen har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (15) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Polens offentlige saldo at udgøre -9,5 % af BNP i 2020 og -3,8 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvote ventes at forblive under 60 % af BNP i 2020 og 2021.
- (16) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Polens planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.

(*) De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden eller lovbestemte indtægtsforøgelse er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtsiden er medregnet.

- (17) Med covid-19-udbruddet er Polen blevet presset ind i en ny social og økonomisk situation. For første gang i næsten tre årtier forventes der en recession i 2020. Ifølge de oplysninger, som regeringen har fremlagt, har pandemiens indvirkning på befolkningens sundhed været forholdsvis begrænset, bl.a. på grund af en hurtig vedtagelse af hidtil usete foranstaltninger såsom streng karantæne og krav om at holde afstand. Hidtil har de negative konsekvenser været størst i servicesektoren (herunder transport, detail- og engroshandel og fritid) og i fremstillingsindustrien som følge af forstyrrelser i forsyningskæderne. For at kompensere for de pålagte begrænsninger har regeringen iværksat en række foranstaltninger til en værdi af omkring 9 % af Polens BNP (underskudsforøgende foranstaltninger og likviditetsforanstaltninger), og disse foranstaltninger omfatter EU-finansiering. Nationalbanken understøtter også indsatsen ved at stille likviditet til rådighed. Regeringens støtte fokuserer på stabilisering af økonomien på kort sigt gennem indkomststøtte til lønmodtagere, finansiering til virksomheder, der oplever fald i indtægterne, styrkelse af modstandsdygtigheden og reaktionsevnen i sundhedssektoren og styrkelse af det finansielle system. Støtten omfatter også et investeringsprogram til støtte for den økonomiske genopretning på mellemlang sigt. Offentligheden efterspørger i høj grad politiktiltag, herunder fritagelser for socialsikringsbidrag, ydelser til ansatte i virksomheder, der suspenderer deres aktivitet, og adgang til lån for mikrovirksomheder. Covid-19-pandemien forventes at bidrage til et fald i BNP på 4,3 % i 2020 efterfulgt af en genopretning på 4,1 % i 2021.
- (18) Covid-19-pandemien har gjort det nødvendigt at indføre hidtil usete foranstaltninger i sundhedssystemet. På sundhedsområdet er der blevet afholdt betydelige udgifter til f.eks. køb af udstyr og forsyninger, forøgelse af hospitals- og laboratoriekapacitet samt styrkelse af den personalemæssige kapacitet. Der er også behov for yderligere ressourcer til at opveje, at andre sundhedsydelser og investeringer udskydes eller omdirigeres. Inden covid-19-udbruddet udgjorde de offentlige udgifter til sundhedssystemet 4,8 % af BNP, hvilket ligger under EU-gennemsnittet på 7 % af BNP i 2018. Dette og en ikke helt optimal tildeling af midler hæmmer driften af sundhedssystemet og adgangen hertil. I 2018 udgjorde andelen af den polske befolkning, der oplyste et uopfyldt behov for lægeundersøgelser, 4,2 %, hvilket er væsentligt højere end de 2 % på EU-plan. Antallet af praktiserende læger og sygeplejersker i forhold til befolkningen er stadig blandt de laveste i Unionen, og fordelingen af sundhedspersonalet er ujævn i landet. Folkesundhed, e-sundhed og primær sundhedspleje, som er afgørende for at forbedre forebyggelse og adgang og gøre systemet modstandsdygtigt over for fremtidige udfordringer, er fortsat underudviklede områder. Pandemien har haft konsekvenser for langtidsplejefaciliteterne, hvor mange af beboerne er i højrisikogruppen.
- (19) Covid-19-pandemien vil i høj grad påvirke arbejdsmarkedet og vende de seneste års udvikling med faldende arbejdsløshed. Arbejdsløshedsprocenten forventes at stige fra 3,3 % i 2019 til ca. 7,5 % i 2020, og der forventes derefter en svag bedring til 5,3 % i 2021. Denne kortsigtede effekt risikerer at blive mere strukturel på mellemlang sigt, navnlig for sårbare grupper. Den midlertidige arbejdsfordelingsordning kunne være et effektivt værktøj til at bevare job, hvilket kræver tilstrækkelige incitamenter til at få virksomhederne til at benytte sig af den. På trods af den gunstige udvikling før covid-19-krisen er arbejdsmarkedsdeltagelsen for nogle grupper forblevet lav, især for kvinder, lavtuddannede, ældre og personer med handicap og deres omsorgspersoner. Migration fra lande uden for Unionen har bidraget til at afhjælpe manglen på arbejdskraft, men den fortsatte tilstrømning af vandrende arbejdstagere kan blive vanskeliggjort af restriktiv grænsekontrol. Udbredelsen af fleksible arbejdsordninger, herunder hjemmearbejde og fleksibel arbejdstid, navnlig i forbindelse med varig ansættelse, kan derfor bidrage til krisehåndteringen og til at støtte grupper med lavere erhvervsfrekvens i at finde varig beskæftigelse. Dette ville også kunne forbedre arbejdsmarkedets modstandsdygtighed i forbindelse med fremtidige tilbageslag.
- (20) For at afbøde de sociale konsekvenser af covid-19-pandemien, sikre den sociale samhørighed og støtte den økonomiske genopretning er der behov for betydelige sikkerhedsnet. I de seneste år har Polen iværksat et omfattende program for sociale overførsler, herunder det universelle børnetilskud og den ekstra engangsydelse, som udbetales hvert år til pensionister, til en værdi af næsten 2,5 % af BNP om året. Disse foranstaltninger giver mulighed for bedre målretning af social beskyttelse. Samtidig er de sociale ydelsers dækning lav for dem med de laveste indkomster. Den største stigning i ekstrem fattigdom blev i forbindelse med undersøgelsen af husstandsbudgetter i 2019 observeret for personer eller familier, der levede af ydelser (herfra undtaget pensioner og invalidepension), hvilket var et tegn på svagheder i det sociale sikringsystem. Hertil kommer, at ikke alle former for arbejdskontrakter giver adgang til social beskyttelse som f.eks. tilstrækkelig arbejdsløshedsunderstøttelse, barselsydelser og ydelser ved

sygdom og invaliditet. Nogle af de arbejdstagere, der er berørt af kriseforanstaltningerne, er derfor mere sårbare og risikerer at blive ramt af fattigdom. Desuden ligger mindsteindkomstydelserne under EU-gennemsnittet.

- (21) Den pludselige suspendering af undervisningen på alle uddannelsesniveauer har skabt udfordringer i uddannelses-systemet i forbindelse med at levere fjernundervisning. For at forhindre voksende ulighed er det afgørende at sikre, at alle elever og studerende, navnlig fra ringere sociale kår, kan få adgang til fjernundervisning. I 2018 boede 330 000 elever og studerende imidlertid i husholdninger, hvor der ikke var en computer med internetadgang. En stor del af lærerne mangler færdighederne til at undervise digitalt. Samtidig er det svært for mange forældre at understøtte digital læring og undervisning i hjemmet. En fortsættelse af foranstaltningerne med henblik på at udstyre skoler og lærere med digital infrastruktur og onlineundervisningsmateriale vil løse nogle af disse problemer og sikre kvaliteten. Covid-19-krisen viser, at der ligger en generel strukturel udfordring i udbredelsen af digitale færdigheder, idet næsten halvdelen af den voksne befolkning mangler grundlæggende digitale færdigheder, og den generelle deltagelse i læringsaktiviteter blandt voksne er lavere end EU-gennemsnittet. De seneste reformer af erhvervsuddannelserne har ikke skabt incitament nok for arbejdsgiverne til at deltage deri, og uddannelse på arbejdspladsen finder ikke sted i tilstrækkelig grad. Begyndende mangel på lærere viser, at der er behov for at gøre lærergerningen mere attraktiv.
- (22) Covid-19-udbruddet har i alvorlig grad påvirket arbejdsvilkårene for virksomheder, navnlig små og mellemstore virksomheder («SMV'er») og mikrovirksomheder. Det er en udfordring at tilbyde hjemmearbejde, og kun en tiendedel af de polske virksomheder er tilstrækkeligt digitaliserede til, at de hurtigt kan tilpasse sig nye forhold. En af de væsentligste udfordringer i forbindelse med digitaliseringen af SMV'erne er et lavt digitalt færdighedsniveau blandt ejere, ledere og ansatte. Anvendelsen af digitale teknologier i den offentlige forvaltning er afgørende for at sikre leveringen af statslige tjenester og styringen af de tiltag, der er nødvendige for at overvåge og håndtere krisen. Samtidig reducerer effektive digitale offentlige tjenester unødvendige reguleringsmæssige og administrative byrder, hvilket kan være afgørende i genopretningsfasen.
- (23) For at afbøde virkningerne af covid-19-krisen har den polske regering ydet betydelig likviditetsstøtte ved hjælp af garantier, lån og betingede tilskud til de berørte virksomheder, og i den forbindelse er der fokus på SMV'er og mikrovirksomheder. Regeringsforanstaltningerne støttes af Polens nationalbank, bl.a. gennem et program for opkøb af statsobligationer på det sekundære marked og betydelige rentenedsættelser. En effektiv og hurtig gennemførelse af disse foranstaltninger og deres effektive omsætning i de finansielle mellemlid er af afgørende betydning for at hjælpe erhvervslivet på vej og fremme genopretningen. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed og overvåge det finansielle systems stabilitet. Muligheden for at udskyde betalingen af skatter og sociale bidrag og for at fremrykke offentlige myndigheders kontraktmæssige betalinger bidrager også til at forbedre cashflowet i de berørte virksomheder.
- (24) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Polen har en kulstofintensiv økonomi, og luftkvaliteten ligger blandt de laveste i Unionen og giver anledning til betydelige miljø- og helbredsmæssige bekymringer. Det er derfor af afgørende betydning, at der planlægges og vedtages ambitiøse foranstaltninger med henblik på rettidig overgang til ren energi i overensstemmelse med den europæiske grønne pagt og den nationale energi- og klimaplan. Selv om udbredelsen af fibernet i Polen ligger over EU-gennemsnittet, og der er gjort betydelige fremskridt inden for udbredelsen af ultrahurtigt bredbånd i de foregående år, er Polen stadig langt fra at nå sine mål for konnektivitet. Genopretningen vil yderligere kunne fremmes gennem betydelige investeringer i bæredygtig transportinfrastruktur for at forbedre konnektiviteten mellem perifere områder og centre for økonomisk aktivitet. Polen vil i stigende grad skulle støtte sig til videnskab og innovation for at sikre langsigtet bæredygtig økonomisk vækst og konkurrenceevne. De generelle udgifter til forskning og udvikling i forhold til BNP ligger fortsat under EU-gennemsnittet, og selv om der er gjort synlige fremskridt med hensyn til mange dele af politiksammensætningen i landets innovationsøkosystem, er manglende samarbejde mellem videnskab og erhvervsliv fortsat en hindring på Polens vej til at styrke innovationen. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Polen med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Polen i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.

- (25) Stabile og forudsigelige rammevilkår for erhvervslivet og et gunstigt investeringsklima vil spille en vigtig rolle i forbindelse med den økonomiske genopretning efter pandemien. Retssystemets uafhængighed, effektivitet og kvalitet er afgørende elementer i denne henseende. Retssikkerhed, herunder adgang til uafhængige domstole, og tillid til kvaliteten og forudsigeligheden af regulering og institutioner er også afgørende faktorer for det indre markeds funktion og for at sikre Polens stilling i de europæiske forsyningskæder efter pandemien. Ud over de betænkeligheder med hensyn til retsstatstilstanden i Polen, som Kommissionen i længere tid har påpeget, og hvoraf et vist antal allerede er blevet behandlet i EU-Domstolens afgørelser, giver den seneste udvikling anledning til yderligere bekymring med hensyn til, hvordan den polske og Unionens retsorden fungerer.
- (26) Velfunderede og stabile lovgivningsmæssige rammer er grundlaget for vedvarende økonomisk vækst og private investeringer. Manglen på passende høringer af offentligheden og arbejdsmarkedets parter har en skadelig indvirkning på stabiliteten og robustheden i erhvervsklimaet og på lovgivningskvaliteten. Offentlige høringer er blevet gjort obligatoriske for de lovforslag, som ministerrådet fremsætter, hvorimod de enten ikke gennemføres eller ikke er obligatoriske for de forslag, der benytter alternative spor som f.eks. fremsættelse ved parlamentsmedlemmer. Denne uoverensstemmelse virker yderligere tyngende på kvaliteten af den deraf følgende lovgivning. Desuden er der sket en forringelse af den sociale dialog, hvilket især skyldes fraværet af høringer i den politiske beslutningsproces eller meget korte høringer. Sikring af tilstrækkelig tid til høringer, større hensyntagen til interessenternes holdninger til love og politikdokumenter og minimering af antallet af love, der er undtaget fra høringer, vil styrke inddragelsen af arbejdsmarkedets parter og bidrage til at forbedre kvaliteten af lovgivningen. Rådet for social dialog udgør en institutionel ramme for den sociale trepartsdialog. Lovbestemmelser vedtaget i april 2020 svækker imidlertid arbejdsmarkedets parter uafhængighed i rådet for social dialog, og det betyder, at den sociale dialog i landet risikerer at blive yderligere forringet.
- (27) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med den aktuelle krise.
- (28) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Polen bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (29) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Polens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Polen i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Polen, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (30) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Polens konvergensprogram for 2020, og dets udtalelse ⁽⁸⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

⁽⁸⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

HENSTILLER, at Polen i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, øge sundhedssystemets modstandsdygtighed, tilgængelighed og effektivitet, herunder ved at stille tilstrækkelige ressourcer til rådighed og fremskynde indførelsen af e-sundhedstjenester
2. afbøde krisens indvirkning på beskæftigelsen, navnlig ved at forbedre mulighederne for fleksible arbejdsordninger og for arbejdsfordelingsordninger, målrette sociale ydelser bedre og sikre adgangen dertil for dem, der har behov, forbedre digitale færdigheder, fremme den digitale omstilling i virksomhederne og i den offentlige forvaltning
3. fortsætte indsatsen for at sikre adgang til finansiering og likviditet for virksomheder, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, fokusere investeringerne på den grønne og den digitale omstilling, navnlig på digital infrastruktur, ren og effektiv produktion og anvendelse af energi samt bæredygtig transport, og bidrage til en gradvis dekarbonisering af økonomien, herunder i kulregionerne, samt
4. forbedre investeringsklimaet, navnlig ved at sikre retsvæsenets uafhængighed, sikre effektive offentlige høringer og inddragelse af arbejdsmarkedets parter i den politiske proces.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne

J. KLOECKNER

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Portugals nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Portugals stabilitetsprogram for 2020**

(2020/C 282/22)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Portugal blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Portugal offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Portugals fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ («de landespecifikke henstillinger fra 2019»), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Portugals fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 26. februar 2020. Kommissionen konkluderede af sin analyse, at Portugal er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Det er især den store nettogæld over for udlandet og den ligeledes store private og offentlige gæld og høje andel af misligholdte lån (NPL'er), der gør økonomien sårbar i en situation med svag produktivitetsvækst.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 129.

- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.
- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korrigerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Portugal opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.

- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis være ujævnt fordelt på tværs af de portugisiske regioner på grund af forskelle i specialiseringsmønstre, navnlig i regioner, der er stærkt afhængige af turisme, som f.eks. Algarve og regionerne i den yderste periferi, Madeira og Azorerne. Det indebærer en betydelig risiko for, at de regionale og territoriale skævheder i Portugal øges. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.
- (10) Den 16. maj 2020 fremlagde Portugal sit nationale reformprogram for 2020 og sit stabilitetsprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Portugal er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten og af gældsreglen. Den 13. juli 2018 henstillede Rådet, at Portugal sikrer, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ⁽⁷⁾ ikke ville overstige 0,7 % i 2019, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,6 % af bruttonationalproduktet (BNP). Kommissionens samlede vurdering bekræfter, at der er en væsentlig afvigelse fra den anbefalede tilpasningssti i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2019 og for 2018 og 2019 samlet set. I lyset af aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul er der imidlertid ingen anledning til at tage yderligere skridt over for Portugal inden for rammerne af proceduren i forbindelse med væsentlige afvigelser.
- (12) Regeringen inkluderede ikke et makroøkonomisk scenarie eller planer for den offentlige saldo og den offentlige gældskvotefor i det mindste 2020 i sit stabilitetsprogram for 2020. I stabilitetsprogrammet for 2020 anslås det imidlertid, at de negative konsekvenser for det årlige BNP i gennemsnit vil betyde et fald på 6,5 procentpoint for hver 30 arbejdsdage, dvs. ca. 1,5 hele måneder, hvor landet er nedlukket. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien. De risici, som ligger til grund for budgetfremskrivningerne, hænger sammen med stigningen i offentlige eventualforpligtelser, som er forårsaget af visse offentlige selskaber og de covid-19-relaterede foranstaltninger, der er målrettet den private sektor. Dertil kommer tidligere indgåede eventualforpligtelser.
- (13) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Portugal truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. I stabilitetsprogrammet for 2020 er der angivet skøn af den budgetmæssige virkning af disse foranstaltninger på enten månedlig eller årlig basis, men der er ikke angivet noget forventet samlet årligt beløb for 2020. Foranstaltningerne omfatter bl.a. særlig éngangsstøtte til virksomheder med henblik på genoptagelse af deres erhvervsaktivitet (508 mio. EUR eller 0,3 % af BNP), en forenklet ordning for midlertidig arbejdsafbrydelse eller nedsættelse af den normale arbejdstid (»afskedigelses« på 373,3 mio. EUR eller 0,2 % af BNP pr. måned, hvor ordningen gælder) og sundhedssystemets indkøb af personlige værnemidler (0,1 % af BNP pr. måned, hvor ordningen gælder) ⁽⁸⁾. Kommissionen anslår, at disse foranstaltninger i 2020 kan resultere i en samlet direkte budgetomkostning på omkring 2,5 % af BNP. Portugal har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de som udgangspunkt ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne og husholdningerne likviditetsstøtte, og som ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 anslås at beløbe sig til omkring 25,1 mia. EUR eller 12,5 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter udsættelse af betaling af moms, indkomstskat og selskabsskat samt socialsikringsbidrag (7,9 mia. EUR eller 3,9 % af BNP) samt statsgaranterede kreditlinjer og andre lignende initiativer (4,0 mia. EUR eller 2,0 % af BNP). Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Portugal har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.

⁽⁷⁾ De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtsiden er medregnet.

⁽⁸⁾ Budgetvirkningerne er udtrykt som en procentdel af BNP i 2020 i henhold til Kommissionens prognose fra foråret 2020 (200,4 mia. EUR).

- (14) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Portugals offentlige saldo at udgøre 6,5 % af BNP i 2020 og 1,8 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvote forventes at nå sit højeste niveau på 131,6 % i 2020 og derefter falde til 124,4 % i 2021.
- (15) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Portugals planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.
- (16) Portugal blev hårdt ramt af covid-19-pandemien i begyndelsen af marts 2020, hvilket lagde et enormt pres på sundhedssystemet. Regeringen gennemførte hurtigt en bred vifte af strenge inddæmningsforanstaltninger, og den indførte en forfatningsmæssig undtagelsestilstand mellem den 18. marts 2020 og den 2. maj 2020 for at begrænse spredningen af sygdommen og antallet af dødsfald mest muligt. Portugal traf foranstaltninger for at styrke sundhedssystemets beredskab og få kurven til at flade ud, så hospitalerne ikke blev overbelastet. De nationale og globale inddæmningsforanstaltninger har lagt en alvorlig dæmper på den økonomiske aktivitet i de fleste sektorer, og de har ramt turismen og tilknyttede aktiviteter særlig hårdt samt kastet en skygge over de økonomiske og sociale udsigter i Portugal, især for mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder (SMV'er). Økonomien forventes at skrumpes med 6,8 % i 2020, men derefter stige med 5,8 % i 2021.
- (17) For at afbøde den umiddelbare indvirkning af covid-19-pandemien på folks helbred bliver der over en bred kam afsat store beløb til sundhedssystemet. Disse investeringer er nødvendige for at forbedre sundhedssystemets modstandsdygtighed, sikre udstyr, produkter og infrastruktur, der er nødvendige for at styrke krisebereidskabet, herunder intensivplejen, testning, teknologisk og anvendt medicinsk forskning og universel adgang til sundhedstjenester, bl.a. uden for byområder og i regionerne i den yderste periferi, Madeira og Azorerne. Ved starten af covid-19-udbruddet var der en plan om gradvist at indføre en ny forvaltningsmodel for offentlige hospitaler, som ville medføre væsentlige forøgelse af de årlige budgetter. Dens fortsatte gennemførelse i den nuværende situation kunne bidrage til at styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed. Covid-19-udbruddet har vist, hvor skrøbelige langtidsplejefaciliteterne i Portugal er, idet de har været udsat for højere smitterater. På trods af forbedringerne i den regionale dækning af langtidsplejemulighederne i det seneste årti er den overordnede adgang til langtidspleje fortsat ringe i alle landets regioner. Samtidig havde udgifterne til langtidspleje allerede forud for covid-19-udbruddet udsigt til at undergå en betydelig stigning i procent af BNP på lang sigt. Der er behov for en fortsat indsats for at forbedre sundhedsplejens og langtidsplejens effektivitet og kapacitet til at kunne håndtere den nuværende krise og tackle aldersrelaterede udfordringer.
- (18) Efter at have oplevet en vedvarende positiv udvikling på arbejdsmarkedet siden 2014 vil Portugal som følge af pandemien nu stå over for ekstraordinære beskæftigelsesudfordringer. I Kommissionens prognose forventes arbejdsløsheden at stige til 9,7 % af den erhvervsaktive befolkning i 2020 og falde til 7,4 % i 2021, hvilket er en stigning fra 6,5 % i 2019. For at understøtte beskæftigelsen og mindske risikoen for at miste arbejdspladser har Portugal forenklet og tilpasset anvendelsen af sin eksisterende ordning for midlertidig arbejdsafbrydelse eller nedsættelse af den normale arbejdstid. Måltrettet brug af EU-programmer og nationale programmer kan bevare arbejdspladser og økonomisk aktivitet, især hvad angår SMV'er. I genopretningsfasen vil persontilpassede og målrettede aktive arbejdsmarkedspolitikker, herunder især opkvalificering og omskoling, spille en afgørende rolle i at holde arbejdsstyrken beskæftigelsesparat. Det vil være afgørende, at arbejdsgivere, uddannelsesinstitutioner og offentlige arbejdsformidlinger samarbejder om at skabe en rekrutteringsstigning.
- (19) Covid-19-pandemien kræver tiltag, der kan afbøde de sociale virkninger og beskytte personer i en sårbar situation, så uligheder ikke forværres. De omfatter arbejdsløshedsunderstøttelsesordninger og indkomststøtte til de arbejdstagere, der påvirkes mest, herunder selvstændige og atypiske arbejdstagere, adgang til tjenester og tiltag, der fremmer reintegration på arbejdsmarkedet. Gennemførelsen af en national social beredskabsplan udarbejdet i samarbejde med arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet kan bidrage til en umiddelbar og koordineret reaktion, der kan afbøde krisens sociale konsekvenser. Politikændringer, der har til formål at opveje faldet i effektiviteten af sociale overførsler, f.eks. stigninger i mindsteindkomsten, solidaritetstillægget til ældre, pensioner og familiefølger, har haft en positiv indvirkning på indkomstfordelingen. Ikke desto mindre reducerede sociale overførsler (undtaget pensioner) kun den andel af befolkningen, der er i risiko for fattigdom, med 23,8 % i Portugal i 2018, hvilket er betydeligt under EU-gennemsnittet på 34 %. Ydermere er minimumsindkomstordningen en af de mest utilstrækkelige i Unionen, idet den kun sikrer indtægter svarende til 40 % af den nationale fattigdomsgrænse.

- (20) Covid-19-pandemien stiller store krav til anvendelsen af digitale teknologier til at sikre fortsat adgang til uddannelse og erhvervsaktiviteter, hvilket skal ses i lyset af den nødvendige indførelse af fysisk distancering. De portugisiske skoler og uddannelsescentre er lukkede, og traditionel fremmødeundervisning er blevet standset og erstattet af tilbud om fjernlæring. Ca. 6 % af alle husholdninger har stadig ikke adgang til internettet, hvilket har konsekvenser for 50 000 elever, og telekommunikationsnettets dækning og adgangen til internettet varierer meget mellem byområder og landområder. Studerende fra socioøkonomisk velstillede familier er bedre i stand til at håndtere de udfordringer, der følger af fjernundervisning. Ydermere har Portugal en stor mangel på digitale færdigheder. I 2019 manglede 48 % af befolkningen basale digitale færdigheder, bl.a. havde 26 % overhovedet ingen digitale færdigheder, og i forhold til EU-gennemsnittet er der dobbelt så mange, der aldrig har brugt internettet. De nuværende omstændigheder kræver en intensiv gennemførelse af e-læringskurser og en indsats for at hjælpe personer, der er berørt af digital eksklusion, med at overvinde forhindringerne for at tilgå fjernundervisning. Udbredelsen af digitale teknologier til virksomheder giver mulighed for andre måder at arbejde på, og digitale tjenester vil give virksomheder mulighed for at fortsætte deres aktiviteter, hvis deres tjenester kan leveres online, hvorved restriktionernes virkninger i visse sektorer afhjælpes. Dette er især relevant for Portugal, hvis økonomi hovedsagelig er kendetegnet ved mikrovirksomheder koncentreret i traditionelle sektorer. En af de væsentligste faktorer, der hæmmer digitaliseringen af SMV'er, er den digitale informationskløft, som er et resultat af generelt ringe digitale færdigheder blandt ledere og medarbejdere.
- (21) For at undgå konkurser, der kunne undgås, og give virksomheder mulighed for at overleve chokket og forblive konkurrencedygtige har Portugal vedtaget en række foranstaltninger, der har til formål at understøtte levedygtige virksomheder, i særdeleshed SMV'er, som er blevet ramt af indførelsen af fysisk distancering, hvilket har medført en begrænsning af deres drift og et fald i den indenlandske og den globale efterspørgsel. Disse foranstaltninger har fokus på at tilbyde likviditetsstøtte, bl.a. gennem garantier, der finansieres af staten og offentlige finansielle institutioner, direkte tilskud, skatteudsættelser, reduktion og udsættelse af de sociale bidrag samt udsættelse af huslejer og et offentligt moratorium til banklån til husholdninger og virksomheder. De fokuserer især på de sektorer, der er hårdest ramt, herunder turist-, hotel- og restaurationsbranchen og tilknyttede økonomiske aktiviteter, samt produktions- og eksportvirksomheder. Det er vigtigt, at sådanne foranstaltninger gennemføres rettidigt og effektivt af offentlige institutioner og private mellemlid. I den forbindelse har den portugisiske regering strømlinet processen for at få adgang til kreditlinjerne, særligt den dokumentation, som virksomhederne skal fremlægge. Ved udførelsen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed og økonomiens finansieringsvilkår. Supplerende politiske foranstaltninger har til formål at understøtte iværksættere og selvstændige.
- (22) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Vækstfremmende investeringer i forskning og innovation, digitalisering, konnektivitet og den grønne omstilling vil bidrage til at genoprette Portugals økonomi og omdirigere den til et langsigtet bæredygtigt vækstspor. Investeringer i transportinfrastruktur kunne reducere virkningen af Portugals perifere beliggenhed ved eksempelvis at bygge manglende jernbaneforbindelser til Spanien eller ved at udnytte det underudnyttede potentiale i portugisiske havne. Ifølge Portugals nationale energi- og klimaplan kræver det betydelige investeringer at sikre en succesfuld klima- og energiomstilling. Der er stadig rige muligheder for at forbedre energieffektiviteten i bygninger og mindske erhvervslivets energiforbrug. Bedre energikonnektivitet på den iberiske halvø kunne muliggøre mere konkurrence og lette udnyttelsen af vedvarende energi. Investeringer kan også bidrage til at imødegå de negative virkninger af klimaændringerne, f.eks. oversvømmelser og skovbrande, samt forbedre vandforvaltning og affaldshåndtering og udnytte potentialet i den cirkulære økonomi. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Portugal med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Portugal i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.
- (23) Det portugisiske retssystem er blevet mere effektivt i de seneste år takket være en række foranstaltninger, som fortsat er ved at blive gennemført. Imidlertid kan pandemien og den deraf følgende recession føre til en stigning i antallet af retssager, hvilket kunne forværre de tilbageværende flaskehalse, navnlig inden for lange sager og ophobede sager ved de administrative domstole og skattedomstolene. Retssystemets øgede effektivitet og modstandsdygtighed kunne forbedre erhvervsklimaet og især komme SMV'er og investorer til gode.

- (24) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med krisen.
- (25) I de forgangne år har man oplevet flere akkumulerede forbedringer af det portugisiske banksystem. Rentabilitetsnøgletallene blev forbedret som følge af indsatsen for at øge sektorens effektivitet og en reduktion af hensættelser og værdiforringelser. På grund af den forbedrede rentabilitet fortsatte banksystemet med yderligere at styrke sin kapitalprocent. Niveaue af egne midler er dog fortsat under EU-gennemsnittet. Andelen af NPL'er fortsatte sin flerårige faldende tendens, men den er stadig dobbelt så høj som EU-gennemsnittet. Evnen til at generere indtægter er fortsat udfordret på grund af lave renter og en økonomi med stadig høje gældsniveauer. Covid-19-krisen og det lave rentemiljø samt en vis eksponering mod olieafhængige lande vil skabe udfordringer for banksektoren og blive afspejlet i kreditkvaliteten af de ydede lån.
- (26) Langvarig insolvensbehandling er blevet udpeget som en af de væsentligste faktorer, der forhindrer bankerne i at håndtere deres eksisterende beholdning af misligholdte lån hurtigt. De har også stor indflydelse på prissætningen af disse aktiver på det sekundære marked, eftersom resultaterne, målt som betalinger til kreditorerne, er utilstrækkelige. Kategoriseringen af misligholdte lån viser stadig en fortsat høj andel af lån til erhvervskunder (omkring to tredjedele), som med fordel kunne udsættes for en hurtig, standardiseret tilgang. I de senere år er der foretaget adskillige ændringer af både behandlingen af insolvenssager og civile fuldbyrdesprocedurer. Yderligere ændringer, som især er målrettet unødige forsinkelser, ville hjælpe både kreditorer og låntagere, idet sidstnævnte ville nyde godt af at kunne start på en frisk.
- (27) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Portugal bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (28) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Portugal bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under samtidig hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (29) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Portugals økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Portugal i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Portugal, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (30) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Portugals stabilitetsprogram for 2020, og dets udtalelse (*) afspejles især i henstilling 1 nedenfor.

(*) I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

- (31) Rådet har på baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering gennemgået det nationale reformprogram for 2020 og stabilitetsprogrammet for 2020. De landespecifikke henstillinger fra 2020 tager hensyn til nødvendigheden af at håndtere covid-19-pandemien og lette den økonomiske genopretning som et nødvendigt første skridt for at muliggøre en tilpasning af ubalancer. De landespecifikke henstillinger fra 2020, der direkte adresserer de makroøkonomiske ubalancer, som Kommissionen konstaterede i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011, er afspejlet i henstilling 1-4,

HENSTILLER, at Portugal i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed og sikre lige adgang til sundheds- og langtidspleje af høj kvalitet
2. understøtte beskæftigelsen og prioritere jobskabelsesforanstaltninger, garantere tilstrækkelig og effektiv social beskyttelse og indkomststøtte, støtte brugen af digitale teknologier for at sikre lige adgang til kvalitetsuddannelse og fremme virksomheders konkurrenceevne
3. indføre midlertidige foranstaltninger med henblik på at sikre virksomheder adgang til likviditet, især SMV'er, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, jernbaneinfrastruktur samt innovation
4. øge effektiviteten af de administrative domstole og skattedomstolene.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne
J. KLOECKNER
Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Rumæniens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Rumæniens konvergensprogram for 2020**

(2020/C 282/23)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Rumænien blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Rumænien offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Rumæniens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ («de landespecifikke henstillinger fra 2019»), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Rumæniens fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 26. februar 2020. Kommissionen konkluderede af sin analyse, at Rumænien står over for makroøkonomiske ubalancer. Sårbarhederne er navnlig knyttet til omkostningskonkurrenceevnen og et voksende underskud på betalingsbalancens løbende poster i forbindelse med en ekspansiv finanspolitik og et uforudsigeligt erhvervsklima.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 135.

- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.
- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korrigerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandskraft, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyningsvarer udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Rumænien opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (9) De socioøkonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien vil sandsynligvis være ujævnt fordelt på tværs af de rumænske regioner på grund af betydelige forskelle i investeringer og arbejdsproduktivitet og forskellige specialiseringsmønstre. Det medfører en betydelig risiko for, at de regionale forskelle i Rumænien bliver større, hvilket vender den allerede observerede tendens i retning af let mindskede forskelle mellem hovedstaden og resten af regionerne og mellem byområder og landområder. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.
- (10) Rumænien fremlagde den 8. maj 2020 sit nationale reformprogram for 2020 og den 14. maj 2020 sit konvergensprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Rumænien er på nuværende tidspunkt omfattet af den korrigerende del af stabilitets- og vækstpagten.
- (12) Den 3. april 2020 vedtog Rådet afgørelse (EU) 2020/509 ⁽⁷⁾ og fastslog, at der forelå et uforholdsmæssigt stort underskud i Rumænien på grund af manglende opfyldelse af underskudskriteriet i 2019. Det blev fastslået på grundlag af regeringens finanspolitiske mål, som afspejlede år-til-dato-data vedrørende budgetgennemførelsen. Det løbende offentlige underskud udgjorde 4,3 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019, hvilket bekræftede overskridelsen. Overskridelsen var resultatet af en løbende akkumulering af budgetmæssig uligevægt som følge af en ekspansiv finanspolitik siden 2016 i en periode med stærk økonomisk vækst. Systematisk og gentagen fravigelse af de nationale finanspolitiske regler i perioden gjorde, at reglerne i vid udstrækning var ineffektive. Desuden undlod Rumænien flere gange at træffe virkningsfulde foranstaltninger som reaktion på Rådets henstillinger inden for rammerne af proceduren i forbindelse med væsentlige afvigelser. Den 3. april 2020 fremsatte Rådet også en henstilling ⁽⁸⁾ med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort offentligt underskud i Rumænien til ophør senest i 2022.
- (13) Rumæniens offentlige finansers langsigtede holdbarhed var allerede i fare forud for covid-19-udbruddet som følge af store budgetunderskud og den forventede betydelige stigning i aldersrelaterede udgifter, navnlig til pensioner. Alderspensionerne steg med 15 % i september 2019, og som følge af en pensionslovgivning vedtaget i sommeren 2019 forventes de at stige med 40 % i september 2020 og blive opjusteret i september 2021. Pensionsudgifterne vil således stige betydeligt i perioden 2020-2022. Risiciene i forbindelse med den finanspolitiske holdbarhed forstærkes yderligere af covid-19-pandemiens indvirkning på den økonomiske aktivitet og den finanspolitiske indsats, som er nødvendig for at afbøde den. Tidligere finanspolitiske beslutninger har betydet, at Rumænien har små finanspolitiske stødpuder til at håndtere følgerne af covid-19-udbruddet.
- (14) I konvergensprogrammet for 2020 forventes den samlede offentlige saldo at blive forringet fra et underskud på 4,3 % af BNP i 2019 til et underskud på 6,7 % af BNP i 2020, og den offentlige gældskvote forventes at stige fra 35,2 % i 2019 til 40,9 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien. Derudover er der risici, som danner grundlag for budgetprognoserne, navnlig synes nogle indtægter ikke at være anslået i overensstemmelse med de underliggende makroøkonomiske forventninger, og nedjusteringen af nogle løbende udgifter synes at være baseret på finanspolitiske konsolideringsforanstaltninger, der ikke er anført i programmet.
- (15) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Rumænien truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge konvergensprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 1,2 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter en ydelse ved teknisk ledighed til ansatte og lignende ydelser til andre kategorier af arbejdstagere, medicinsk udstyr og andre udgifter til bekæmpelse af covid-19 samt bonusser til ansatte i sundhedssektoren, der arbejder med patienter, der er smittet med covid-19. Regeringen har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte. Disse foranstaltninger omfatter skatteudsættelser, fremskyndelse af momsgodtgørelser, lånegarantier for små og mellemstore virksomheder (SMV'er), et midlertidigt betalingsmatorium for afdrag på banklån for husholdninger og SMV'er samt udsættelse af husleje og forsyningsregninger for SMV'er. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Rumæniens regering har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020.

⁽⁷⁾ Rådets afgørelse (EU) 2020/509 af 3. april 2020 om et uforholdsmæssigt stort underskud i Rumænien (EUT L 110 af 8.4.2020, s. 58).

⁽⁸⁾ Rådets henstilling af 3. april 2020 med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud i Rumænien til ophør (EUT C 116 af 8.4.2020, s. 1).

- (16) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Rumæniens offentlige saldo at udgøre $-9,2\%$ af BNP i 2020 og $-11,4\%$ af BNP i 2021. Den offentlige gældskvote forventes af Kommissionen at nå $46,2\%$ i 2020.
- (17) Rumænien erklærede undtagelsestilstand den 16. marts 2020. Pr. 25. marts 2020 blev alle skoler og butikker, der ikke sælger basale varer, pålagt at lukke, og begrænsninger i grænsepassagen trådte i kraft. Bevægeligheden på offentlige områder var kun tilladt i begrænsede tilfælde, og der gjaldt strengere foranstaltninger for personer over 65 år. Rumænien indførte også et forbud mod internationale rejser til bestemte lande og satte flere byer under streng karantæne. Situationen har sat sine spor på produktionssektoren, da nedlukningsforanstaltningerne har haft en meget negativ indvirkning på den økonomiske aktivitet. I industrisektoren indstillede flere producenter produktionen i anden halvdel af marts måned, hvilket havde væsentlige afsmittende virkninger i vigtige sektorer såsom bilindustrien. En lignende udvikling har fundet sted i detailbranchen og hotel- og restaurationsbranchen. Den samlede virkning vil presse økonomien ud i en recession i 2020. Undtagelsestilstanden ophørte den 14. maj 2020, og Rumænien har bebudet, at der gradvist vil indføres genåbningsforanstaltninger. Siden den 15. maj 2020 er der indført foranstaltninger med henblik på at lette bevægeligheden i byerne, delvist genåbne detailsalget i forretninger og gøre det obligatorisk at bære beskyttelsesmaske på aflukkede offentlige områder og i aflukkede erhvervslokaler, i den offentlige transport og på arbejdspladser. Nogle producenter i bilindustrien genoptog gradvist deres aktiviteter i slutningen af april og begyndelsen af maj 2020. Regeringen er ved at tilrettelægge yderligere foranstaltninger med henblik på at genoprette økonomien.
- (18) Pandemien har sat sundhedssystemet under et hidtil uset pres. Krisen har ramt et system, der er kendetegnet ved strukturelle svagheder såsom lav finansiering og en ulige adgang til sundhedspleje. Det er derfor en central udfordring at forbedre sundhedssystemets modstanddygtighed og kapacitet til at reagere på chok. Som led i den umiddelbare reaktion indkøbte Rumænien uundværlige lægemidler og sørgede for, at minimumsydelsespakken for personer uden forsikring omfattede medicinske udgifter relateret til covid-19. Sundhedssystemets modstanddygtighed svækkes af en betydelig mangel på sundhedspersonale, herunder privatpraktiserende læger, samt forældede medicinske faciliteter, mangel på lægemidler, utilstrækkelig uddannelse af sundhedspersonalet og begrænset kontinuitet og integration mellem de forskellige plejeniveauer. Der var en stigning i antallet af rapporterede uopfyldte medicinske behov allerede inden covid-19-krisen, og adgangen til sundhedspleje er sandsynligvis forværret. Pandemien har yderligere blotlagt de regionale forskelle og kløften med hensyn til sygesikring for lavindkomstgrupper og ældre. Befolkningens aldring og migration er udfordringer, som sætter sundhedssystemets modstanddygtighed under yderligere pres på længere sigt. I lyset af covid-19 er det lige så vigtigt at behandle strukturelle spørgsmål såsom udviklingen af forebyggende sundhedspleje, ambulant behandling og pleje i nærmiljøet ved hjælp af målrettede offentlige politiske foranstaltninger. Der er behov for langsigtede investeringer for at styrke det rumænske sundhedssystem ved at sørge for tilstrækkeligt sundhedspersonale og udstyr, fremme teknologisk og anvendt forskning samt udvide sygesikringen og adgangen til sundhedspleje til at omfatte alle borgere, også i ikkebymæssige områder, herunder ved hjælp af e-sundhedstjenester.
- (19) Den kraftige økonomiske vækst i de seneste år skabte en forbedring af de sociale forhold. Den disponible bruttohusholdningsindkomst steg med $5,7\%$ i 2019. Risikoen for fattigdom og social udstødelse lå på $31,2\%$ i 2019 og var en af de højeste i Unionen, men var stødt på vej nedad. Pandemiens indvirkning på økonomien kan imidlertid føre til en forværring af de sociale forhold. Fattigdom og social udstødelse, herunder børnefattigdom, indkomstuligheder og fattigdom blandt personer i arbejde forventes at stige, og sårbare grupper såsom atypiske arbejdstagere, personer i uofficielle arbejdsforhold, selvstændige, romaer, personer med handicap, ældre og hjemløse forventes at være blandt de mest udsatte. Dækningen og tilstrækkeligheden af de sociale beskyttelsesforanstaltninger og effektiviteten af skatte- og ydelsessystemet med hensyn til indkomstfordeling er fortsat begrænset. Børn i landområder og uofficielle bosættelser har begrænset adgang til førskoleundervisning og børnepasning af god kvalitet, tilstrækkelig ernæring, sundhedspleje og boliger. De sociale overførsler har en meget begrænset virkning med hensyn til at nedbringe fattigdom, og det sociale referenceindeks, der danner grundlag for de fleste sociale ydelser, er ikke blevet ajourført siden 2008. Tilstrækkeligheden af minimumsindkomststøtten er fortsat en af de laveste i Unionen. I 2016 blev en reform af minimumsinklusionsindkomsten vedtaget, men den er udskudt til 2021. De sociale og væsentlige tjenester er fortsat i overvejende grad utilstrækkelige, blandt andet på områder som vand og sanitet, energi og boliger. Fordelingen i landet er desuden ulige og kendetegnet ved betydelige regionale forskelle og forskelle mellem land og by. Dette kan begrænse kapaciteten til at modvirke virkningerne af pandemien. Potentialet i socialøkonomien med hensyn til at forbedre de sociale forhold er fortsat uudnyttet.

- (20) Udviklingen på arbejdsmarkedet i 2019 var positiv, men med vedvarende forskelle mellem regioner, landområder og byområder og socioøkonomiske grupper. Der blev målt høje niveauer af ledighed, særlig blandt kvinder, unge, lavtuddannede, personer med handicap og ældre. I forbindelse med covid-19-udbruddet er det sandsynligt, at en forværring af de eksisterende udfordringer og en hurtig stigning i ledigheden og inaktiviteten vil finde sted. Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 vil ledigheden stige til 6,5 % i 2020 og falde til 5,4 % i 2021. Uofficielt arbejde er stadig en udfordring, og den negative indvirkning heraf kan blive forværret i den nuværende situation, hvilket understreger behovet for støtte til at overgå til regulært arbejde. Det er derfor afgørende med rettidige skræddersyede tjenester, der tager hånd om de af krisen berørte sårbare gruppers og arbejdstageres behov. For at styrke arbejdsmarkedets modstandsdygtighed på kort og lang sigt er det foruden den nyligt iværksatte tekniske ledighedsordning vigtigt i samarbejde med arbejdsmarkedets parter at udvide adgangen til arbejdsfordelingsordninger, fremme indkomststøtteforanstaltninger og muliggøre fleksible arbejdsordninger og mulighederne for telearbejde for de berørte arbejdstagere.
- (21) Vedvarende uoverensstemmelser mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og mangel på kvalificeret arbejdskraft, hvilket understøttes af den demografiske udvikling og uddannelsessystemets begrænsede relevans for arbejdsmarkedet, hæmmede vækstpotentialer i den rumænske økonomi allerede inden pandemien. Andelen af voksne, der deltager i læringsaktiviteter, var 1,3 % i 2019 og dermed en af de laveste i Unionen. Lav deltagelse i førskoleundervisning og børnepasning forværrer chanceuligheden mellem eleverne. Lighed, inklusion og kvalitet i uddannelsessystemet er fortsat vigtige udfordringer, og der er behov for strategiske reformer på området. Rumænien har på trods af visse fremskridt i de senere år en høj andel af personer, der forlader uddannelsessystemet tidligt (15,3 % i 2019), og unge, der hverken er under uddannelse eller i arbejde (14,7 %, en svag stigning siden 2018). Der er stadig ingen integreret landsdækkende mekanisme målrettet skolefrafald. Uddannelsesresultaterne, særlig i landområderne og de fattige områder, er ikke i bedring. Deltagelsen på de videregående uddannelser er lav og svarer fortsat ikke i tilstrækkelig grad til behovene på arbejdsmarkedet. Antallet af personer med videregående uddannelser inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik er fortsat lavt. Rumænien scorer lavt på mange områder i indekset for den digitale økonomi og det digitale samfund, bl.a. på digitale offentlige tjenester, digitale færdigheder i befolkningen generelt og digitaliseringen i erhvervslivet. De basale digitale færdigheder og grundlæggende softwarefærdigheder er blandt de laveste i Unionen. På grund af ujævn digital infrastruktur og for ringe digitale færdigheder giver overgangen til fjernlæring som følge af covid-19-udbruddet udfordringer for uddannelsesinstitutionerne, underviserne og de studerende, navnlig studerende med handicap og romaer.
- (22) Som følge af covid-19-pandemien og de efterfølgende nedlukningsforanstaltninger er forsyningskæderne blevet forstyrret i hele landet, virksomhederne har set sig nødsaget til at mindske deres aktiviteter eller sårar helt at indstille produktionen, og folk har ikke kunnet arbejde. Virksomheder i alle størrelser — navnlig SMV'er — er stærkt påvirket af afbrydelser i handelen og af diverse nedlukninger og står over for likviditetsproblemer og risikoen for konkurs. Regeringen har truffet en række foranstaltninger, der kombinerer skræddersyet hjælp til virksomheder og indkomstbeskyttelse for alle berørte arbejdstagere. For at genoprette økonomien efter krisen er der behov for yderligere ressourcer til fortsat at støtte virksomhederne og husholdningerne. Der skal lægges særlig vægt på servicesektoren, som er den hårdest ramte sektor, og i nogle delsektorer forventes væksten at falde i længere tid end i produktionssektoren. Regeringens foranstaltninger som reaktion herpå omfatter oprettelsen af en offentlig garantiordning (»IMM Invest«) med en bevilling på 15 mia. RON til statsgarantier til SMV'er, der optager rentefrie lån til investeringer og driftskapital. Disse garantier vil også være til fordel for bankerne, som skal være velkapitaliserede og likvide for at sikre den nødvendige kreditstrøm til husholdninger og virksomheder. Desuden vil det muligvis ikke være tilstrækkeligt alene med lånegarantier på grund af bankernes hidtil begrænsede rolle med hensyn til at yde lån til virksomheder, navnlig til innovative SMV'er.
- (23) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Krisen har vist endnu tydeligere, at Rumænien har kritisk brug for at sætte gang i det offentlige infrastrukturarbejde inden for områder som bæredygtig transport, ren energi og infrastruktur til miljøtjenester og digitale tjenester. Bytransporten lider under dårlig organisering af sektoren og ringe administrativ kapacitet hos de lokale udbydere. Affaldshåndteringsystemet er stadig kendetegnet ved meget lav genanvendelse af kommunalt affald og en meget høj deponeringsgrad. Hvis den nationale energi- og klimaplan skal gennemføres, vil det kræve investeringer i ren produktion og

anvendelse af energi og en omstilling af de kulintensive regioner og de regioner, der er afhængige af en enkelt industri. Der skal gøres yderligere bestræbelser på at udvide og modernisere infrastrukturen til drikkevand og spildevand. På grund af alvorlige strukturelle mangler er det også absolut nødvendigt med investeringer i luftovervågningsnetværket. Der er også behov for at modernisere og sikre interoperabiliteten af alle de digitale offentlige tjenester, der skaber informationsudveksling, herunder på social-, sundheds- og uddannelsesområdet. De store regionale forskelle og den lave produktivitet i nogle sektorer er ødelæggende for den bæredygtige vækst på lang sigt. Lige så vigtigt er det med investeringer, der fremmer økonomiens konkurrenceevne ved at støtte forsknings- og udviklingsaktiviteter, innovative SMV'er og integrationen i Unionens strategiske værdikæder. Erhvervslivets investeringer i forskning og udvikling er fortsat svage og begrænsede til et lille antal delsektorer, som er stærkt afhængige af udenlandske direkte investeringer. Færre offentlige midler til forskning og udvikling har resulteret i ringe videnskabelig og teknologisk kvalitet og svage forbindelser mellem erhvervslivet og den akademiske verden. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Rumænien med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Rumænien i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.

- (24) Reformen af den offentlige forvaltning er gået i stå. Der er ingen effektive rammer til strategisk og budgetmæssig planlægning, hvilket har en afledt effekt på den strategiske vision for landets langsigtede udvikling, prioriteringen af foranstaltninger og politikkoordinering på centralt og lokalt plan. De sektorspecifikke strategiske rammer er fragmenterede og til tider overlappende, og foranstaltninger, der skal træffes inden for sektorerne, prioriteres ikke. Den strategiske forvaltningsrolle i regeringens generalsekretariat er stadig ikke konsolideret. En høj fragmentering af kompetencer og ressourcer har fortsat indvirkning på leveringen af offentlige tjenester, særlig på lokalt plan og i de fattige lokalsamfund. Overdrevent bureaukrati og en utilstrækkelig kapacitet til at levere kvalitetstjenester, herunder digitale tjenester, har en negativ indflydelse på borgerne og virksomhederne, særlig under den aktuelle krise. Tunge administrative procedurer for etablering af virksomheder og lovkrav, som pålægges tjenesteudbydere, herunder regulerede erhverv, står i vejen for markedsudviklingen. Et styrket samarbejde mellem de rumænske markedsovervågningsmyndigheder og toldmyndighederne kan hjælpe med at reducere mængden af produkter, der ikke opfylder EU-kravene, men som importeres fra lande uden for Unionen. Hyppig omorganisering og overdreven brug af midlertidige ledelser hæmmer forvaltningens uafhængighed. Indførelsen af selskabsstyring i statsejede virksomheder er fortsat en udfordring.
- (25) Forudsigeligheden af beslutningstagningen er fortsat et stort problem. Inden krisen blev kun omkring en tredjedel af regeringens årsplan gennemført. Antallet af nøddekreter, der blev vedtaget, var meget stort, hvilket skabte usikkerhed og sandsynligvis hæmmede investeringerne. For eksempel havde GEO 114/2018 stor socioøkonomisk indvirkning på flere sektorer, bl.a. finanssektoren. De bestemmelser, der havde en negativ indvirkning på banksektoren, blev omgjort, men nogle af de foranstaltninger, der på længere sigt potentielt kunne have betydning for levedygtigheden af pensionsfondene under anden søjle, gælder stadig. Forudsigeligheden og stabiliteten af lovgivningen om offentlige udbud er fortsat vigtige udfordringer. Der er fortsat problemer med effektiviteten i forbindelse med offentlige udbud og det forhold, at visse foranstaltninger er uigenkaldelige, navnlig strømlineringen af den forudgående kontrol. Der er kun gjort beskedne fremskridt med hensyn til at forbedre styringen, kvaliteten og den effektive anvendelse af konsekvensvurderinger af lovgivningen. Der er ingen institutionel ramme for kvalitetskontrol på regeringsniveau, og mulighederne for at nedsætte et udvalg til konsekvensvurdering af lovgivningen er stadig under vurdering. Den sociale dialog fungerer kun i begrænset omfang, navnlig på sektorniveau, men en meningsfuld og kontinuerlig inddragelse af de sociale partnere er vigtig i enhver exit- og genopretningsstrategi i lyset af den aktuelle krise. Der gøres ikke i passende omfang brug af de fastlagte institutionelle rammer for høring i beslutningstagningsprocessen, og de sociale partnere inddrages ikke tilstrækkeligt i udarbejdelsen og gennemførelsen af reformer. Drøftelserne om en revision af de økonomiske sektorer og en ændring af lovgivningen om social dialog er gået i stå. Opfølgningen på de henstillinger, som Den Internationale Arbejdsorganisation fremsatte i april 2018, er stadig usikker. Det forhold, at der mangler en permanent og uvildig mekanisme til fastsættelse af mindstelønnen, kan tynde erhvervsklimaet.
- (26) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil

fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med den aktuelle krise.

- (27) Efter flere forhindringer i de seneste år er presset på banksektoren aftaget, da flere foranstaltninger, som tidligere gav anledning til bekymring, herunder en bankskat, blev ophævet i begyndelsen af 2020. Banksektoren gik ind i den aktuelle covid-19-krise velkapitaliseret og likvid, og andelen af misligholdte lån faldt til under 5 %. De foranstaltninger, som regeringen har truffet for at støtte husholdningerne og virksomhederne, navnlig SMV'erne, er også vigtige, hvis banksektorens modstandsdygtighed og bankernes kapacitet til at absorbere chok skal opretholdes. De kommercielle banker har også taget skridt til at støtte kunderne, f.eks. ved at udskyde betalingen af renter og afdrag, forlænge kredittilbagebetalingen, sørge for kontanter i pengeautomaterne og reducere gebyrerne for onlinetjenester. Den 20. marts 2020 sænkede Rumæniens nationalbank den pengepolitiske rente og er siden begyndt at købe statsobligationer udstedt i RON på det sekundære marked for at sikre en gnidningsløs finansiering af realøkonomien og den offentlige sektor. På trods af de foranstaltninger, der er truffet, blandt andet i form af en vis fleksibilitet fra banktilsynets side, vil soliditeten af bankernes egenkapital sandsynligvis forringes i de kommende måneder. I den forbindelse vil opretholdelsen af en forsigtig lånepolitik og prioriteringen af støtte til levedygtige låntagere bidrage til at beskytte bankernes egenkapital. Ydermere er stabile og forudsigelige reguleringsmæssige rammer for bankerne en vigtig forudsætning for at bevare deres aktive rolle i kreditgivning i økonomien og i den økonomiske genopretning.
- (28) Betydelige retlige ændringer og politisk pres på domstolene i 2017, 2018 og det meste af 2019 har påvirket retssystemets effektivitet, kvalitet og uafhængighed samt dets kapacitet til at efterforske og straffe korruption på højt niveau. Regeringen støtter for nuværende tiltag, der skal forhindre og straffe korruption, og har udvist villighed til at omgøre nogle af de mest kontroversielle foranstaltninger, men Rumænien har endnu ikke foretaget de nødvendige lovgivningsmæssige ændringer. Disse problemstillinger er omfattet af overvågningen som led i mekanismen for samarbejde og kontrol. Som led i mekanismen følger Kommissionen fortsat reformen af retsvæsenet og bekæmpelsen af korruption i Rumænien. Disse områder er derfor ikke omhandlet i de landespecifikke henstillinger fra 2020 til Rumænien, men er relevante for udviklingen af et positivt samfundsøkonomisk klima i landet.
- (29) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Rumænien bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (30) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Rumæniens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Rumænien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Rumænien, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (31) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Rumæniens konvergensprogram for 2020, og dets udtalelse ⁽⁹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,
- (32) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2020 og konvergensprogrammet for 2020. De landespecifikke henstillinger fra 2020 tager hensyn til nødvendigheden af at håndtere covid-19-pandemien og lette den økonomiske genopretning som et nødvendigt første skridt for at muliggøre en tilpasning af ubalancer. De landespecifikke henstillinger fra 2020, der direkte adresserer de makroøkonomiske ubalancer, som Kommissionen konstaterede i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011, er afspejlet i henstilling 4,

⁽⁹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

HENSTILLER, at Rumænien i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. føre en finanspolitik, der er i overensstemmelse med Rådets henstilling af 3. april 2020, og samtidig træffe alle nødvendige foranstaltninger til effektivt at imødegå pandemien, understøtte økonomien og støtte den efterfølgende genopretning, undgå at gennemføre permanente foranstaltninger, der vil bringe de offentlige financers holdbarhed i fare, styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed, især med hensyn til sundhedspersonale og lægemidler, og forbedre adgangen til sundhedstjenester
2. yde passende indkomsterstatning og udvide de sociale beskyttelsesforanstaltninger og adgangen til væsentlige tjenester for alle, afbøde covid-19-krisens følgevirkninger for beskæftigelsen ved at udarbejde fleksible arbejdsordninger og aktiveringsforanstaltninger, styrke færdigheder og digital læring og sikre lige adgang til uddannelse
3. sørge for likviditetsstøtte til økonomien, som kommer virksomheder og husholdninger til gode, navnlig SMV'er og selvstændige, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig bæredygtig transport, digitaltjenesteinfrastrukturen, ren og effektiv produktion og anvendelse af energi samt miljøinfrastruktur, bl.a. i kulregionerne
4. forbedre kvaliteten af og effektiviteten i den offentlige forvaltning og forudsigeligheden af beslutningstagningen, bl.a. gennem en passende inddragelse af de sociale partnere.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne
J. KLOECKNER
Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Sloveniens nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Sloveniens stabilitetsprogram for 2020**

(2020/C 282/24)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Slovenien ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Slovenien offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Sloveniens fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ («de landespecifikke henstillinger fra 2019»), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Sloveniens fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.
- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 143.

- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korregerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Slovenien opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder for at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.
- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis være ujævnt fordelt på tværs af slovenske regioner på grund af forskelle i de økonomiske aktiviteters specialiserings- og koncentrationsmønstre. Dette medfører en betydelig risiko for, at forskellene bliver større, hvilket forstærker den allerede observerede tendens i retning af større forskelle mellem hovedstaden og resten af landet. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (10) Den 30. april 2020 fremlagde Slovenien sit nationale reformprogram for 2020 og sit stabilitetsprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Slovenien er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpacten og af gældsreglen.
- (12) Som led i de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 13. juli 2018 ⁽⁷⁾, henstillede Rådet, at Slovenien sikrer, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ⁽⁸⁾ ikke overstiger 3,1 % i 2019, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,65 % af bruttonationalproduktet (BNP). Kommissionens samlede vurdering bekræfter, at der er en væsentlig afvigelse fra den anbefalede tilpasningssti i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2019 og for 2018 og 2019 samlet set. I lyset af aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul er der imidlertid ingen anledning til at tage yderligere skridt inden for rammerne af proceduren i forbindelse med væsentlige afvigelser.
- (13) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et overskud på 0,5 % af BNP i 2019 til et underskud på 8,1 % af BNP i 2020. Efter at være faldet til 66,1 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvotefølge stabilitetsprogrammet for 2020 at stige til 82,4 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (14) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Slovenien truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 4,4 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter arbejdsfordelingsordninger for midlertidigt opsagte ansatte og selvstændige (2,3 % af BNP), højere udgifter til sundhedspleje (0,5 % af BNP), kompensationer til arbejdstagere, der fortsat er på arbejdspladsen (0,4 % af BNP), krisebonus til offentligt ansatte (0,4 % af BNP), udsættelser af skattebetalinger (0,4 % af BNP) og økonomisk støtte til sårbare grupper (0,2 % af BNP). Slovenien har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte, og som ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 anslås at beløbe sig til 5,1 % af BNP. Disse foranstaltninger omfatter lånegarantier (4,8 % af BNP), udsættelser af skattebetalinger (0,2 % af BNP) og fritagelse for socialsikringsbidrag for selvstændige (0,1 % af BNP). Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 betragtes alle udsættelser af skattebetalinger dog som likviditetsforanstaltninger uden negative budgetmæssige virkninger i 2020. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Slovenien har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (15) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Sloveniens offentlige saldo at udgøre -7,2 % af BNP i 2020 og -2,1 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvotefølges ventes at nå op på 83,7 % af BNP i 2020 og 79,9 % af BNP i 2021.
- (16) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Sloveniens planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.
- (17) Slovenien erklærede den 12. marts 2020, at covid-19-pandemien faldt inden for rammerne af loven om smitsomme sygdomme, og traf folkesundhedsmæssige foranstaltninger for at dæmme op for spredningen af virusset. Dette omfattede koordinering af de forskellige roller inden for folkesundhed, primær og sekundær pleje og andre tjenesteydelser samt indførelse af passende testprotokoller. Sideløbende hermed indførte Slovenien strenge inddæmningsforanstaltninger, hvor dagligvarebutikker, apoteker, banker, benzinstationer og postkontorer dog forblev åbne. De folkesundhedsmæssige foranstaltninger og inddæmningsforanstaltningerne har i den første bølge

⁽⁷⁾ EUT C 320 af 10.9.2018, s. 103.

⁽⁸⁾ De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udlignes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden eller lovbestemte indtægtsforøgelse er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtsiden er medregnet.

(marts-maj) hjulpet Slovenien med at undgå, at antallet af alvorligt syge oversteg sundhedssystemets kapacitet. På grund af inddæmningsforanstaltningerne lukkede mange virksomheder midlertidigt eller reducerede deres aktiviteter. I en åben og eksportorienteret økonomi som Sloveniens har forstyrrelser i forsyningskæden og en reduceret global efterspørgsel efter produkter haft en særlig stærk indvirkning på væksten. Grundet usikkerheden vedrørende den økonomiske udvikling er mange investeringsbeslutninger i den private sektor udskudt. Da transport og turisme, der er to af Sloveniens vigtigste sektorer, forventes at blive hårdest ramt med fald i omsætningen på 70 % i 2020, forventes også et drastisk fald i BNP for 2020.

- (18) Ved udgangen af april 2020 vedtog de slovenske myndigheder to pakker med foranstaltninger for at modvirke covid-19-chokket i overensstemmelse med de midlertidige rammebestemmelser for statsstøtteforanstaltninger, som Kommissionen vedtog i sin meddelelse af 19. marts 2020. Den første pakke af afhjælpende tiltag til en værdi af ca. 3,1 mia. EUR svarende til ca. 6,4 % af BNP var hovedsagelig møntet på at beskytte arbejdspladser og socialt sårbare grupper. Staten dækker lønkomensation, sygedagpenge, socialsikringsbidrag for midlertidigt afskedigede ansatte samt pensionsforsikringsbidrag for ansatte, der fortsat er på arbejdspladsen. Afbetalingen på lån kan udskydes op til tolv måneder for at afhjælpe virksomhedernes og husholdningernes likviditetsproblemer. Den anden pakke til en værdi af godt 2 mia. EUR svarende til ca. 4,2 % af BNP yder hovedsagelig likviditetsstøtte til virksomheder. Pakken omfatter en statsgarantiordning via banker, der gør det muligt at yde lån til større virksomheder, hvoraf op til 70 % af hovedstolen er statsgaranteret, og lån til små og mellemstore virksomheder (SMV'er), hvoraf op til 80 % er garanteret. Udskydelse af skattebetalinger og fritagelse for sociale bidrag samt offentlige myndigheders fremskyndelse af kontraktbetalinger har til formål at hjælpe virksomhederne med at begrænse deres problemer med likviditet og adgang til finansiering.
- (19) På baggrund af den øgede efterspørgsel efter sundhedsydelser i begyndelsen af covid-19-krisen oplevede Slovenien udfordringer i forhold til at sikre tilstrækkelig kapacitet på sundhedsområdet. Virusudbruddet afdækkede strukturelle problemer i sundhedssystemet. Det forholdsvis lille antal læger i forhold til landets størrelse er eksempelvis en ekstra udfordring under pandemien. Det er derfor vigtigt at rekruttere mere uddannet sundhedspersonale, beskytte deres arbejdsvilkår og ansætte dem, hvor behovet er størst. Det er afgørende at anvende diagnosticering, testkits og e-sundhedsværktøjer, der giver mulighed for opfølgning og telemedicin. Måltrettet forskning og innovative løsninger er også vigtige for at hjælpe de offentlige sundhedstjenester med at indsamle og anvende anonymiserede data med henblik på at kunne træffe oplyste beslutninger. Krisen understreger behovet for at beskytte finansieringskapaciteten i sundheds- og langtidsplejesystemerne, der begge afventer strukturreformer. En rettidig vedtagelse og gennemførelse af den nye lov om sundhedspleje og sundhedsforsikring, udvidelse af sundhedssystemets finansieringskilder og udvikling af finansielle buffere vil afbøde udsvingene i de finansielle midler i løbet af den økonomiske cyklus. I mangel af en lov om langtidspleje har Slovenien begrænsede muligheder for at bekæmpe covid-19-pandemien i de mest berørte institutionsmiljøer. Da ældre mennesker med handicap og mennesker med kroniske sygdomme har en øget risiko for at blive alvorligt syge af viruset, er der behov for en betydelig indsats for at sikre ordentlige langtidsplejetjenester, der er velintegrerede med sundhedstjenesterne.
- (20) Sundhedskrisen og den økonomiske krise som følge af covid-19-pandemien har lagt et hidtil uset pres på Sloveniens arbejdsmarked og sociale beskyttelsessystem. Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 forventes arbejdsløsheden at stige til 7 % i 2020 og falde til 5,1 % i 2021. Slovenien har for at bryde den hastigt stigende arbejdsløshedskurve i de mest berørte sektorer vedtaget omfattende politiske tiltag, der kombinerer forebyggende foranstaltninger med foranstaltninger, der har til formål at lette arbejdstageres hurtige tilbagevenden på arbejdsmarkedet. Centrale politiske tiltag på grundlag af høring af arbejdsmarkedets parter bør fokusere på at opnå en bæredygtig og rimelig genopretning ved at styrke de eksisterende aktive arbejdsmarkedspolitikker og beskæftigelsespolitikker, herunder arbejdsfordelingsordninger, og indførelse af anden tidsbegrænset støtte til virksomheder, f. eks. løntilskud og fritagelse for socialsikringsbidrag. Disse foranstaltninger kunne bidrage til at mindske indkomsttabet for alle arbejdstagere, herunder dem, der er i atypiske ansættelsesforhold, og selvstændige. Fleksible arbejdsforhold, herunder fleksible arbejdssteder (f.eks. mulighed for fjernarbejde), fleksibel arbejdstid (f.eks. flekstidsordninger) og fleksibilitet i arbejdsorganiseringen (f.eks. interne tjenesteydelser i virksomheden) kan i høj grad understøtte beskæftigelsen i nedlukningsperioder, og når de økonomiske aktiviteter genoptages. Det er afgørende at værne om iværksætterånden for at genoprette økonomien og kunne foretage de nødvendige tilpasninger efter covid-19-krisen. Det er derfor særlig vigtigt at støtte de selvstændige ved at mindske den administrative byrde og de økonomiske ulemper, som i en sammenligning med arbejdstagere gør sig særligt gældende for denne gruppe.
- (21) For at afbøde covid-19-krisens sociale virkninger er det vigtigt, at Slovenien fortsætter med at give tilstrækkelige sociale ydelser. I den forbindelse vil det være nødvendigt regelmæssigt at overvåge, hvordan krisen påvirker fattigdomsniveauet. Der bør lægges særlig vægt på ældre mennesker, navnlig ældre kvinder, for hvilke risikoen for fattigdom eller social udstødelse allerede var højere end EU-gennemsnittet før krisen. Ændringen af pensionslovgivningen, som nationalforsamlingen vedtog i november 2019, forventes at forbedre pensionernes tilstrækkelighed

for nye pensionister, mens de nuværende pensionister, herunder dem, der befinder sig på eller under fattigdomsgrænsen, ikke kommer til at få glæde af den. Hvis de organisationer, der arbejder i forreste linje, får yderligere økonomisk støtte, vil det sikre, at covid-19-pandemien ikke uforholdsmæssigt rammer mennesker, der er i risiko for social udstødelse, og at disse mennesker får deres grundlæggende behov såsom daglige måltider og sundhedsydelser dækket.

- (22) Der blev indført likviditetsforanstaltninger for virksomheder i april 2020, men der er stadig levedygtige virksomheder som f.eks. mindre innovative virksomheder og højvækstvirksomheder uden tilstrækkelig finansiell baggrund, som giver banker mulighed for at retfærdiggøre kreditgivning til sådanne virksomheder. Forbedret adgang til alternativ finansiering, herunder egenkapitalinstrumenter (f.eks. venturekapital), kan være nødvendig, navnlig i lande som Slovenien, hvis aktiemarkeder er underudviklede. Sloveniens nuværende egenkapitalredskaber kunne som planlagt i andre medlemsstater anvendes til at kanalisere bistandsmidler til de virksomheder, der er kommet godt gennem krisen, såsom innovative små og mellemstore virksomheder, nystartede virksomheder og vækstvirksomheder. Ved at anvende de garantier, der findes i Unionens regler, sikres det, at disse indsprøjtninger ikke kommer til at påvirke virksomhedernes effektivitet eller økonomiske konkurrence negativt.
- (23) Covid-19-krisen har i alvorlig grad påvirket normalt levedygtige virksomheders og husholdningers evne til at betale deres regninger. Hvis man ikke havde grebet ind, ville en stor del af den private sektor risikere at gå konkurs. De likviditetsforanstaltninger til virksomheder, som den slovenske regering har indført, omfatter et 12-måneders moratorium for tilbagebetaling af ikkemisligholdte banklån til ikkefinansielle selskaber og husholdninger. Denne og lignende foranstaltningers effektivitet skal vurderes og overvåges nøje. For at sikre den finansielle stabilitet bør eventuelle negative konsekvenser af foranstaltningerne hurtigt afhjælpes.
- (24) Kriseramte virksomheder, især mindre virksomheder, har ikke blot behov for likviditet og finansiering, men også et gunstigt erhvervsklima. Dette omfatter en hurtig og ubureaukratisk gennemførelse af covid-19-hjælpeforanstaltningerne, men også mere end dette. Landets store lovgivningsmæssige og administrative byrder medfører omkostninger, som hårdt pressede virksomheder ikke har råd til i denne udfordrende periode. En effektiv måde, hvorpå man kan yde umiddelbar og mærkbar hjælp til virksomhederne, uden at det får indvirkning på statsbudgettet og dermed indirekte på skatteyderne, er ved at reducere bureaukratiet f.eks. i forbindelse med tilladelser, indberetningsforpligtelser og skatteprocedurer. En modernisering af bestemmelserne vil gøre det muligt for erhvervene at tilbyde flere omkostningseffektive og innovative tjenesteydelser, hvilket virksomhederne har brug for nu. Slovenien har udviklet redskaber til at mindske den administrative byrde, herunder enhedsdokumentet og SMV-testen. Disse redskaber bør nu anvendes fuldt ud med henblik på at yde akut bistand. Krisen vil lægge yderligere pres på de erhvervsmæssige tvistbilæggelser og retsforfølgelsen af økonomisk kriminalitet. Der er også behov for, at der i forbindelse med insolvensreglerne kommer mere fokus på at undgå kriserelaterede konkurser, hurtigt afvikling af ikkelevedygtige virksomheder og en ny chance til de involverede.
- (25) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Dette kunne eksempelvis være investeringer i den grønne omstilling i form af bæredygtige projekter, som f.eks. omstilling væk fra kulminer og kulbaseret elproduktion. Investering i den grønne omstilling som beskrevet i Sloveniens nationale energi- og klimaplan kan være med til på kort og mellemlang sigt at sætte gang i genopretningen efter covid-19-pandemien. Dette kan indebære at øge andelen af vedvarende energikilder, som på nuværende tidspunkt er lille, styrke energiinfrastrukturen, mindske luftforureningen, der er over EU-gennemsnittet i Sloveniens byer, styrke den cirkulære økonomi, understøtte socialt iværksætteri og sætte skub i bestræbelserne på at begrænse omstillingens potentielle indvirkning på de hårdest ramte regioner og sektorer. Det nuværende fald i emissionerne vil være kortvarigt, hvis der ikke er tilstrækkelig fokus på ren energi og klimainvesteringer i genopretningspakkerne, hvilket vil få Slovenien til at sakke bagud i forhold til landets egne klimamål. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Slovenien med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Slovenien i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.
- (26) For at opnå en økonomisk genrejsning, der omfatter princippet om bæredygtighed, vil der være behov for yderligere at udvikle bæredygtig transport og støtte offentlig passagertransport og bæredygtige forbindelser, navnlig togdrift. Covid-19-krisen har medført yderligere udfordringer for gods- og transitttransport, og selv om Slovenien har truffet de nødvendige foranstaltninger og muliggjort strømmen af varer, navnlig vigtige varer, vil krisen få en negativ indvirkning på landets økonomiske vækst.

- (27) Som led i en exit- og genopretningsstrategi vil det være vigtigt at støtte investeringer i forskning og innovation (FoI), som er en kritisk drivkraft for produktivitet og økonomisk vækst. Selv før krisen blev Slovenien bedømt til kun at være en »moderat innovator«, hvilket hæmmer landets indsats for at indhente de lande, der klarer sig bedst. Erhvervssektoren tegner sig for 75 % af de midler, der investeres i forskning og udvikling (FoU). Den økonomiske afmatning bringer endnu engang erhvervslivets forskning, udvikling og innovation i fare. Det relativt lave innovationstempo, navnlig for SMV'ers vedkommende, hæmmer udviklingen og spredningen af de innovative virksomhedsprocesser og -løsninger, som der er behov for i forbindelse med covid-19-krisen. Der er behov for investeringer med henblik på at hjælpe innovative SMV'er, herunder nyetablerede virksomheder, hvis aktiviteter omfatter nye teknologier og banebrydende innovation, med at opskalere deres produktion. Samarbejdet mellem den akademiske verden og erhvervslivet er generelt begrænset til mellem- og højteknologiske sektorer. Effektiviteten af de vidеноverførselskontorer, der er etableret af forsknings- og uddannelsesinstitutioner, varierer betydeligt. Forbindelser mellem den akademiske verden og erhvervslivet har afgørende betydning for en vellykket omsætning af videnskab til innovation, forbedring af landets FoI-resultater og fremme af økonomisk vækst. De offentlige udgifter til FoU har været beskedne og delvis afhængige af Unionens strukturfonde. Det er behov for en prioritering af de offentlige investeringer i FoI, herunder teknologisk og anvendt forskning, for at landet kan komme på fode igen efter krisen.
- (28) Digital omstilling vil være afgørende for den økonomiske genopretning efter covid-19-krisen. Landets potentiale på dette område kom til udtryk ved den hurtige udrulning af hjemmearbejdsordninger og nogle slovenske virksomheders løsninger til onlinesalg, da krisen brød ud. Mere digitalisering i forretningsmodeller og produktionsprocesser vil udvide denne omstilling til flere økonomiske sektorer. Slovenien kan i forbindelse med støtten til den videre digitalisering af mindre avancerede traditionelle brancher bygge videre på eksisterende viden og særdeles god kapacitet inden for robotteknik, kunstig intelligens og blockchainteknologi. En genanvendelse af den brede vifte af de offentlige data, der for nuværende er tilgængelige, kunne understøtte innovationen og big data-økonomien. Hvis arbejdstagernes digitale færdigheder forbedres, vil det kunne øge deres beskæftigelsesegnethed forholdsvis hurtigt og understøtte den økonomiske genopretning. Hvis der indføres brugervenlige e-forvaltningstjenester og digitale offentlige tjenester, ville det bidrage til at mindske de administrative byrder for virksomhederne. Mens en række offentlige onlinetjenester allerede er tilgængelige, vil udbredelsen heraf til borgere og virksomheder kræve en indsats for at øge offentlighedens tillid til og sikkerheden i forbindelse med onlinetransaktioner (f.eks. udrulning af en national elektronisk identifikator, cybersikkerhed og privatlivsbeskyttende funktioner). Det er nødvendigt med hurtige og pålidelige bredbåndsforbindelser (fastnet og mobilnet), også i landdistrikterne, for at kunne udvikle centrale sociale og økonomiske onlinetjenester. Udrulningen af 5G-nettet afhænger af rettidig tildeling af 5G-frekvenser.
- (29) Traditionel undervisning på alle uddannelsesniveauer er erstattet af fjernlæring som følge af covid-19-nedlukningen. Onlinelæring kræver passende digital infrastruktur, undervisningsmateriale og lærere, der har de nødvendige færdigheder og den nødvendige støtte til at kunne undervise effektivt. Alle elever, særligt sårbare grupper, herunder handicappede eller elever fra landdistrikterne, behøver passende adgang til fjernlæring og tilstrækkelige digitale færdigheder for at kunne drage fuld nytte af fjernlæring. For navnlig at forbedre arbejdstagernes færdigheder bør digitale kompetencer have en mere fremtrædende plads i skolernes læseplaner og programmer. Dette vil give mulighed for mere udbredt brug af fjernarbejde og digitale tjenester, et bedre match mellem digitale færdigheder og arbejdsmarkedets krav samt inklusion af sårbare grupper, f.eks. ældre eller mennesker i landområderne.
- (30) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med krisen.
- (31) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Slovenien bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.

- (32) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Slovenien bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under samtidig hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (33) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Sloveniens økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Slovenien i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Slovenien, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (34) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Sloveniens stabilitetsprogram for 2020, og dets udtalelse ⁽⁹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Slovenien i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, sikre sundheds- og langtidsplejesystemets modstandsdygtighed, herunder ved at sørge for tilstrækkelig forsyning af kritiske medicinske produkter og afhjælpe manglen på sundhedspersonale
2. afbøde covid-19-krisens sociale og beskæftigelsesmæssige følgevirkninger, herunder ved at yde passende indkomstkompensation og social beskyttelse og udvide arbejdsfordelingsordningerne samt gennem fleksible arbejdsordninger, sikre at disse foranstaltninger yder tilstrækkelig beskyttelse for atypiske arbejdstagere
3. fortsætte med hurtigt at gennemføre foranstaltninger for at yde likviditet og finansiering til virksomheder og husholdninger og mindske de administrative byrder, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at støtte den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, miljøvenlig infrastruktur, bæredygtig transport, forskning og innovation samt udrulning af 5G-nettet, fremme virksomheders digitale kapacitet og styrke digitale færdigheder, e-handel og e-sundhed.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne

J. KLOECKNER

Formand

⁽⁹⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Slovakiets nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Slovakiets stabilitetsprogram for 2020**

(2020/C 282/25)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Slovakiet ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Slovakiet offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Slovakiets fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ («de landespecifikke henstillinger fra 2019»), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Slovakiets fremskridt med opfyldelsen af dets nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.
- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 148.

- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korregerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Slovakiet opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder til at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.
- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis være ujævnt fordelt på tværs af regioner på grund af forskelle i specialiseringsmønstre og infrastrukturmangler. Der er således en betydelig risiko for voksende regionale forskelle i Slovakiet, navnlig mellem hovedstaden og det vestlige Slovakiet på den ene side og det østlige og sydøstlige Slovakiet på den anden. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (10) Den 18. maj 2020 fremlagde Slovakiet sit nationale reformprogram for 2020 og sit stabilitetsprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Slovakiet er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten.
- (12) Den 13. juli 2018 henstillede Rådet, at Slovakiet sikrer, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ⁽⁷⁾ ikke overstiger 4,1 % i 2019, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,5 % af bruttonationalproduktet (BNP). Kommissionens samlede vurdering bekræfter, at der er en væsentlig afvigelse fra den anbefalede tilpasningssti i retning af den mellemfristede strukturelle målsætning i 2019 og for 2018 og 2019 samlet set. I lyset af aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul er der imidlertid ingen anledning til at tage yderligere skridt over for Slovakiet inden for rammerne af proceduren i forbindelse med væsentlige afvigelser.
- (13) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et underskud på 1,3 % af BNP i 2019 til et underskud på 8,4 % af BNP i 2020. Underskuddet forventes at falde til 4,9 % af BNP i 2021 og til 3,7 % af BNP i 2022 og forventes i 2023 at nå ned på 2,9 % af BNP. Efter at være faldet til 48 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvote ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 at stige til 61,2 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (14) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Slovakiet truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 2,6 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter lønkompensation for ansatte, tilskud til selvstændige, syge- og plejeordninger samt indkøb af medicinske produkter i forbindelse med covid-19-pandemien. Slovakiet har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte, og som ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 anslås at beløbe sig til 3 % af BNP. Disse foranstaltninger omfatter udskudte betalinger af indkomstskat og socialsikringsbidrag ved indtægtsstab på over 40 % (1,4 % af BNP) samt lånegarantier (1,6 % af BNP). Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Slovakiet har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (15) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Slovakiets offentlige saldo at udgøre -8,5 % af BNP i 2020 og -4,2 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvote ventes at forblive under 60 % af BNP i 2020 og 2021.
- (16) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Slovakiets planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.
- (17) Slovakiet indførte i lyset af covid-19-udbruddet hurtigt en række hidtil usete foranstaltninger for at bremse og hindre yderligere spredning af virusset. Efter det første tilfælde blev registreret den 6. marts 2020 erklærede landet undtagelsestilstand fra den 12. marts 2020 og indførte strenge krav om fysisk afstand, karantæne og hygiejneregler samt rejserestriktioner. I flere uger var butikkerne lukket, og produktionen inden for vigtige økonomiske sektorer lå stille, indtil regeringen gradvist begyndte at ophæve restriktionerne fra og med slutningen af april 2020. Som følge heraf forventes Slovakiets økonomi i 2020 at stå over for en dyb recession, eftersom både det private forbrug, investeringerne og handelen påvirkes. Der forventes et kraftigt fald i økonomien på 6,7 % i 2020, og arbejdsløshedsprocenten forventes at nå op på 8,8 % i 2020, hvilket er en stigning fra 5,8 % i 2019. Slovakiet har reageret med en lang række foranstaltninger til afbødning af krisens negative virkninger, herunder en omfordeling af 1,2 mia. EUR i uudnyttede midler fra samhørighedspolitikken. Foranstaltningerne omfatter arbejdsfordelingsordninger med lønkompensation, indkomststøtte til lønmodtagere i form af sygdoms- og plejeydelser samt tilskud til selvstændige

(7) De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udlægges over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtssiden er medregnet.

som kompensation for deres indkomstab. Andre foranstaltninger, der skal støtte virksomheder og selvstændige med likviditet, omfatter banklån, skatteudsættelser og udsættelse af socialsikringsbidrag samt ydelse af bankgarantier og gunstige renteordninger. En låneordning for små og mellemstore virksomheder (SMV'er) med en oprindelig bevilling på 38 mio. EUR vil blive udvidet med 330 mio. EUR fra ubrugte EU-midler og en national ordning på 500 mio. EUR. Yderligere foranstaltninger omfatter udskydelse af skatterevisioner og indbetalinger af forskudsskat samt udsættelse af huslejem betaling for virksomheder og enkeltpersoner.

- (18) Covid-19-pandemien har gjort det endnu vigtigere for Slovakiet at løse de strukturelle udfordringer i sit sundhedssystem. Der er behov for yderligere investeringer for at gøre sundhedssystemet mere modstandsdygtigt, afhjælpe manglen på sundhedspersonale og sikre tilstrækkelig forsyning af kritiske medicinske produkter samt en tilstrækkeligt udbygget infrastruktur. Sideløbende med bestræbelserne på at sikre tilstrækkeligt mange medarbejdere i sundhedssektoren i fremtiden kan effektive politikker mindske den geografisk ulige fordeling af læger og sikre, at hele befolkningen har adgang til pleje. Det er af afgørende betydning at modernisere hospitalsnettet og tage hånd om den strukturelle mangel på finansiering af de offentlige hospitaler for at øge kvaliteten og omkostningseffektiviteten i sundhedsvæsenet. Der er behov for at styrke den primære sundhedspleje, så presset på hospitalerne mindskes, samt for en bedre forvaltning af kroniske lidelser og en øget koordinering på tværs af forskellige niveauer og typer af sundhedsydelser. Særligt bekymrende er den utilstrækkelige adgang til langtidspleje af god kvalitet og til en overkommelig pris som følge af en generel mangel på finansiering af plejetjenester i nærmiljøet og i hjemmet, en fragmenteret forvaltning samt manglen på systemisk koordinering af social- og sundhedstjenester.
- (19) Covid-19-krisen har fremhævet de sociale problemer, der allerede eksisterede i Slovakiet. Der er derved opstået et presserende behov for at sikre arbejdstagerne tilstrækkelig indkomstkompensation i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter. For at afbøde krisens indvirkning på beskæftigelsen er der ved hjælp af EU-midler iværksat arbejdsfordelingsordninger. Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 forventes ledigheden at stige til 8,8 % i 2020 og falde til 7,1 % i 2021. Trods nogle lempelser i 2018 er arbejdsløshedsunderstøttelsessystemet i Slovakiet præget af strenge støtteberettigelseskrav, en relativt kort støtteperiode (der som hovedregel er seks måneder, men er forlænget en smule under krisen) samt lav dækningsgrad for støttemodtagerne. Nogle grupper er særligt sårbare over for krisen og risikerer at få deres adgang til sociale beskyttelses- og plejetjenester begrænset, herunder marginaliserede romasamfund, der ofte heller ikke har adgang til væsentlige tjenester, samt ældre og lavtuddannede.
- (20) Covid-19-krisen har øget behovet for at styrke befolkningens digitale færdigheder, herunder lærernes, samt for at øge bredbåndsdækningen, da mange elever, navnlig i marginaliserede romasamfund, stadig er uden internetforbindelse i hjemmet eller mangler andre forudsætninger for hjemmeundervisning. Det er fortsat en udfordring at sikre lige adgang til inklusiv uddannelse af høj kvalitet, da elevernes grundlæggende færdighedsniveau og generelle resultater i høj grad afhænger af deres socioøkonomiske baggrund. Resultaterne varierer meget fra skole til skole og fra region til region, hvilket også afspejles i den høje andel af unge, der nogle steder, særlig i det østlige Slovakiet, forlader uddannelsessystemet tidligt. Det er stadig ikke særligt attraktivt at være lærer, og kvaliteten af lærergrunduddannelsen er fortsat lav. Desuden er andelen af børn, navnlig børn under tre år, der er indskrevet i førskoleundervisning og børnepasning på nationalt plan, den laveste i Unionen, hvilket har en yderligere negativ indvirkning på uddannelsesresultaterne, navnlig når det gælder dårligt stillede børn.
- (21) Covid-19-krisen har gjort det til en presserende prioritet for Slovakiet hurtigt at indføre likviditetsstøtte til virksomheder gennem målrettede lån og garantier, idet der fokuseres på SMV'er, ved at udnytte den nye fleksibilitet inden for de midlertidige rammebestemmelser for statsstøtte med henblik på at støtte økonomien og omfordele midlerne fra samhørighedspolitikken. Tilstrækkelige risikogarantier kan sammen med lave renter og lange løbetider bidrage til at sikre, at der hurtigt formidles lån til virksomhederne, og at disse hurtigt optager dem. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed. Muligheden for at udskyde betaling af skatter og socialsikringsbidrag kan også være med til at afhjælpe kortsigtede likviditetsproblemer hos SMV'er og selvstændige. På mellemlang sigt prioriterer Slovakiet fortsat bekæmpelse af skatteunddragelse samt øget overholdelse af skattereglerne som et middel til at sikre de offentlige financers holdbarhed og fremme lige konkurrencevilkår, hvilket baner vej for den økonomiske genopretning. For at sikre SMV'ernes likviditetsbalance er det vigtigt, at offentlige myndigheder på alle niveauer samt virksomheder pålægges at fremskynde betalingen af fakturaer til deres leverandører.

- (22) Det er afgørende at fremme et gunstigt erhvervsklima og højne kvaliteten af de offentlige tjenester med henblik på både genopretningen og på at skabe et mere attraktivt investeringsklima. For at sikre en effektiv gennemførelse af genopretningsforanstaltningerne er det vigtigt at mindske unødvendige administrative byrder og forenkle procedurerne, herunder gennem effektiv brug af »one-stop-shops« for virksomheder. Effektiviteten i Slovakiets offentlige institutioner og offentlige administration er samlet set fortsat lav. Den kan forbedres gennem yderligere digitalisering samt bedre koordinering og planlægning af den digitale infrastruktur og softwareudviklingen. En yderligere reformindsats kan forbedre koordineringen vedrørende politikudformning og udkast til forordninger og kan sikre et højt niveau i den offentlige forvaltning og personaleadministration. Med henblik på at gøre økonomien mere modstandsdygtig vil Slovakiet med fordel kunne øge virksomhedernes innovationskapacitet, navnlig blandt SMV'er, ved at bekæmpe fragmenteringen i forvaltningen af forsknings- og innovationsøkosystemet. Et bedre samarbejde mellem erhvervsliv, forskning, den akademiske verden og den offentlige sektor kan fremme udveksling af viden og færdigheder og hjælpe virksomhederne med at skabe innovation og udvikle nye arbejds- og produktionsmuligheder.
- (23) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Hvis de mindre udviklede regioner skal kunne indhente de andre og blive mere videnbaserede, konkurrencedygtige og produktive, er der behov for flere strategiske investeringer i Slovakiet, navnlig til at udvikle infrastrukturen, herunder digitale og andre centrale tjenester, og til at forbedre transportnettet. Covid-19-udbruddet har fremhævet de allerede eksisterende mangler i den digitale infrastruktur. Øget bredbåndsdækning og -hastighed vil sikre en mere lige og bedre adgang til internettet. Det slovakiske uddannelsessystem og arbejdsmarked kan forbedres, hvis der gøres en indsats for at udstyre befolkningen med færdigheder, der svarer bedre til en økonomi og et samfund i forandring, herunder gennem livslang læring, et stærkere samarbejde mellem erhvervslivet og uddannelsessystemet på alle niveauer og en stærkere sammenkædning af uddannelses- og omskolingsprogrammer med de nuværende og fremtidige behov på arbejdsmarkedet.
- (24) At få gang i den økonomiske vækst igen vil kræve, at der i de kommende år gøres en politisk indsats og investeres målrettet, således at Slovakiet kan udnytte muligheden for at skabe en mere bæredygtig økonomi med højere værditilvækst. I den forbindelse bør der tages hensyn til regionale forskelle. Fokusområderne for denne øgede indsats omfatter ifølge Slovakiets nationale energi- og klimaplan at gøre industrien mindre energiintensiv, at støtte energieffektivitetsløsninger, navnlig for husholdninger, og at investere i vedvarende energi. Mere gunstige lovgivningsmæssige rammer kan bidrage til at øge andelen af vedvarende energikilder i energiforsyningen. Slovakiet vil med fordel kunne gennemføre handlingsplanen for omstillingen af regionen Horná Nitra hurtigere ved at omfordele midlerne til løsninger, der gavner hele regionen, og udnytte muligheden for at fremskynde kuludfasningen. Slovakiet kan bevæge sig i retning af en bæredygtig økonomisk vækst ved bl.a. at mindske den luftforurening, der skyldes afbrænding af fast brændsel og stigende emissioner fra transportsektoren, forbedre affaldshåndteringssystemet gennem innovative løsninger til affaldsindsamling og -behandling, færdiggøre vand- og kloakeringsnettet til afhjælpning af sundhedsproblemer, støtte projekter om intelligente net samt omstille industrien til en klimaneutral og cirkulær økonomi. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Slovakiet med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Slovakiet i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.
- (25) Nye tendenser inden for international organiseret kriminalitet, herunder misbrug af juridiske enheder i forbindelse med hvidvask, øger presset på Slovakiet med hensyn til at opgradere sin lovgivning om bekæmpelse af hvidvask for at forebygge og bekæmpe økonomisk kriminalitet. Der er stadig kun ringe kendskab til risikoeksponering på trods af regeringens ambitiøse planer om at styrke forebyggelse, efterforskning og retsforfølgning i forbindelse med hvidvask. Begrænsninger for så vidt angår menneskelige ressourcer og uddannelse hindrer, at der føres effektivt tilsyn med erhvervsdrivende, der opretter virksomheder. De foranstaltninger, der er truffet som led i regeringens handlingsplan, har endnu ikke tilvejebragt de nødvendige redskaber til effektivt at indkredse og retsforfølge hvidvask samt konfiskere aktiver.
- (26) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med krisen.

- (27) Slovakiet bør fortsat bestræbe sig på at leve op til sit tilsagn om at tage hånd om konkrete problemer vedrørende retssystemets samlede integritet, da disse problemer risikerer at undergrave troen på et velfungerende retssystem. Slovakiet gør fortsat kun begrænsede fremskridt med at gennemføre reformer til bekæmpelse af korruption. En række forebyggelsesrelaterede reformer mangler stadig at blive vedtaget eller gennemført, herunder regler om lobbyvirksomhed, gaver, uforenelighed, kontakt til tredjepart under beslutningstagningsprocessen samt beskyttelse af whistleblowere. Selv om de strafferetlige statistikker varierer, er antallet af højprofilerede korruptionssager under efterforskning fortsat lavt, mens indsatsen for at straffe juridiske personer har haft en vis virkning.
- (28) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Slovakiet bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (29) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Slovakiet bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under samtidig hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (30) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Slovakiets økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Slovakiet i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Slovakiet, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (31) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Slovakiets stabilitetsprogram for 2020, og dets holdning ⁽⁸⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Slovakiet i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed med hensyn til sundhedspersonale, kritiske medicinske produkter og kritisk infrastruktur, styrke den primære sundhedspleje og koordineringen mellem forskellige typer af pleje
2. yde passende indkomstkompensation og sikre adgang til social beskyttelse og væsentlige tjenester for alle, styrke digitale færdigheder, sikre lige adgang til uddannelse af høj kvalitet
3. sikre en effektiv gennemførelse af foranstaltningerne med henblik på at støtte SMV'er og selvstændige med likviditet, afhjælpe mangler i den digitale infrastruktur, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig ren og effektiv produktion og anvendelse af energi og ressourcer, bæredygtig offentlig transport samt affaldshåndtering

⁽⁸⁾ I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

4. sikre et effektivt tilsyn med og en effektiv håndhævelse af reglerne om bekæmpelse af hvidvask af penge, sikre et gunstigt erhvervsklima og offentlige tjenester af høj kvalitet gennem øget koordinering og bedre politisk beslutningstagning, løse problemerne med hensyn til retssystemets integritet.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne

J. KLOECKNER

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Finlands nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Finlands stabilitetsprogram for 2020**

(2020/C 282/26)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 ⁽²⁾ ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Finland ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dato vedtog Kommissionen en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Finland offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Finlands fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ («de landespecifikke henstillinger fra 2019»), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Finlands fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål.
- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.
- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 154.

- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ⁽⁴⁾ letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korigerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁵⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁶⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Finland opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder for at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.
- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis blive ujævnt fordelt på tværs af sektorer og regioner på grund af forskelle i specialiseringsmønstre. Der er således risiko for en uddybning af forskellene i Finland. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.
- (10) Den 30. april 2020 fremlagde Finland sit nationale reformprogram for 2020 og sit stabilitetsprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (11) Finland er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten og af gældsreglen.
- (12) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et underskud på 1,1 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019 til et underskud på 7,2 % af BNP i 2020. Underskuddet forventes at falde til 4,0 % af BNP i 2021. Efter at være faldet til 59,4 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvoteforhold ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 at stige til 69,1 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (13) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Finland truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 1,7 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter både kriseudgifter til sundhedsbeskyttelse og den offentlige orden og foranstaltninger til støtte for virksomheder og arbejdstagere. Finland har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte, og som ifølge stabilitetsprogrammet for 2020 anslås at beløbe sig til 5 % af BNP. Disse foranstaltninger omfatter lånegarantier for virksomheder, navnlig rettet mod små og mellemstore virksomheder (SMV'er), såvel som særlige garantiordninger for Finnair og rederier, der sikrer forsyningsikkerheden. Derudover har Finland truffet andre likviditetsfremmende foranstaltninger, der ikke er angivet i stabilitetsprogrammet for 2020, herunder udsættelse af selskabsskatten. Disse supplerende foranstaltninger anslås at beløbe sig til 15 % af BNP. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Finland har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (14) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Finlands offentlige saldo at udgøre -7,4 % af BNP i 2020 og -3,4 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvoteforhold ventes at nå op på 69,4 % af BNP i 2020 og 69,6 % i 2021.
- (15) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Finlands forventede overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.
- (16) Finland har som reaktion på covid-19-krisen truffet omfattende foranstaltninger til støtte for sundhedssystemet og økonomien. Den finske regering har f.eks. vedtaget flere tillægsbudgetter og besluttet at forbedre trygheden i ansættelsen for arbejdstagere, samtidig med at betingelserne for at modtage arbejdsløshedsunderstøttelse er blevet lempet. Det er blevet lettere for freelancere og iværksættere at få adgang til arbejdsløshedsunderstøttelse. Socialsikringsforanstaltningerne beløber sig til 1,6 mia. EUR. Ud over statsgaranterede lån på 10 mia. EUR er der blevet stillet direkte tilskud til virksomheder til rådighed på 1 mia. EUR. Regeringen har midlertidigt reduceret arbejdsgivernes pensionsbidrag med 2,6 procentpoint og afsat mindst 1 mia. EUR til en kommunal støttepakke. Det finske finansilsyn har sænket kapitalkravene til de finske kreditinstitutter ved at fjerne den systemiske risikobuffer og tilpasse de særlige krav for kreditinstitutterne. Regeringen har nedsat en arbejdsgruppe, som under ledelse af finansministeren og social- og sundhedsministeriet skal udarbejde Finlands exitstrategi i forbindelse med covid-19-krisen. På grundlag af arbejdsgruppens første rapport vedtog regeringen i begyndelsen af maj en trinvis exitplan. Arbejdsgruppen vil derudover foreslå relevante foranstaltninger til afbødning af krisens sundhedsmæssige, sociale og økonomiske konsekvenser. Den har hørt arbejdsmarkedets parter, kommunerne, civilsamfundet og miljøorganisationer.
- (17) Selv om Finland overordnet set har været rustet til at imødegå covid-19-krisen, vil sundhedssystemets modstandskraft med fordel kunne styrkes. Sygehusregionerne har været nødsaget til at omfordele lægepersonalet og afvige fra de tidligere lovbestemte frister for ikkeakut sundhedspleje for at behandle covid-19-patienter. Det nuværende system, hvor sundhedstjenester leveres af forskellige udbydere, har ført til en ulige fordeling af sundhedspersonale på tværs af landet. Opsplitningen af tjenesteydelser og den ulige adgang til sociale og primære sundhedstjenester forventes også at udgøre et problem efter krisen, navnlig for ledige, pensionister og personer med

handicap. Med den stigende ledighed som følge af covid-19-krisen bør politiktiltag på både kort og mellemlang sigt have fokus på at øge den lige adgang til primær sundhedspleje. På mellemlang sigt er det vigtigt at arbejde videre med de reformplaner på social- og sundhedsområdet, som flere på hinanden følgende finske regeringer har taget op til overvejelse, idet de forbereder Finland på vidtrækkende demografiske forandringer og vil kunne hjælpe landet med at opretholde kvaliteten af sundhedssystemet fremover og samtidig øge tilgængeligheden. Finlands offentlige finanser risikerer på lang sigt fortsat at være uholdbare på grund af den forventede stigning i de udgifter, der er forbundet med befolkningens aldring, navnlig udgifter til social- og sundhedstjenester.

- (18) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 forventes ledigheden at stige til 8,3 % i 2020 og falde til 7,7 % i 2021. Der er behov for politiske tiltag, der er effektive på kort og mellemlang sigt og udarbejdet i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter, for at bremse den stigende ledighed og bringe dem, der har mistet deres arbejde pga. covid-19-krisen, tilbage på arbejdsmarkedet. Disse tiltag bør også støtte grupper, der risikerer fattigdom eller social udstødelse, f.eks. personer med korte uddannelser, handicap, delvis arbejdsevne og indvandrerbaggrund. Finland har indført ordninger med nedsat arbejdstid, og det har ført til hjemsendelse af mange medarbejdere. Aktive arbejdsmarkedspolitikker, herunder opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger, kan sikre en hurtig og holdbar tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Løntilskud kan målrettes og knyttes til uddannelse og opfølgning fra offentlige arbejdsformidlinger. Omskoling og opkvalificering er afgørende for at opretholde arbejdsstyrkens beskæftigelsesegnethed i en stadig mere digital og grøn økonomi. Reformen af livslang uddannelse kan hjælpe med at opfylde behovet for forbedring af voksnes færdigheder, herunder de kortuddannede, inden for arbejdsmarkedsrelevante sektorer såsom informations- og kommunikationsteknologisektoren (IKT). For at forsyne markedet med de færdigheder, der er nødvendige i en tid med demografiske og teknologiske forandringer, er det vigtigt at opretholde uddannelsernes arbejdsmarkedsrelevans, bl.a. ved at sikre et tilstrækkeligt antal pladser på universiteterne, der stemmer overens med beskæftigelsesprognoserne for hver sektor og region. For at undgå at forværre den socioøkonomiske situation for de mest sårbare grupper i kølvandet på covid-19-krisen er det vigtigt at mindske den digitale kløft, navnlig ved at sikre, at dårligt stillede lærere får adgang til uddannelser af høj kvalitet. Det komplekse ydelsessystem hindrer folk i at komme ind på arbejdsmarkedet. For at tilskynde til korttidsansættelser og deltidsarbejde bør indkomstregistret, der indeholder oplysninger om løn og ydelser i realtid, anvendes effektivt, samtidig med at behandlingstiden for socialsikringsydelse bør fremskyndes. På mellemlang sigt vil det være vigtigt, at det sociale system i Finland omlægges med henblik på at sætte skub i beskæftigelsen og forberede landets velfærdssystem på fremtiden.
- (19) Det er af afgørende betydning at hjælpe virksomheder, især SMV'er, gennem covid-19-krisen for at stimulere økonomien, når de aktuelle nedlukningsforanstaltninger ophæves. Midlertidig likviditetsstøtte i form af lån, tilskud og garantier kan hjælpe virksomheder gennem denne periode, der er præget af stor usikkerhed og betydelig lavere indtægter. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed.
- (20) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Investeringerne i Finland ligger fortsat under EU-gennemsnittet i de kategorier, som i størst grad bidrager til at fremme produktivitetsvæksten, navnlig investeringer i udstyr og intellektuel ejendom. Dette kan begrænse landets langsigtede vækspotentiale og hæmme konkurrenceevnen og genopretningen. Flere investeringer i forskning og udvikling er en afgørende faktor, der giver mulighed for strukturelle ændringer til fordel for økonomiens videnintensive sektorer og styrker det langsigtede vækspotentiale. De planlagte bestræbelser på at opnå klimaneutralitet senest i 2035, som også afspejles i Finlands nationale energi- og klimaplan, kræver betydelige investeringer i især elnetterne og i bæredygtig transport. Under ledelse af en parlamentarisk styringsgruppe arbejdes der på en ny national transportplan for 2021-2032. Ud over regionale og sundheds-, miljø- og produktivitmæssige bekymringer er der behov for yderligere bestræbelser på at indføre højhastighedsbånd og forbedre anden digital infrastruktur med henblik på at rationalisere logistikken og opretholde økonomiske aktiviteter i afsidesliggende områder. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Finland med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Finland i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.

- (21) Finlands nuværende nationale risikovurdering om bekæmpelse af hvidvask af penge er forældet og vil blive ajourført i 2020. Det finske finansilsyn har for nylig forbedret sin tilsynskapacitet. Der er dog stadig ikke tilstrækkeligt med personale, og den risikobaserede tilgang til tilsyn har endnu ikke været korrekt anvendt. Selv om der er blevet undersøgt flere tilfælde af formodede overtrædelser, prioriteres det fortsat at fastlægge en sanktionspolitik, der har afskrækkende virkning. Antallet af indberetninger af mistænkelige transaktioner er steget kraftigt i de seneste måneder, og den finansielle efterretningsenheds ressourcer er tilsyneladende utilstrækkelige til at analysere disse oplysninger. Udvekslingen af oplysninger mellem den finansielle efterretningsenhed og finansilsynet er fortsat utilstrækkelig.
- (22) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med den aktuelle krise.
- (23) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Finland bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (24) Det er afgørende at sikre en nøje samordning af økonomierne i Den Økonomiske og Monetære Union for at opnå en hurtig genopretning og overvinde de økonomiske konsekvenser af covid-19-pandemien. Finland bør som en medlemsstat, der har euroen som valuta, sikre, at dets politikker fortsat er i overensstemmelse med henstillingerne fra 2020 vedrørende euroområdet og koordineret med henstillingerne for de øvrige medlemsstater, der har euroen som valuta, under samtidig hensyntagen til de politiske retningslinjer fra Eurogruppen.
- (25) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Finlands økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet stabilitetsprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der blev rettet til Finland i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Finland, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (26) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Finlands stabilitetsprogram for 2020, og dets udtalelse (7) afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Finland i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, afhjælpe manglen på sundhedspersonale for at styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed og forbedre adgangen til social- og sundhedstjenester
2. styrke foranstaltningerne til støtte for beskæftigelsen og forbedre aktive arbejdsmarkedspolitikker
3. træffe foranstaltninger til at tilvejebringe likviditet til realøkonomien, navnlig til små og mellemstore virksomheder, fremrykke modne offentlige investeringsprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, bæredygtig og effektiv infrastruktur samt forskning og innovation

(7) I henhold til artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

4. sikre et effektivt tilsyn med og en effektiv håndhævelse af reglerne om bekæmpelse af hvidvask af penge.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne

J. KLOECKNER

Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Sveriges nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Sveriges konvergensprogram for 2020**

(2020/C 282/27)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Sverige blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for 2020 for Sverige offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Sveriges fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽³⁾ (»de landespecifikke henstillinger fra 2019«), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Sveriges fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål. Den indeholdt desuden en dybdegående undersøgelse efter artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011, hvis resultater også blev offentliggjort den 26. februar 2020. Kommissionen konkluderede af sin analyse, at Sverige er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Især de overvurderede boligpriser kombineret med den fortsatte stigning i husholdningernes gæld indebærer en risiko for en ukontrolleret korrektion. Dette kan også have en negativ indvirkning på økonomien og muligvis også på banksektoren. Negative indvirkninger på banksektoren kan også medføre en negativ afsmittning i nabolandene pga. de systemiske indbyrdes finansielle forbindelser. Der er i de seneste år truffet forskellige foranstaltninger til at afhjælpe disse ubalancer. Disse foranstaltninger har dog hidtil haft en begrænset virkning. Der er fortsat væsentlige huller i politikken, navnlig med hensyn til skatteincitamentet til lånefinansieret boligejerskab, boligudbuddet og især markedet for lejeboliger.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 159.

- (3) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.
- (4) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (5) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 (*) letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korrigerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (6) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstanddygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevenden til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (7) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.

(*) Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

- (8) Unionens lovgivere har allerede foretaget ændringer af de relevante lovgivningsmæssige rammer ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 ⁽⁷⁾ og (EU) 2020/558 ⁽⁸⁾ for at sætte medlemsstaterne i stand til at anvende alle uudnyttede midler under de europæiske struktur- og investeringsfonde til at imødegå covid-19-pandemiens ekstraordinære virkninger. Disse ændringer vil bidrage til større fleksibilitet og forenkle og strømline procedurerne. For at lette likviditetspresset kan medlemsstaterne desuden drage fordel af en medfinansieringssats på 100 % fra Unionens budget i regnskabsåret 2020-2021. Sverige opfordres til fuldt ud at udnytte disse muligheder for at hjælpe de personer og brancher, der er mest berørt.
- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis være ujævnt fordelt på tværs af regionerne på grund af forskelle i specialiseringsmønstre, navnlig i de regioner, der er stærkt afhængige af turisme og mere generelt af direkte kontakt med forbrugerne. Det medfører en betydelig risiko for, at de regionale og territoriale forskelle i Sverige bliver større, hvilket forstærker den allerede observerede tendens i retning af langsomt voksende forskelle mellem hovedstadsregionen og resten af landet eller mellem by- og landområder. Da der samtidig er risiko for en midlertidig destabilisering af konvergensprocessen mellem medlemsstaterne, kræver den aktuelle situation målrettede politiske tiltag.
- (10) Sverige fremlagde den 27. april 2020 sit nationale reformprogram for 2020 og den 28. april 2020 sit konvergensprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (11) Sverige er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpagten.
- (12) Ifølge konvergensprogrammet for 2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et overskud på 0,4 % af bruttonationalproduktet (BNP) i 2019 til et underskud på 3,8 % af BNP i 2020. Underskuddet forventes at falde til 1,4 % af BNP i 2021 og at blive vendt til et overskud på 1,5 % af BNP i 2023. Efter at være faldet til 35 % af BNP i 2019 forventes den offentlige gældskvote ifølge konvergensprogrammet for 2020 at stige til 40 % i 2020. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (13) Som reaktion på covid-19-pandemien og som led i en koordineret EU-tilgang har Sverige truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Ifølge konvergensprogrammet for 2020 beløber disse budgetmæssige foranstaltninger sig til 2,4 % af BNP. Foranstaltningerne omfatter styrkelse af sundhedsvæsenet (0,1 % af BNP), nødhjælp til kriseramte sektorer (1,6 % af BNP) og arbejdsmarkeds- og socialpolitiske foranstaltninger (0,2 % af BNP). Sverige har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at give virksomhederne likviditetsstøtte. Ifølge konvergensprogrammet for 2020 omfatter disse foranstaltninger navnlig skatteudsættelser på op til 6,9 % af BNP samt forskellige former for lånegarantier og udvidede kreditfaciliteter svarende til ca. 4,7 % af BNP. Overordnet set stemmer de foranstaltninger, som Sverige har truffet, overens med retningslinjerne i Kommissionens meddelelse af 13. marts 2020. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (14) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Sveriges offentlige saldo at udgøre -5,6 % af BNP i 2020 og -2,2 % af BNP i 2021. Den offentlige gældskvote ventes at forblive under 60 % af BNP i 2020 og 2021.
- (15) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Sveriges planlagte overskridelse i 2020 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af Kommissionens analyse, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er blevet opfyldt.

⁽⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/460 af 30. marts 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013 og (EU) nr. 508/2014 for så vidt angår særlige foranstaltninger til mobilisering af investeringer i medlemsstaternes sundhedssystemer og andre dele af deres økonomier som reaktion på covid-19-udbruddet (investeringsinitiativ som reaktion på coronaviruset) (EUT L 99 af 31.3.2020, s. 5).

⁽⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/558 af 23. april 2020 om ændring af forordning (EU) nr. 1301/2013 og (EU) nr. 1303/2013 for så vidt angår særlige foranstaltninger med henblik på at give ekstraordinær fleksibilitet med hensyn til anvendelsen af de europæiske struktur- og investeringsfonde som reaktion på covid-19-udbruddet (EUT L 130 af 24.4.2020, s. 1).

- (16) Sveriges økonomi er aftaget i et hidtil uset omfang som følge af covid-19-pandemiens udbrud. Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020 forventes ledigheden at stige til 9,7 % i 2020 og falde til 9,3 % i 2021. Det private forbrug ventes at falde kraftigt, navnlig i de mest udsatte forbrugskategorier såsom transport, restauranter og indkvartering. De faste bruttoinvesteringer forventes at falde endnu kraftigere end forbruget som følge af usikkerheden om genopretningstempoet. De svenske myndigheder begyndte tidligt at træffe foranstaltninger, og i takt med at covid-19-pandemien spredte sig, udvidede de gradvist politikforanstaltningerne. Foranstaltningerne omfattede sundhedspleje og afbødede de økonomiske konsekvenser. De sundhedsrelaterede foranstaltninger omfatter økonomisk støtte fra staten til regioner og lokale myndigheder med ansvar for sundhedssystemet til de ekstra udgifter, der er en konsekvens af covid-19-pandemien. På det økonomiske område har regeringen taget en lang række skridt til at mindske omkostningerne for erhvervssektoren (kortvarige afskedigelser, udgifter til ydelser ved sygdom, fritagelse for betaling af arbejdsgiverbetalt socialsikringsbidrag, kreditgarantier og huslejereduktioner) og til at sikre virksomhedernes likviditet (skatteudsættelse, herunder momsindbetaling). Derudover har Sveriges centralbank, Sveriges Riksbank, besluttet at yde lån til virksomheder gennem bankerne, opkøbe stats-, kommune- og realkreditobligationer samt obligationer og commercial papers udstedt af svenske ikkefinansielle selskaber. Ved udformningen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstanddygtighed. Riksbanken har også indgået aftaler om valutaswaps med andre centralbanker for at sikre, at de væsentligste valutaer er tilgængelige for finanssektoren. Social- og arbejdsmarkedspolitikken er blevet udvidet, for eksempel ved at foretage midlertidige ændringer i ydelser ved sygdom, øge arbejdsløshedsunderstøttelsen og lempe betingelserne for adgangen til arbejdsløshedsordningen og gennem aktive arbejdsmarkeds- og uddannelsespolitikker (f.eks. grønne job, forlængelse af nystartjob, sommerkurser og flere studerende på de videregående uddannelser).
- (17) Sveriges kortsigtede politiske tiltag i forbindelse med covid-19-pandemien består i at sikre passende ressourcer og kapacitetsbuffer og tilpasse sundhedsarbejdernes rolle og ansvarsområder. På mellemlang sigt bør dette også føre til en rettidig og geografisk afbalanceret fordeling af sundhedsydelser, passende indsættelse af sundhedsarbejdere på forskellige områder (f.eks. behandling af ambulante og indlagte patienter) og bidrage til at undgå strukturel mangel på lægepersonale. Sveriges stærke sektor for forskning og innovation (Fol) kan, hvis den udnyttes i forbindelse med videnskabsbaserede tiltag, bidrage til fremskridt inden for udviklingen af vacciner, behandlinger og diagnosticeringer og til at omsætte forskningsresultaterne til folkesundhedspolitik.
- (18) Ved at støtte tilgængeligheden af færdigheder og navnlig digitale færdigheder kan der ved hjælp af Fol i højteknologiske sektorer opretholdes en højere produktivitetsvækst, og det kan hjælpe Sverige med at nå de ambitiøse klima- og energimål, der er omhandlet i landets nationale energi- og klimaplan. Der er også behov for investeringer for at mindske kløften mellem lærende med indvandrerbaggrund og indfødte med hensyn til uddannelsesresultater. Arbejdskraftens høje kvalitet har bidraget væsentligt til væksten i arbejdsproduktiviteten, men ophørte med at bidrage, inden covid-19-krisen indtraf. Det vil også være nødvendigt at integrere grupper på arbejdsmarkedet, hvis potentiale ikke blev udnyttet fuldt ud før krisen, f.eks. migranter fra lande uden for EU og personer med handicap. Manglen på færdigheder har været særlig udtalt inden for uddannelsessektoren, sundhedsvæsenet, socialt arbejde, informations- og kommunikationsteknologi, industrien og byggebranchen.
- (19) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Mere end 50 % af arbejdsgiverne inden for den digitale sektor og mikroelektronikbranchen angiver, at der er mangel på færdigheder, og at denne mangel påvirker væksten. For at forbedre produktivitetseresultaterne er den høje andel af offentlige udgifter til forskning fortsat nødvendig. Der er også behov for øget kapitalintensitet og større investeringer i højteknologiske og innovative sektorer for at genoprette væksten i arbejdsproduktiviteten. Udbredelsen af nye digitale teknologier blandt små og mellemstore virksomheder vil bidrage til at sætte skub i produktiviteten. Krisen har vist, hvor vigtig den digitale infrastruktur er, og at der er nødt til at være en hurtig og stabil forbindelse alle de steder, hvor der bor eller arbejder folk. Udvidelsen af mobilt bredbånd til 700 MHz-båndet vil spille en vigtig rolle, ligesom også muligheden for økonomisk støtte til udviklingen af fast bredbånd gør det. Den forestående 5G-auktion vil give digitaliseringen af den svenske økonomi et ekstra skub fremad. Målet om at opnå et klimaneutralt samfund i 2045 kræver også investeringer i FoU, således at der kan blive udviklet og gennemført nye, konkurrencedygtige løsninger i forbindelse med dekarbonisering og koordinerede sociale og politiske tiltag. Transport er et af de

vigtigste områder, hvor Sverige skal sætte ind for at reducere drivhusgasemissionerne. Derfor er en omfattende og forholdsvis hurtig omstilling til lavemissionskøretøjer på den politiske dagsorden. Planlagte investeringer i jernbaneinfrastrukturen er vigtige for at lette transportmiddelfordelingen og opfylde Sveriges ambitiøse klimamål. Elektrificering af transport og industri vil kræve betydelige investeringer i energiproduktion og -distribution. Programmeringen for Fonden for Retfærdig Omstilling for 2021-2027, som er genstand for et forslag fra Kommissionen, kan hjælpe Sverige med at imødegå nogle af de udfordringer, der følger af omstillingen til en klimaneutral økonomi, navnlig i de områder, der er omhandlet i bilag D til landerapporten for 2020. Det vil sætte Sverige i stand til at gøre bedst muligt brug af fonden.

- (20) Vedvarende påstande om mistanke om hvidvask af penge har påvirket de svenske bankers omdømme, og Sverige prioriterer fortsat at forebygge hvidvask af penge. Et effektivt tilsyn kræver flere ressourcer og passende procedurer, således at den risikobaserede tilgang kan anvendes. Sverige har erkendt, at der er behov for flere ressourcer for at udføre passende tilsyn og undersøgelser og har styrket finanstillsynets kapacitet. Finanstillsynet har dog fortsat en lav kapacitet i betragtning af størrelsen af den svenske finanssektor. Der er stadig udfordringer, og den risikobaserede tilgang er endnu ikke blevet fuldt implementeret.
- (21) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning i forbindelse med næste års europæiske semester. Det gælder også de landespecifikke henstillinger fra 2019 vedrørende investeringstiltag inden for den økonomiske politik. Alle de landespecifikke henstillinger fra 2019 bør tages med i betragtning i den strategiske programmering af midlerne under samhørighedspolitikken efter 2020, herunder ved afbødningsforanstaltninger og exitstrategier i forbindelse med den aktuelle krise.
- (22) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Sverige bidrage til opfyldelsen af verdensmålene og til de fælles bestræbelser på at sikre konkurrencedygtig bæredygtighed i Unionen.
- (23) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Sveriges økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Sverige i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Sverige, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen ved på EU-plan at give input til de kommende nationale beslutninger.
- (24) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået Sveriges konvergensprogram for 2020, og dets udtalelse (7) afspejles især i henstilling 1 nedenfor.
- (25) På baggrund af Kommissionens dybdegående undersøgelse og denne vurdering har Rådet gennemgået det nationale reformprogram for 2020 og konvergensprogrammet for 2020. De landespecifikke henstillinger fra 2020 tager hensyn til nødvendigheden af at håndtere covid-19-pandemien og lette den økonomiske genopretning som et nødvendigt første skridt for at muliggøre en tilpasning af ubalancer. Da de landespecifikke henstillinger fra 2020 har fået nyt fokus på målet om at håndtere covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, sigter ingen af dem direkte mod at rette op på de makroøkonomiske ubalancer, som Kommissionen har konstateret i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011,

HENSTILLER, at Sverige i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, sikre, at sundhedssystemet er modstandsdygtigt, bl.a. gennem tilstrækkelige forsyninger af vigtigt medicinsk udstyr, infrastruktur og arbejdsstyrke

(7) I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

2. fremme innovation og støtte uddannelse og udvikling af færdigheder, fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning, målrette investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, højteknologiske og innovative sektorer, 5G-net og bæredygtig transport
3. øge effektiviteten af tilsynet med bekæmpelse af hvidvask og effektivt håndhæve reglerne for bekæmpelse af hvidvask.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne
J. KLOECKNER
Formand

RÅDETS HENSTILLING**af 20. juli 2020****om Det Forenede Kongeriges nationale reformprogram for 2020 og med Rådets udtalelse om Det Forenede Kongeriges konvergensprogram for 2020**

(2020/C 282/28)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ⁽²⁾, særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen den årlige strategi for bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2020 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder som proklameret af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Den 17. december 2019 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen, hvori Det Forenede Kongerige ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse.
- (2) Efter Det Forenede Kongeriges udtræden af Unionen den 31. januar 2020 og ikrafttrædelsen af aftalen om Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirlands udtræden af Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab ⁽³⁾ (»udtrædelsesaftalen«) befinder Det Forenede Kongerige sig nu i en overgangsperiode, der varer frem til den 31. december 2020. Som fastsat i udtrædelsesaftalen kan denne periode forlænges med op til et eller to år ved en enkelt afgørelse truffet af Unionen og Det Forenede Kongerige inden den 1. juli 2020 i Det Fælles Udvalg. I overgangsperioden finder EU-retten — inklusive bestemmelserne vedrørende det europæiske semester — fortsat anvendelse på og i Det Forenede Kongerige.
- (3) Den 26. februar 2020 blev landerapporten for Det Forenede Kongerige 2020 offentliggjort. Den indeholdt en vurdering af Det Forenede Kongeriges fremskridt med hensyn til gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger, som Rådet vedtog den 9. juli 2019 ⁽⁴⁾ (»de landespecifikke henstillinger fra 2019«), opfølgningen på de landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget de foregående år, og Det Forenede Kongeriges fremskridt med opfyldelsen af sine nationale Europa 2020-mål.

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT L 29 af 31.1.2020, s. 7.⁽⁴⁾ EUT C 301 af 5.9.2019, s. 163.

- (4) Den 11. marts 2020 erklærede Verdenssundhedsorganisationen officielt covid-19-udbruddet for en global pandemi. Den har skabt en alvorlig folkesundhedsmæssig krisesituation for borgere, samfund og økonomier. Den har sat de nationale sundhedssystemer under alvorligt pres, forstyrret de globale forsyningskæder, skabt volatilitet på de finansielle markeder, udløst efterspørgselschok og har haft negative konsekvenser for adskillige brancher. Den udgør en trussel mod folks job og indtægter samt mod virksomhedernes forretning. Den har ført til et større økonomisk chok, som allerede har alvorlige konsekvenser i Unionen. Den 13. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse, hvori den opfordrede til en koordineret økonomisk reaktion på krisen, der inddrager alle aktører såvel på nationalt plan som på EU-plan.
- (5) Adskillige medlemsstater har enten erklæret undtagelsestilstand eller truffet kriseforanstaltninger. Sådanne kriseforanstaltninger bør være strengt forholdsmæssige, nødvendige, begrænset i tid og i overensstemmelse med europæiske og internationale standarder. De bør være genstand for demokratisk kontrol og underlagt uafhængig domstolsprøvelse.
- (6) Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul. Den generelle undtagelsesklausul som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 ^(*) letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I meddelelsen af 20. marts 2020 fandt Kommissionen i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-pandemien, at betingelserne for at aktivere den generelle undtagelsesklausul var opfyldt, og anmodede Rådet om at tilslutte sig denne konklusion. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. De var enige om, at det alvorlige økonomiske tilbageslag kræver en resolut, ambitiøs og koordineret reaktion. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korrigerende del kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpakten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pakten.
- (7) Der er brug for en vedholdende indsats for at begrænse og kontrollere spredningen af covid-19-pandemien, styrke de nationale sundhedssystemers modstandsdygtighed, afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af pandemien ved hjælp af støtteforanstaltninger til fordel for virksomheder og husholdninger og sikre passende sundheds- og sikkerhedsforhold på arbejdspladsen med henblik på genoptagelsen af den økonomiske aktivitet. Unionen bør fuldt ud anvende de mange redskaber, den råder over, til at understøtte medlemsstaternes bestræbelser på disse områder. Samtidig bør medlemsstaterne og Unionen arbejde sammen om at tilrettelægge de foranstaltninger, der er nødvendige for at tilvejebringe en tilbagevendende til normalt fungerende samfund og økonomier og til bæredygtig vækst, idet blandt andet den grønne og den digitale omstilling integreres, og der trækkes på erfaringerne fra krisen.
- (8) Covid-19-krisen har fremhævet, hvordan fleksibiliteten i det indre marked giver mulighed for at tilpasse sig ekstraordinære forhold. For at sikre en hurtig og gnidningsløs overgang til genopretningsfasen og den frie bevægelighed for varer, tjenester og arbejdstagere bør de særlige foranstaltninger, der forhindrer det indre marked i at fungere normalt, afskaffes, så snart de ikke længere er absolut nødvendige. Den aktuelle krise har vist, hvor nødvendigt det er at have kriseberedskabsplaner i sundhedssektoren. Forbedrede indkøbsstrategier, diversificerede forsyningskæder og strategiske lagre af vigtige forsyninger udgør nogle af de centrale elementer for udformningen af mere omfattende kriseberedskabsplaner.
- (9) Covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser vil sandsynligvis være ujævnt fordelt på tværs af regionerne i Det Forenede Kongerige på grund af forskellige specialiseringsmønstre. Det indebærer en betydelig risiko for at øge de regionale skævheder i Det Forenede Kongerige yderligere. Den aktuelle situation kræver målrettede politiske tiltag.
- (10) Det Forenede Kongerige fremlagde den 30. april 2020 sit nationale reformprogram for 2020 og den 7. maj 2020 sit konvergensprogram for 2020. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.

(*) Rådets forordning (EF) nr. 1467/97 af 7. juli 1997 om fremskyndelse og afklaring af gennemførelsen af proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud (EFT L 209 af 2.8.1997, s. 6).

- (11) Det Forenede Kongerige er på nuværende tidspunkt omfattet af den forebyggende del af stabilitets- og vækstpakten og af gældsreglen. Den 13. juli 2018 henstillede Rådet til Det Forenede Kongerige at sikre, at den nominelle vækstrate i de primære offentlige nettoudgifter ⁽⁶⁾ ikke ville overstige 1,6 % i 2019-2020, hvilket svarer til en årlig strukturel tilpasning på 0,6 % af bruttonationalproduktet (BNP). Kommissionens samlede vurdering bekræfter, at der er risiko for en væsentlig afvigelse fra den anbefalede tilpasningssti i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2019-2020 og for 2018-2019 og 2019-2020 samlet set. De endelige data for 2019-2020 vil foreligge i efteråret 2020.
- (12) Ifølge konvergensprogrammet for 2019-2020 forventer regeringen en forringelse af den samlede saldo fra et underskud på 2,2 % af BNP i 2019-2020 til et underskud på 2,5 % af BNP i 2020-2021. Underskuddet forventes at stige til 3,1 % af BNP i 2021-2022 for derefter at falde til 2,4 % af BNP i 2024-2025. Efter at være faldet til 83,2 % af BNP i 2019-2020 forventes den offentlige gældskvotefølge konvergensprogrammet for 2019-2020 at falde til 82,9 % i 2020-2021. Det makroøkonomiske scenarie, der ligger til grund for disse budgetfremskrivninger, forekommer imidlertid ikke længere realistisk, da der ikke tages hensyn til covid-19-pandemiens økonomiske virkninger. Fremskrivingerne i programmet tager desuden heller ikke hensyn til de foranstaltninger, som Det Forenede Kongerige har bebudet som reaktion på covid-19-pandemien. De makroøkonomiske og finanspolitiske udsigter er behæftet med stor usikkerhed på grund af covid-19-pandemien.
- (13) Som reaktion på covid-19-pandemien har Det Forenede Kongerige truffet rettidige budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemets kapacitet, inddæmme pandemien og yde hjælp til de personer og brancher, der er særlig hårdt ramt. Fremskrivingerne i konvergensprogrammet omfatter ikke disse foranstaltninger, men de er medtaget i Kommissionens prognose fra foråret 2020. Budgetforanstaltningerne beløber sig til omkring 5,5 % af BNP og omfatter støtte til ansatte, selvstændige og virksomheder samt velfærdsforanstaltninger. Det Forenede Kongerige har også bebudet foranstaltninger, der, skønt de ikke vil have direkte budgetvirkning, vil bidrage til at yde likviditetsstøtte til virksomheder. Disse foranstaltninger omfatter lånegarantier på ca. 16 % af BNP. En fuldstændig gennemførelse af kriseforanstaltningerne og af finanspolitiske støtteforanstaltninger vil bidrage til at opretholde finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, forudsat at finanspolitikken efterfølgende atter fokuserer på at sikre en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt, så snart den økonomiske situation giver mulighed herfor.
- (14) Ifølge Kommissionens prognose fra foråret 2020, som tager udgangspunkt i en uændret politik, forventes Det Forenede Kongeriges offentlige saldo at udgøre -10,7 % af BNP i 2020-2021 og -6,2 % af BNP i 2021-2022. Den offentlige gældskvotefølge ventes at nå op på 102,5 % af BNP i 2020-2021 og 100,2 % af BNP i 2022. Det makroøkonomiske scenarie, der ligger til grund for konvergensprogrammet, tager ikke hensyn til covid-19-pandemiens følger, og fremskrivingerne af gælden og af underskuddet afviger derfor betydeligt fra Kommissionens prognose.
- (15) Den 20. maj 2020 offentliggjorde Kommissionen en rapport udarbejdet i medfør af traktatens artikel 126, stk. 3, som følge af Det Forenede Kongeriges forventede overskridelse i 2020-2021 af tærsklen for det offentlige underskud på 3 % af BNP. Overordnet set fremgår det af analysen, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/1997 ikke er blevet opfyldt.
- (16) Den verserende covid-19-krise har skabt både økonomi- og socialpolitiske udfordringer i en størrelsesorden, der ikke er set de sidste mange årtier. Ledigheden forventes at stige med næsten 3 procentpoint fra 3,8 % i 2019 til 6,7 % i 2020 for derefter at bedres en smule til 6 % i 2021. Det Forenede Kongeriges regering har truffet kriseforanstaltninger til at afbøde de negative virkninger af chokket. Størrelsen af de direkte finanspolitiske støtteforanstaltninger vil afhænge af efterspørgslen, men de kan beløbe sig til omkring 110 mia. GBP (5,5 % af BNP), hvortil skal lægges 330 mia. GBP (16 % af BNP) i kreditgarantier på banklån. Der er indført arbejdsfordelingsordninger for at beskytte beskæftigelsen og truffet foranstaltninger til at støtte selvstændige erhvervsdrivende. Dækningen og muligheden for at få adgang til forudbetaling af Universal Credit er midlertidigt blevet udvidet, og grundbeløbet er blevet hævet i en midlertidig periode på 12 måneder. De lokale myndigheder vil også modtage en yderligere engangsfinansiering til at støtte økonomisk sårbare personer og husholdninger. Regeringen har desuden annonceret en tremåneders betalingsudsættelse på realkreditlån for boligejere, der befinder sig i vanskeligheder som følge af covid-19-pandemien.

⁽⁶⁾ De primære offentlige nettoudgifter består af de samlede offentlige udgifter minus renteudgifter, udgifter til EU-programmer, som fuldt ud modsvares af EU-midler, og ikkediskretionære ændringer i udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse. Nationalt finansierede faste bruttoinvesteringer udjævnes over en fireårsperiode. Diskretionære foranstaltninger på indtægtsiden eller lovbestemte indtægtsforøgelser er medregnet. Engangsforanstaltninger på både udgifts- og indtægtsiden er modregnet.

- (17) For at understøtte virksomhedernes finansielle stilling har Bank of England to gange sænket sin diskonto, i alt fra 0,75 til 0,1 %, sænket Det Forenede Kongeriges kontracykliske buffersats til 0 % fra den ellers gældende kurs mod 2 % i december 2020, øget sin ordning for opkøb af obligationer til 645 mia. GBP og sideløbende med regeringens lånegarantier øget sin støtte til forretningsbankers udlån til realøkonomien. Regeringen har tilbudt nogle brancher en etårig betalingsudsættelse for betaling af ejendomsskatter, en udsættelse af momsbetalinger samt kontante tilskud til mindre virksomheder. Der er også stillet likviditetsstøtte til rådighed i form af garantier og tilskud inden for rammerne af »Coronavirus Business Interruption Loan Scheme« til små og mellemstore virksomheder (SMV'er) med en samlet omsætning under en bestemt tærskel ved hjælp af en lang række produkter til virksomhedsfinansiering, såsom revolverende kreditfaciliteter og andre produkter, herunder langfristede banklån. Der er også oprettet en generel likviditetsordning til fordel for SMV'er, samt for større virksomheder i form af eksempelvis investeringsstøtte, som henvender sig til alle brancher. Ved udførelsen og gennemførelsen af disse foranstaltninger er det vigtigt at tage hensyn til banksektorens modstandsdygtighed.
- (18) Covid-19-pandemien har blotlagt mangler i det britiske sundhedssystems beredskab og kapacitet til at håndtere sådanne udbrud, navnlig når det kommer til infrastruktur, personale og forsyninger. Derfor er der truffet hasteforanstaltninger til at opføre midlertidige felthospitaler til covid-19-patienter i hele Det Forenede Kongerige. Fremstillingsindustrien er blevet opfordret til at omlægge sin produktion med henblik på hurtigt at producere ekstra medicinsk udstyr såsom respiratorer for at dække den forventede efterspørgsel. Covid-19-krisen har accentueret den eksisterende mangel på arbejdskraft i sundhedssektoren. For at kunne håndtere lignende kriser i fremtiden er der behov for investeringer i sundhedssystemet i hele Det Forenede Kongerige, herunder effektive og velfinansierede folkesundhedsmæssige foranstaltninger. Disse investeringer bør tage sigte på at tilvejebringe det fornødne udstyr, de fornødne faciliteter og den nødvendige arbejdskraft samt generelt set den kapacitet, der skal til for at kunne levere alle forventede almindelige sundhedsydelser samtidig med pleje af patienter med covid-19 eller lignende smitsomme sygdomme.
- (19) Den aktuelle krise vil formodentlig have større indvirkning på de mest sårbare og øge fattigdommen. Risikoen for fattigdom eller social udstødelse fulgte allerede en stigende tendens før krisen til trods for en rekordlav ledighed. Der er også stor fattigdom blandt personer i beskæftigelse og blandt børn. Nedsikringerne i og reformerne af velfærdsydelserne risikerer at undergrave Det Forenede Kongeriges skatte- og socialsikringsystems stærke fattigdomsreducerende effekt. Der er behov for at forbedre støtten til de mest sårbare, herunder børn der lever i fattigdom, navnlig i lyset af at krisen ventes at øge indkomstulighederne yderligere.
- (20) En af Det Forenede Kongeriges større udfordringer er fortsat at øge arbejdsproduktiviteten. Timeproduktiviteten er væsentligt lavere i Det Forenede Kongerige end i de fleste andre udviklede økonomier, og den ligger kun lige akkurat over niveauet fra før finanskrisen. BNP-væksten har været drevet af beskæftigelsesvækst, hvorimod produktiviteten knap nok er steget i de seneste år. Til trods for stramheden på arbejdsmarkedet har arbejdsproduktiviteten i Det Forenede Kongerige været stort set uændret siden begyndelsen af 2018. Reallønnen er også kun steget svagt. Mange dele af Det Forenede Kongerige er relativt fattige med forholdsvis lave investeringsniveauer i færdigheder og infrastruktur. De begrænsede karrieremuligheder for personer i lavtlønnede job hæmmer produktiviteten og øger fattigdommen. Dette ventes at fortsætte og risikerer at blive forværret af covid-19-krisen. Denne pandemi skaber også betydelige udfordringer for uddannelsessystemerne i Det Forenede Kongerige, navnlig med hensyn til fjernundervisning og forskellige adgangsmuligheder til struktureret læring. Der er derfor behov for at øge produktiviteten ved at imødegå de omfattende problemer såsom for få investeringer i udstyr, infrastruktur og forskning og udvikling samt kompetencegab med hensyn til navnlig grundlæggende og tekniske færdigheder. Det Forenede Kongerige agter at investere mere i forskning og innovation og at forbedre anvendelsen af eksisterende teknologi i hele økonomien.
- (21) For at fremme den økonomiske genopretning vil det være vigtigt at fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer, herunder gennem relevante reformer. Det Forenede Kongerige lider under vedvarende boligmangel. Der er ved at opstå kapacitetsbegrænsninger, mens boligbyggeriet ikke er tilstrækkeligt til at dække det forventede behov. Omfanget og beliggenheden af jord til nybyggeri er begrænset af den stramme regulering af markedet for jord, især omkring de større byer. Byggebranchen spiller fortsat en vigtig rolle for boligsektoren samt for opfyldelsen af fremtidige energieffektivitets- og klimamål, selv om nedbringelsen af den mængde energi, der bruges til opvarmning af boliger, vanskeliggøres af boligmassens alder og dens langsomme udskiftning. Efter flere årtier med få offentlige investeringer er regeringen begyndt at tage hånd om manglen på

infrastruktur. Der er gjort opmuntrende fremskridt med investeringer i vedvarende energikilder, og der er opnået en betydelig reduktion af drivhusgasserne i energisektoren. Overgangen til klimaneutralitet giver dog stadig udfordringer for alle dele af økonomien. Kapaciteten i Det Forenede Kongeriges vej-, jernbane- og luftfartsnet er ved at være mættet, hvilket bidrager til overbelastning og luftforurening. Det Forenede Kongerige har ambitioner om at være i front, når det kommer til nulemissionskøretøjer, men det meste af jernbanenettet er endnu ikke elektrificeret. Selv om der stadig er begrænset dækning med rene fibernet i Det Forenede Kongerige, stiger konkurrencen på markedet for rene fibernet, idet regeringen har øget den offentlige støtte markant til udrulningen af fibernet. Sådanne investeringer skal imidlertid ledsages af et løft af de digitale færdigheder, da Det Forenede Kongerige er kendetegnet ved strukturel mangel på IT-specialister.

- (22) Hvor de landespecifikke henstillinger, der fremgår af denne henstilling (»de landespecifikke henstillinger fra 2020«), har fokus på at imødegå pandemiens socioøkonomiske konsekvenser og lette den økonomiske genopretning, omhandlede de landespecifikke henstillinger fra 2019 også reformer, der er væsentlige for at imødegå strukturelle udfordringer på mellemlang og lang sigt. De landespecifikke henstillinger fra 2019 er stadig relevante, og de vil fortsat være genstand for overvågning som led i det europæiske semester indtil udgangen af overgangsperioden.
- (23) Det europæiske semester danner rammen for løbende samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken i Unionen, hvilket kan bidrage til en bæredygtig økonomi. Medlemsstaterne har i deres nationale reformprogrammer for 2020 gjort status over de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af De Forenede Nationers mål for bæredygtig udvikling (»verdensmålene«). Ved at sikre en fuldstændig efterlevelse af de landespecifikke henstillinger fra 2020 vil Det Forenede Kongerige bidrage til opfyldelsen af verdensmålene.
- (24) Som led i det europæiske semester 2020 har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Det Forenede Kongeriges økonomiske politik, som blev offentliggjort i landerapporten for 2020. Den har også vurderet konvergensprogrammet for 2020, det nationale reformprogram for 2020 samt de foranstaltninger, der er truffet som opfølgning på de landespecifikke henstillinger, der er rettet til Det Forenede Kongerige i de foregående år. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Det Forenede Kongerige, men også til deres overensstemmelse med Unionens regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke den samlede økonomiske styring i Unionen.
- (25) Rådet har på baggrund af denne vurdering gennemgået konvergensprogrammet for 2020, og dets udtalelse (*) afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Det Forenede Kongerige i 2020 og 2021 iværksætter tiltag med henblik på at:

- 1. træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå covid-19-pandemien, understøtte økonomien og støtte det efterfølgende opsving, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det, styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed
- 2. sikre tilstrækkeligheden og dækningen af det sociale beskyttelsessystem med henblik på at yde støtte til alle og særligt dem, der er hårdest ramt af krisen
- 3. fremme innovation og understøtte udviklingen af menneskelig kapital, fremrykke modne offentlige investeringssprojekter og tilskynde til private investeringer for at fremme den økonomiske genopretning samt målrettede investeringer mod den grønne og den digitale omstilling, navnlig boliger, ren og effektiv produktion og anvendelse af energi, bæredygtige transportinfrastrukturer og højhastighedsbredbåndnet.

Udfærdiget i Bruxelles, den 20. juli 2020.

På Rådets vegne
J. KLOECKNER
Formand

(*) I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.

ISSN 1977-0871 (elektronisk udgave)
ISSN 1725-2393 (papirudgave)

Den Europæiske Unions Publikationskontor
2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA